

ส่วนที่ ๑ สภาพทั่วไป

๑.๑ ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัดสงขลา

(๑) ประวัติความเป็นมา

สงขลาเป็นเมืองท่าที่สำคัญเมืองหนึ่ง ตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของภาคใต้ตอนล่างมาตั้งแต่สมัยโบราณ มีชุมชนโบราณ เมืองเก่าแก่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ขนบธรรมเนียมประเพณี และการละเล่นพื้นเมือง ศิลปะพื้นบ้านอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาช้านาน

สงขลาเพิ่งปรากฏเป็นครั้งแรกในบันทึกของพ่อค้าและนักเดินเรือชาวอาหรับ - เปอร์เซีย ระหว่างปี พ.ศ. ๑๙๙๓ - ๒๐๙๓ ในนามของเมืองซิงกูร์ หรือซิงกอร่า แต่ในหนังสือประวัติศาสตร์ธรรมชาติและการเมืองแห่งราชอาณาจักรสยาม ของนายกิโยลาส แชรแวส เรียกชื่อ เมืองสงขลาว่า “เมืองสิงขร” จึงมีการสันนิษฐานว่า คำว่า สงขลา เพี้ยนมาจากชื่อ “สิงหลา” (สิง-หะ-ลา) หรือสิงขร แปลว่า เมืองสิง เหตุผลที่สงขลามีชื่อว่า สิงหลา สืบเนื่องมาจากพ่อค้าชาวเปอร์เซีย อินเดีย แล่นเรือมาค้าขาย ได้เห็นเกาะหนู เกาะแมว เมื่อมองแต่ไกลจะเห็นเป็นรูปสิงสองตัวมอบบ่าปากเมืองทางเข้าเมืองสงขลา จึงเรียกเมืองนี้ว่า สิงหลา ส่วนคนไทยเรียกว่า เมืองสทิง เมื่อมาลายุเข้ามาติดต่อกับเมืองสทิง ก็เรียกว่าเมืองสิงหลา แต่ออกเสียงเพี้ยนเป็นเซ็งคอร่า เมื่อฝรั่งเข้ามาค้าขาย เรียกว่าเซ็งคอร่า ตามมาลายุแต่เสียงเพี้ยนเป็นสำเนียงฝรั่ง คือ ซิงกอร่า (Singora) ไทยเรียกตามเสียงมาลายุและฝรั่งเสียงเพี้ยนเป็นสงขลา อีกเหตุผลหนึ่งอ้างว่า สงขลา เพี้ยนมาจาก “สิงขร” แปลว่า ภูเขา โดยอ้างว่าเมืองสงขลาตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาแดง ต่อมาได้มีการพระราชทานนามเจ้าเมืองสงขลาว่า “วิเชียรคีรี” ซึ่งความหมายสอดคล้องกับลักษณะภูมิประเทศ

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีพระบรมราชวินิจฉัยไว้ว่า “สงขลา” เดิมชื่อ สิงหนคร (สิง-หะ-นะ-คะ-ระ) เสียงสระอยู่ท้าย มาลายุไม่ชอบจึงเปลี่ยนเป็นอา และชาวมาลายุพูดลิ้นรวิเร็ว ตัดหะและนะ ออก คงเหลือ สิง-คะ-รา แต่ออกเสียงเป็น ซิงคะรา หรือซิงโครา จนมีการเรียกเป็น สิงกอร่า

นอกจากนี้เมืองสงขลาเคยเป็นที่ประทับของสมเด็จพระบรมวงศ์เธอกรมหลวงลพบุรีราเมศวร์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งสมุหเทศาภิบาลและอุปราชภาคใต้ จนสิ้นสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ครั้นถึงปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้ยุบมณฑลและภาค เปลี่ยนเป็น **จังหวัดสงขลา** จึงเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้จนถึงปัจจุบัน

(๒) ที่ตั้งและอาณาเขต

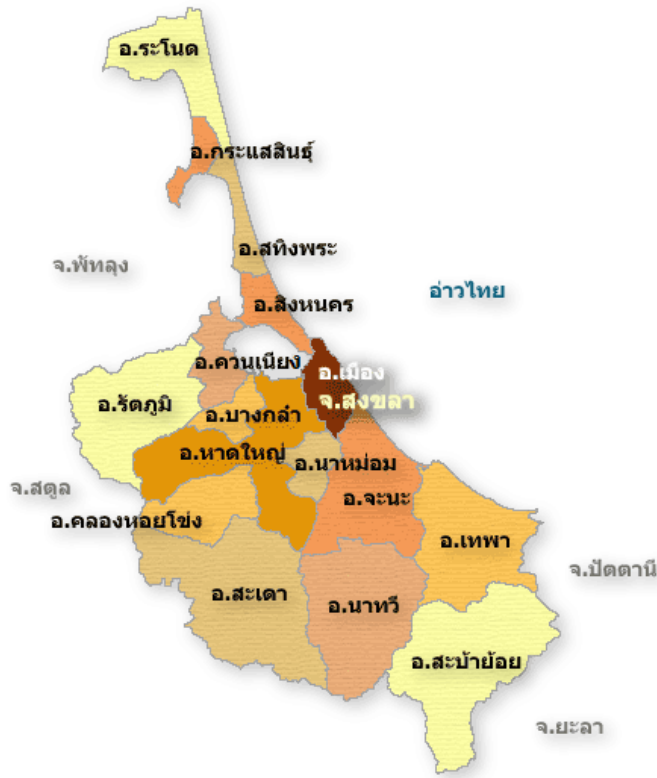
จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของภาคใต้ตอนล่าง ระหว่างละติจูดที่ ๖° ๑๗' - ๗° ๕๖' องศาเหนือ ลองจิจูด ๑๐๐° ๐๑' - ๑๐๑° ๐๖' องศาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๔ เมตร อยู่ห่างจาก กรุงเทพฯ ตามเส้นทางรถไฟ ๙๔๗ กิโลเมตร และทางหลวงแผ่นดิน ๙๕๐ กิโลเมตร จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ ๗,๓๙๓.๘๘๙ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๔,๘๖๒,๕๙๙.๒๕ ไร่ มีขนาดเป็นอันดับ ๒๗ ของประเทศ และใหญ่เป็นอันดับที่ ๓ ของภาคใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดพัทลุง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอ่าวไทย

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และรัฐเปอร์ลิสของมาเลเซีย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล

รูปที่ ๑ ที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดสงขลา

(๓) ลักษณะภูมิประเทศ

ทางตอนเหนือเป็นคาบสมุทรแคบและยาวยื่นลงมาทางใต้เรียกว่า คาบสมุทรสทิงพระกับส่วนที่เป็นแผ่นดินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางตอนใต้ แผ่นดินทั้งสองส่วนเชื่อมต่อกันโดยสะพานติณสูลานนท์ พื้นที่ทางทิศเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ทิศตะวันออกเป็นที่ราบริมทะเล ทิศใต้และทิศตะวันตกเป็นภูเขาและที่ราบสูง ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารที่สำคัญ

(๔) ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมเมืองร้อน มีลมมรสุมพัดผ่าน คือ

- (๑) ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม
- (๒) ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์

จากการพัดผ่านของลมมรสุมที่มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณแตกต่างกัน ทำให้จังหวัดสงขลามี ๒ ฤดู คือ

(๑) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะนี้เป็นช่องว่างระหว่างฤดูมรสุมหลังจากสิ้นสุดฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือหรือฤดูหนาวแล้ง อากาศจะเริ่มร้อนและมีอากาศร้อนจัดที่สุดในเดือนเมษายน

(๒) ฤดูฝน แบ่งออกเป็น ๒ ระยะ

- ฤดูฝน จากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ฝนเคลื่อนตัวมาจากด้านตะวันตก (ทะเลอันดามัน ส่วนมากฝนตกในช่วงบ่ายถึงค่ำ ปริมาณและการกระจายของฝนจะน้อยกว่าช่วงมรสุมตะวันออกเฉียง

- ฤดูฝน จากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ฝนเคลื่อนตัวมาจากด้านตะวันออก (อ่าวไทย) ฝนจะตกชุกหนาแน่น

ตารางที่ ๑ ปริมาณน้ำฝน และจำนวนวันฝนตก

อำเภอ	ปริมาณน้ำฝน (มม.)					จำนวนวันฝนตก (วัน)				
	๒๕๕๐	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๐	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔
เมืองสงขลา	๑,๘๖๑.๖	๒,๘๔๘.๘	๒,๑๑๙.๓	๒,๘๕๐.๙	๓,๒๐๓.๔	๑๖๕	๑๗๔	๑๕๓	๑๗๒	๑๗๗
จนะ	๑,๑๔๒.๕	๑,๒๘๗.๓	๑,๑๓๓.๓	๑,๒๔๒.๘	๑,๙๖๐.๒	๕๗	๖๓	๕๑	๖๐	๗๓
เทพา	๙๖๘.๓	๒,๑๒๙.๐	๑,๕๖๓.๐	๑,๕๕๖.๖	๑,๖๕๘.๑	๔๑	๘๕	๖๕	๖๐	๗๘
นาทวี	๑,๓๕๕.๑	๑,๐๗๓.๙	๑,๑๒๘.๙	๑,๔๒๓.๔	๑,๓๗๓.๗	๖๙	๓๙	๒๙	๕๕	๖๙
ระโนด	๙๐๕.๑	๑,๖๓๙.๒	๖๓๕.๑	๑,๑๘๒.๕	๑,๕๗๑.๘	๔๒	๕๙	๓๒	๔๖	๕๑
รัตภูมิ	๑,๘๒๒.๘	๒,๒๖๕.๑	๑,๙๒๘.๕	๑,๖๑๓.๔	๒,๖๖๙.๐	๙๕	๑๐๘	๗๙	๘๒	๙๘
สะเดา	๖๐๖.๓	๙๐๐.๒	๑,๓๐๐.๓	๙๔๕.๑	๑,๑๕๕.๑	๔๗	๕๖	๕๓	๘๑	๖๐
สะบ้าย้อย	๔๓๓.๓	๙๒๔.๕	๖๔๑.๗	๑,๐๔๒.๑	๑,๑๖๒.๑	๒๓	๒๗	๒๑	๓๔	๕๙
สติงพระ	๑,๕๔๙.๗	๒,๔๕๙.๕	๑,๕๐๑.๗	๑,๘๗๔.๙	๒,๔๓๔.๐	๗๕	๙๙	๗๖	๗๖	๙๐
หาดใหญ่	๒,๐๐๘.๓	๒,๓๓๓.๒	๒,๒๓๙.๘	๒,๗๙๐.๐	๒,๐๔๓.๖	๑๖๙	๑๗๒	๑๔๗	๑๖๑	๑๗๘
กระแสสินธุ์	๑,๒๙๒.๓	๒,๐๙๓.๒	๑,๒๗๐.๑	๘๗๙.๗	๑,๕๑๒.๙	๗๑	๗๑	๔๖	๔๑	๕๙
นาหม่อม	๑,๒๓๕.๘	๑,๑๗๖.๓	๑,๓๐๘.๗	๑,๑๘๐.๖	๒,๐๘๑.๑	๗๒	๕๑	๓๙	๔๘	๖๙
ควนเนียง	๑,๕๔๓.๐	๑,๘๔๐.๔	๑,๕๙๕.๒	๑,๕๑๙.๗	๑,๓๒๘.๐	๗๒	๘๙	๖๒	๗๗	๗๘
บางกล่ำ	๑,๘๗๕.๑	๒,๐๐๙.๕	๑,๔๒๕.๒	๑,๕๘๑.๕	๑,๔๔๕.๙	๗๘	๘๕	๕๒	๖๓	๗๖
สิงหนคร	๙๕๑.๒	๑,๕๘๔.๑	๘๔๐.๑	๑,๓๗๘.๙	๒,๔๖๖.๕	๔๗	๕๕	๒๕	๕๘	๘๕
คลองหอยโข่ง	๑,๒๙๕.๙	๑,๐๓๘.๕	๑,๐๘๑.๗	๑,๒๐๑.๓	๑,๖๑๕.๗	๖๗	๕๖	๔๑	๕๘	๖๖

ที่มา : ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันออก
ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๔

ตารางที่ ๒ อุณหภูมิสูงสุด อุณหภูมิต่ำสุด และอุณหภูมิเฉลี่ย

เดือน	อุณหภูมิสูงสุด					อุณหภูมิต่ำสุด					อุณหภูมิเฉลี่ย				
	๒๕๕๐	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๐	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๐	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔
มกราคม	๒๙.๘	๒๙.๙	๒๙.๙	๓๐.๔	๒๙.๙	๒๔.๘	๒๔.๙	๒๔.๒	๒๕.๒	๒๔.๖	๒๖.๙๗	๒๗.๐๗	๒๖.๒๕	๒๗.๕๕	๒๗.๐๖
กุมภาพันธ์	๓๐.๓	๓๐.๕	๓๐.๙	๓๑.๔	๓๐.๒	๒๔.๘	๒๔.๔	๒๔.๕	๒๖.๑	๒๕.๑	๒๗.๒๓	๒๗.๐๕	๒๗.๕๓	๒๘.๒๘	๒๗.๓๐
มีนาคม	๓๑.๘	๓๐.๙	๓๑.๒	๓๒.๕	๓๐.๒	๒๕.๒	๒๕.๕	๒๔.๙	๒๕.๘	๒๔.๘	๒๘.๐๙	๒๗.๖๓	๒๗.๗๑	๒๘.๘๙	๒๗.๑๗
เมษายน	๓๒.๔	๓๒.๓	๓๒.๙	๓๓.๓	๓๑.๓	๒๕.๗	๒๕.๔	๒๕.๗	๒๖.๙	๒๕.๕	๒๘.๗๑	๒๘.๔๘	๒๘.๖๑	๒๙.๗๐	๒๘.๑๔
พฤษภาคม	๓๒.๘	๓๓.๘	๓๒.๙	๓๔.๕	๓๓.๘	๒๕.๓	๒๕.๒	๒๕.๕	๒๖.๙	๒๕.๘	๒๘.๒๓	๒๘.๒๘	๒๘.๓๓	๓๐.๑๔	๒๘.๙๐
มิถุนายน	๓๒.๗	๓๒.๘	๓๕.๑	๓๓.๘	๓๓.๙	๒๕.๕	๒๕.๐	๒๕.๖	๒๕.๗	๒๕.๗	๒๘.๒๒	๒๗.๘๓	๒๙.๖๒	๒๘.๘๑	๒๘.๗๗
กรกฎาคม	๓๓.๑	๓๒.๘	๓๔.๐	๓๓.๒	๓๓.๒	๒๕.๒	๒๔.๗	๒๕.๕	๒๕.๑	๒๕.๑	๒๘.๒๔	๒๗.๗๖	๒๘.๗๐	๒๘.๑๗	๒๘.๓๗
สิงหาคม	๓๓.๖	๓๓.๑	๓๓.๖	๓๓.๒	๓๒.๖	๒๕.๑	๒๔.๗	๒๕.๓	๒๕.๔	๒๔.๘	๒๘.๒๘	๒๗.๘๖	๒๘.๔๐	๒๘.๕๘	๒๗.๗๖
กันยายน	๓๓.๖	๓๓.๐	๓๓.๖	๓๒.๖	๓๒.๘	๒๕.๑	๒๔.๙	๒๕.๓	๒๔.๙	๒๕.๐	๒๘.๑๘	๒๘.๐๔	๒๘.๕๐	๒๗.๘๐	๒๘.๑๐
ตุลาคม	๓๑.๒	๓๑.๙	๘๒.๙	๓๒.๒	๓๑.๒	๒๔.๓	๒๔.๘	๒๔.๘	๒๕.๐	๒๔.๖	๒๗.๐๓	๒๗.๗๙	๒๗.๙๐	๒๗.๘๑	๒๗.๓๖
พฤศจิกายน	๒๙.๖	๒๙.๒	๓๐.๔	๒๙.๘	๓๐.๙	๒๔.๒	๒๔.๓	๒๔.๗	๒๔.๓	๒๔.๘	๒๖.๖๖	๒๖.๔๓	๒๗.๓๐	๒๖.๖๔	๒๗.๓๕
ธันวาคม	๓๐.๐	๒๘.๗	๓๐.๒	๒๙.๓	๒๙.๕	๒๔.๙	๒๔.๔	๒๕.๖	๒๓.๘	๒๔.๖	๒๗.๒๒	๒๖.๒๗	๒๗.๖๖	๒๖.๒๑	๒๖.๖๖

ที่มา : ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันออก
ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๔

(๕) สภาพทางการเมืองการปกครอง

๑. ประชากร

จังหวัดสงขลามีประชากร ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๔ จำนวนรวมทั้งสิ้น ๑,๔๙๖,๐๑๐ คน แบ่งเป็นเพศชาย ๗๙๖,๒๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๒๒ เพศหญิง ๖๙๙,๗๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๗๘ จำนวนครัวเรือน ๔๔๙,๘๕๙ ครัวเรือน จำแนกออกเป็นรายอำเภอได้ดังนี้

ตารางที่ ๓ จำนวนประชากรรวมจังหวัดสงขลา

จังหวัด	จำนวนประชากรชาย	จำนวนประชากรหญิง	รวมจำนวนประชากร	จำนวนครัวเรือน
จังหวัดสงขลา	๗๙๖,๒๕๐	๖๙๙,๗๖๐	๑,๔๙๖,๐๑๐	๔๔๙,๘๕๙
อำเภอเมืองสงขลา	๑๑๗,๕๒๐	๑๓๒,๔๑๒	๒๔๙,๙๓๒	๙๔,๑๘๒
อำเภอหาดใหญ่	๒๖๘,๐๗๐	๑๕๑,๒๙๔	๔๑๙,๓๖๔	๑๑๕,๖๑๘
อำเภอสะเดา	๖๑,๕๖๘	๖๑,๓๘๐	๑๒๒,๙๔๘	๔๑,๗๖๑
อำเภอรโนด	๓๓,๑๒๙	๓๓,๘๖๘	๖๖,๙๙๗	๒๑,๙๗๙
อำเภอจะนะ	๔๙,๗๑๑	๕๐,๗๐๙	๑๐๐,๔๒๐	๒๕,๑๑๙
อำเภอเทพา	๓๖,๐๗๑	๓๖,๒๒๔	๗๒,๒๙๕	๑๘,๒๖๑
อำเภอนาทวี	๓๒,๗๕๒	๓๒,๓๔๔	๖๕,๐๙๖	๑๙,๖๖๗
อำเภอสะบ้าย้อย	๓๖,๐๗๑	๓๕,๗๔๗	๗๑,๘๑๘	๑๖,๔๖๘
อำเภอสิงหนคร	๒๓,๗๗๕	๒๔,๙๓๔	๔๘,๗๐๙	๑๓,๒๕๗
อำเภอสิ่งพนคร	๓๙,๙๓๗	๔๐,๘๓๙	๘๐,๗๗๖	๒๒,๓๑๑
อำเภอกระแสดินธุ์	๗,๕๘๒	๗,๘๒๕	๑๕,๔๐๗	๔,๖๓๗
อำเภอกวนเนียง	๑๖,๗๑๓	๑๗,๔๙๙	๓๔,๒๑๒	๙,๘๘๓
อำเภอนาหม่อม	๑๐,๗๓๓	๑๑,๔๒๐	๒๒,๑๕๓	๗,๓๙๕
อำเภอบางกล่ำ	๑๔,๓๗๖	๑๔,๖๓๕	๒๙,๐๑๑	๙,๗๖๑
อำเภอรัตนภูมิ	๓๕,๔๖๖	๓๖,๒๖๔	๗๑,๗๓๐	๒๑,๒๔๙
อำเภอคลองหอยโข่ง	๑๒,๗๗๖	๑๒,๓๖๖	๒๕,๑๔๒	๘,๓๑๑

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๔

ลำดับ	อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล			อบต.
					นคร	เมือง	ตำบล	
๙	อำเภอบ้านค่าย	๘๖๖	๙	๖๒	-	-	๑	๙
๑๐	อำเภอสทิงพระ	๑๒๐	๑๑	๗๙	-	-	๑	๑๑
๑๑	อำเภอสิงหนคร	๒๖๓	๑๑	๗๗	-	๑	๑	๘
๑๒	อำเภอกระแสสินธุ์	๑๑๔	๔	๒๒	-	-	๒	๒
๑๓	อำเภอกวนเนียง	๒๐๙	๔	๔๖	-	-	๒	๓
๑๔	อำเภอนาหม่อม	๑๔๙.๕	๔	๒๙	-	-	-	๔
๑๕	อำเภอบางกล่ำ	๑๖๒	๔	๓๖	-	-	๒	๒
๑๖	อำเภอรัตนภูมิ	๖๕๕	๕	๖๓	-	๑	๒	๔
๑๗	อำเภอคลองหอยโข่ง	๒๗๕.๒	๔	๓๒	-	-	๒	๒

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๔

(๖) การศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่อยุ่ละ ๖๓.๘๕ นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาอยู่ละ ๓๓.๐๒ นับถือศาสนาอิสลาม และ อยู่ละ ๓.๑๓ นับถือศาสนาอื่น ๆ (ศาสนาคริสต์ ฮินดู)

ตารางที่ ๕ จำนวนและร้อยละของผู้นับถือศาสนาต่าง ๆ

อำเภอ	ศาสนาพุทธ		ศาสนาอิสลาม		ศาสนาอื่น ๆ		รวม	
	ประชากร	ร้อยละ	ประชากร	ร้อยละ	ประชากร	ร้อยละ	ประชากร	ร้อยละ
เมืองสงขลา	๑๒๑,๗๔๕	๗๕	๓๘,๙๕๙	๒๔	๑,๖๒๓	๑	๑๖๒,๓๒๗	๑๐๐
สทิงพระ	๔๗,๒๗๕	๙๗	๑,๔๖๒	๓	-	-	๔๘,๗๓๗	๑๐๐
จะนะ	๑๙,๙๙๖	๒๐	๗๙,๙๘๖	๘๐	-	-	๙๙,๙๘๒	๑๐๐
นาทวี	๑๒,๙๒๔	๒๐	๕๑,๖๙๕	๒๐	-	-	๖๔,๖๑๙	๑๐๐
เทพา	๑๔,๓๗๖	๒๐	๕๗,๕๐๓	๘๐	-	-	๗๑,๘๗๙	๑๐๐
สะบ้าย้อย	๒๑,๔๑๗	๓๐	๔๙,๙๗๒	๗๐	-	-	๗๑,๓๘๙	๑๐๐
ระโนด	๖๓,๕๑๙	๙๕	๓,๓๔๓	๕	-	-	๖๖,๘๖๒	๑๐๐
รัตภูมิ	๕๓,๖๐๙	๗๕	๑๕,๗๒๕	๒๒	๒,๑๔๔	๓	๗๑,๔๗๘	๑๐๐
หาดใหญ่	๒๖๓,๖๒๖	๗๐	๗๕,๓๒๒	๒๐	๓๗,๖๖๐	๑๐	๓๗๖,๖๐๘	๑๐๐
กวนเนียง	๓๑,๔๓๐	๙๒	๒,๗๓๓	๘	-	-	๓๔,๑๖๓	๑๐๐
สิงหนคร	๖๑,๒๕๖	๗๖	๑๙,๓๔๔	๒๔	-	-	๘๐,๖๐๐	๑๐๐
สะเดา	๗๙,๕๙๓	๖๕	๔๑,๖๓๓	๓๔	๑,๒๒๔	๑	๑๒๒,๔๕๐	๑๐๐
นาหม่อม	๒๑,๘๙๘	๙๙	๒๒๑	๑	-	-	๒๒,๑๑๙	๑๐๐
กระแสสินธุ์	๑๕,๔๐๒	๑๐๐	-	-	-	-	๑๕,๔๐๒	๑๐๐
บางกล่ำ	๑๗,๓๖๒	๖๐	๑๑,๕๗๔	๔๐	-	-	๒๘,๙๓๖	๑๐๐
คลองหอยโข่ง	๒๔,๗๐๗	๙๘	๕๐๔	๒	-	-	๒๕,๒๑๑	๑๐๐
รวม	๘๗๐,๑๓๕		๔๔๙,๙๗๖		๔๒,๖๕๑		๑,๓๖๒,๗๖๒	
ร้อยละ	๖๓.๘๕		๓๓.๐๒		๓.๑๓		๑๐๐	

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสงขลา

ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๔

จำนวนศาสนาสถาน มีวัดจำนวน ๔๐๔ แห่ง ที่พักสงฆ์ จำนวน ๑๐๑ แห่ง มัสยิด จำนวน ๓๗๗ แห่ง และโบสถ์คริสต์ จำนวน ๑๒ แห่ง

ตารางที่ ๖ จำนวนศาสนสถานในจังหวัดสงขลา

อำเภอ	จำนวน วัด	จำนวนที่ พักสงฆ์	จำนวน พระสงฆ์	จำนวน มัสยิด	จำนวน ผู้นำ มัสยิด	จำนวน โบสถ์	จำนวน ผู้นำ โบสถ์
เมืองสงขลา	๓๘	๓	๒๕๐	๑๗	๕๑	๓	๓
สติงพระ	๓๗	๖	๑๖๓	๕	๑๕	๐	๐
จะนะ	๒๖	๔	๗๖	๖๖	๑๙๘	๐	๐
นาทวี	๒๕	๘	๑๑๗	๒๖	๗๘	๐	๐
เทพา	๑๘	๖	๗๕	๖๗	๒๐๑	๐	๐
สะบ้าย้อย	๑๑	๘	๖๕	๕๕	๑๖๕	๐	๐
ระโนด	๔๖	๒	๑๖๖	๑	๓	๐	๐
รัตภูมิ	๒๓	๑๑	๑๒๖	๒๑	๖๓	๑	๑
หาดใหญ่	๕๐	๑๙	๕๕๗	๔๑	๑๒๓	๗	๗
ควนเนียง	๑๙	๒	๙๙	๗	๒๑	๐	๐
สิงหนคร	๔๔	๒	๑๖๘	๑๗	๕๑	๐	๐
สะเดา	๒๑	๑๕	๑๖๗	๔๐	๑๒๐	๑	๑
นาหม่อม	๑๑	๖	๕๙	๐	๐	๐	๐
กระแสสินธุ์	๑๓	๒	๕๗	๐	๐	๐	๐
บางกล่ำ	๑๓	๒	๗๗	๑๓	๓๙	๐	๐
คลองหอยโข่ง	๙	๕	๖๑	๑	๓	๐	๐
รวม	๔๐๔	๑๐๑	๒,๒๘๓	๓๗๗	๑,๑๓๑	๑๒	๑๒

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสงขลาและสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๔

(๗) โครงสร้างพื้นฐาน

๑. การคมนาคม

จังหวัดสงขลา เป็นเมืองหลักของภาคใต้ตอนล่างและเป็นศูนย์กลางการคมนาคม มีเส้นทางหลักที่ใช้ในการเดินทางทั้งทางรถยนต์ ทางรถไฟ ทางเรือ และทางเครื่องบิน มีทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด และเส้นทางมาตรฐานหลายสายเชื่อมติดต่อกันระหว่างอำเภอทั้ง ๑๖ อำเภอในจังหวัดสงขลา เชื่อมโยงกับจังหวัดใกล้เคียงและประเทศมาเลเซีย ได้แก่

ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราชและพัทลุง

ทิศใต้ติดต่อกับจังหวัดยะลา ปัตตานี รัฐเคดาห์ และรัฐเปอรลิสของประเทศมาเลเซีย

ทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดสตูล

จากการที่จังหวัดสงขลามีเส้นทางหลักที่เชื่อมโยงหลายสาย ในอนาคตสามารถพัฒนาให้เป็น ศูนย์กลางรองรับการคมนาคม การค้าและการอุตสาหกรรมของจังหวัดใกล้เคียง พัฒนาให้เชื่อมโยงการ ท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดและภูมิภาค และรองรับการขนส่งสินค้าทางการเกษตรและอุตสาหกรรม

๑.๑ ทางถนน

การคมนาคมขนส่งระหว่างจังหวัดและภายในพื้นที่จังหวัดสงขลา ประกอบด้วยเส้นทางถนน สายหลักในความรับผิดชอบของแขวงทางสงขลา สำนักงานบำรุงทางสงขลาที่ ๒ สำนักงานทางหลวง ชนบทจังหวัดสงขลา และองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

ตารางที่ ๗ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ จำนวนสายทาง และชนิดผิวจราจรของจังหวัดสงขลา

ลำดับ	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ	จำนวน สายทาง	ชนิดผิวจราจร					ระยะทาง รวม (กม.)
			แอสฟัลท์ คอนกรีต	ลาดยาง	คอนกรีต	ลูกรัง	หิน คลุก	
๑	แขวงทางสงขลา	๙	๗ สาย	-	๒ สาย	-	-	๒๙๒.๔๐๕
๒	สำนักงานบำรุงทาง สงขลาที่ ๒	๑๑	๑๑ สาย	-	-	-	-	๓๗๑.๕๑๔
๓	สำนักงานทางหลวง ชนบทจังหวัดสงขลา	๕๐	-	๕๖๔.๗๑๘	๗.๔๐๖	๗๙.๔๔๐	-	๖๕๑.๕๖๔
๔	องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดสงขลา	๒๑๓	-	๑,๑๘๔.๓๙๖	๖.๗๘๓	๑๔๒.๓๓๕	-	๑,๓๓๓.๕๑๔
รวม		๒๘๓	๑๘ สาย	๑๗๔๙.๑๑๔	๑๔.๑๘๙	๒๒๑.๗๗๕	-	๒๖๕๐.๓๘๐

ที่มา: แขวงทางจังหวัดสงขลา, สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสงขลา, องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๕

แขวงทางสงขลา

มีหน้าที่ควบคุมดูแลรักษาทางหลวงแผ่นดิน มีสายทางในความรับผิดชอบ ๙ สายทาง ๑๙ ตอน ควบคุม ระยะทางทั้งสิ้น ๒๙๒.๔๐๕ กิโลเมตร เป็นถนนลาดยาง โดยแบ่งพื้นที่รับผิดชอบของหมวดทางต่าง ๆ

ตารางที่ ๘ รายชื่อหมวดทางและพื้นที่ที่รับผิดชอบของแขวงทางสงขลา

หมวดทาง	ครอบคลุมพื้นที่อำเภอ	ระยะทาง (กม.)
หมวดทางสงขลา	เมือง	๗๘.๔๖๔
หมวดทางสิงหนคร	เมือง สิงหนคร สทิงพระ	๘๑.๕๖๐
หมวดทางสทิงพระ	สทิงพระ ระโนด	๗๕.๐๘๘
หมวดทางหาดใหญ่ที่ ๑	หาดใหญ่	๑๐๒.๑๓๓
หมวดทางหาดใหญ่ที่ ๒	หาดใหญ่ นาม่อม	๙๖.๐๖๘
หมวดทางรัตภูมิที่ ๒	รัตภูมิ บางกล้า หาดใหญ่	๑๐๒.๑๒๖

ที่มา: แขวงทางสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๕

ทางหลวงแผ่นดินเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งสายหลักของจังหวัดโดยมีเส้นทางที่สำคัญ ได้แก่

- ◆ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ เป็นเส้นทางสายหลักที่ติดต่อระหว่างเมือง/ชุมชน ในจังหวัดพัทลุงเชื่อมต่อกับจังหวัดสงขลาไปอำเภอสะเดา และสิ้นสุดที่ประเทศมาเลเซีย ในแนวเหนือ - ใต้
- ◆ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๓ เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อกับอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาไปทางอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา โดยเชื่อมต่อไปยังจังหวัดปัตตานี ยะลา และจังหวัดนราธิวาส
- ◆ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๗ เป็นเส้นทางเชื่อมระหว่างอำเภอหาดใหญ่และอำเภอเมืองจังหวัดสงขลา ทางด้านทิศใต้
- ◆ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๘ เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อกับอำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยเชื่อมต่อกับอำเภอรโนด จังหวัดสงขลา ผ่านตัวจังหวัดสงขลาไปทางอำเภอจะนะ และสิ้นสุดที่อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา
- ◆ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑๔ เป็นเส้นทางที่เชื่อมระหว่างอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา กับอำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา ทางด้านทิศเหนือ
- ◆ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๘๓ เป็นเส้นทางที่แยกจากทางหลวงหมายเลข ๔๐๘ ไปยังอำเภอรโนด จังหวัดสงขลา
- ◆ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑๓๕ เป็นเส้นทางที่แยกจากทางหลวงหมายเลข ๔๑๔ ไปยังท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่
- ◆ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๒๘๗ เป็นเส้นทางเชื่อมต่อกับอำเภอหาดใหญ่ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา เป็นเส้นทางเชื่อมต่อไปยังจังหวัดสตูล

สำนักงานบำรุงทางสงขลาที่ ๒

มีหน้าที่ควบคุมดูแลรักษาทางหลวงแผ่นดิน มีสายทางในความรับผิดชอบ ๑๑ สายทาง ๒๐ ตอน ควบคุมระยะทางทั้งสิ้น ๓๗๑.๕๑๔ กิโลเมตร เป็นถนนลาดยาง โดยแบ่งพื้นที่รับผิดชอบของหมวดทางต่างๆ ดังตารางที่ ๙

ตารางที่ ๙ รายชื่อหมวดทางและพื้นที่ที่รับผิดชอบของสำนักงานบำรุงทางสงขลาที่ ๒

หมวดทาง	ครอบคลุมพื้นที่อำเภอ	ระยะทาง (กม.)
หมวดทางสะเดา	สะเดา	๑๓๓.๑๑๓
หมวดทางเทพาที่ ๑	เทพา สะบ้าย้อย	๑๔๑.๔๔๑
หมวดทางเทพาที่ ๒	เทพา นาทวี สะเดา	๑๔๐.๑๙๔
หมวดทางจะนะ	จะนะ	๗๙.๑๒๔

ที่มา: แขวงทางสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๕

ทางหลวงแผ่นดินเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งสายหลักของจังหวัดโดยมีเส้นทางที่สำคัญ ได้แก่

- ◆ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ เป็นเส้นทางสายหลักที่ เชื่อมต่อระหว่างอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาไปยังอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาและสิ้นสุดที่ประเทศมาเลเซีย
- ◆ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๒ เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่างอำเภอสะเดา อำเภอนาทวี อำเภอเทพา จังหวัดสงขลาไปยังอำเภอโคกโพธิ์ อำเภอหนองจิก อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ไปสิ้นสุดที่จังหวัดนราธิวาส โดยเชื่อมต่อไปยังประเทศมาเลเซีย
- ◆ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๓ เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่างอำเภอนาหม่อม ผ่านอำเภอจะนะ อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ไปยังอำเภอหนองจิก อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
- ◆ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๘ เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อจากอำเภอเมืองจังหวัดสงขลา ผ่านอำเภอจะนะ ไปสิ้นสุดที่อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา
- ◆ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๘๕ เป็นเส้นทางที่แยกจากทางหลวงหมายเลข ๔๓ อำเภอเทพา ผ่านตัวอำเภอเทพา ไปยังอำเภอสะบ้าย้อย ซึ่งเป็นเส้นทางไปยังจังหวัดยะลา
- ◆ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๙๕ เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่ออำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา ไปยังด่านชายแดนบ้านประกอบ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา
- ◆ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑๑๓ เป็นเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ไปยัง ด่านชายแดนบ้านประกอบ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา และสิ้นสุดที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย
- ◆ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๒๔๓ เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่างอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ไปยังอำเภอสะเดาทางทิศใต้

สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสงขลา

มีหน้าที่ควบคุม ดูแลบำรุงรักษาทางหลวงชนบทในจังหวัดสงขลา มีถนนโครงข่ายในความรับผิดชอบจำนวน ๓๙ สายทาง ระยะทางทั้งสิ้น ๔๗๗.๒๒ กิโลเมตร ทางหลวงชนบทเป็นเส้นทางสายรองที่เชื่อมต่อจากทางหลวงแผ่นดิน และถนนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นถนนลาดยาง ทางหลวงชนบท ได้แก่ ทางหลวงชนบท สข. ๔๑๓๕ เป็นต้น

ตารางที่ ๑๐ จำนวนสายทางในความรับผิดชอบของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสงขลา

ครอบคลุมพื้นที่อำเภอ	จำนวนสายทาง	ชนิดผิวจราจร			ระยะทาง (กม.)
		ลาดยาง	คอนกรีต	ลูกรัง	
ภายในอำเภอ	๓๘	๓๒๕.๘๐๙	๗.๗๙๓	๖๓.๓๗๓	๓๙๖.๙๗๕
ระหว่างอำเภอ	๑๒	๒๔๗.๔๖๑	๐.๘๐๓	๖.๓๒๕	๒๕๔.๕๘๙
รวม	๕๐	๕๗๓.๒๗๐	๘.๕๙๖	๖๙.๖๙๘	๖๕๑.๕๖๔

ที่มา: สำนักงานทางหลวงชนบทสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๕

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

มีหน้าที่ควบคุม ดูแลบำรุงรักษาถนนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในจังหวัดสงขลา มีถนนโครงข่ายในความรับผิดชอบ จำนวน ๒๑๓ สายทาง เป็นถนนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ระยะทางทั้งสิ้น ๑,๓๓๓.๕๑๕ กิโลเมตร เป็นถนนสายรองที่เชื่อมต่อจากทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท และเชื่อมต่อกับถนนภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นถนนลาดยาง

ตารางที่ ๑๑ จำนวนสายทางในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

ครอบคลุมพื้นที่อำเภอ	จำนวนสายทาง	ชนิดผิวจราจร				ระยะทาง (กม.)
		ลาดยาง	คอนกรีต	ลูกรัง	หินคลุก	
เมือง	๖	๒๔.๐๖๙	-	-	-	๒๔.๐๖๙
กระแสสินธุ์	๔	๒๐.๘๔๕	-	๓.๐๐๐	-	๒๓.๘๔๕
ระโนด	๑๕	๑๐๕.๔๒๐	๒.๒๐๐	-	-	๑๐๗.๖๒๐
สิงหนคร	๑๐	๘๒.๕๘๕	๑.๔๐๐	๐.๕๐๐	-	๘๔.๔๘๕
สทิงพระ	๑๐	๕๗.๐๒๔	๐.๒๒๕	๑.๖๑๐	-	๕๘.๘๖๐
หาดใหญ่	๒๙	๑๓๑.๐๑๕	๑.๑๐๐	๕.๙๙๐	-	๑๓๘.๑๐๕
สะเดา	๑๙	๑๑๘.๕๔๗	๐.๗๐๐	๓๗.๐๕๖	-	๑๕๖.๓๐๓
นาหม่อม	๗	๑๙.๔๐๐	-	๐.๘๐๐	-	๒๐.๒๐๐
คลองหอยโข่ง	๑๑	๔๙.๙๕๕	-	๑๘.๘๘๐	-	๖๘.๘๓๕
ควนเนียง	๑๑	๕๒.๗๗๖	-	๔.๐๙๙	-	๕๖.๘๗๕
รัตภูมิ	๑๖	๖๙.๑๑๐	๑.๐๐๐	๑.๖๐๐	-	๗๑.๗๑๐
เทพา	๑๓	๑๐๓.๑๖๙	-	๑๙.๒๔๘	-	๑๒๒.๔๑๗
จะนะ	๒๔	๙๔.๙๗๕	-	๔.๕๙๙	-	๙๙.๕๗๔
นาทวี	๑๔	๑๐๓.๒๙๒	๐.๑๕๘	๑๖.๔๗๕	-	๑๑๙.๙๒๕
สะบ้าย้อย	๑๑	๗๖.๓๕๐	-	๑๖.๖๔๗	-	๙๒.๙๙๗
บางกล่ำ	๑๓	๗๕.๘๖๔	-	๑๒.๓๘๐	-	๘๘.๒๔๔
รวม	๒๑๓	๑,๑๘๔.๓๙๖	๖.๗๘๓	๑๔๒.๓๓๕	๐.๐๐๐	๑,๓๓๓.๕๑๕

ที่มา: องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๕

◆ การเดินทางจากอำเภอเมืองสงขลาไปยังอำเภอต่าง ๆ

- อำเภอกระแสสินธุ์ ระยะทาง ๘๑.๔๖ กิโลเมตร
- อำเภอหาดใหญ่ ระยะทาง ๓๓.๒๘ กิโลเมตร
- อำเภอสิงหนคร ระยะทาง ๒๕.๙๘ กิโลเมตร
- อำเภอสะบ้าย้อย ระยะทาง ๑๐๒.๒๓ กิโลเมตร
- อำเภอสะเดา ระยะทาง ๗๒.๔๓ กิโลเมตร
- อำเภอสทิงพระ ระยะทาง ๕๕.๗๘ กิโลเมตร
- อำเภอรัตภูมิ ระยะทาง ๖๑.๑๐ กิโลเมตร
- อำเภอรโนด ระยะทาง ๙๖.๒๗ กิโลเมตร

- อำเภอบางกล่ำ ระยะทาง ๔๑.๑๑ กิโลเมตร
- อำเภอกลองหอยโข่ง ระยะทาง ๔๙.๐๗ กิโลเมตร
- อำเภอควนเนียง ระยะทาง ๔๙.๑๙ กิโลเมตร
- อำเภอจะนะ ระยะทาง ๓๙.๒๑ กิโลเมตร
- อำเภอเทพา ระยะทาง ๗๓.๑๔ กิโลเมตร
- อำเภอนาทวี ระยะทาง ๕๘.๓๓ กิโลเมตร
- อำเภอนาหม่อม ระยะทาง ๔๒.๖๓ กิโลเมตร

◆ การเดินทางจากจังหวัดสงขลาไปยังจังหวัดใกล้เคียง

- จังหวัดปัตตานี ระยะทาง ๑๐๕.๓๓ กิโลเมตร
- จังหวัดนครศรีธรรมราช ระยะทาง ๑๘๔.๕๑ กิโลเมตร
- จังหวัดพัทลุง ระยะทาง ๑๒๕.๐๘ กิโลเมตร
- จังหวัดสตูล ระยะทาง ๑๒๓.๕๘ กิโลเมตร

จากข้อมูลการสำรวจปริมาณการจราจรของแขวงทางหลวงสงขลา เส้นทางที่สำคัญได้แก่

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ เป็นเส้นทางสายหลักระหว่างอำเภอหาดใหญ่ ไปยังอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาและ เชื่อมต่อกับประเทศมาเลเซีย มีปริมาณจราจรค่อนข้างหนาแน่น ๓๘,๗๘๓ คันต่อวัน การจราจรส่วนใหญ่ใช้ในการขนส่งสินค้าเข้า ส่งออก และนักท่องเที่ยวผ่านด่านชายแดน
 - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๗ เป็นเส้นทางที่เชื่อมระหว่างอำเภอหาดใหญ่และอำเภอเมืองสงขลา ทางด้านทิศใต้ มีปริมาณจราจร ๓๙,๘๑๔ คันต่อวัน เป็นปริมาณจราจรที่มากที่สุดของจังหวัด
 - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑๔ เป็นเส้นทางที่เชื่อมระหว่างอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา กับอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาทางด้านทิศเหนือ ปริมาณจราจรค่อนข้างหนาแน่น ๓๕,๓๔๗ คันต่อวัน
 - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๓ เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่างอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ไปทางอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา โดยเชื่อมต่อไปยังจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีปริมาณจราจร ๑๖,๓๐๑ คันต่อวัน
 - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๘ เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่างอำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเชื่อมต่อกับอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ผ่านตัวจังหวัดสงขลาไปทางอำเภอจะนะ และสิ้นสุดที่อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา มีปริมาณจราจร ๑๘,๑๐๙ คันต่อวัน
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๒๘๗ เป็นเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างอำเภอหาดใหญ่ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อไปยังจังหวัดสตูล มีปริมาณจราจร ๙,๔๓๗ คันต่อวัน

๑.๒ ทางรถไฟ

สถานีรถไฟชุมทางหาดใหญ่ เป็นสถานีชุมทางเชื่อมโยงจากกรุงเทพฯผ่านสถานีชุมทางหาดใหญ่เชื่อมต่อไปยังจังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส(อ.สุไหงโกก) และอีกเส้นทางเชื่อมต่อไปยังสถานีปัตเตอร์เวอร์ธประเทศมาเลเซีย

- ◆ มีรถไฟผ่านวันละ ๒๒ ขบวน
- ◆ มีสถานีจอดรถไฟ ๗ สถานี
- ◆ เส้นทางรถไฟในจังหวัด ระยะทางยาว ๑๖๐ กม.

๑.๓ ทางน้ำ

มีท่าเรือน้ำลึกสงขลาตั้งอยู่ที่ตำบลหัวเขาแดง อำเภอสิงหนคร มีท่าเทียบเรือ ๓ ท่า รองรับสินค้าได้ ๑.๑ ล้านตัน/ปี นอกจากนี้ยังมีท่าเทียบเรือประมงองค์การสะพานปลา ตั้งอยู่บริเวณท่าสะอ้าน ท่าเทียบเรือของกองทัพเรือและท่าเทียบเรือของสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ ๔ ตั้งอยู่บริเวณฐานทัพเรือสงขลา

๑.๔ ทางเครื่องบิน

จังหวัดสงขลามีท่าอากาศยานหาดใหญ่ ซึ่งเป็นสนามบินนานาชาติ มีสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอคลองหอยโข่ง ห่างจากตัวเมืองหาดใหญ่ ระยะทาง ๑๒ กิโลเมตร และยังมีสนามบินสงขลาตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครสงขลา อยู่ในความรับผิดชอบของกองทัพเรือ

๒. กิจการด้านพลังงาน

๒.๑ ด้านปิโตรเลียม

จังหวัดสงขลาโดยสำนักงานพลังงานจังหวัดสงขลาได้มีการกำกับดูแลกิจการด้านพลังงานที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นด้านการค้า การผลิตปิโตรเลียม การสำรอง และการให้บริการน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซปิโตรเลียมเหลว

กิจการด้านพลังงานของจังหวัดสงขลาในปี ๒๕๕๖ ดังนี้

- ๑) มีคลังน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน ๓ คลัง
- ๒) มีคลังก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) จำนวน ๑ คลัง
- ๓) มีสถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน ๕๐ แห่ง
- ๔) มีสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน ๓๐๘ สถานี
- ๕) มีสถานบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) จำนวน ๒๗ สถานี
- ๖) มีสถานบริการก๊าซธรรมชาติ (NGV) จำนวน ๕ สถานี
- ๗) มีโรงบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) จำนวน ๑๘ สถานี
- ๘) มีรถขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน ๒๙๕ คัน
- ๙) มีเรือขนส่งน้ำมัน จำนวน ๘ ลำ
- ๑๐) มีรถขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลว จำนวน ๓๓ คัน
- ๑๑) มีร้านจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลว จำนวน ๙๔ ร้าน
- ๑๒) สถานที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว จำนวน ๒๓ ราย

๒.๒ โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีบทบาทในการบริหารจัดการด้านพลังงานที่สำคัญของภูมิภาค ไม่ว่าจะเป็นบริหารจัดการพลังงานและพัฒนาพลังงานทดแทน เพื่อชดเชยการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศ และสร้างความมั่นคงด้านพลังงานให้กับจังหวัดสงขลา และในภาพรวมของประเทศ ประกอบด้วยการบริหารจัดการด้านพลังงานและการสำรวจศักยภาพด้านพลังงานที่สำคัญ ดังนี้

๑ โรงแยกก๊าซและท่อส่งก๊าซจะนะ ตั้งอยู่ที่ อ.จะนะ จ.สงขลา มีกำลังการผลิต ๔๒๕ ล้านลูกบาศก์ฟุต/วัน ผลิตได้จริง ณ ปัจจุบัน จำนวน ๓๒๕ ล้านลูกบาศก์ฟุต/วัน ซึ่งปริมาณการส่ง จำนวน ๓๒๕ ล้านลูกบาศก์ฟุต/วัน โดยส่งผ่านท่อ จำนวน ๒ ท่อ คือ

- ๑) ท่อก๊าซ NGL ขนาด ๓๖ นิ้ว ๒) ท่อ LPG ขนาด ๘ นิ้ว ระยะทางทั้งในทะเลและบนบกรวม ๓๗๔ กม.

๒ ท่าเทียบเรือขนถ่ายและผลิตปิโตรเลียม ของ ปตท.สผ.อยู่ในอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ก่อสร้างเสร็จเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ขนาดพื้นที่จำนวน ๒๗,๖๓๐ ตร.ม. สามารถรองรับเรือขนถ่ายการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมขนาดมากกว่า ๕๐๐ ตันกรอส จำนวน ๖ ลำ

๓ โรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงพลังงานทดแทนเพื่อความมั่นคงด้านพลังงานในเขตพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง

- โรงไฟฟ้าจะนะ อำเภोजจะนะ จังหวัดสงขลา ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

เปิด COD มีนาคม ๒๕๕๑ ขนาดกำลังการผลิตประมาณ ๗๓๐ เมกะวัตต์ ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง วันละ ๑๓๐ ล้านลูกบาศก์ฟุต มีกองทุนพัฒนาไฟฟ้า ประมาณ ๔๘ ล้านบาทต่อปี

- โรงไฟฟ้าจะนะ ระยะที่ ๒ กำลังการผลิตประมาณ ๘๐๐ เมกะวัตต์ ใช้เชื้อเพลิงประมาณวันละ ๑๕๐ ล้านลูกบาศก์ฟุต อยู่ระหว่างก่อสร้าง เริ่มก่อสร้างปี ๒๕๕๕ และเริ่มจ่ายกระแสไฟฟ้าในปี ๒๕๕๗ มีกองทุนพัฒนาไฟฟ้า ประมาณ ๔๐ ล้านบาทต่อปี (ขณะกำลังก่อสร้าง)

๔ การสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในจังหวัดสงขลา ในพื้นที่แปลงสัมปทาน G๕/๔๓ ใกล้เคียงฝั่งทะเล สงขลา (ระยะจากฝั่ง ช่วง ๑๖ - ๓๐ กิโลเมตร) คือ “แหล่งบัวบาน” และ “แหล่งสงขลา” โดยบริษัท CEC International, (Thailand Branch) เป็นผู้ได้รับสัมปทาน ปัจจุบันสามารถผลิตน้ำมันดิบในอัตราเฉลี่ย ๑๗,๕๐๐ บาร์เรล/วัน

๓. การโทรศัพท์

การให้บริการโทรศัพท์ของจังหวัด มี ๒ หน่วยงาน คือ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท ไทยเทเลโฟนแอนด์เทเลคอมมิวนิเคชั่น จำกัด (TT&T) โดยมีสถิติบริการโทรศัพท์ในปี ๒๕๕๔ ดังแสดงในตารางที่ ๑๓

ตารางที่ ๑๒ สถิติการบริการโทรศัพท์ ปี ๒๕๕๕

บริษัท		บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	บริษัท ไทยเทเลโฟนแอนด์เทเลคอมมิวนิเคชั่น จำกัด
จำนวนชุมสาย		๑๙๓	๕๒
จำนวนหมายเลขที่มี			
จำนวน เลขหมาย ที่มีผู้เช่า	ธุรกิจ	๑๓,๗๔๗	๗,๙๕๖
	บ้าน	๖๖,๒๘๓	๒๓,๓๔๗
จำแนกตาม ประเภท ผู้เช่า	สาธารณะ	๓,๔๓๘	๘๒๙
	ราชการ	๕,๐๐๔	๘๐๐
	ท.ศ.ท.	๑,๑๑๒	-
	รวม	๑๑๒,๒๙๘	๓๒,๙๓๒

ที่มา : บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)
และ บริษัทไทยเทเลโฟนแอนด์เทเลคอมมิวนิเคชั่น จำกัด (TT&T)
ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๕๕

๔. ระบบน้ำประปา

หน่วยงานที่ให้บริการทางด้านการประปาของจังหวัดสงขลา มีทั้งหน่วยงานประปาส่วนภูมิภาค และการประปาเทศบาล แยกได้ดังนี้

๑) การประปาส่วนภูมิภาค มีการประปาส่วนภูมิภาคสาขาในสังกัด จังหวัดสงขลา จำนวน ๕ แห่ง

ตารางที่ ๑๓ ข้อมูลของสำนักงานการประปาส่วนภูมิภาค สาขาในจังหวัดสงขลา ปี พ.ศ ๒๕๕๔

สาขา	จำนวนผู้ใช้น้ำทั้งหมด (ราย)	กำลังผลิตที่ใช้งาน (ลบ.ม./วัน)	ปริมาณน้ำผลิต (ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำผลิตจ่าย (ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำจำหน่าย (ลบ.ม.)
๑. สาขาสงขลา	๔๐,๒๖๓	-	๑๘,๓๘๐,๑๕๓	๑๘,๓๘๐,๑๕๓	๑๓,๖๖๕,๒๙๒
๒. สาขาหาดใหญ่	๕๗,๘๑๔	๑๕๖,๐๐๐	๒๕,๒๔๒,๙๗๑	๒๓,๕๒๓,๕๓๔	๑๖,๒๙๕,๒๔๕
๓. สาขาสะเดา	๑๒,๓๓๘	๒๐,๖๔๐	๖,๗๑๑,๒๔๓	๖,๕๐๙,๔๓๘	๔,๗๗๙,๖๗๙
๔. สาขานาทวี	๓,๓๐๕	๔,๘๐๐	๑,๐๕๓,๐๕๙	๑,๐๒๕,๔๘๐	๘๐๓,๐๑๘
๕. สาขาระโนด	๒,๔๗๙	๓,๖๐๐	๗๒๕,๖๑๗	๖๕๘,๕๗๓	๓๗๐,๙๒๖

ที่มา: การประปาส่วนภูมิภาคเขต ๕
ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๔

(๘) การสาธารณสุข

จังหวัดสงขลา มีสถานบริการสาธารณสุขของรัฐและเอกชน ๑๐ แห่ง ๑,๕๕๔ เตียง เป็นโรงพยาบาลของรัฐ ๕ แห่ง และเอกชน ๕ แห่ง เป็นโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ โรงพยาบาลศูนย์ (รพ.ศ.) ๑ แห่ง โรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) ๑ แห่ง โรงพยาบาลชุมชน ๑๕ แห่ง (อำเภอสะเดา มี ๒ แห่ง คือ โรงพยาบาลสะเดาและโรงพยาบาลปาดังเบซาร์) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/หน่วยปฐมภูมิ ๒๐๒ แห่ง ศูนย์บริการสาธารณสุขสังกัดเทศบาล ๒๕ แห่ง มีอัตราการครองเตียงอยู่ระหว่าง ร้อยละ ๕๐ - ๑๖๘ (โรงพยาบาลเทพามีอัตราการครองเตียงสูงสุด) ส่วนโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงอื่นๆ มี ๕ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ โรงพยาบาลทันตกรรม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โรงพยาบาลค่ายเสนาณรงค์ โรงพยาบาลฐานทัพเรือสงขลา และโรงพยาบาลกองบิน ๕๖ มีคลินิกเอกชน ๔๐๔ แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคลินิกเวชกรรมทั่วไป จำนวน ๑๘๖ แห่ง มีร้านขายยา ๕๐๔ แห่ง ส่วนใหญ่จะเป็นร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน ๓๒๕ แห่งและสถานบริการเพื่อสุขภาพ เช่น สปา เพื่อสุขภาพ นวดเพื่อสุขภาพ นวดเพื่อเสริมสวย ๗๓ แห่ง สัดส่วนของบุคลากรสาธารณสุขต่อประชากร(รวมทั้งรัฐและเอกชน) ได้แก่ แพทย์ ๑: ๑,๖๖๕ ทันตแพทย์ ๑: ๗,๐๘๖ เภสัชกร ๑: ๕,๙๔๑ และพยาบาลวิชาชีพ ๑: ๓๕๖

ตารางที่ ๑๔ สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข และศูนย์บริการเทศบาล จำแนกเป็นรายอำเภอ

ลำดับ	อำเภอ	ประชากร	โรงพยาบาล				รพ.สต./หน่วยปฐมภูมิ	ศูนย์บริการเทศบาล
			ประเภท	แห่ง	จำนวนเตียง	อัตราการครองเตียง		
๑	เมือง	๑๖๒,๓๗๔	รพท.	๑	๕๐๘	๘๒	๑๖	๒
			เฉพาะทาง	๒	๔๕๐	-		
๒	สติงพระ	๔๘,๗๒๒	รพช.	๑	๓๐	๗๐	๑๓	๐
๓	จันนะ	๙๙,๘๐๓	รพช.	๑	๖๐	๙๒	๒๑	๐
๔	นาทวี	๖๔,๔๖๕	รพช.	๑	๙๐	๗๕	๑๘	๐
๕	เทพา	๗๑,๖๒๖	รพช.	๑	๓๐	๑๖๘	๑๔	๐
๖	สะบ้าย้อย	๗๑,๑๕๕	รพช.	๑	๓๐	๑๓๔	๑๗	๐
๗	ระโนด	๖๖,๘๓๘	รพช.	๑	๖๐	๗๒	๑๔	๐
๘	กระเสี่สินธุ์	๑๕,๔๓๖	รพช.	๑	๓๐	๓๔	๕	๐
๙	รัตภูมิ	๗๑,๔๐๑	รพช.	๑	๓๐	๑๐๗	๑๒	๑
๑๐	สะเดา	๑๒๒,๑๐๑	รพช.	๑	๓๐	๙๓	๒๐	๑
			รพช. (ป่าดง ฯ)	๑	๓๐	๘๒		๑
๑๑	หาดใหญ่	๓๗๕,๘๒๕	รพศ.	๑	๕๙๖	๙๗	๑๖	๒๐
๑๒	ควนเนียง	๒๒,๑๑๔	รพช.	๑	๓๐	๖๒	๗	๐
๑๓	นาหม่อม	๓๔,๑๖๒	รพช.	๑	๓๐	๕๒	๔	๐
๑๔	บางกล่ำ	๒๘,๙๐๓	รพช.	๑	๓๐	๕๓	๗	๐
๑๕	สิงหนคร	๘๐,๔๗๐	รพช.	๑	๓๐	๕๘	๑๓	๐
๑๖	คลองหอยโข่ง	๒๕,๑๖๗	รพช.	๑	๓๐	๕๐	๕	๐
รวม		๑,๓๖๐,๕๖๒		๑๘	๒,๑๒๔		๒๐๒	๒๕

ที่มา : งานข้อมูลข่าวสาร กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา

ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔

หมายเหตุ : ๑. โรงพยาบาลเฉพาะทาง ได้แก่ โรงพยาบาลจิตเวชสงขลาชนครินทร์ ขนาด ๓๐๐ เตียงและศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด ขนาด ๑๕๐ เตียง อำเภอสะเดา มีโรงพยาบาลชุมชนขนาด ๓๐ เตียง ๒ แห่ง คือ โรงพยาบาลสะเดา และ โรงพยาบาลป่าดงเบขาร์
๒. รพท. หมายถึง โรงพยาบาลทั่วไป, รพศ. หมายถึง โรงพยาบาลศูนย์, รพช. หมายถึง โรงพยาบาลชุมชน, รพ.สต. หมายถึง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

๓. อัตราการครองเตียง หมายถึง ร้อยละของการใช้เตียงทั้งหมดของผู้ป่วยในช่วงเวลาที่กำหนด ใช้เพื่อประเมินประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรในการบริการผู้ป่วยในโรงพยาบาล ถ้ามีอัตราสูง แสดงว่าโรงพยาบาลต้องรับภาระหนักในการดูแลผู้ป่วย อาจจำเป็นต้องเพิ่มจำนวนเตียง คำนวณได้จาก ผลรวมจำนวนวันนอนผู้ป่วยใน คูณด้วย ๑๐๐ หารด้วยจำนวนเตียงของโรงพยาบาล คูณด้วยจำนวนวันในช่วงเวลาเดียวกัน

๔. โรงพยาบาลผ่านเกณฑ์คุณภาพโรงพยาบาล(Hospital Accreditation : HA) ทุกแห่ง

๕. รพ.สต. ผ่านเกณฑ์คุณภาพเครือข่าย (Primary Care Award : PCA)

จังหวัดสงขลามีจำนวนสถานบริการสาธารณสุขสังกัดกระทรวงอื่นๆ สถานพยาบาลเอกชน ประเภท
มีเตียง จำแนกเป็นรายอำเภอ ดังนี้

ตารางที่ ๑๕ สถานบริการสาธารณสุขสังกัดกระทรวงอื่นๆ สถานพยาบาลเอกชน ประเภทมีเตียง

อำเภอ	สังกัดกระทรวง	สถานบริการ	จำนวนเตียง	สถานพยาบาลเอกชน	จำนวน เตียง
หาดใหญ่	ศึกษาธิการ	โรงพยาบาลสงขลานครินทร์	๘๕๕	โรงพยาบาลราชบุรียีนดี	๑๙๖
		โรงพยาบาลทันตกรรม มอ.	๑๒	โรงพยาบาลมิตรภาพสามัคคี	๕๖
	กลาโหม	โรงพยาบาลค่ายเสนาณรงค์	๖๐	โรงพยาบาลคีรีนครินทร์	๑๒๐
				โรงพยาบาลกรุงเทพหาดใหญ่	๒๐๐
เมือง	กลาโหม	โรงพยาบาลฐานทัพเรือสงขลา	๑๕	-	-
คลองหอยโข่ง	กลาโหม	โรงพยาบาลกองบิน ๕๖	๑๐	-	-
สะเดา	-	-	-	โรงพยาบาลพิทยเวช	๓๐
รวม			๒๕	รวม	๖๐๒
รวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๐ แห่ง ๑,๕๕๔ เตียง					

ที่มา : งานข้อมูลข่าวสาร กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔

จังหวัดสงขลามีจำนวนสถานบริการสาธารณสุขสังกัดกระทรวงอื่นๆ สถานพยาบาลเอกชน ประเภท
ไม่มีเตียงดังนี้

ตารางที่ ๑๖ สถานบริการสาธารณสุขสังกัดกระทรวงอื่นๆ สถานพยาบาลเอกชน ประเภทไม่มีเตียง

สถานบริการสาธารณสุขเอกชน		จำนวน (แห่ง)
๑	คลินิกเอกชน รวม	๔๐๔
	คลินิกเวชกรรมทั่วไป	๑๘๖
	คลินิกเวชกรรมเฉพาะทาง	๙๗
	คลินิกการพยาบาลและผดุงครรภ์	๑
	คลินิกกายภาพบำบัด	๓
	คลินิกเทคนิคการแพทย์	๙
	คลินิกการแพทย์แผนไทย	๑๔
	สหคลินิก	๑๒
	คลินิกทันตกรรม - ทันตกรรมทั่วไป	๘๐
	- ชั้นสอง	๒
๒	ร้านขายยา รวม	๕๐๔
	ร้านขายยาแผนปัจจุบัน (ขย.๑)	๓๒๕
	ร้านขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จ (ขย.๒)	๘๕
	ร้านขายยาแผนปัจจุบันเฉพาะยาบรรจุเสร็จสำหรับสัตว์ (ขย.๓.)	๑๐
	ร้านขายยาแผนโบราณ (ขยบ.)	๗๐
	สถานที่ผลิตยาแผนโบราณ (ผยบ.)	๑๔
๓	สถานบริการเพื่อสุขภาพ รวม	๗๓
	- สปาเพื่อสุขภาพ	๓
	- นวดเพื่อสุขภาพ	๖๖
	- นวดเพื่อเสริมสวย	๔

ที่มา : กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔

จังหวัดสงขลามีจำนวนบุคลากรทางด้านสาธารณสุข และอัตราส่วนต่อประชากร ดังนี้

ตารางที่ ๑๗ จำนวนบุคลากรทางด้านสาธารณสุข และอัตราส่วนต่อประชากร จังหวัดสงขลา

บุคลากร	กระทรวงสาธารณสุข	กระทรวงอื่นๆ	เอกชน	รวม	อัตราส่วนต่อประชากร ** (ภาครัฐ กสธ.)	อัตราส่วนต่อประชากร ** (รวมทุกสังกัด)
แพทย์	๓๐๙	๓๐๘	๒๐๐	๘๑๗	๑: ๔,๔๐๓	๑: ๑,๖๖๕
ทันตแพทย์	๗๕	๑๐๘	๙	๑๙๒	๑: ๑๘,๑๔๑	๑: ๗,๐๘๖
เภสัชกร	๑๓๕	๓๕	๕๙	๒๒๙	๑: ๑๐,๐๗๘	๑: ๕,๙๔๑
พยาบาลวิชาชีพ	๒,๐๗๑	๑,๓๒๕	๔๒๔	๓,๘๒๐	๑: ๖๕๗	๑: ๓๕๖
เตียง	๒,๑๒๔	๙๕๒	๖๐๒	๓,๖๗๘	๑: ๖๔๑	๑: ๓๗๐

ที่มา : หน่วยการเจ้าหน้าที่ งานบริหาร , กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข , วพบ.สงขลา
: การสำรวจข้อมูลทรัพยากรประจำปี ๒๕๕๔ งานข้อมูลข่าวสาร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา
หมายเหตุ : *ยกเว้นพยาบาลวิชาชีพ สังกัดวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา จำนวน ๔๘ คน
** อัตราส่วนต่อประชากร จากประชากรกลางปี (๑ ก.ค. ๕๔) จำนวน ๑,๓๖๐,๕๖๒ คน
ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔

สภาวะสุขภาพของประชาชนจังหวัดสงขลา พบว่า ปี ๒๕๕๑ - ปี ๒๕๕๔ มีอัตราการเกิดต่อพันประชากร ค่อนข้างคงที่ อัตราตายต่อพันประชากร อยู่ระหว่าง ๕.๔๐ - ๕.๘๖ อัตราเพิ่มต่อร้อยประชากร มีแนวโน้มลดลง อัตราทารกตายต่อพันการเกิดมีชีพ ค่อนข้างคงที่ ในปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๓ และมีแนวโน้มสูงขึ้น ในปี ๒๕๕๔ เท่ากับ ๖.๒๘ และมารดาตายต่อแสนการเกิดมีชีพ มีแนวโน้มลดลงจากปี ๒๕๕๑ เท่ากับ ๖๖.๘๐ เป็น ๓๘.๒๑ และ ปี ๒๕๕๔ เท่ากับ ๔๒.๐๓ โดยภาพรวม พบว่า อัตราเกิดและอัตราตายค่อนข้างคงที่ (ปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔) อัตราเพิ่มของประชากร มีแนวโน้มลดลง อัตราทารกตายมีแนวโน้มลดลงและสูงขึ้นมาอีกเล็กน้อยในปี ๒๕๕๔ ส่วนอัตราทารกตายปี ๒๕๕๔ สูงกว่าปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๓ ซึ่งมีอัตราค่อนข้างคงที่

ตารางที่ ๑๘ จำนวนและอัตราเกิด ตาย มารดาตาย และอัตราเพิ่มตามธรรมชาติ จังหวัดสงขลาปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔

ข้อมูล	๒๕๕๑		๒๕๕๒		๒๕๕๓		๒๕๕๔	
	จำนวน (คน)	อัตรา	จำนวน (คน)	อัตรา	จำนวน (คน)	อัตรา	จำนวน (คน)	อัตรา
๑. จำนวนประชากรกลางปี ๒๕๕๔ (๑ ก.ค.)	๑,๓๓๐,๙๒๐	-	๑,๓๔๐,๑๑๓	-	๑,๓๕๐,๙๓๑	-	๑,๓๖๐,๕๖๒	-
๒. เด็กเกิดมีชีพ (ต่อพันประชากร)	๒๐,๙๕๙	๑๕.๗๕	๒๑,๓๕๖	๑๕.๙๔	๒๐,๙๓๗	๑๕.๕๐	๒๑,๔๑๕	๑๕.๗๔
๓. จำนวนตายทั้งหมด (ต่อพันประชากร)	๗,๑๙๑	๕.๔๐	๗,๖๐๓	๕.๖๗	๗,๙๑๖	๕.๘๖	๗,๙๒๗	๕.๘๓
๔. อัตราเพิ่ม (ต่อร้อยประชากร)	-	๑.๐๓	-	๑.๐๓	-	๐.๙๖	-	๐.๙๖
๕. จำนวนทารกตาย (ต่อพันการเกิดมีชีพ)	๑๐๒	๔.๐๘	๑๐๒	๔.๗๘	๙๘	๔.๗๕	๑๓๕	๖.๒๘
๖. จำนวนมารดาตาย(ต่อแสนการเกิดมีชีพ)	๑๔	๖๖.๘๐	๑๐	๔๖.๘๓	๘*	๓๘.๒๑	๙*	๔๒.๐๓
๗. จำนวนเกิดไร้ชีพ (ต่อพันการคลอด)	๑๑๔	๕.๔๔	๑๑๔	๕.๓๔	๑๒๔	๖.๐๑	๖๘	๓.๑๖

แหล่งข้อมูล : ๑, ๓ จากศูนย์ประมวลผลภาวะเบี่ยงภาค ๙ และ ๒, ๕-๗ จากฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา
หมายเหตุ * จำนวนมารดาตายที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสงขลา ปี ๕๓ จำนวน ๘ คน ปี ๕๔ จำนวน ๙ คน
จำนวนมารดาที่ส่งต่อจากต่างจังหวัดและตายในจังหวัดสงขลา ปี ๕๓ ๕ คน ปี ๕๔ จำนวน - คน
ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔

กลุ่มโรคที่เป็นสาเหตุของการป่วยที่สำคัญ พบว่า สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยนอก ๕ อันดับแรก ได้แก่ โรคระบบทางเดินหายใจ โรคระบบไหลเวียนเลือด โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการและเมตะบอลิซึม โรคระบบกล้ามเนื้อโครงร่างและเนื้อเยื่อเสริม อาการและอาการแสดงและสิ่งผิดปกติที่พบได้จากการตรวจทางคลินิก ตามลำดับ ส่วนผู้ป่วยใน พบว่ามีผู้ป่วยด้วยโรค ๕ อันดับแรก ได้แก่ โรคแทรกซ้อนในการตั้งครรภ์ การคลอดและภาวะอื่นๆ ความผิดปกติเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการและเมตะบอลิซึมอื่นๆ ความผิดปกติอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในระยะปริกำเนิด อาการและอาการแสดงสิ่งผิดปกติที่พบได้จากการตรวจเลือดทางคลินิกและห้องปฏิบัติการ และโรคความดันโลหิตสูง ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าการป่วยด้วยโรคที่สำคัญของผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน ประชาชนมีการป่วยด้วยโรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการและเมตะบอลิซึม และโรคระบบไหลเวียนเลือดอยู่ในอันดับต้นๆ ของสาเหตุการเจ็บป่วย

ตารางที่ ๑๙ สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยนอก ๑๐ อันดับแรกจำแนกตามกลุ่มโรคของผู้ป่วยนอก ปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔

ลำดับ	สาเหตุการป่วย	ปี ๒๕๕๑		ปี ๒๕๕๒		ปี ๒๕๕๓		ปี ๒๕๕๔	
		จำนวน (ราย)	อัตราต่อแสนประชากร	จำนวน (ราย)	อัตราต่อแสนประชากร	จำนวน (ราย)	อัตราต่อแสนประชากร	จำนวน (ราย)	อัตราต่อแสนประชากร
๑	โรคระบบหายใจ (๑๐)	๕๗๐,๙๘๖	๔๒,๙๐๑.๖๐	๖๗๑,๖๙๖	๕๐,๑๒๒.๓๔	๕๘๖,๖๐๗	๔๓,๔๒๒.๔๒	๕๗๔,๔๙๙	๔๒,๒๙๘.๖๒
๒	โรคระบบไหลเวียนเลือด (๙)	๕๖,๖๐๐	๒๖,๗๔๘.๔๑	๔๒๒,๗๙๗	๓๑,๕๔๙.๓๕	๔๑๙,๔๙๓	๓๑,๐๕๒.๑๔	๔๗๖,๘๐๖	๓๕,๐๔๔.๗๘
๓	โรคระบบกล้ามเนื้อ รวมโครงร่าง และเนื้อเยื่อเสริม (๑๓)	๒๖๓,๓๓๗	๑๙,๗๘๖.๐๙	๓๖๓,๔๙๐	๒๗,๑๒๓.๘๓	๓๓๒,๗๗๗	๒๔,๖๓๓.๑๖	๓๓๒,๗๗๗	๒๔,๖๓๓.๑๖
๔	โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการ และเมตะบอลิซึม (๔)	๒๔๓,๙๔๓	๑๘,๓๒๘.๙๐	๒๙๐,๒๒๙	๒๑,๖๕๗.๐๕ (อันดับ ๕)	๓๓๒,๗๗๗	๒๔,๖๓๓.๑๖	๓๔๘,๓๙๑	๒๕,๖๐๖.๔๐ (อันดับ ๓)
๕	อาการและอาการแสดงและสิ่งผิดปกติที่พบได้จากการตรวจทางคลินิก (๑๘)	๓๐๔,๐๗๘	๒๒,๘๔๗.๒๐	๓๖๑,๒๕๐	๒๖,๙๕๖.๖๘	๓๒๒,๙๐๙	๒๓,๙๐๒.๗๐	๓๓๒,๔๑๔	๒๔,๔๓๒.๑๑
๖	โรคระบบย่อยอาหาร รวมโรคในช่องปาก (๑๑)	๒๗๗,๐๔๐	๒๐,๘๑๕.๖๘	๒๗๕,๕๕๖	๒๐,๕๖๒.๑๕	๓๐๗,๒๓๓	๒๒,๗๔๒.๓๒	๓๒๔,๑๒๔	๒๓,๘๒๒.๘๐
๗	สาเหตุภายนอกอื่นๆ ที่ทำให้ป่วยหรือตาย (๒๑)	๑๗๔,๔๒๕	๑๓,๑๐๕.๖๐	๑๗๒,๙๑๐	๑๒,๙๐๒.๖๔	๑๘๙,๗๖๒	๑๔,๐๔๖.๗๖	๑๗๒,๗๕๕	๑๒,๖๙๗.๓๓
๘	โรคติดเชื้อและปรสิต (๑)	๑๕๒,๐๒๖	๑๑,๔๒๒.๖๒	๒๑๓,๐๖๒	๑๕,๘๙๘.๗๓	๑๖๘,๑๖๓	๑๒,๔๔๗.๙๓	๑๕๑,๐๓๗	๑๑,๑๐๑.๐๗
๙	โรคผิวหนังและเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง (๑๒)	๑๓๓,๐๔๕	๙,๙๖.๔๗	๑๔๒,๖๑๓	๑๐,๖๔๑.๘๖	๑๓๘,๗๔๐	๑๐,๒๖๙.๙๕	๑๒๗,๕๐๑	๙,๓๗๑.๒๐
๑๐	โรคระบบสืบพันธุ์ร่วมปีสสาวะ (๑๔)	๘๔,๓๐๓	๖,๓๓๔.๑๙	-	-	๑๐๖,๙๗๓	๗,๙๑๘.๔๗	๑๑๖,๐๑๐	๘,๕๒๖.๖๒
๑๑	โรคตาาร่วมส่วนประกอบของตา (๗)	-	-	๙๑,๘๔๑	๖,๘๕๓.๒๓	-	-	-	-

ที่มา: รง. ๕๐๔ (ค.ค.๕๓ - ก.ย.๕๔) งานข้อมูลข่าวสาร กลุ่มงานพัฒนาศาสตร์สาธารณสุข สสจ.สงขลา
 หมายเหตุ : อัตราต่อแสนจากประชากรกลางปี (๑ ก.ค.) และ : () หมายถึงลำดับที่ของกลุ่มโรค
 ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔

ตารางที่ ๒๐ สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยใน ๑๐ อันดับแรกตามกลุ่มโรคของผู้ป่วยใน ปีงบประมาณ ๒๕๕๔

ลำดับ	กลุ่มโรค	ปี ๒๕๕๑		ปี ๒๕๕๒		ปี ๒๕๕๓		ปี ๒๕๕๔	
		จำนวน (ราย)	อัตราต่อแสนประชากร	จำนวน (ราย)	อัตราต่อแสนประชากร	จำนวน (ราย)	อัตราต่อแสนประชากร	จำนวน (ราย)	อัตราต่อแสนประชากร
๑	โรคแทรกซ้อนในการตั้งครรภ์ การคลอด หลังคลอดและภาวะอื่น ๆ (๖๓)	๒๒,๔๗๑	๑,๖๘๘.๓๘	๒๑,๖๙๘	-	๒๑,๐๗๙	๑,๕๖๐.๓๓	๒๑,๐๗๖	๑,๕๕๙.๐๖
๒	ความผิดปกติเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการ และเมตาบอลิซึมอื่นๆ (๑๙)	๑๘,๘๖๖	๑,๔๔๑๗.๕๒	๑๘,๙๕๖	-	๒๐,๘๔๘	๑,๕๕๓.๒๓	๑๙,๗๕๘	๑,๕๕๒.๑๙
๓	ความผิดปกติอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในระยะประกำเนิด (๖๕)	๑๓,๖๗๙	๑,๐๒๗.๗๙	๑๓,๕๔๖	-	๑๒,๘๘๘	๙๕๑.๐๕	๑๓,๘๔๓	๑,๐๑๗.๔๕
๔	อาการและอาการแสดงและสิ่งผิดปกติที่พบได้จากการตรวจเลือดทางคลินิกและห้องปฏิบัติการ (๖๗)	๑๒,๗๙๙	๙๖๑.๖๗	๑๓,๒๒๘	-	๑๒,๕๑๗	๙๒๖.๕๕	๑๒,๒๔๒	๘๙๙.๗๘
๕	โรคความดันโลหิตสูง (๓๒)	๑๑,๑๑๗	๘๓๕.๒๙	๙,๐๔๙	๖๙๐.๙๗	๙,๙๓๖	๗๓๕.๔๙	๑๑,๗๙๗	๘๖๗.๐๗
๖	โรคหลอดเลือดและอวัยวะสร้างเลือดและความผิดปกติ (๑๕)	๑๐,๗๓๑	๘๐๖.๒๘	๑๐,๐๒๐	๗๖๕.๑๒	๙,๕๕๐	๗๐๖.๙๒	๘,๘๓๗	๖๔๙.๕๑
๗	โรคอื่นของระบบย่อยอาหาร (๕๐)	๘,๓๕๕	๖๒๗.๗๖	๘,๓๗๔	๖๓๙.๔๓	๘,๓๙๖	๖๒๑.๕๐ (อันดับ๙)	๘,๔๓๗	๖๔๙.๕๑
๘	โรคเบาหวาน (๑๘)	๗,๙๖๘	๕๙๘.๖๘	๗,๙๙๒	๖๑๐.๒๖	๘,๑๒๖	๖๐๑.๕๑ (อันดับ๑๐)	๘,๐๑๓	๕๘๘.๙๕
๙	โรคติดเชื้อและปรสิตอื่น ๆ (๑๐)	๗,๖๘๗	๕๗๗.๕๗	๗,๗๑๕	๕๘๙.๑๑	๘,๔๘๔	๖๒๘.๐๑ (อันดับ๘)	๗,๘๖๒	๕๗๗.๘๕
๑๐	การบาดเจ็บจากสาเหตุอื่น ๆ (๗๕)	๗,๔๘๔	๕๖๒.๓๒	-	-	-	-	๗,๖๔๖	๕๖๑.๙๗
๑๑	โรคติดเชื้ออื่น ๆ ของกล้ามเนื้อ (๒)	๗,๔๘๔	๕๖๒.๓๒	๗,๔๙๔	๕๗๒.๒๓	๘,๔๙๑	๖๒๘.๕๓ (อันดับ๗)	-	-
๑๒	การคลอดเดี่ยว (คลอดปกติ) (๖๒)	๑๐,๒๖๖	๗๗๑.๓๕	๑๐,๔๙๒	๘๐๑.๑๖	๑๐,๕๕๐	๗๘๐.๙๔	๙,๘๖๖	๗๒๕.๑๔

ที่มา : รจ. ๕๐๕ งานข้อมูลข่าวสาร กลุ่มงานพัฒนาศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา
 หมายเหตุ : อัตราต่อแสนจากประชากรกลางปี (๑ ก.ค.) และ : () หมายถึงลำดับที่ของกลุ่มโรค
 ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔

สำหรับสาเหตุการตายซึ่งเป็นข้อมูลจากสำนักรายงานโยบายยุทธศาสตร์สาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข พบว่า สาเหตุการตายที่มีอัตราสูง จะมีสาเหตุมาจากโรคชกสาเหตุการตายอื่นที่ไม่ชัดเจนและไม่ทราบสาเหตุเนือ งอกร้าย หมดสติชั่วคราวและเป็นลม และโรคหัวใจตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ สาเหตุการตาย ๑๐ อันดับแรก จังหวัดสงขลา ปีงบประมาณ ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔ จำแนกรายโรค (อัตราต่อแสนประชากร)

ลำดับ	สาเหตุการตาย	๒๕๕๑		๒๕๕๒		๒๕๕๓		๒๕๕๔	
		จำนวน (ราย)	อัตรา	จำนวน (ราย)	อัตรา	จำนวน (ราย)	อัตรา	จำนวน (ราย)	อัตรา
๑	วัยชรา	๑,๒๐๖	๙๐.๖๑(๒)	๑,๙๐๙	๑๔๒.๔๕	๑,๘๔๓	๑๓๖.๔๒	๑,๘๓๑	๑๓๔.๕๘
๒	สาเหตุการตายอื่นที่ไม่ชัดเจนและไม่ทราบสาเหตุ	๑,๕๗๗	๑๑๘.๔๙ (๑)	๑,๐๗๓	๘๐.๐๗	๑,๒๒๔	๙๐.๖๐	๑,๓๒๙	๙๗.๖๘
๓	เนื้องอกร้าย	๗๑๐	๕๓.๓๕	๗๒๒	๕๓.๘๘	๘๑๐	๖๐	๗๘๔	๕๗.๖๒
๔	หมดสติชั่วคราวและเป็นลม	๔๔๘	๓๓.๖๖	๔๘๓	๓๖.๐๔	๔๗๖	๓๕.๒๓	๔๔๐	๓๒.๓๔
๕	โรคหัวใจ	๔๐๒	๓๐.๒๐	๔๐๒	๓๐ (๖)	๓๗๖	๒๘(๖)	๔๓๘	๓๒.๑๙
๖	การติดเชื้อในกระแสเลือด	๓๖๗	๒๗.๕๗	๔๐๖	๓๐.๓๐ (๕)	๔๗๖	๓๕(๕)	๔๒๗	๓๑.๓๘
๗	อุบัติเหตุการขนส่ง	๒๒๕	๑๖.๙๑	๒๐๐	๑๔.๙๒ (๘)	๓๕๕	๒๖	๓๑๖	๒๓.๒๓(๘)
๘	โรคหลอดเลือดสมอง	๒๐๖	๑๕.๔๘	๒๒๙	๑๗.๐๙ (๗)	๓๐๙	๒๓	๓๓๓	๒๔.๔๘(๗)
๙	การถูกทำร้าย	๑๕๒	๑๑.๔๒	๑๓๑	๙.๗๘ (๑๑)	๑๕๓	๑๑(๑๑)	๑๓๐	๙.๕๕(๑๑)
๑๐	โรคไตวาย	๑๔๙	๑๑.๒๐	๑๔๙	๑๑.๑๒ (๑๐)	๑๖๖	๑๒(๑๐)	๑๔๕	๑๐.๖๖(๑๐)
	โรคปอดบวม	๑๔๒	๑๐.๖๗	๑๙๗	๑๔.๗๐ (๙)	๑๙๑	๑๔(๙)	๑๘๑	๑๓.๓๐(๙)

ที่มา : สำนักรายงานโยบายและแผนสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
 หมายเหตุ : อัตราต่อแสนจากประชากรกลางปี (๑ ก.ค. ๕๓) จำนวน ๑,๓๓๐,๕๕๖ คน
 *ในปี ๒๕๕๓ ได้มีการจำแนกข้อมูลในกลุ่ม R๕๔ และ R๕๕ ออกจากกลุ่ม Ro๐ - R๙๙
 ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔

ตารางที่ ๒๒ อัตราป่วยโรคที่เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ๑๐ อันดับแรก จังหวัดสงขลา ปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔

อันดับ	โรค	ปี ๒๕๕๑		ปี ๒๕๕๒		ปี ๒๕๕๓		ปี ๒๕๕๔	
		จำนวนป่วย (ราย)	อัตราป่วย/แสน (ราย)	จำนวนป่วย (ราย)	อัตราป่วย / แสน (ราย)	จำนวนป่วย (ราย)	อัตราป่วย / แสน (ราย)	จำนวนป่วย (ราย)	อัตราป่วย / แสน (ราย)
๑	อุจจาระร่วง	๒๒,๗๙๕	๑,๗๔๐.๖๐	๒๓,๘๗๒	๑,๗๘๑.๓๔	๒๙,๖๖๑	๒,๑๙๕.๖๐	๑๙,๒๖๕	๑,๔๑๕.๙๖
๒	ไข้ไม่ทราบสาเหตุ	๕,๙๐๔	๔๕๐.๘๒	๑๑,๐๐๐	๘๒๐.๘๓	๑๘,๒๐๔	๑,๓๔๗.๕๒	๑๐,๔๙๒	๗๗๑.๑๕
๓	ปอดบวม	๒,๕๘๓	๑๙๗.๒๔	๒,๗๘๖	๒๐๗.๘๙ (อันดับ๕)	๓,๗๘๑	๒๗๙.๘๘	๒,๘๗๗	๒๑๑.๔๖
๔	ไข้หวัดใหญ่**	-	-	๒,๐๖๖	๑๕๔.๑๗ (อันดับ๖)	๑,๐๑๔	๗๕.๐๖ (อันดับ๙)	๑,๘๗๑	๑๓๗.๕๒
๕	ตาแดง	๓,๒๓๓	๒๔๖.๘๗	๗,๗๗๕	๕๘๐.๑๗ (อันดับ๔)	๑,๙๗๘	๑๔๖.๔๒	๑,๔๑๘	๑๐๔.๒๒
๖	วัณโรคทุกชนิด	-	-	๑,๐๕๘	๗๙.๙๕	๑,๓๒๘	๙๘.๓๐	๑,๐๘๒	๗๙.๕๓
๗	สุกใส	๑,๒๕๑	๙๕.๕๒	๑,๘๑๓	๑๑๓๕.๒๙	๑,๐๒๒	๗๕.๖๕	๑,๐๖๔	๗๘.๒๐
๘	กามโรคทุกชนิด	-	-	-	-	๙๗๙	๗๒.๔๗	๑,๐๔๔	๗๖.๗๓
๙	ไข้เลือดออก*	๑,๖๑๒	๑๒๓.๐๙	๒,๐๐๙	๑๔๙.๙๑	๖,๑๒๐	๔๕๓.๐๒ (อันดับ๓)	๘๑๙	๖๐.๒๐
๑๐	อาหารเป็นพิษ	๑,๑๗๘	๘๙.๙๕	๑,๑๘๑	๘๘.๑๓	๑,๒๖๐	๙๓.๒๗	๗๐๑	๕๑.๕๒
	Chikungunya***	๖๐๘	๔๖.๔๓	๙,๗๙๕	๗๓๐.๙๑ (อันดับ๓)	-	-	-	-

แหล่งข้อมูล : รง.๕๐๖ (ต.ค. ๕๓ - ก.ย.๕๔) งานระบาดวิทยาและควบคุมโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา

หมายเหตุ : อัตราต่อแสนจากประชากรกลางปี (๑ ก.ค.๕๔) จำนวน ๑,๓๖๐,๕๖๒ คน

* ป่วยตายปี ๕๒ จำนวน ๓ ราย (๐.๒๒ ต่อแสนประชากร) ปี ๕๓ จำนวน ๑๓ ราย (๐.๙๖ ต่อแสนประชากร) ปี ๕๔ จำนวน ๒ ราย (๐.๑๕ ต่อแสนประชากร)

** ป่วยตายปี ๕๒ จำนวน ๔ ราย (๐.๓๐ ต่อแสนประชากร) ปี ๕๓ จำนวน ๒ ราย (๐.๑๕ ต่อแสนประชากร)

*** โรคอุบัติใหม่

ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔

จากตาราง พบว่าโรคที่ต้องเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาที่มีอัตราป่วยมากที่สุด ในปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔ ได้แก่ อุจจาระร่วงและไข้ไม่ทราบสาเหตุ ส่วนโรคอื่น ๆ จะมีลักษณะการเกิดโรคที่มีการระบาดเป็นช่วงๆ (seasonal variation)

สถานการณ์โรคติดต่อไม่ติดต่อที่สำคัญ พบว่า โรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวาน จะมีอัตราป่วยสูงอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มจะเพิ่มสูงขึ้น

ตารางที่ ๒๓ แสดงสถานการณ์โรคไม่ติดต่อที่สำคัญ ปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔

ปี /โรค	๒๕๕๑		๒๕๕๒		๒๕๕๓		๒๕๕๔	
	จำนวน (ราย)	อัตราป่วย ต่อแสน ประชากร	จำนวน (ราย)	อัตราป่วย ต่อแสน ประชากร	จำนวน	อัตราป่วย ต่อแสน ประชากร	จำนวน (ราย)	อัตราป่วย ต่อแสน ประชากร
อัตราป่วย* โรคเบาหวาน	๒๐,๘๑๐	๑๕๖๓.๘๕	๒๖,๕๕๕	๑๙๘๑.๕๕	๓๐,๓๐๗	๒๒๔๓.๔๑	๓๓,๗๔๘	๒๔๘๐.๔๕
อัตราป่วยโรคความ* ดันโลหิตสูง	๔๑,๒๒๙	๓๐๙๗.๗๘	๕๓,๑๑๒	๓๙๖๓.๒๕	๖๐,๖๒๓	๔๔๘๗.๕๐	๖๙,๖๓๑	๕๑๑๗.๘๑
อัตราผู้ป่วยในด้วย โรคเบาหวาน	๘,๑๕๘	๖๖๒.๙๔	๘,๐๙๖	๖๐๘.๓๐	๘,๑๒๙	๖๐๖.๕๙	๘,๒๓๖	๖๐๙.๖๕
อัตราผู้ป่วยในด้วยโรค ความดันโลหิตสูง	๑๑,๖๒๒	๘๘๗.๔๔	๙,๑๖๑	๖๘๘.๓๒	๑๐,๐๐๖	๗๔๖.๖๕	๑๒,๑๔๐	๘๙๘.๖๔
อัตราผู้ป่วยในด้วย โรคหัวใจขาดเลือด	๔,๑๕๕	๓๑๗.๒๗	๓,๙๘๘	๒๙๙.๖๔	๔,๑๔๖	๓๐๙.๓๗	๔,๐๓๑	๒๙๘.๓๙
อัตราผู้ป่วยในด้วยโรค หลอดเลือดสมอง	๓,๔๕๘	๒๖๔.๐๕	๓,๓๘๒	๒๕๔.๑๑	๓,๕๙๗	๒๖๘.๔๑	๔,๑๐๘	๓๐๔.๐๙
อัตราผู้ป่วยในด้วย โรคมะเร็งปากมดลูก	๑๓๙	๑๑.๖๘	๑๖๑	๑๒.๑	๑๔๓	๑๐.๖๗	๑๓๕	๙.๙๒
อัตราการบาดเจ็บด้วย อุบัติเหตุจราจร	-	-	๒๔,๔๘๖	๑,๘๒๗.๑๖	๒๔,๒๑๗	๑,๗๙๒.๖๒	๒๕,๖๗๘	๑,๘๘๗.๓๑
อัตราการตายด้วย อุบัติเหตุจราจร	-	-	๒๑๖	๑๖.๑๒	๒๐๕	๑๕.๑๗	๒๑๔	๑๕.๗๓

ที่มา : *สำนักโรคไม่ติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข
**รายงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔

สถานการณ์ด้านอนามัยแม่และเด็ก พบว่าการฝากครรภ์ก่อน ๑๒ สัปดาห์ ปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๒ การฝากครรภ์ฯ ต่ำกว่าเกณฑ์ และมีแนวโน้มดีขึ้นแต่ผ่านเกณฑ์เพียงเล็กน้อย ในปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔ การดูแลก่อนคลอดครบ ๔ ครั้งตามเกณฑ์ ยังต่ำกว่าเกณฑ์ทุกปี นอกจากนี้ ทารกแรกเกิดมีน้ำหนักน้อยกว่า ๒,๕๐๐ กรัม และอัตราส่วนการตายของมารดาที่ยังต่ำกว่าเป้าหมาย ปรากฏดังที่ตารางที่ ๕

ตารางที่ ๒๔ สถานการณ์ด้านอนามัยแม่และเด็ก ปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔

ลำดับ ที่	สถานการณ์	เกณฑ์/เป้าหมาย	ปี			
			๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔
๑	การฝากครรภ์ก่อน ๑๒ สัปดาห์	๗๐ %	๕๑.๑	๕๗.๔	๗๐.๖	๗๑.๔
๒	การดูแลก่อนคลอดครบ ๔ ครั้งตามเกณฑ์	๙๐ %	๘๖.๙	๗๘.๙	๗๔.๗	๗๑.๒
๓	ภาวะโลหิตจางในหญิงมีครรภ์	ไม่เกิน ๑๐ %	๑๕.๔	๑๖.๐	๑๕.๔	๑๒.๙
๔	หญิงมีครรภ์ได้รับการตรวจธาตุซีเซียม	๘๐ %	๗๕.๒	๘๖.๓	๙๑.๐	๙๕.๒
๕	ทารกแรกเกิดมีน้ำหนักน้อยกว่า ๒,๕๐๐ กรัม	ไม่เกิน ๗ %	๘.๕	๙.๐	๙.๙	๘.๒
๖	อัตราส่วนการตายของมารดา	ไม่เกิน ๑๘ ต่อแสนการเกิดมีชีพ	๕๒.๑	๒๒.๙	๓๘.๒	๔๒.๐
๗	อัตราทารกตายปริกำเนิด (ทารกอายุ ๐ - ๗ วันตาย)	ไม่เกิน ๙ ต่อพันการคลอด	๙.๑	๖.๔	๙.๗	๖.๓
๘	อัตราทารกตาย (ทารกอายุ > ๗ วัน - ๑ ปี)	ไม่เกิน ๑๕ ต่อพันการเกิดมีชีพ	๔.๘	๓.๒	๔.๗	๓.๒

ที่มา : กลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔

(๙) การศึกษา

จังหวัดสงขลา มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา มีหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษาหลายหน่วยงานทั้งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ รูปแบบการจัดการศึกษามีทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบการศึกษา สำหรับปีการศึกษา ๒๕๕๔ มีจำนวนนักเรียน นักศึกษา ในแต่ละประเภท ดังนี้

ตารางที่ ๒๕ จำนวนสถานศึกษา และนักเรียน จำแนกรายสังกัด ปีการศึกษา ๒๕๕๔

ที่	ประเภทสถานศึกษา	จำนวน รร.	จำนวนนักเรียน/นักศึกษา									
			ก่อน ประถม	ประถม ศึกษา	ม.ต้น	ม.ปลาย	ปวช.	ปวส.	ป.ตรี	ป.โท	ป. เอก	รวม
๑	สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	๕๑๘	๑๙,๓๐๖	๗๒,๙๗๘	๓๕,๖๑๕	๑๘,๖๐๐	๑๕๗	-	-	-	-	๑๔๖,๖๕๖
	- สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต ๑	๑๔๔	๕๐๕๔	๒๑๖๙๗	๑๑๖๒							๒๗,๙๑๓
	- สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต ๒	๑๓๔	๕๒๗๑	๑๘๖๙๙	๑๖๙๖							๒๕,๖๖๖
	- สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต ๓	๑๙๕	๘๙๒๙	๓๒๑๔๓	๒๑๕๙							๔๓,๒๓๑
	- สำนักงานเขตพื้นที่ ศึกษามัธยมศึกษา สงขลา เขต ๑๖	๔๒			๓๐๒๖ ๘	๑๘๔๑๙	๑๕๗					๔๘,๘๔๔
	- สำนักบริหารงาน	๓	๕๒	๔๓๙	๓๓๐	๑๘๑						๑,๐๐๒

ที่	ประเภทสถานศึกษา	จำนวน ร.ร.	จำนวนนักเรียน/นักศึกษา										
			ก่อน ประณม	ประณม ศึกษา	ม.ต้น	ม.ปลาย	ปวช.	ปวส.	ป.ตรี	ป.โท	ป. เอก	รวม	
	การศึกษาพิเศษ												
๒	สำนักงาน คณะกรรมการ อาชีวศึกษา (สอศ.)	๑๐	-	-	-	-	๑๐,๐๖๘	๓,๕๔๗	-	-	-	๑๓,๖๑๕	
	- วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑					๑๖๓๔	๖๑๒				๒,๒๔๖	
	- วิทยาลัยเทคนิค	๒					๔๒๙๙	๑๗๐๔				๖,๐๐๓	
	- วิทยาลัยการอาชีพ	๓					๒๓๐๕	๖๖๕				๒,๙๗๐	
	- วิทยาลัยสารพัดช่าง	๑					๗๓๓	๑๑๐				๘๔๓	
	- วิทยาลัยเกษตร	๑					๕๕๐	๑๕๔				๗๐๔	
	-วิทยาลัยประมง	๑					๓๘๙	๓๐๒				๖๙๑	
	- วิทยาลัยเทคโนโลยี และการจัดการสิงหนคร	๑					๑๕๘	๐				๑๕๘	
๓	สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาเอกชน	๑๔๘	๒๔,๖๘ ๖	๔๐,๑๗๓	๑๙,๗๗ ๐	๘,๘๘๗	๙,๑๙ ๔	๔,๐๕๗	-	-	-	๑๐๖,๗๖๗	
	- ประเภทสามัญศึกษา	๘๓	๒๐,๒๔๒	๓๓,๔๙๙	๑๐,๖๓๑	๓,๓๖๑						๖๗,๗๓๓	
	- ประเภทอาชีวศึกษา	๑๓					๙,๑๙๔	๔,๐๕๗				๑๓,๒๕๑	
	- ประเภทสามัญศึกษา ควบคุมสอนศาสนา อิสลาม	๕๒	๔,๔๔๔	๖,๖๗๔	๙,๑๓๙	๕,๕๒๖						๒๕,๗๘๓	
๔	สำนักงาน คณะกรรมการ อุดมศึกษา	๘	๒๑๖	๔๑๔	-	-	-	๘๔๙	๕๕,๔๖๒	๕,๑๗๖	๖๙๑	๖๒,๘๐๘	
	- มหาวิทยาลัยรัฐ	๔						๘๔๙	๔๘,๙๖๖	๔,๙๓๕	๖๙๑	๕๕,๔๔๑	
	- มหาวิทยาลัยเอกชน	๒							๕,๖๕๑	๒๔๑		๕,๘๙๒	
	- วิทยาลัยชุมชนจังหวัด สงขลา	๑							๘๔๕			๘๔๕	
	- โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลา	๑	๒๑๖	๔๑๔								๖๓๐	
๕	สำนักบริหารส่วน ท้องถิ่น	๒๒	๔,๐๙๘	๑๐,๖๖๔	๒,๕๔๖	๔๘๓	-	-	-	-	-	๑๗,๗๙๑	
	- เทศบาลเมืองสะเดา	๓	๖๖๒	๑,๕๒๐	๑๘๗							๒,๓๖๙	
	- เทศบาลนครสงขลา	๕	๑,๒๖๖	๓,๒๓๙	๑,๔๓๖	๓๓๒						๖,๒๗๓	
	- เทศบาลนครหาดใหญ่	๖	๑,๐๔๗	๕,๖๐๔	๙๒๓	๑๕๑						๗,๗๒๕	
	- เทศบาลตำบลเขารูป ช้าง	๑	๒๒	๙								๓๑	
	- เทศบาลเมืองสิงหนคร	๑	๖๑									๖๑	
	- เทศบาลเมืองพะตง	๑	๑๗๒									๑๗๒	
	- เทศบาลเมืองคลองแห	๑	๑๗๐									๑๗๐	
	- เทศบาลเมืองปาดังเบ ซาร์	๑	๒๕๗									๒๕๗	
	- เทศบาลตำบลปริก	๑	๒๒๕	๑๘๘								๔๑๓	
	- เทศบาลตำบลควน เนียง	๑	๙๖									๙๖	
	- เทศบาลเมืองนาทวี	๑	๑๒๐	๑๐๔								๒๒๔	
๖	สำนักพระพุทธศาสนา แห่งชาติ	๕	-	-	๒๐๑	๓๕	-	-	-	-	-	๒๓๖	

ที่	ประเภทสถานศึกษา	จำนวน ร.ร.	จำนวนนักเรียน/นักศึกษา										
			ก่อน ประถม	ประถม ศึกษา	ม.ต้น	ม.ปลาย	ปวช.	ปวส.	ป.ตรี	ป.โท	ป. เอก	รวม	
	- โรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญ	๕			๒๐๑	๓๕							๒๓๖
๗	กองบัญชาการตำรวจ ตระเวนชายแดน	๑๐	๔๑๓	๑,๒๙๗	-	-	-	-	-	-	-	-	๑,๗๑๐
	- โรงเรียนตำรวจ ตระเวนชายแดน	๑๐	๔๑๓	๑,๒๙๗									๑,๗๑๐
	รวมทั้งหมด	๗๒๑	๔๘,๗๑๙	๑๒๕,๕๒๖	๕๘,๑๓๒	๒๘,๐๐๕	๑๙,๔๑๙	๘,๔๕๓	๕๕,๔๖๒	๕,๑๗๖	๖๙๑	๓๔๙,๕๘๓	

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๑, สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๕๔

ตารางที่ ๒๖ จำนวนนักเรียน สถานศึกษา การศึกษานอกระบบ ปีการศึกษา ๒๕๕๔

ที่	ประเภทสถานศึกษา	จำนวน สถานศึกษา	จำนวนนักเรียน/นักศึกษา
๑	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	๒๓๐	๑๙,๕๐๐
	- ประเภทตาติกา	๒๐๑	๑๘,๑๘๓
	- สถาบันปอเนาะ	๒๙	๑,๓๑๗
๒	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	๑๖	๒๔,๖๘๐
	- ศปอ.	๑๖	๒๔,๖๘๐
๓	ส่วนท้องถิ่นจังหวัด	๒๑๐	๒๐,๗๗๗
	- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๒๑๐	๒๐,๗๗๗
	รวมทั้งหมด	๔๕๖	๖๔,๙๕๗

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๑, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๕๔

ตารางที่ ๒๗ จำนวนนักเรียน นักศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาและสังกัดจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา ๒๕๕๔

ที่	ระดับการศึกษา/สังกัด	จำนวนนักเรียน/นักศึกษา
๑. การศึกษาในระบบ		๓๔๙,๕๘๓
๑.๑	การศึกษาขั้นพื้นฐาน	๒๖๐,๕๓๙
	- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ๑-๓	๙๖,๘๑๐
	- เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ๑๖	๔๘,๘๔๔
	- รร.เอกชนประเภทสามัญศึกษา	๖๗,๗๓๓
	- รร.เอกชนประเภทสามัญศึกษาควบคุมศาสนา	๒๕,๗๘๓
	- รร.เทศบาล	๑๗,๗๙๑
	- รร.ปริยัติธรรมแผนกสามัญ	๒๓๖
	- รร.สาธิต	๖๓๐
	- รร.ตำรวจตระเวนชายแดน	๑,๗๑๐
- การศึกษาพิเศษ	๑,๐๐๒	
๑.๒	การศึกษาระดับอุดมศึกษา	๘๙,๐๔๔
	- สถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐ	๑๓,๖๑๕
	- สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน	๑๓,๒๕๑
	- มหาวิทยาลัย	๖๑,๓๓๓
- วิทยาลัยชุมชน	๘๔๕	
๒. การศึกษานอกระบบ		๖๔,๙๕๗
๒.๑	ระดับปฐมวัย	
	- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๒๐,๗๗๗
๒.๒	ศบอ. (เทียบเท่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน)	๒๔,๖๘๐
	- ประถมศึกษา	๑,๖๔๔
	- มัธยมศึกษาตอนต้น	๑๐,๓๓๐
	- มัธยมศึกษาตอนปลาย	๑๒,๗๐๖
๒.๓	การศึกษาเอกชน	๑๙,๕๐๐
	- ศาสนาอิสลาม	๑,๓๑๗
	- ศูนย์ตาดีกา	๑๘๑๘๓
รวมทั้งหมด		๔๑๔,๕๔๐

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๑, สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา
 ข้อมูล ณ เดือน มิถุนายน ๒๕๕๔

(๑๐) ด้านสวัสดิการสังคม

จังหวัดสงขลามีโครงสร้างประชากรเริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากข้อมูลของสำนักงานสถิติจังหวัดสงขลา ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ จังหวัดสงขลามีประชากรทั้งสิ้น ๑,๓๕๗,๐๒๓ คน มีจำนวนครัวเรือนรวมทั้งสิ้น ๔๓๔,๑๓๗ ครัวเรือน มีผู้สูงอายุ จำนวน ๑๕๔,๑๘๘ คน จำนวนประชากรผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓๖ ของจำนวนประชากรในจังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลาได้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม ครอบคลุมในทุกกลุ่มเป้าหมายภาคี เครือข่ายด้านสังคมที่มีจุดร่วมในการมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ได้รับการบริการและสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

๑. จากการศึกษาข้อมูลทางสังคมในจังหวัดสงขลาของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์จังหวัดสงขลา พ.ศ.๒๕๕๓ - ๒๕๕๔ ภาพรวมของจังหวัดสงขลาตาม อปท.๑ ในปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔ ได้พบปัญหาเชิงประเด็นและกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

ตารางที่ ๒๘ ปัญหาประเด็นเชิงสังคม

ประเด็น	ปี ๒๕๕๓	ปี ๒๕๕๔	เปรียบเทียบข้อมูลปี ๕๔ กับข้อมูลปี ๕๓
๑.๑ ปัญหาด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม	๑๓,๕๙๙	๑๐,๔๙๘	ลดลงจำนวน ๓,๑๐๑ ครอบครัวยุคคิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘๐
๑.๒ ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย	๘,๐๑๒	๖,๐๓๓	ลดลงจำนวน ๑,๙๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๗๐
๑.๓ ปัญหาด้านการศึกษา	๑,๕๓๕	๑,๓๓๔	ลดลงจำนวน ๒๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐๙
๑.๔ ปัญหาด้านการมีงานทำและรายได้	๑๖,๑๖๒	๔,๙๔๙	ลดลงจำนวน ๑๑,๒๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๓๘
๑.๕ ปัญหาด้านความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	๑๙,๓๙๗	๙๔,๕๖๗	เพิ่มขึ้นจำนวน ๗๕,๑๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘๗.๕๓
๑.๖ ปัญหาด้านวัฒนธรรมและจริยธรรม	๕๗๗	๒๘๒	ลดลงจำนวน ๒๙๕ คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๑๓
๒. ปัญหาเชิงประเด็นสังคม	๕๙,๒๘๒	๑๑๗,๖๖๓	เพิ่มขึ้นจำนวน ๕๘,๓๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๔๘
๓.๑ ปัญหาเด็กและเยาวชน (อายุ ๐ - ๒๕ ปี)	๖,๒๓๐	๖,๐๙๑	ลดลงจำนวน ๑๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๒๓
๓.๒ ปัญหาครอบครัว	๑,๕๑๓	๑,๒๕๗	ลดลงจำนวน ๒๕๖ ครอบครัวยุคคิดเป็นร้อยละ ๑๖.๙๒
๓.๓ ปัญหาสตรี (อายุ ๒๕ ปีขึ้นไป - ๖๐ ปี)	๑,๐๗๙	๕๗๙	ลดลงจำนวน ๕๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๓๔
๓.๔ ปัญหาผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป)	๖,๙๔๖	๑,๗๒๔	ลดลงจำนวน ๕,๒๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๑๘
๓.๕ ปัญหาคนพิการ	๘,๕๘๗	๗,๕๑๖	ลดลงจำนวน ๑,๐๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๔๗
๓.๖ ปัญหาแรงงาน	๔,๙๐๔	๕,๐๐๐	เพิ่มขึ้นจำนวน ๙๖ คิดเป็นร้อยละ ๑.๙๖
๔. ปัญหาเชิงกลุ่มเป้าหมายที่ต้องได้รับการพัฒนา	๒๙,๒๕๙	๒๒,๑๖๗	ลดลงจำนวน ๗,๐๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๒๔

๒. ข้อมูลผู้ด้อยโอกาสทางสังคมจังหวัดสงขลาที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา ได้สำรวจและประมวลข้อมูลที่ต้องการความช่วยเหลือในเดือนเมษายน - มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕

ตารางที่ ๒๙ ข้อมูลผู้ด้อยโอกาสทางสังคมจังหวัดสงขลา

ที่	พื้นที่	กลุ่มเป้าหมาย					รวม
		เด็ก	คนพิการ	ผู้สูงอายุ	ผู้ด้อยโอกาส	สตรี	
๑	อำเภอเมือง	๕	๘	๑๗	๑	๔	๓๕
๒	อำเภอหาดใหญ่	๔	๓๑	๖๐	๙	๘	๑๑๖
๓	อำเภอสะเดา	๓	๓๕	๑๙	๓	๔	๖๔
๔	อำเภอคลองหอยโข่ง	-	๑๖	๑๘	-	๓	๓๗
๕	อำเภอบางกล่ำ	๑	๑๒	๑๑	๕	๒	๓๑
๖	อำเภอควนเนียง	๒	๑๑	๔๑	๓	๑๐	๖๗
๗	อำเภอรัตนภูมิ	-	๑๑	๓๖	-	๓	๕๐
๘	อำเภอนาหม่อม	-	๔	๑๑	๓	-	๑๘
๙	อำเภอจะนะ	๑	๒๐	๒๖	๓	๙	๕๙
๑๐	อำเภอนาทวี	-	๑๗	๓๑	๑	๗	๕๖
๑๑	อำเภอเทพา	๒	๙	๑๐	๓	๓	๒๗
๑๒	อำเภอสะบ้าย้อย	๒	๕	๒๓	๖	๑๘	๕๔
๑๓	อำเภอกระแสสินธุ์	๓	๖	๘	-	๒	๑๙
๑๔	อำเภอรโนด	๒	๓๙	๒๖	๓	๖	๗๖
๑๕	อำเภอสิงหนคร	๖	๒๔	๒๓	๒	๑๐	๖๕
๑๖	อำเภอสทิงพระ	๓	๒๓	๑๕	๗	๓	๕๑
	รวม	๓๔	๒๗๑	๓๗๕	๔๙	๙๒	๘๒๑

ที่มา: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๔

ตารางที่ ๓๐ สรุปข้อมูลปัญหา/ความต้องการของผู้ด้อยโอกาสทางสังคมจังหวัดสงขลา

ร.ม.	พื้นที่	ปัญหา/ความต้องการ									
		ผู้ด้อยโอกาส ที่ต้องได้รับการดูแล	ปัญหาที่อยู่อาศัย	การครองชีพ	ทุนประ กอบอาชีพ	ทุนการศึกษา	เครื่องอุปโภค บริโภค	รถเข็นคนพิการ	คำปรึกษา พยาบาล	ไฟฟ้า	ฝึกอาชีพ
๑	อำเภอเมือง	๓๕	๘	๒๕	๒	-	-	-	-		
๒	อำเภอหาดใหญ่	๑๑๒	๒๖	๖๔	๙	๑	๑๒	-	-		
๓	อำเภอสะเดา	๖๔	๑	๕๘	-	๑	๓	๑	-		
๔	อำเภอคลองหอยโข่ง	๓๗	๘	๑๓	-	-	๑๖	-	-		
๕	อำเภอบางกล่ำ	๓๑	๑๑	๙	๓	๓	๕	-	-		
๖	อำเภอควนเนียง	๖๗	๒๒	๑๘	๑๐	๑	๑๖	-	-		
๗	อำเภอรัตนภูมิ	๕๐	๑๑	๒๗	๗	-	๕	-	-		
๘	อำเภอนาหม่อม	๑๘	๒	๑๐	-	๒	๒	-	๑	๑	
๙	อำเภอจะนะ	๕๙	๑๘	๓๒	-	๑	๘	-	-		
๑๐	อำเภอนาทวี	๕๖	๒๕	๒๖	๒	-	๓	-	-		
๑๑	อำเภอเทพา	๒๗	๑๐	๗	-	๒	๓	-	๕		
๑๒	อำเภอสะบ้าย้อย	๕๔	๓๕	๑๒	๒	๑	๓	-	-	๑	
๑๓	อำเภอกระแสสินธุ์	๑๙	๕	๑๔	-	-	-	-	-		
๑๔	อำเภอรโนด	๗๖	๘	๖๗	๑	-	-	-	-		
๑๕	อำเภอสิงหนคร	๖๕	๒๕	๒๘	๖	๑	๒	๑	-	๑	๑
๑๖	อำเภอสทิงพระ	๕๑	๖	๓๒	๒	-	๑๑	-	-		
	รวม	๘๒๑	๒๒๑	๔๔๒	๔๔	๑๓	๘๙	๒	๖	๓	๑

ที่มา: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๔

(๑๑) ด้านเศรษฐกิจ

โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา

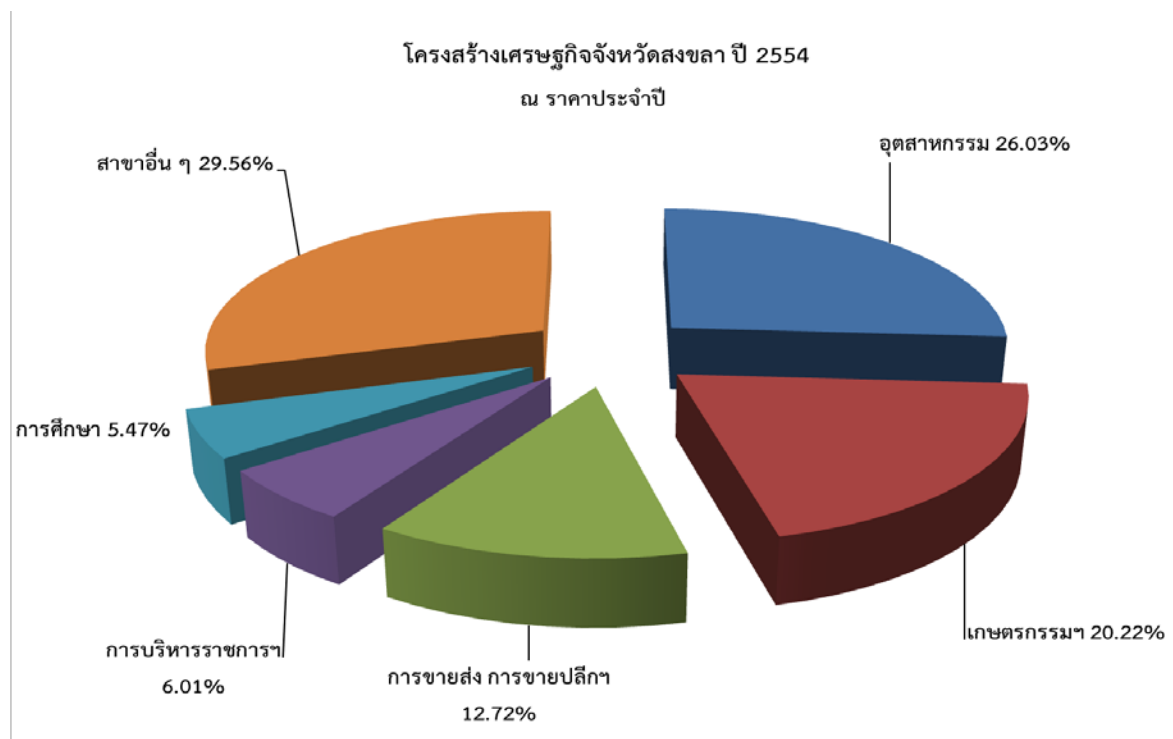
ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลา (GPP AT CURRENT MARKET PRICES) ปี ๒๕๕๔ มีมูลค่าเท่ากับ ๒๑๔,๗๙๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑.๙๓ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และคิดเป็นร้อยละ ๑๘.๐๙ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคใต้ (GRP) ซึ่งมีมูลค่าสูงสุดของภาคใต้

โครงสร้างการผลิตของจังหวัดสงขลา ขึ้นอยู่กับสาขาอุตสาหกรรมเป็นหลัก โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๒๖.๐๓ ของ GPP สาขาการผลิตที่มีความสำคัญรองลงมา ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ มีสัดส่วนร้อยละ ๒๐.๒๒ และสาขาการขนส่ง ขยายปลีกมีสัดส่วนร้อยละ ๑๒.๗๒

รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในจังหวัดสงขลา ปี ๒๕๕๔ ๔ เท่ากับ ๑๔๕,๒๗๐ บาทต่อปี เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๓ ซึ่งมีรายได้เฉลี่ย ๑๒๗,๓๔๓ บาทต่อปี เป็นอันดับที่ ๕ ของภาคใต้ และเป็นอันดับที่ ๑ ของกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ ขณะที่รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประเทศ ในปี ๒๕๕๔ ๔ เท่ากับ ๑๖๔,๕๑๒ บาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๓ ซึ่งเท่ากับ ๑๕๙,๑๐๕ บาทต่อปี

อัตราการขยายตัวเศรษฐกิจจังหวัดสงขลาเฉลี่ยร้อยละ ๑.๔๒ ต่อปี

รูปที่ ๒ สัดส่วนโครงสร้างการผลิตจังหวัดสงขลา ปี ๒๕๕๔

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๖

ปัจจุบันการค้าชายแดนนั้นมีความสำคัญยิ่ง นอกเหนือไปจากการค้าระหว่างประเทศที่มีการนำเข้า - ส่งออกทางท่าเรือและท่าอากาศยานต่างๆ ประเทศไทยมีการทำการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านต่าง ๆ ที่อยู่ติดกับชายแดนทั้ง ๕ ประเทศ คือ พม่า ลาว จีนตอนใต้ กัมพูชา และมาเลเซีย

การค้าชายแดนโดยลักษณะทั่วไปแยกได้ ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑. การค้าชายแดนโดยชาวบ้านทั้งสองประเทศ ซื้อขายของอุปโภคบริโภคที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
๒. การค้าชายแดนที่เป็นการซื้อขายรายเล็ก ๆ เพื่อนำไปขายต่อหากำไร

๓. การค้าชายแดนที่เป็นการค้าขายรายใหญ่ ๆ มีมูลค่านำเข้า - ส่งออกสูง ทำในรูปแบบบุคคล เช่น การนำเข้าไม้ การส่งออกยางพารา หรือสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีมูลค่ามาก เป็นต้น

สำหรับการค้าชายแดนไทย - มาเลเซีย นั้น ประเทศไทยมีจังหวัดชายแดนที่ติดกับประเทศมาเลเซีย ๕ จังหวัด ได้แก่ สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล มีระยะทางยาวรวม ๖๗๒ กิโลเมตร การค้าชายแดนด้านมาเลเซีย มีการทำการค้าอย่างเป็นระบบมาตรฐาน และมีการขนส่งทั้งทางรถยนต์และรถไฟ มูลค่าการค้าชายแดนมาเลเซียมีมูลค่ามากกว่าการค้าชายแดนกับประเทศอื่น ๆ

การค้าชายแดนของจังหวัดสงขลา ปี ๒๕๕๕ มีมูลค่าการค้ารวมทั้งสิ้น ๗๘๗,๕๕๙.๐๔ ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ ๙.๖๖ เป็นมูลค่าการส่งออก ๔๕๑,๒๔๗.๔๓ ล้านบาท และมูลค่าการนำเข้า ๓๓๖,๓๑๑.๖๑ ล้านบาท ซึ่งมีมูลค่าการค้าสุทธิ ๑๑๕,๕๓๖.๘๒ ล้านบาท โดยด่านศุลกากร สะเดามีมูลค่าการค้ารวมมากที่สุด รองลงมาคือด่านศุลกากรสงขลา และป่าดงเบขาร์ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๑ ข้อมูลมูลค่าการค้าชายแดนผ่านด่านของจังหวัดสงขลา

รายการ	๒๕๕๐	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕
มูลค่าการส่งออก	๒๙๒,๘๕๗.๖๗	๓๖๔,๓๒๐.๖๖	๓๐๐,๒๒๕.๗๓	๔๐๔,๐๒๙.๐๒	๕๒๒,๑๔๕.๘๖	๔๕๑,๒๔๗.๔๓
มูลค่าการนำเข้า	๑๖๙,๐๓๕.๑๔	๒๑๔,๖๓๐.๐๗	๒๐๓,๐๖๙.๘๒	๒๔๕,๖๙๔.๓๙	๓๔๙,๖๑๓.๐๙	๓๓๖,๓๑๑.๖๑
มูลค่าการค้ารวม	๔๖๑,๘๙๒.๘๑	๕๗๘,๙๕๐.๗๓	๕๐๓,๒๙๕.๕๕	๖๔๙,๗๒๓.๔๐	๘๗๑,๗๕๘.๙๖	๗๘๗,๕๕๙.๐๔

หมายเหตุ การค้าชายแดนด่านศุลกากรสงขลา ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าเครื่องจักรกล

ที่มา : ด่านศุลกากรสงขลา ด่านศุลกากรสะเดา ด่านศุลกากรป่าดงเบขาร์ด่านศุลกากรท่าอากาศยานหาดใหญ่
ข้อมูล ณ เดือนมกราคม ๒๕๕๖

มูลค่าสินค้าเกษตรผ่านด่านศุลกากรสะเดา จังหวัดสงขลา

ปี ๒๕๕๓ ด่านศุลกากรสะเดามีสินค้าเกษตรส่งออกและนำเข้า จำนวน ๕๘ ชนิด มูลค่า ๔๖,๓๒๘.๐๘ ล้านบาท แยกเป็นสินค้าเกษตรส่งออก จำนวน ๓๔ ชนิด มูลค่า ๔๔,๔๘๐.๕๘ ล้านบาท และสินค้าเกษตรนำเข้า จำนวน ๒๔ ชนิด มูลค่า ๑,๘๔๗.๕๐ ล้านบาท

มูลค่าสินค้าเกษตรผ่านด่านศุลกากรป่าดงเบขาร์ จังหวัดสงขลา

ปี ๒๕๕๓ ด่านศุลกากรป่าดงเบขาร์ มีสินค้าเกษตรส่งออกและนำเข้า จำนวน ๓๓ ชนิด มูลค่า ๑๓๔,๔๗๘.๒๙ ล้านบาท แยกเป็นสินค้าเกษตรส่งออก จำนวน ๒๑ ชนิด มูลค่า ๑๓๔,๒๓๘.๐๓ ล้านบาท และสินค้าเกษตรนำเข้า จำนวน ๑๒ ชนิด มูลค่า ๒๔๐.๒๖ ล้านบาท

(๑๒) สถานการณ์ด้านแรงงาน

๑๒.๑ ประชากรและการมีงานทำ

จังหวัดสงขลา มีจำนวนประชากร เป็นผู้ที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๑,๑๓๖,๙๑๑ คน เป็นผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน ๘๓๙,๘๓๖ คน และไม่อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน ๒๙๗,๐๗๕ คน สำหรับผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน ๘๓๙,๘๓๖ คน จำแนกเป็นผู้ที่มีงานทำ จำนวน ๘๓๓,๒๓๒ คน เป็นผู้ที่ทำงานในภาคการเกษตร จำนวน ๒๔๘,๐๐๙ คน และทำงานนอกภาคเกษตรกรรม จำนวน ๕๘๕,๒๒๓ คน โดยทำงานในอุตสาหกรรมประเภทการขายส่ง ขายปลีกฯ มากที่สุด จำนวน ๑๗๙,๘๖๙ คน ผู้ที่มีงานทำส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน ๒๗๓,๒๘๐ คน รองลงมาเป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย จำนวน ๒๒๖,๓๔๓ คน

สำหรับผู้ที่ว่างงาน จำนวน ๖,๖๐๔ คน พบว่าเพศชายจะมีอัตราการว่างงานสูงกว่า เพศหญิง โดย เพศชายว่างงานจำนวน ๔,๖๒๘ คน ในขณะที่เพศหญิงว่างงาน ๑,๙๗๕ คน

ตารางที่ ๓๒ จำนวนของประชากรจำแนกตามสภาพแรงงาน

ข้อมูล	ปี ๒๕๕๑			ปี ๒๕๕๒			ปี ๒๕๕๓			ปี ๒๕๕๔		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
อายุ ๑๕ ปีขึ้นไป	๕๒๔,๐๐๐	๕๖๐,๔๖๒	๑,๐๘๔,๔๖๒	๕๓๓,๗๘๔	๕๖๙,๒๔๒	๑,๑๐๓,๐๒๖	๕๔๒,๙๐๗	๕๗๗,๖๐๔	๑,๑๒๐,๕๑๑	๕๕๑,๒๒๐	๕๘๕,๖๙๑	๑,๑๓๖,๙๑๑
กำลังแรงงาน	๔๓๑,๒๒๕	๓๖๒,๔๘๗	๗๙๓,๗๑๒	๔๓๔,๑๔๖	๓๘๗,๑๐๖	๘๒๑,๒๕๒	๔๔๗,๑๓๙	๓๘๗,๕๗๖	๘๓๔,๗๑๖	๔๔๒,๖๗๘	๓๙๗,๑๕๘	๘๓๙,๘๓๖
ผู้มีงานทำ	๔๒๒,๑๒๑	๓๕๗,๔๒๕	๗๗๙,๕๔๖	๔๒๓,๕๑๕	๓๘๒,๘๐๔	๘๐๖,๓๑๙	๔๓๕,๘๙๘	๓๗๗,๕๒๘	๘๑๓,๔๒๖	๔๓๘,๐๕๐	๓๙๕,๑๘๓	๘๓๓,๒๓๓
ภาคเกษตร	-	-	๒๔๖,๖๖๒	-	-	๒๒๒,๐๒๙	-	-	๒๕๙,๔๘๒	-	-	๒๔๘,๐๐๙
นอกภาคเกษตร	-	-	๕๓๗,๘๘๔	-	-	๕๘๔,๒๒๐	-	-	๕๗๕,๒๓๔	-	-	๕๘๕,๒๒๓
ผู้ว่างงาน	๙,๑๐๔	๕,๐๖๔	๑๔,๑๖๘	๑๐,๖๓๑	๔,๓๐๒	๑๔,๙๓๓	๑๑,๒๔๑	๙,๐๘๘	๒๐,๒๘๙	๔,๖๒๘	๑,๙๗๕	๖,๖๐๔
ผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	๙๒,๗๗๕	๑๙๗,๙๗๗	๒๙๐,๗๕๒	๙๘,๒๓๗	๑๘๗,๑๓๖	๒๘๕,๓๗๓	๙๗,๗๖๘	๑๙๖,๐๒๗	๒๙๑,๗๙๕	๑๐๘,๕๔๒	๑๘๘,๕๓๗	๒๙๗,๐๗๙

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๔

๑๒.๒ สถานการณ์แรงงาน

(๑) ภาวะการลงทุน

ในปี ๒๕๕๔ มีโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการใหม่จากกรมโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน ๕๑ แห่ง เงินลงทุน ๑,๑๘๓.๑๘ ล้านบาท เกิดการจ้างงาน จำนวน ๘๔๔ คน ส่วนโครงการที่ได้รับการอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุน (BOI) มีจำนวน ๒๖ โครงการ เงินลงทุน ๓,๙๑๐.๕๐ ล้านบาท มีการจ้างงานคนไทย จำนวน ๒,๗๗๘ คน

(๒) ความต้องการแรงงาน

ในปี ๒๕๕๔ จังหวัดสงขลามีความต้องการแรงงาน จำนวน ๙,๒๘๐ อัตรา มีการบรรจุงาน ๙,๐๑๙ คน โดยความต้องการแรงงานส่วนใหญ่จะอยู่ในอุตสาหกรรมประเภทการผลิต จำนวน ๓,๕๒๕ อัตรา (ร้อยละ ๓๗.๙๙) รองลงมาคืออุตสาหกรรมประเภทการขายปลีกขายส่งฯ จำนวน ๒,๕๐๙ อัตรา (ร้อยละ ๒๗.๐๔)

ประเภทอาชีพที่นายจ้างต้องการส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานในตำแหน่งเสมียน เจ้าหน้าที่ จำนวน ๒,๒๑๔ อัตรา (ร้อยละ ๒๓.๘๖) รองลงมาคือ ตำแหน่งอาชีพช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑,๘๐๔ อัตรา (ร้อยละ ๑๙.๔๔) สำหรับแรงงานภาคธุรกิจการท่องเที่ยวมีความต้องการ จำนวน ๕๑๖ คน (ร้อยละ ๕.๕๖%)

ระดับการศึกษาที่นายจ้างต้องการจ้างงานมากที่สุด คือ ระดับปริญญาตรี จำนวน ๓,๗๑๕ อัตรา (ร้อยละ ๔๐.๐๓) รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๑,๕๒๑ อัตรา (ร้อยละ ๑๖.๓๙)

เมื่อพิจารณาตามอาชีพที่ได้รับการบรรจุงานพบว่าอาชีพที่ได้รับการบรรจุงานมากที่สุด คือ อาชีพเสมียน เจ้าหน้าที่ฯ จำนวน ๒,๒๓๒ คน (ร้อยละ ๒๔.๗๕) รองลงมาคือ อาชีพงานขั้นพื้นฐาน จำนวน ๒,๒๐๒ คน (ร้อยละ ๒๔.๔๒)

(๓) สถานการณ์การเลิกจ้าง

ปี ๒๕๕๔ จังหวัดสงขลา มีผู้ว่างงานมาขึ้นทะเบียนการว่างงาน จำนวน ๑๐,๖๕๔ คน ในจำนวนนี้เป็นผู้ถูกเลิกจ้าง จำนวน ๑,๓๓๖ คน (ร้อยละ ๑๒.๕๔) และเป็นผู้สมัครใจลาออกเอง จำนวน ๙,๓๑๘ คน (ร้อยละ ๘๗.๔๖)

การบรรจุงานของผู้ออกจากงานจากฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานของผู้ประกันตน พบว่าผู้ที่ขึ้นทะเบียนฯ จำนวน ๑๐,๖๕๔ คน ได้รับการบรรจุงาน จำนวน ๖,๕๐๑ คน

(๔) การทำงานของคนต่างด้าว

ปี ๒๕๕๔ มีคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในจังหวัดสงขลา จำนวน ๖๗,๑๓๐ คน จำแนกเป็นคนต่างด้าวที่เข้าเมืองถูกกฎหมาย จำนวน ๒๗,๓๐๖ คน (ร้อยละ ๔๐.๖๘) และคนต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย จำนวน ๓๙,๘๒๔ คน (ร้อยละ ๕๙.๓๒) (หมายเหตุ : คนต่างด้าว หมายถึง บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย, ทำงาน หมายถึง การทำงานโดยใช้กำลังกายหรือความรู้ด้วยประสงค์ค่าจ้าง หรือประโยชน์อื่นใดหรือไม่ก็ตาม, ใบอนุญาต หมายถึง ใบอนุญาตทำงาน, ผู้รับใบอนุญาต หมายถึง คนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาต)

ตารางที่ ๓๓ จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานของจังหวัดสงขลาประเภทคนอยู่ชั่วคราว มาตรา ๙ ตาม พรบ. การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๕๑ กิจกรรมปิโตรเลียมและขุดเจาะน้ำมัน จำแนกตามสัญชาติ

ลำดับที่	สัญชาติ	จำนวนคนต่างด้าว
๑.	อังกฤษ	๒๒๙
๒.	สหรัฐอเมริกา	๑๓๒
๓.	แคนาดา	๗๕
๔.	ฟิลิปปินส์	๕๘
๕.	มาเลเซีย	๕๗
๖.	นิวซีแลนด์	๒๘
๗.	ออสเตรเลีย	๒๓
๘.	สิงคโปร์	๒๒
๙.	นอร์เวย์	๒๑
๑๐.	ฝรั่งเศส	๒๑
๑๑.	อินเดีย	๒๐
๑๒.	เดนมาร์ก	๑๔
๑๓.	แอฟริกาใต้	๑๔
๑๔.	เยอรมัน	๗
๑๕.	ออสเตรเลีย	๗
๑๖.	บังคลาเทศ	๗
รวมทั้งสิ้น		๗๓๕

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๕

ตารางที่ ๓๔ สัญชาติและจำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมาย

ตำแหน่งงาน	สัญชาติ											
	มาเลเซีย	จีน	ฟิลิปปินส์	อินเดีย	อังกฤษ	สหรัฐฯ	อินโดนีเซีย	ออสเตรเลีย	แคนาดา	สิงคโปร์	ไต้หวัน	อื่นๆ
ผู้บริหาร/ กรรมการ/ ผู้จัดการ	๑๙๙	๑๕๐	๔๔	๗๑	๒๑	๑๖	๗	๒๐	๗	๙	๓	๑๑๑
ผู้เชี่ยวชาญ/ วิศวกร/ ช่างเทคนิค	๑๕๓	๑๑๕	๔๑	๕๘	๑๗	๑๔	๓	๗	๔	๒	๓	๖๗
เจ้าหน้าที่ การตลาด	๑๒๒	๑๐๙	๒๗	๑๗	๔๕	๒๒	๕	๑๓	๕	๕	๒	๑๘๐
อาจารย์	๑๐๕	๘๘	๑๑๒	๕๕	๒๑	๑๒	๑๘	๗	๓	๒๓	-	๑๔๙
เจ้าหน้าที่บัญชี	๖๙	๔๙	๗	๑๐	๒๑	๗	๓	๕	๓	๔	๑	๖๑
อื่น ๆ	๑๕๕	๑๒๖	๗๖	๔๒	๑๐๙	๙๑	๔๖	๗๒	๕๖	๑๑	๗	๔๑๓
รวม	๘๐๓	๖๓๗	๓๐๗	๒๕๓	๒๓๔	๑๖๒	๘๒	๑๒๔	๗๘	๕๔	๑๖	๙๘๑

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๕

ตารางที่ ๓๕ สัญชาติและจำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมาย สัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา

ประเภท แรงงานต่าง ด้าว	นายจ้าง	ต่างด้าว	สัญชาติพม่า			สัญชาติลาว			สัญชาติกัมพูชา		
	(ราย)	(คน)	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
พิสูจน์สัญชาติ	๑,๘๗๑	๔๘,๕๒๙	๔๔,๐๘๒	๒๙,๖๓๓	๑๔,๔๔๙	๑,๔๒๐	๑,๐๑๖	๔๐๔	๓,๐๒๗	๑,๗๑๗	๑,๓๑๐
นำเข้า (MOU)	๙๑	๑๔,๖๓๐	๓,๓๔๘	๑,๙๐๕	๑,๔๔๓	๑,๔๐๐	๘๕๑	๕๔๙	๙,๘๘๒	๕,๗๙๒	๔,๐๙๐
รวม	๑,๙๖๒	๖๓,๑๕๙	๔๗,๔๓๐	๓๑,๕๓๘	๑๕,๘๙๒	๒,๘๒๐	๑,๘๖๗	๙๕๓	๑๒,๙๐๙	๗,๕๐๙	๕,๔๐๐

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๕

ตารางที่ ๓๖ สัญชาติ เฝ้า และจำนวนแรงงานต่างด้าวพื้นที่สูง

ตำแหน่งงาน	สัญชาติ						
	ไทย ใหญ่	จีนฮ่ออิสระ	จีน ฮ่อ	จีนคณะชาติ	ผู้พลัดถิ่น พม่า	อื่นๆ	รวม
กรรมกรทั่วไป	๑๕๗	๘๕	๖๓	๓๗	๓๐	๑๐	๓๘๒
กรรมกรก่อสร้าง	๙๔	๖๗	๕๙	๒๙	๒๘	๙๒	๓๖๙
กรรมกรทำสวนผัก/ผลไม้	๘๖	๖๐	๔๔	๑๕	๒๕	๔๕	๒๓๕
พนักงานเสิร์ฟ	๗๒	๕๑	๔๒	๑๕	๒๐	๓๖	๒๓๖
ผู้รับใช้ในบ้าน	๖๐	๔๒	๒๕	๒๘	๑๕	๕๗	๒๒๗
อื่น ๆ	๘๗	๕๒	๕๕	๖๑	๓๒	๔๙	๓๓๖
รวม	๕๕๖	๓๕๗	๒๘๘	๑๘๕	๑๕๐	๒๘๙	๑,๘๒๕

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๕

ตารางที่ ๓๗ สัญชาติและจำนวนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง สัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา

ประเภท แรงงานต่างด้าว	นายจ้าง (ราย)	ต่างด้าว (คน)	สัญชาติพม่า			สัญชาติลาว			สัญชาติกัมพูชา		
			รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
หลบหนีเข้าเมือง	๑,๐๑๑	๘,๔๘๙	๗,๗๗๐	๔,๘๗๙	๒,๘๙๑	๔๑๑	๒๔๒	๑๖๙	๓๐๘	๒๑๖	๙๒

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๕

(๕) การไปทำงานต่างประเทศ

ปี ๒๕๕๔ จังหวัดสงขลา มีแรงงานไทยเดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำนวน ๑,๖๑๐ คน จำแนกเป็นเพศชาย ๑,๒๓๒ คน และเพศหญิง จำนวน ๓๗๘ คน ส่วนใหญ่จะเป็นการเดินทางกลับไปทำงาน (Re - entry) จำนวน ๑,๐๔๗ คน และนายจ้างพาไปทำงาน จำนวน ๕๑๑ คน โดยประเทศที่แรงงานไทยได้รับอนุญาตให้เดินทางไปทำงานมากที่สุด คือ ประเทศมาเลเซีย จำนวน ๘๔๙ คน รองลงมา คือ ประเทศสิงคโปร์ จำนวน ๒๓๗ คน

สำหรับแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียประเภทร้านอาหารต๋มยำกึ่งที่ผ่านทางด่านตรวจคนหางานสะเดา และปาดังเบซาร์ส่วนใหญ่มาจากจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ส่วนใหญ่เดินทางไปในลักษณะของการไปเยี่ยมญาติ โดยใช้ Border Pass

กรณีปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรม คณะกรรมการภาครัฐและเอกชนจังหวัดสงขลา มีความเห็นให้มีการนำเข้าแรงงานจากเวียดนาม และแรงงานจากอินโดนีเซียเข้ามาทดแทน ประเด็นแรงงานเวียดนาม ขณะนี้สำนักงานจัดหางานจังหวัดสงขลา ได้เสนอความเห็นของคณะกรรมการภาครัฐและเอกชนจังหวัดสงขลาไปยังกรมการจัดหางาน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแล้ว สำหรับแรงงานอินโดนีเซีย ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีความเห็นในประเด็นนี้มีความมั่นคงยังไม่สามารถดำเนินการได้ในขณะนี้และได้แก้ไข้ปัญหาโดยการเสนอแนวทางเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาการอนุญาตจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว พม่า กัมพูชา ตลอดทั้งปีต่อไปแล้ว

(๑๓) การเกษตร

ปี ๒๕๕๔ จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๓,๑๕๓,๘๕๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๙๘ ของพื้นที่ทั้งหมด มีผู้ประกอบการอาชีพการเกษตร ๔๕๑,๐๙๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๘๔ ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นการใช้ที่ดินเพื่อปลูกไม้ยืนต้น คือ ยางพารา โดยมีสัดส่วนการใช้พื้นที่ร้อยละ ๖๘ ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด รองลงมาคือ การใช้พื้นที่ทำนา และปลูกไม้ผล มีสัดส่วนร้อยละ ๑๐.๙๕ และ ๓.๓๑ ตามลำดับ อำเภอที่ใช้พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้นมากที่สุด คือ อำเภอสะเดา จำนวน ๔๒๒,๗๐๔ ไร่ รองลงมา คือ อำเภอนาทวี และอำเภอจะนะ ส่วนอำเภอที่ใช้พื้นที่ทำนาสูงที่สุด คือ อำเภอระโนด จำนวน ๑๑๗,๒๐๙ ไร่ รองลงมาคือ อำเภอสทิงพระ จำนวน ๔๑,๖๓๘ ไร่ อำเภอสิงหนคร จำนวน ๔๐,๙๓๘ ไร่ และอำเภอกระแสดินธุ์ จำนวน ๓๐,๗๓๕ ไร่

ตารางที่ ๓๘ พื้นที่ทั้งหมดและพื้นที่ทำการเกษตรจังหวัดสงขลา ปี ๒๕๕๔

ลำดับที่	อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร	
			ไร่	ร้อยละ
๑	เมืองสงขลา	๙๘,๗๘๒.๐๐	๓๗,๐๐๔.๐๐	
๒	สทิงพระ	๗๕,๖๗๒.๐๐	๕๐,๐๘๖.๐๐	
๓	จะนะ	๓๑๔,๓๖๓.๐๐	๒๙๖,๔๐๙.๐๐	
๔	นาทวี	๔๙๖,๐๙๐.๐๐	๓๙๓,๙๑๘.๐๐	
๕	เทพา	๖๑๑,๒๕๐.๐๐	๓๙๗,๖๗๐.๐๐	
๖	สะบ้าย้อย	๔๓๗,๓๔๑.๐๐	๒๙๘,๑๐๒.๐๐	
๗	ระโนด	๔๒๗,๑๒๒.๐๐	๒๓๓,๙๑๔.๐๐	
๘	กระแสสินธุ์	๖๓,๑๒๖.๐๐	๔๙,๗๘๗.๐๐	
๙	รัตภูมิ	๓๒๑,๗๗๘.๐๐	๒๓๒,๘๘๙.๐๐	
๑๐	สะเดา	๖๒๑,๙๘๖.๐๐	๔๔๑,๓๔๑.๐๐	
๑๑	หาดใหญ่	๕๑๕,๑๖๖.๐๐	๒๗๕,๓๗๐.๐๐	
๑๒	นาหม่อม	๕๘,๓๙๙.๒๕	๔๗,๖๘๑.๐๐	
๑๓	ควนเนียง	๑๒๐,๔๕๐.๐๐	๘๙,๓๙๓.๐๐	
๑๔	บางกล่ำ	๙๒,๓๔๑.๐๐	๖๔,๖๙๓.๐๐	
๑๕	สิงหนคร	๑๔๕,๙๐๒.๐๐	๑๐๐,๑๖๕.๐๐	
๑๖	คลองหอยโข่ง	๑๖๕,๙๑๔.๐๐	๑๔๕,๖๓๓.๐๐	
รวม ๑๖ อำเภอ		๔,๕๖๕,๖๘๒		

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๔

จังหวัดสงขลามีครัวเรือนเกษตรกรทั้งสิ้น ๑๖๑,๖๙๑ ครัวเรือน ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราถึง ๘๗,๖๖๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๑๕ ของครัวเรือนประกอบอาชีพด้านการเกษตรทั้งจังหวัด รองลงมาคือ ประกอบอาชีพการทำนาข้าว จำนวน ๓๓,๘๖๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘๒ ที่เหลือเป็นการปลูกไม้ผลไม้น้ำยืนต้น พืชไร่ พืชผัก และการทำไร่นาสวนผสม ฯลฯ

ตารางที่ ๓๙ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรและครัวเรือนเกษตรกร จังหวัดสงขลา

อำเภอ	พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)	การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร (ไร่)						
		พื้นที่ทำนา	พื้นที่ปลูกไม้ผล	พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น	พื้นที่ปลูกพืชไร่	พื้นที่ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	พื้นที่นาร้าง	พื้นที่อื่นๆ
เมืองสงขลา	๓๗,๐๐๓	๓,๖๐๕	๒,๔๖๑	๒๗,๔๖๕	๑,๔๒๓	๑๕	๑,๒๙๗	๗๓๘
สทิงพระ	๕๖,๔๕๒	๔๑,๖๓๘	๒,๓๗๔	๒,๘๓๕	๑,๙๐๕	๕	๓๖๗	๙๖๒
จะนะ	๒๕๖,๗๕๗	๒๗,๘๕๗	๖,๕๖๕	๒๐๑,๑๑๓	๕,๐๑๐	๑๒๔	๒๘,๕๕๒	๒๗,๑๙๘
นาทวี	๓๕๐,๔๙๔	๓,๐๑๔	๑๓,๗๕๓	๓๑๓,๐๗๘	๓,๑๕๒	-	๖,๗๖๒	๕๔,๑๖๗
เทพา	๓๙๑,๖๑๑	๗,๗๐๔	๑,๓๐๔	๓๕๗,๗๖๓	๓,๕๔๕	-	๖,๐๕๙	๒๑,๒๙๕
สะบ้าย้อย	๒๖๗,๐๑๐	๘,๗๑๒	๑๙,๒๙๖	๑๙๕,๒๙๐	๔,๓๐๙	-	๕,๙๓๐	๖๔,๕๖๕
ระโนด	๑๘๙,๐๑๙	๑๑๗,๒๐๙	๒,๘๑๙	๙,๖๑๘	๒๒๖๒	-	๒๙,๔๙๓	๗๒,๕๑๓
กระแสสินธุ์	๔๖,๒๑๐	๓๐,๗๓๕	๑,๗๙๙	๑๑,๓๓๓	๒,๑๓๖	-	๒,๑๒๖	๑,๖๕๘
รัตภูมิ	๒๓๘,๑๓๓	๒๖,๒๒๓	๕,๖๓๐	๑๔๐,๔๑๕	๓,๙๒๗	๗	๑,๕๔๔	๕๒,๒๒๔
สะเตา	๔๔๑,๓๔๑	๒๑๕	๗,๗๕๙	๔๒๒,๗๐๔	๑,๙๗๐	๑๖	๑,๐๕๒	๗,๖๒๕
หาดใหญ่	๓๑๗,๔๔๐	๑๙,๘๔๘	๑๒,๓๑๕	๒๒๓,๗๐๔	๒,๕๕๐	๖๒	-	๑๖,๘๙๑
นาหม่อม	๔๗,๕๘๔	๓๑๖	๑๔,๙๘๘	๓๑,๙๐๙	๗๑	-	๓๕๘	๗๙
ควนเนียง	๘๔,๐๖๘	๑๓,๐๕๔	๒,๑๕๔	๔๘,๐๘๖	๕,๒๔๖	๐	๙,๘๙๑	๑๐,๙๖๒
บางกล่ำ	๕๙,๐๕๐	๒,๙๙๓	๒,๓๖๔	๔๐,๖๔๙	๒,๘๗๘	๒๗	๑๔,๕๓๕	๑,๐๔๖
สิงหนคร	๖๔,๖๖๒	๔๐,๙๓๘	๖,๙๑๘	๖,๐๓๒	๒,๐๑๑	๑๔๒	๑๖,๕๙๖	๒๗,๕๒๗
คลองหอยโข่ง	๑๒๕,๔๓๗	๑,๓๗๒	๒,๓๑๒	๑๑๒,๕๕๕	๑,๔๙๗	๑๘	๙๗๙	๒๖,๙๐๙
รวม	๒,๙๗๒,๒๗๑	๓๔๕,๔๓๔	๑๐๔,๓๑๔	๒,๑๔๔,๕๓๘	๔๖,๘๑๑	๔๑๖	๑๒๕,๕๓๑	๓๘๖,๘๐๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๔

(๑๔) การปลูกสัตว์

จังหวัดสงขลา มีการเลี้ยงปศุสัตว์ที่สำคัญหลายชนิด ได้แก่ โคเนื้อ สุกร ไก่เนื้อ ไก่ไข่ ไก่พื้นเมืองและแพะ โดยสภาพการเลี้ยงปศุสัตว์แต่ละชนิดจะแตกต่างกัน กล่าวคือ การเลี้ยงโคเนื้อเกษตรกรส่วนใหญ่จะเลี้ยงเป็นอาชีพเสริม สุกร ไก่เนื้อและไก่ไข่ มีทั้งการเลี้ยงเป็นอาชีพหลักแบบฟาร์ม และเลี้ยงเป็นอาชีพเสริม ส่วนไก่พื้นเมือง และแพะ ส่วนใหญ่เลี้ยงเป็นอาชีพเสริมบริเวณที่อยู่อาศัยและในพื้นที่ปลูกพืช ไม้ยืนต้นและสวนหลังบ้าน ซึ่งมีข้อมูลการเลี้ยงปศุสัตว์ และสถานที่ดำเนินกิจกรรมปศุสัตว์ แยกเป็นระดับอำเภอ

ตารางที่ ๔๐ ข้อมูลการเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญของจังหวัดสงขลา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔

อำเภอ	โคเนื้อ		สุกร		ไก่อเนื้อ		ไก่ไข่		ไก่พื้นเมือง		แพะ	
	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)
เมืองสงขลา	๕,๗๗๐	๑,๐๐๕	๒,๑๖๑	๕๐	๔๕,๘๗๘	๓๒	๙๙,๗๖๑	๒๕	๔๖,๒๖๘	๑,๓๗๖	๑,๔๐๒	๑๗๐
สติงพระ	๑๑,๔๐๙	๒,๔๓๙	๑๒,๕๒๘	๘๘๓	๙๓,๒๙๐	๙๐	๑,๗๗๘	๕๒	๑๙๑,๓๔๓	๕,๐๔๘	๖๓๘	๕๕
จะนะ	๘,๖๑๗	๑,๖๗๒	๘๒๘	๓๗	๒๑๘,๙๙๓	๑๒๓	๙,๙๖๑	๑๕๑	๑๐๘,๒๔๒	๓,๐๘๐	๔,๘๑๘	๖๕๑
นาทวี	๕,๑๒๗	๑,๓๙๐	๑,๘๓๐	๑๑๙	๒๑,๙๖๘	๑๔๓	๕,๑๐๗	๓๕๘	๗๒,๗๒๒	๓,๒๗๖	๒,๓๘๒	๔๓๖
เทพา	๑๐,๒๗๒	๒,๒๖๖	๙๕๓	๔๑	๑๒๕,๓๓๗	๑๐๓	๑๔,๓๗๐	๖๙	๘๕,๓๒๖	๒,๘๘๙	๔,๗๑๒	๗๓๘
สะบ้าย้อย	๔,๐๔๒	๑,๐๕๘	๑,๒๕๖	๑๐๓	๘๔๓	๔๗	๖๙๗	๔๖	๒๘,๘๐๕	๑,๔๓๙	๑,๓๐๘	๓๐๐
ระโนด	๑๐,๑๗๘	๑,๘๘๘	๔,๘๔๕	๒๓๑	๓,๔๖๘	๓๓	๖,๓๔๕	๓๙	๑๒๒,๑๒๑	๓,๗๖๓	๓,๖๐๖	๑๑๗
กระแสสินธุ์	๕,๗๒๕	๑,๑๐๖	๗,๗๔๕	๒๕๐	๙๔,๓๑๖	๔๒	๒๐,๑๑๒	๙๘	๗๐,๘๖๓	๑,๗๙๘	๑๘๑	๙
รัตภูมิ	๗,๙๑๙	๑,๙๑๔	๑๖,๒๔๘	๒๗๖	๑๘๓,๘๑๘	๓๑	๕๙,๓๐๒	๒๖๕	๑๒๔,๕๓๓	๒,๘๒๒	๑,๓๗๑	๑๗๐
สะเดา	๓,๔๐๓	๖๕๙	๘๑๙	๓๑	๖,๑๕๒	๑๘	๓๑๖	๓๓	๒๕,๐๑๖	๑,๑๗๔	๗๒๘	๙๕
หาดใหญ่	๙,๐๕๔	๑,๔๘๓	๑๐,๕๑๗	๑๘๙	๒๕,๑๕๖	๕๐	๑,๙๘๗	๖๗	๘๒,๒๒๑	๒,๑๙๐	๒,๖๓๐	๒๑๙
นาหม่อม	๓,๐๙๔	๕๓๑	๙,๕๙๕	๒๗	๑๓๔,๐๙๔	๒๒	๑,๕๘๖	๑๑	๑๓,๗๕๗	๖๘๒	-	-
ควนเนียง	๖,๒๙๓	๑,๕๕๑	๔,๘๓๓	๑๗๐	๑๓,๖๙๓	๘๔	๒,๒๑๐	๕๕	๗๗,๗๘๖	๒,๐๙๑	๑,๐๕๒	๒๖๗
บางกล่ำ	๕,๗๙๖	๙๓๐	๑,๔๐๘	๓๒	๓๑,๙๑๓	๒๙	๒,๒๓๘	๖๐	๕๐,๓๐๔	๒,๑๑๒	๓๖๖	๖๐
สิงหนคร	๗,๘๒๕	๑,๗๔๙	๘,๑๖๕	๒๗๔	๑๙,๔๔๓	๔๙	๖,๐๕๑	๕๐	๑๐๗,๗๓๖	๒,๙๒๒	๒,๐๐๔	๒๐๖
คลองหอยโข่ง	๔,๘๖๐	๑,๐๖๕	๒๗๔	๑๗	-	-	๒๗๕	๓	๑๗,๒๑๕	๙๙๕	๓๒	๔
รวม ๑๖ อำเภอ	๑๐๙,๓๘๔	๒๒,๖๔๖	๘๔,๐๐๕	๒,๗๓๐	๑,๐๑๘,๓๖๒	๘๙๖	๒๓๒,๐๙๖	๑,๓๘๒	๑,๒๒๓,๓๔๘	๓๗,๖๕๗	๒๗,๒๓๐	๓,๔๙๗

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๔

(๑๕) การประมง

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดต่อกับชายฝั่งทะเล ๒ ด้าน คือ ด้านตะวันออกติดต่อกับอ่าวไทย มีความยาว ๑๕๔.๖๐ กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่อำเภอชายทะเล ๖ อำเภอ คือ อำเภอรโนด อำเภอสติงพระ อำเภอสิงหนคร อำเภอเมือง อำเภอจะนะ และอำเภอเทพา และด้านตะวันตกติดต่อกับทะเลสาบสงขลา ทำให้อาชีพการประมงเป็นอาชีพที่สำคัญและสร้างรายได้ให้กับจังหวัดสงขลาเป็นอย่างมาก ซึ่งการประมงในจังหวัดสงขลาสามารถแบ่งออกได้เป็น

๑๕.๑ การประมงในทะเลสาบสงขลา

การทำประมงของชาวประมงรอบๆทะเลสาบสงขลามีความแตกต่างกันบ้างขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ โดยชาวประมงส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ดั้งเดิมและทำการประมงในทะเลสาบสงขลาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ ซึ่งโดยภาพรวมสามารถแบ่งชาวประมงตามลักษณะประกอบอาชีพออกได้ ๓ ประเภท คือ

๑ ๕.๑.๑ ประเภทที่มีอาชีพหลักทำการประมงอย่างเดียว ซึ่งแต่ละครัวเรือนจะทำการประมงด้วยเครื่องมือหลายชนิด เช่น ลอบยื่น โพงพางและอวนลอย กลุ่มนี้จะเป็นชาวมุสลิมเสียส่วนใหญ่อาศัยอยู่บริเวณทะเลสาบตอนนอก และทะเลหลวงตอนล่างมาก เนื่องจากเป็นบริเวณที่มีทรัพยากรสัตว์น้ำที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหลายชนิด เช่น กุ้งชนิดต่างๆ ปลากระบอก ปลากระพง เป็นต้น

๑ ๕.๑.๒ ประเภทที่ทำการประมงเป็นอาชีพหลักและมีอาชีพรองร่วมด้วยหลังเสร็จจากภารกิจทางด้านการประมง โดยอาชีพรองที่พบทั่วไป เช่น การรับจ้าง

๑ ๕.๑.๓ ประเภทที่มีอาชีพประมงร่วมกับอาชีพอื่น โดยทำไปด้วยกันและมีรายได้จากทั้ง ๒ ทางใกล้เคียงกัน เช่น ทำการประมงคู่กับค้าขาย การประมงคู่กับรับจ้าง การประมงคู่กับทำสวน และการประมงคู่กับหัตถกรรม โดยจะพบมากบริเวณทะเลน้อย และทะเลหลวง

สำหรับเครื่องมือจับสัตว์น้ำที่สำคัญที่พบมากในทะเลสาบสงขลาประกอบด้วยเครื่องมือประจำที่ประเภทโพงพางและไชนั่ง โดยในปี ๒๕๕๔ มีเครื่องมือไชนั่งบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอก จำนวน ๑๗,๐๒๙ ซอง มีโพงพาง จำนวน ๑๐๑ แถว ๑,๔๔๖ ซอง

๑ ๕.๒ การประมงทะเล

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีท่าเทียบเรือที่มีขนาดใหญ่ทำให้เรือประมงจำนวนมากหมุนเวียนเข้ามาเทียบท่า เพื่อขนถ่ายสินค้าจำนวนมาก โดยในปี ๒๕๕๔ จังหวัดสงขลาได้ผลิตจากการประมงทะเล ปริมาณ ๘๘,๐๔๗,๗๗๔ กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า ๒,๐๒๒,๕๖๐,๑๘๘ บาท ประกอบด้วยชนิดสัตว์น้ำที่สำคัญคือ ปลาทู ๔,๙๔๙,๔๘๘ กิโลกรัม ปลาเคย ๔๘,๖๘๓,๑๘๗ กิโลกรัม กุ้ง ๒๗๓,๙๙๙ กิโลกรัม กุ้ง ๒๕๘,๕๐๐ กิโลกรัม หมึก ๖,๑๙๕,๒๗๐ กิโลกรัม ปู ๓๕๔,๖๓๐ กิโลกรัม ปลาหลังเขียว ๒,๑๔๘,๐๔๐ กิโลกรัม และปลาเป็ด ๒๘,๔๖๑,๕๓๐ กิโลกรัม โดยเมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตจากการประมงทะเลในปี ๒๕๕๔ กับปี ๒๕๕๓ พบว่าผลผลิตจากการประมงทะเลในปี ๒๕๕๔ ลดลง จำนวน ๒๑,๘๔๓,๙๔๖ กิโลกรัม เนื่องจากจำนวนเรือประมงที่เข้าเทียบท่ามีจำนวนลดน้อยลง โดยเรือส่วนหนึ่งก็หยุดทำการประมง

ตารางที่ ๔๑ ปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำที่ขึ้นท่าเทียบเรือประมงสงขลา ปี ๒๕๕๔

ชนิดสัตว์น้ำที่จับได้	ปริมาณ (กิโลกรัม)	มูลค่า (บาท)
ปลาทู	๔,๙๔๙,๔๘๘	๑๒๗,๔๘๙,๑๕๗
ปลาเคย	๔๘,๖๘๓,๑๘๗	๑,๓๖๒,๗๓๖,๐๐๖
กุ้ง	๒๗๓,๙๙๙	๕๕,๕๑๐,๘๘๗
กุ้ง	๒๕๘,๕๐๐	๕๑,๙๔๖,๖๑๐
หมึก	๖,๑๙๕,๒๗๐	๒๘๐,๒๖๖,๐๙๘
ปู	๓๕๔,๖๓๐	๒๔,๘๒๔,๑๐๐
ปลาหลังเขียว	๒,๑๔๘,๐๔๐	๒๘,๔๖๑,๕๓๐
ปลาเป็ด	๒๘,๔๖๑,๕๓๐	๖,๖๔๑,๔๙๐
รวม	๘๘,๐๔๗,๗๗๔	๒,๐๒๒,๕๖๐,๑๘๘

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๔

๑๕.๓ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง จังหวัดสงขลามีสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่สำคัญที่เกษตรกรนิยมเลี้ยง คือ กุ้งทะเล และปลากะพงขาว

๑ ๕.๓.๑ การเลี้ยงกุ้งทะเล ในปี ๒๕๕๕ มีผู้เลี้ยงทั้งหมด จำนวน ๑,๔๗๖ ราย ๔,๓๒๐ บ่อ คิดเป็นพื้นที่ ๑๖,๒๕๑.๕๐ ไร่ โดยเลี้ยงในเขตพื้นที่อำเภอระโนด ๑,๐๒๙ ราย ๒,๗๑๖ บ่อ พื้นที่ ๙,๙๐๗.๐๙ ไร่ อำเภอจะนะ ๑๑๑ ราย ๓๔๒ บ่อ พื้นที่ ๑,๓๘๓.๕๐ ไร่ อำเภอสิงหนคร ๙๙ ราย ๓๘๙ บ่อ พื้นที่ ๑,๓๐๙.๓๐ ไร่ อำเภอเทพา ๙๕ ราย ๔๐๒ บ่อ พื้นที่ ๑,๗๐๑.๕๕ ไร่ อำเภอหาดใหญ่ ๖๙ ราย ๒๗๓ บ่อ พื้นที่ ๑,๒๕๔.๗๖ ไร่ อำเภอควนเนียง ๔๖ ราย ๑๒๐ บ่อ พื้นที่ ๔๕๓.๒๖ ไร่ อำเภอสติงพระ ๒๐ ราย ๕๗ บ่อ พื้นที่ ๑๕๙.๐๔ ไร่ อำเภอกระแสสินธุ์ ๓ ราย ๕ บ่อ พื้นที่ ๑๖ ไร่ อำเภอเมือง ๓ ราย ๘ บ่อ พื้นที่ ๓๕ ไร่ และอำเภอบางกล่ำ ๑ ราย ๘ บ่อ พื้นที่ ๓๒ ไร่ โดยชนิดกุ้งทะเลที่นิยมเลี้ยงจะเป็นกุ้งขาวร้อยละ ๙๘.๒๐ เป็นกุ้งกุลาดำร้อยละ ๑.๘๐ โดยในปี ๒๕๕๕ มีผลผลิตกุ้งทะเลรวม ๔๖,๔๔๑.๘๓ ตัน จำแนกเป็น กุ้งขาวจำนวน ๔๕,๖๐๘.๕๒ ตัน เป็นกุ้งกุลาดำจำนวน ๘๓๓.๓๑ ตัน ซึ่งโดยภาพรวมผลผลิตมากกว่า ปี ๒๕๕๔ จำนวน ๒,๗๙๖.๑๗ ตัน เนื่องจากในปี ๒๕๕๕ เกษตรกรมีการจดทะเบียนพื้นที่เลี้ยงกุ้งเพิ่มขึ้น จำนวน ๑๖๗ ราย พื้นที่ ๑,๘๘๕.๓๔ ไร่

๑ ๕.๓.๒ การเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชัง ในปี ๒๕๕๕ ๕ มีผู้เลี้ยงทั้งหมด จำนวน ๒,๕๔๒ ราย ๘,๕๔๒ กระชัง คิดเป็นพื้นที่ ๑๑๒.๒๗ ไร่ จำแนกเป็นอำเภอสิงหนคร ๙๘๓ ราย ๓,๑๒๖ กระชัง อำเภอเทพา ๔๗๐ ราย ๗๑๕ กระชัง อำเภอเมือง ๔๑๑ ราย ๒,๒๘๑ กระชัง อำเภอควนเนียง ๓๕๖ ราย ๗๙๙ กระชังและอำเภอจะนะ ๓๒๒ ราย ๑,๖๒๑ กระชัง โดยในปี ๒๕๕๔ มีผลผลิต ๑,๘๑๓.๘๒ ตัน ซึ่งผลผลิตมีค่าใกล้เคียงกับปี ๒๕๕๓

ตารางที่ ๔๒ พื้นที่การเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งจำแนกเป็นรายอำเภอ

อำเภอ	กุ้งทะเล			ปลากะพงขาว		
	จำนวน ราย	จำนวนบ่อ	พื้นที่ (ไร่)	จำนวน ราย	จำนวน กระชัง	พื้นที่ (ไร่)
เทพา	๙๕	๔๐๒	๑,๗๐๑.๕๕	๔๗๐	๗๑๕	๑๑.๑๗
เมือง	๓	๘	๓๕.๐๐	๔๑๑	๒,๒๘๑	๓๙.๕๗
กระแสสินธุ์	๓	๕	๑๖.๐๐	-	-	-
ควนเนียง	๔๖	๑๒๐	๔๕๓.๒๖	๓๕๖	๗๙๙	๑๒.๔๘
จะนะ	๑๑๑	๓๔๒	๑,๓๘๓.๕๐	๓๒๒	๑,๖๒๑	๑๗.๗๙
ระโนด	๑,๐๒๙	๒,๗๑๖	๙,๙๐๗.๐๙	-	-	-
สติงพระ	๒๐	๕๗	๑๕๙.๐๔	-	-	-
สิงหนคร	๙๙	๓๘๙	๑,๓๐๙.๓๐	๙๘๓	๓,๑๒๖	๓๑.๒๖
หาดใหญ่	๖๙	๒๗๓	๑,๒๕๔.๗๖	-	-	-
บางกล่ำ	๑	๘	๓๒.๐๐			
รวม	๑,๔๗๖	๔,๓๒๐	๑๖,๒๕๑.๕๐	๒,๕๔๒	๘,๕๔๒	๑๑๒.๒๗

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๕

๑๕.๔ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

จังหวัดสงขลามีการเลี้ยงปลาน้ำจืดกันกระจายเกือบทุกอำเภอ ซึ่งส่วนมากแล้วเป็นการเลี้ยงเพื่อใช้บริโภคภายในครัวเรือน โดยในปี ๒๕๕๔ มีผู้เลี้ยงปลาน้ำจืดทั้งสิ้น ๖,๗๒๓ ราย ๑๓,๑๐๐ บ่อ พื้นที่ ๗,๖๓๙.๗๙ ไร่ เป็นการเลี้ยงปลากินพืชจำนวน ๒,๘๗๑ ราย ๖,๐๑๓ บ่อ พื้นที่ ๔,๐๘๗.๓๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๗๐ เลี้ยงปลาถูกจำนวน ๓,๖๑๗ ราย ๖,๔๑๙ บ่อ พื้นที่ ๓,๒๑๕.๘๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๘๐ ที่เหลืออีกร้อยละ ๓.๕๐ เป็นการเลี้ยงปลาช่อน ปลาหมอ ปลากดเหลือง และปลาชะโด เป็นต้น

(๑๖) การอุตสาหกรรมและเหมืองแร่

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดเดียวในภาคใต้ที่รายได้หลักมาจากอุตสาหกรรม โดย มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม เงินลงทุน แรงแงาน และจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมแยกตามขนาดอุตสาหกรรมที่มาประกอบกิจการดังนี้

ตารางที่ ๔๓ จำนวนโรงงาน เงินทุน และคนงาน ในจังหวัดสงขลา แยกตามหมวดอุตสาหกรรม

ที่	หมวดอุตสาหกรรม	จำนวน (โรง)	เงินลงทุน (ล้านบาท)	คนงาน		รวม
				(ชาย)	(หญิง)	
๑	อุตสาหกรรมการเกษตร	๕๔๓	๒๗๘.๑๘	๑,๐๔๘	๖๗	๑,๑๑๕
๒	อุตสาหกรรมอาหาร	๑๗๔	๖,๙๘๕.๙๗	๕,๙๐๙	๑๙,๖๐๓	๒๕,๕๑๒
๓	อุตสาหกรรมเครื่องตี	๗	๑๙๒.๐๖	๔๒๖	๕๓	๔๗๙
๔	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	๓	๑๑.๓๑	๓๑	๔๙	๘๐
๕	อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย	-	-	-	-	-
๖	อุตสาหกรรมเครื่องหนัง	๖	๒๕.๕๗	๒๗	๕	๓๒
๗	อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	๑๒๑	๘,๗๔๒.๕๓	๓,๙๗๙	๒,๔๙๖	๖,๔๗๕
๘	อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	๔๗	๖๔๕.๓๓	๑,๑๕๙	๑,๐๒๕	๒,๑๘๔
๙	อุตสาหกรรมกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	๙	๙๐๖.๕๒	๒๑๒	๔๑	๒๕๓
๑๐	อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์	๑๙	๕๐๖.๔๐	๑๙๖	๑๕๐	๓๔๖
๑๑	อุตสาหกรรมเคมี	๒๓	๓๕๑.๕๖	๒๔๘	๑๘๙	๔๓๗
๑๒	อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์	๑๑	๔๐๖.๒๑	๑๑๗	๑๘	๑๓๕
๑๓	อุตสาหกรรมยาง	๑๕๗	๑๑,๐๒๙.๑๔	๙,๒๘๙	๑๑,๖๕๑	๒๐,๙๔๐
๑๔	อุตสาหกรรมพลาสติก	๔๓	๑,๔๕๘.๑๙	๖๗๙	๕๘๒	๑,๒๖๑
๑๕	อุตสาหกรรมโลหะ	๘๖	๑,๖๔๗.๐๘	๑,๔๓๔	๔๙๑	๑,๙๒๕
๑๖	อุตสาหกรรมโลหะ	๖	๒๔๒.๒๘	๑๖๒	๓๓	๑๙๕
๑๗	อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ	๑๓๖	๑,๖๘๙.๒๑	๑,๕๙๖	๓๔๘	๑,๙๔๔
๑๘	อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล	๕๗	๕๗๙.๘๑	๘๒๐	๑๗๙	๙๙๙
๑๙	อุตสาหกรรมไฟฟ้า	๔	๔.๐๒	๑๙	๑	๒๐
๒๐	อุตสาหกรรมขนส่ง	๙๒	๑,๘๑๗.๑๒	๑,๑๓๐	๑๒๐	๑,๒๕๐
๒๑	อุตสาหกรรมอื่นๆ	๓๓๙	๓๐,๔๙๑.๑๑	๓,๕๕๒	๗,๙๐๓	๑๑,๔๕๕
รวม		๑,๘๘๓	๖๘,๐๐๙.๖๗	๓๒,๐๓๓	๔๕,๐๐๔	๗๗,๐๓๗

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๕

จากตารางที่ จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด จำนวน ๑,๘๘๓ โรง เงินลงทุนทั้งหมด จำนวน ๖๘,๐๐๙.๖๗ ล้านบาท สามารถจ้างแรงงานทั้งสิ้น ๗๗,๐๓๗ คน จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมแยกตามขนาด อุตสาหกรรมที่มาประกอบกิจการมากตามลำดับ ได้แก่

- ๑) อุตสาหกรรมอาหาร จำนวน ๑๗๑ โรง (เงินลงทุน ๖,๘๕๐ ล้านบาท)
- ๒) อุตสาหกรรมยาง จำนวน ๑๕๗ โรง (เงินลงทุน ๑๑,๐๒๙ ล้านบาท)
- ๓) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ จำนวน ๑๓๔ โรง (เงินลงทุน ๑๖๘๖ ล้านบาท)
- ๔) อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ จำนวน ๑๑๙ โรง (เงินลงทุน ๘,๗๔๒ ล้านบาท)

เมื่อพิจารณาตามหมวดและแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมพบว่า ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตร และอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากการเกษตรเป็นหลัก เช่น ยางพารา ไม้ยางพาราเฟอร์นิเจอร์ อุตสาหกรรมอาหารรองลงมาเป็นกลุ่มอุตสาหกรรม สมัยสามอุตสาหกรรมหลัก เช่น อุตสาหกรรมโลหะอุตสาหกรรม อโลหะ อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมหลักนั่นเอง

ตารางที่ ๔๔ จำนวนโรงงาน เงินทุน และคนงานในจังหวัดสงขลา แยกตามเงินลงทุน

ขนาดโรงงาน	จำนวน (โรง)	ร้อยละ	เงินลงทุน (ล้านบาท)	คนงาน		รวม
				(ชาย)	(หญิง)	
รวมโรงสีข้าวทั้งหมด	๕๓๖	๒๘.๔๗	๑๘๘.๔๔	๙๒๒	๓๑๑	๙๕๓
โรงงานขนาดเล็ก (<=๑๐ ล้านบาท)	๙๖๓	๕๑.๑๔	๒,๑๗๘.๕๔	๗,๕๗๑	๓,๒๖๒	๑๐,๘๓๓
โรงงานขนาดกลาง (> ๑๐ ล้าน <=๑๐๐ ล้านบาท)	๓๐๒	๑๖.๐๔	๑๐,๘๕๑.๘๒	๑๑,๗๘๖	๑๕,๔๗๓	๒๗,๒๕๙
โรงงานขนาดใหญ่ (>๑๐๐ ล้านบาท)	๘๒	๔.๓๕	๕๔,๘๕๖.๕๖	๑๑,๙๕๗	๒๖,๔๗๘	๓๘,๔๓๕
รวมโรงงานทั้งหมด	๑,๘๘๓	๑๐๐.๐๐	๖๘,๐๗๕.๓๘	๓๒,๒๓๖	๔๕,๒๑๔	๗๗,๔๕๐

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๕

เมื่อพิจารณาตามขนาดของกิจการตามเงินลงทุนพบว่า ส่วนใหญ่จำนวน ๙๖๓ โรง (ร้อยละ ๕๑.๑๔) เป็นโรงงานขนาดเล็กที่มีเงินลงทุนต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาท รองลงมาเป็นกิจการขนาดกลาง จำนวน ๓๐๒ โรง (ร้อยละ ๑๖.๐๔) เป็นโรงงานที่มีเงินลงทุนระหว่าง ๑๐ – ๑๐๐ ล้านบาท และเป็นโรงงานขนาดใหญ่ จำนวน ๘๒ โรง (ร้อยละ ๔.๓๕) มีเงินลงทุนสูงกว่า ๑๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ส่วนที่เหลือเป็นโรงสีข้าว จำนวน ๕๓๖ โรง (ร้อยละ ๒๘.๔๗)

ตารางที่ ๔๕ จำนวนโรงงาน เงินทุน และคนงานในจังหวัดสงขลา แยกตามคนงาน

ขนาดโรงงาน	จำนวน (โรง)	ร้อยละ	เงินลงทุน (ล้านบาท)	คนงาน		รวม
				(ชาย)	(หญิง)	
รวมโรงสีข้าวทั้งหมด	๕๓๖	๒๘.๔๗	๑๘๘.๔๔	๙๒๒	๓๑	๙๕๓
โรงงานขนาดเล็ก (<=๕๐ คน)	๑,๑๔๒	๖๐.๖๕	๒๒,๑๔๕.๙๑	๙,๖๘๖	๓,๑๑๒	๑๒,๗๙๘
โรงงานขนาดกลาง (> ๕๐ และ <=๒๐๐ คน)	๑๔๐	๗.๔๓	๓๐,๔๒๘.๙๗	๗,๘๘๓	๕,๕๘๑	๑๓,๔๖๔
โรงงานขนาดใหญ่ (>๒๐๐ คน)	๖๕	๓.๔๕	๑๕,๓๑๒.๐๔	๑๓,๗๔๕	๓๖,๕๒๐	๕๐,๒๖๕
รวมโรงงานทั้งหมด	๑,๘๘๓	๑๐๐.๐๐	๖๘,๐๗๕.๓๘	๓๒,๒๓๖	๔๕,๒๔๔	๗๗,๔๘๐

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๕

เมื่อพิจารณาขนาดของกิจการตามจำนวนการจ้างงานส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๖๐.๖๕) เป็นโรงงานขนาดเล็กที่มีการจ้างงาน ต่ำกว่า ๕๐ คน รองลงมาเป็นโรงงานขนาดกลาง มีการจ้างงาน ๕๐ - ๑๐๐ คน (ร้อยละ ๗.๔๓) เป็นโรงงานขนาดกลางและโรงงานขนาดใหญ่ มีการจ้างงานมากกว่า ๒๐๐ คน จำนวน ๖๕ โรง (คิดเป็นร้อยละ ๓.๔๕) มีเงินลงทุนสูงกว่า ๑๐๐ ล้านบาท

จำนวนโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในจังหวัดสงขลา มีทั้งหมด จำนวน ๙๖ โครงการ แบ่งเป็นอุตสาหกรรมยางจำนวน ๓๒ โครงการ อุตสาหกรรมอาหาร จำนวน ๑๑ โครงการ อุตสาหกรรมไม้ และเฟอร์นิเจอร์ จำนวน ๖ โครงการ อุตสาหกรรมกระดาษ จำนวน ๓ โครงการ และอุตสาหกรรมอื่นๆ อีกจำนวน ๕๐ โครงการ

(๑๗) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๗.๑ สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

(๑) ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน จังหวัดสงขลา มีเนื้อที่ทั้งหมด ๗,๓๙๓.๘๘๙ ตารางกิโลเมตร กองสำรวจดิน กรมพัฒนาที่ดิน จำแนกดินในจังหวัดสงขลาได้จำนวน ๙๕ ชุด ส่วนใหญ่เป็นดินทราย ดินทรายปนดินร่วน และดินเหนียวบางส่วน ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินของจังหวัดสงขลาจากการแปลภาพถ่ายดาวเทียม LANDSAT - ๕TM (บันทึกข้อมูล ปี ๒๕๔๙) จำแนกประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินได้ดังนี้

- พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ประมาณ ๕๕๖,๘๐๖ ไร่ ประกอบด้วยป่าไม้ผลัดใบ ป่าชายเลน และป่าเบญจพรรณ
- พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ประมาณ ๓,๔๙๒,๕๗๕.๐๐ ไร่ ประกอบด้วยสวนยางพารา ปาล์มน้ำมัน นาข้าว ไม้ยืนต้น ไม้ผลผสม และสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ประมาณ ๒๑,๖๖๘ ไร่ ประกอบด้วย พื้นที่อ่างเก็บน้ำคลองระบายน้ำ ทะเลสาบ บึง และลำคลอง

- พื้นที่ชุมชนและสถานที่สำคัญ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๙๒,๖๒๕ ไร่ ประกอบด้วยพื้นที่ชุมชนที่อยู่อาศัย ตัวเมือง ย่านการค้า หมู่บ้าน สถานที่ราชการ นิคมอุตสาหกรรม โรงงานอุตสาหกรรม และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- พื้นที่อื่นๆ มีเนื้อที่ประมาณ ๒๒๗,๘๓๗ ไร่ ประกอบด้วยพื้นที่ลุ่ม พื้นที่ไม้พุ่มหรือทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม เหมืองแร่ เหมืองเก่า และบ่อขุด

ตารางที่ ๔๖ พื้นที่และประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน	พื้นที่		
	ตารางกิโลเมตร	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่ป่าไม้	๘๙๐.๘๙	๕๕๖,๘๐๖.๒๕	๑๒.๔๐
ป่าไม้ผลัดใบ	๗๑๘.๙๒	๔๔๙,๓๒๕.๐๐	๑๐.๐๐
ป่าไม้ผลัดใบเสื่อมสภาพ	๒๑.๑๑	๑๓,๑๙๓.๗๕	๐.๒๙
ป่าชายเลน	๑๔.๑๐	๘,๘๑๒.๕๐	๐.๒๐
ป่าชายหาด	๑๐.๕๔	๖,๕๘๗.๕๐	๐.๑๕
ป่าเบญจ หรือป่าพรุ	๑๒๐.๘๘	๗๕,๕๕๐.๐๐	๑.๖๘
สวนป่า	๕.๓๔	๓,๓๓๗.๕๐	๐.๐๗
พื้นที่เกษตรกรรม	๕,๕๘๘.๑๒	๓,๔๙๒,๕๗๕.๐๐	๗๗.๗๖
ที่นา	๘๑๔.๑๑	๕๐๘,๘๑๘.๗๕	๑๑.๓๓
ยางพารา	๔,๓๘๘.๑๑	๒,๗๔๒,๕๖๘.๗๕	๖๑.๐๖
ปาล์มน้ำมัน	๒๕.๕๐	๑๕,๙๓๗.๕๐	๐.๓๕
มะพร้าว	๑๒.๒๐	๗,๖๒๕.๐๐	๐.๑๗
สะเดา	๐.๒๖	๑๖๒.๕๐	๐.๐๐
ไม้ผลผสม	๕๘.๔๓	๓๖,๕๑๘.๗๕	๐.๘๑
ไม้ผลผสม-หมู่บ้าน	๒๐๒.๔๑	๑๒๖,๕๐๖.๒๕	๒.๘๒
สนประดิพัทธ์	๒.๑๓	๑,๓๓๑.๒๕	๐.๐๓
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	๓.๓๙	๒,๑๑๘.๗๕	๐.๐๕
โรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๒.๖๙	๑,๖๘๑.๒๕	๐.๐๔
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๗๘.๘๙	๔๙,๓๐๖.๒๕	๑.๑๐
แหล่งน้ำ (ไม่รวมถึงพื้นที่ทะเลสาบ)	๓๔.๖๗	๒๑,๖๖๘.๗๕	๐.๔๘
อ่างเก็บน้ำ	๑๑.๖๔	๗,๒๗๕.๐๐	๐.๑๖
คลองระบายน้ำ	๓.๘๐	๒,๓๗๕.๐๐	๐.๐๕
บึง	๐.๐๔	๒๕.๐๐	๐.๐๐
แม่น้ำ ลำคลอง	๑๖.๙๗	๑๐,๖๐๖.๒๕	๐.๒๔
บ่อน้ำในไร่นา	๒.๒๒	๑,๓๘๗.๕๐	๐.๐๓
ชุมชนที่อยู่อาศัยและสถานที่สำคัญ	๓๐๘.๒๐	๑๙๒,๖๒๕.๐๐	๔.๒๙
ตัวเมืองย่านการค้า	๓๒.๘๗	๒๐,๕๔๓.๗๕	๐.๔๖
หมู่บ้าน	๗๐.๐๙	๔๓,๘๐๖.๒๕	๐.๙๘
หมู่บ้าน-ไม้ผลผสม	๑๕๕.๑๙	๙๖,๓๖๘.๗๕	๒.๑๕
โรงงานอุตสาหกรรมนิคมอุตสาหกรรม	๑๔.๑๒	๘,๘๒๕.๐๐	๐.๒๐
สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	๑.๐๗	๖๖๘.๗๕	๐.๐๑
สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆ	๑๗.๙๓	๑๑,๒๐๖.๒๕	๐.๒๕
สนามกอล์ฟ	๓.๕๑	๒,๑๙๓.๗๕	๐.๐๕

ประเภทการใช้ที่ดิน	พื้นที่		
	ตารางกิโลเมตร	ไร่	ร้อยละ
สนามบิน	๑๐.๘๖	๖,๗๘๗.๕๐	๐.๑๕
ท่าเรือ	๐.๓๔	๒๑๒.๕๐	๐.๐๐
สิ่งก่อสร้าง	๓.๒๒	๒,๐๑๒.๕๐	๐.๐๔
พื้นที่อื่นๆ	๓๖๔.๕๔	๒๒๗,๘๓๗.๕๐	๕.๐๗
พื้นที่ลุ่ม	๑๙๒.๘๖	๑๒๐,๕๓๗.๕๐	๒.๖๘
ไม้พุ่มหรือทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม	๑๔๐.๑๕	๘๗,๕๙๓.๗๕	๑.๙๕
หาดทราย	๐.๖๑	๓๘๑.๒๕	๐.๐๑
เหมืองแร่เหมืองเก่าบ่อขุด	๒๓.๙๒	๑๔,๙๕๐.๐๐	๐.๓๓
สุสาน ป่าช้า	๑.๕๕	๙๖๘.๗๕	๐.๐๒
ดินโคลน ตะกอนทับถม	๒.๓๙	๑,๔๙๓.๗๕	๐.๐๓
ที่ทิ้งขยะ	๓.๐๖	๑,๙๑๒.๕๐	๐.๐๔
รวม	๗,๑๘๖.๔๒	๔,๔๙๑,๕๑๒.๕๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : แปลจากข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม LANDSAT - ๕ TM บันทึกข้อมูลปี ๒๕๔๙

(๒) ทรัพยากรน้ำ

น้ำผิวดิน

พื้นที่จังหวัดสงขลาประกอบด้วยลุ่มน้ำหลัก ๒ ลุ่มน้ำ คือ ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (๒๓) และส่วนหนึ่งของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก (๒๑) โดยแต่ละลุ่มน้ำหลักประกอบด้วยลุ่มน้ำย่อยหรือลุ่มน้ำสาขา ดังนี้

(๑) ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ประกอบด้วยลุ่มน้ำย่อยหรือลุ่มน้ำสาขา ดังนี้

- ลุ่มน้ำย่อยคลองอู่ตะเภา มีพื้นที่รับน้ำประมาณ ๒,๓๘๓ ตารางกิโลเมตร มีคลองอู่ตะเภา เป็นลำน้ำสายหลัก ความยาวประมาณ ๖๘ กิโลเมตร มีคลองเล็กๆ หลายสายมารวมกัน และไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลาที่บ้านแหลมโพธิ์ ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่

ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาสันกาลาศรี ในตำบลสำนักแต้ว อำเภอสะเตา ไหลผ่านตำบลต่างๆ ในอำเภอสะเตา ผ่านอำเภอหาดใหญ่ลงสู่ทะเลสาบสงขลาที่บ้านคลองบางกล่ำ มีความยาวประมาณ ๙๐ กิโลเมตร ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา มีพื้นที่ลุ่มน้ำ ๒ ,๓๙๒ ตร.กม. ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยทั้งปี ๑,๒๔๓.๖๗ ล้าน ลบ.ม.

- ลุ่มน้ำย่อยคลองพรุพ้อ มีพื้นที่รับน้ำประมาณ ๕๐๐ ตารางกิโลเมตร มีคลองพรุพ้อเป็นลำน้ำสายหลัก ความยาวประมาณ ๓๖ กิโลเมตร มีคลองเล็กๆ หลายสายมารวมกัน ไหลลงทะเลสาบที่บ้านท่าหยี ตำบลห้วยลึก อำเภอควนเนียง

- ลุ่มน้ำย่อยคลองรัตภูมิ มีพื้นที่รับน้ำประมาณ ๖๑๗ ตารางกิโลเมตร มีคลองรัตภูมิ เป็นลำน้ำสายหลัก ความยาวประมาณ ๖๓ กิโลเมตร ไหลผ่านอำเภอรัตภูมิ ก่อนลงสู่ทะเลสาบที่บ้านบางหัก ตำบลรัตภูมิ อำเภอควนเนียง

ต้นกำเนิดจากเทือกเขาบรรทัดและเขาหลวง กั้นเขตแดนระหว่างอำเภอรัตนภูมิกับจังหวัดสตูล ไหลผ่านอำเภอรัตนภูมิ อำเภอกวนเนียง ลงสู่ทะเลสาบที่บ้านปากบาง ความยาว ๔๕ กิโลเมตร กลุ่มน้ำคลองรัตนภูมิ มีพื้นที่ลุ่มน้ำ ๘๕๙ ตร.กม. มีปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยทั้งปี ๖๔๘.๖๐ ล้าน ลบ.ม.

- กลุ่มน้ำย่อยคาบสมุทรสทิงพระ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำย่อย ๔ กลุ่มน้ำ

- กลุ่มน้ำย่อยฝั่งตะวันออก ๑ (อำเภอรโนด) มีพื้นที่รับน้ำประมาณ ๔๘๘ ตารางกิโลเมตร มีคลองสำคัญหลายสาย ได้แก่ คลองกก คลองระโนด คลองโรง คลองตะเคียว เป็นต้น

- กลุ่มน้ำย่อยฝั่งตะวันออก ๒ มีพื้นที่รับน้ำประมาณ ๒๐๒ ตารางกิโลเมตร มีคลองสำคัญหลายสาย ได้แก่ คลองคูขุด คลองรี เป็นต้น

- กลุ่มน้ำย่อยฝั่งตะวันออก ๓ มีพื้นที่รับน้ำประมาณ ๑๓๖ ตารางกิโลเมตร มีคลองสำคัญ คือ คลองสทิงหม้อ

- กลุ่มน้ำย่อยฝั่งตะวันออก ๔ (อำเภอเมืองสงขลา) มีพื้นที่รับน้ำประมาณ ๒๐๔ ตารางกิโลเมตร มีคลองสำคัญ ได้แก่ คลองสำโรง คลองพะวง เป็นต้น

คาบสมุทรสทิงพระ มีพื้นที่ลุ่มน้ำ ๔๙๓.๖๐ ตร.กม. มีปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยทั้งปี ๔๐๐.๗๓ ล้านลบ.ม.

(๒) กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกในจังหวัดสงขลาคือ กลุ่มน้ำย่อยเทพา - นาทวี

กลุ่มน้ำย่อยเทพา - นาทวี มีพื้นที่รับน้ำประมาณ ๑,๓๓๖.๑๒ ตารางกิโลเมตร มีลำน้ำสายหลัก ๒ สาย ได้แก่ คลองเทพา ความยาวประมาณ ๑๓๐ กิโลเมตร และคลองตุยง ความยาวประมาณ ๑๒ กิโลเมตร

กลุ่มน้ำคลองเทพา มีต้นน้ำจากเทือกเขาสันกาลาศีรี ไหลผ่านอำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอเทพา ไปลงอ่าวไทยที่ตำบลเทพา ความยาวประมาณ ๘๐ กิโลเมตร กลุ่มน้ำคลองเทพา มีพื้นที่ลุ่มน้ำ ๑,๘๙๕ ตร.กม. มีปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยทั้งปี ๗๖๓ ล้าน ลบ.ม.

กลุ่มน้ำคลองนาทวี ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาสันกาลาศีรีผ่านอำเภอนาทวี อำเภอจะนะ ไหลลงสู่อ่าวไทยที่ปากบางสะกอม ความยาวประมาณ ๗๐ กิโลเมตร กลุ่มน้ำคลองนาทวี มีพื้นที่ลุ่มน้ำ ๑,๕๘๖ ตร.กม. ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยทั้งปี ๖๑๗ ล้าน ลบ.ม.

น้ำบาดาล

(๑) ศักยภาพแหล่งน้ำบาดาลของจังหวัดสงขลา สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑๒ สงขลา (๒๕๕๔) ได้ประมวลข้อมูลแหล่งน้ำบาดาลที่มีศักยภาพสูงสุดในพื้นที่ คือ แหล่งน้ำบาดาลที่พบในแอ่งหาดใหญ่ - สะเดา แอ่งสงขลา - จะนะ - นาทวี และแอ่งเทพา - สะบ้าย้อย เป็นชั้นตะกอนหินร่วนที่พบแพร่กระจายเป็นบริเวณกว้างในบริเวณแอ่งเหล่านี้ต่อเนื่องไปจนถึงที่ราบชายฝั่งทะเลด้านทิศเหนือและที่ราบชายฝั่งทะเลด้านทิศตะวันออก ประกอบด้วยชั้นตะกอนน้ำพาและชั้นตะกอนตะกั่วลันเตาระดับสูงที่วางตัวอยู่บริเวณขอบแอ่งและบางส่วนวางตัวอยู่ด้านใต้ของตะกอนน้ำพา สามารถพัฒนาแหล่งน้ำได้ที่ระดับความลึกตั้งแต่ ๓๐ เมตร จนถึงระดับความลึก ๒๐๐ เมตร ปริมาณน้ำโดยทั่วไปอยู่ระหว่าง ๑๐ - ๒๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง คุณภาพน้ำเป็นน้ำจืด คุณภาพดี แต่มีปริมาณเหล็กในน้ำค่อนข้างสูงเกือบทุกพื้นที่ แหล่งน้ำบาดาลที่มีศักยภาพรองลงมา ได้แก่

- แหล่งน้ำบาดาลในชั้นตะกอนทรายชายหาดที่สามารถพัฒนาน้ำบาดาลได้ที่ความลึก

๒-๕ เมตร ปริมาณ ๕-๑๐ ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง สํารวจพบในพื้นที่อำเภอรโนด อำเภอกระแสสินธุ์ อำเภอสทิงพระ อำเภอสิงหนคร อำเภอเมือง อำเภอหาดใหญ่ อำเภอจะนะ และอำเภอเทพา คุณภาพน้ำบริเวณ

อำเภอระโนดและอำเภอสทิงพระ ส่วนใหญ่เป็นน้ำกร่อยถึงน้ำเค็ม สำหรับอำเภออื่นๆ คุณภาพน้ำมีความแปรเปลี่ยนค่อนข้างสูง มีทั้งน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม

- แหล่งน้ำบาดาลในตะกอนเศษหินเชิงเขา สำหรับตรวจพบทั่วไปในบริเวณที่ราบระหว่างภูเขาและบริเวณเชิงเขาที่ติดต่อกับบริเวณที่ราบในเขตอำเภอรัตภูมิ อำเภอนาหวี อำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอหาดใหญ่ อำเภอเมืองสงขลา และอำเภอนาหม่อม สามารถพัฒนาน้ำบาดาลได้ที่ความลึก ๒๐ - ๔๐ เมตร ปริมาณน้ำ ๕ - ๑๕ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง คุณภาพน้ำเป็นน้ำจืด
- แหล่งน้ำบาดาลในเชิงหินตะกอน ความลึกของชั้นบาดาลอยู่ในเกณฑ์ ๒๐-๗๐ เมตร ปริมาณน้ำส่วนใหญ่อยู่ในช่วง ๕ - ๑๕ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง คุณภาพน้ำบาดาลเป็นน้ำจืดคุณภาพดี แต่ปริมาณเหล็กในน้ำสูง
- แหล่งน้ำบาดาลที่มีศักยภาพต่ำ ได้แก่ แหล่งน้ำบาดาลในหินแกรนิต ความลึกของชั้นน้ำบาดาลอยู่ในช่วง ๒๐ - ๕๐ เมตร ปริมาณส่วนใหญ่น้อยกว่า ๒ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ยกเว้นบริเวณที่หินผุหรือมีโครงสร้างทางธรณีวิทยาประเภทรอยแตก รอยแยก หรือรอยเลื่อนขนาดใหญ่พาดผ่าน ก็จะได้ปริมาณน้ำมากขึ้น คุณภาพน้ำบาดาลเป็นน้ำจืดคุณภาพดี แต่ปริมาณเหล็กในน้ำค่อนข้างสูง

(๒) บ่อน้ำบาดาล จังหวัดสงขลามีจำนวนบ่อน้ำบาดาลสะสมรวม ๓,๔๕๖ บ่อ อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑๒ สงขลา ดังตารางที่

ตารางที่ ๔๗ จำนวนบ่อน้ำบาดาลในจังหวัดสงขลาแยกตามอำเภอ

ลำดับ	อำเภอ	จำนวน (บ่อ)
๑	กระแสสินธุ์	๑๒๐
๒	คลองหอยโข่ง	๑๐๐
๓	ควนเนียง	๑๙๑
๔	จะนะ	๓๕๗
๕	เทพา	๒๑๒
๖	นาหวี	๒๔๒
๗	นาหม่อม	๑๒๔
๘	บางกล่ำ	๑๓๔
๙	เมืองสงขลา	๒๘๕
๑๐	ระโนด	๒๓๗
๑๑	รัตภูมิ	๓๑๖
๑๒	สทิงพระ	๑๕๕
๑๓	สะเดา	๒๐๖
๑๔	สะบ้าย้อย	๑๓๗
๑๕	สิงหนคร	๑๘๕
๑๖	หาดใหญ่	๔๕๕
รวม		๓,๔๕๖

(๓) ปริมาณน้ำบาดาล แหล่งน้ำบาดาลที่สำคัญในจังหวัดสงขลา มี ๒ แหล่ง ได้แก่ แอ่งน้ำระโนด - สงขลา และแอ่งน้ำหาดใหญ่ เป็นแหล่งน้ำบาดาลในหินร่วน ประกอบด้วยชั้นน้ำบาดาลตะกอนน้ำพาในยุคเก่าและชั้นน้ำบาดาลตะกอนทรายชายหาด ปัจจุบันมีการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลที่ความลึกไม่เกิน ๑๕๐ เมตร บริเวณที่เป็นแหล่งน้ำที่มีศักยภาพดี อยู่ในเขตอำเภอระโนดถึงอำเภอสทิงพระ

(๔) ความต้องการใช้น้ำบาดาล จากการประเมินความต้องการน้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดสงขลา ในปี ๒๕๔๘ และในอนาคตอีก ๒๐ ปีข้างหน้า (ปี ๒๕๖๘) จำแนกตามประเภทของกิจกรรมการใช้น้ำ ได้แก่ การใช้น้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค การใช้น้ำเพื่อการอุตสาหกรรม การใช้น้ำเพื่อการเกษตร (ความต้องการน้ำในเขตชลประทาน) การใช้น้ำเพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การใช้น้ำเพื่อการปศุสัตว์ และการใช้น้ำเพื่อรักษา ระบบนิเวศทำนน้ำ พบว่า ปริมาณความต้องการใช้น้ำเพื่อการอุตสาหกรรมมีมากที่สุด โดยในปี ๒๕๔๘ มีความต้องการใช้น้ำรวมประมาณ ๓๘๗.๑๑ ล้านลูกบาศก์เมตร และในปี ๒๕๖๘ มีความต้องการใช้น้ำ ๓๑๔.๔๘ ล้านลูกบาศก์เมตร

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

ตารางที่ ๔๘ สรุปข้อมูลลุ่มน้ำจังหวัดสงขลา

ที่	ชื่อลุ่มน้ำ	พื้นที่ลุ่มน้ำ (ตร.กม.)	น้ำฝน (มม./ปี)	น้ำท่า (ล้าน ม. ^๓ /ปี)	ความต้องการใช้น้ำ (ล้าน ม. ^๓ /ปี)	ความสามารถเก็บกัก (ล้าน ม. ^๓ /ปี)	โครงการชลประทาน			พื้นที่ (ไร่)	
							เล็ก	กลาง	ใหญ่	การเกษตร	ขป.
๑	คาบสมุทรสทิงพระ	๔๙๓.๖๐	๒,๑๙๙.๗๐	๔๐๐.๗๓	๖๙๙.๒	๐.๐๘๐	๖๓	-	๑	๓๔๕,๖๖๔.๐	๒๑๗,๖๕๐.๐
			๑,๗๙๐.๐๐								
๒	คลองรัตภูมิ	๘๕๙.๒๓	๑,๙๘๔.๘๓	๖๔๘.๖๐	๑๘๔.๕	๑.๙๒๖	๔๕	๒	-	๓๓๔,๘๗๕.๐	๙๓,๐๐๖.๐
			๑,๘๙๐.๐๐								
๓	คลองอู่ตะเภา	๒,๓๙๑.๙๒	๑,๘๘๒.๗๕	๑,๒๔๓.๖๗	๓๗๗	๘๖.๘๒๙	๙๑	๔	๑	๑,๐๑๑,๗๔๘.๕	๓๑,๔๐๓.๐
			๑,๗๕๐.๐๐								
๔	คลองนาทวี	๑,๕๘๖.๐๓	๑,๙๖๕.๙๔	๖๑๖.๗๘	๑๘๕.๔๐	๑.๒๒๐	๙๒	๒	-	๕๗๗,๙๐๑.๐	๓๔,๘๓๓.๐
			๑,๗๒๐.๐๐								
๕	คลองเทพา	๑,๘๙๔.๙๑	๑,๒๙๑.๓๑	๗๖๓.๔๖	๓๑๒.๙๐	๐.๔๐๙	๘๑	-	-	๖๓๓,๑๕๑.๐	-
			๑,๖๕๐.๐๐								
รวม / เฉลี่ย		๗,๒๒๕.๖๙	๑,๘๖๔.๙๑	๓,๖๗๓.๒๔	๑,๗๕๙.๐๐	๙๐.๔๖๔	๓๗๒	๘	๒	๒,๙๐๓,๓๓๙.๕	๓๗๖,๘๙๒.๐
			๑,๗๒๘.๗๓								

หมายเหตุ : ๑. ไม่รวมพื้นที่ระบายน้ำลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ๑๒๗,๐๐๐ ไร่ , พื้นที่รับประโยชน์ ขป.เล็กรวม ๒๒๗,๑๒๐ ไร่
 ๒. ขป.ใหญ่ ประกอบด้วย โครงการฯ ระโนด - กระแสสินธุ์ และ โครงการบรรเทาอุทกภัยอำเภอหาดใหญ่
 ๓. ข้อมูลน้ำฝน - น้ำท่าฐานข้อมูลบริษัทที่ปรึกษา ปี ๒๕๔๗ และ สถานีวัดน้ำฝน ๘ สถานี กรมชลประทาน (ยกเว้น ล.เทพา สถานีวัดน้ำฝนอำเภอเทพา/กรมอุตุฯ)

ที่มา : โครงการชลประทานสงขลา
 ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๕๕

ตารางที่ ๔๙ สรุปโครงการชลประทานจังหวัดสงขลา (แยกตามขนาดโครงการ)

อำเภอ	โครงการชลประทานขนาดใหญ่			โครงการชลประทานขนาดกลาง			โครงการชลประทานขนาดเล็ก	
	จำนวนโครงการ	พื้นที่โครงการ (ไร่)	พื้นที่ชลประทาน/ระบายน้ำ (ไร่)	จำนวนโครงการ	พื้นที่โครงการ (ไร่)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)	จำนวนโครงการ	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
เมืองสงขลา	-	-	-	-	-	-	๖	๑,๒๕๐.๐๐
นาหม่อม	-	-	-	-	-	-	๖	อุบิโกค-บริโกค
สะเดา	-	-	-	๑	อุบิโกค-บริโกค	-	๒๖	๓๐๐.๐๐
คลองหอยโข่ง	-	-	-	๒	๔๔,๓๑๙.๐๐	๒๗,๕๓๗.๐๐	๑	๘๐๐.๐๐
หาดใหญ่	๑	๑๒๗,๐๐๐.๐๐	๑๒๗,๐๐๐.๐๐	๑	๖,๕๓๐.๐๐	๓,๘๖๖.๐๐	๔๒	๒๔,๖๐๐.๐๐
บางกล่ำ	-			-	-	-	-	๑๐
กลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา	๑	๑๒๗,๐๐๐.๐๐	๑๒๗,๐๐๐.๐๐	๔	๕๐,๘๔๙.๐๐	๓๑,๔๐๓.๐๐	๙๑	๓๒,๐๒๐.๐๐
รัตภูมิ	-	-	-	๑	๑๐๔,๓๕๑.๐๐	๘๐,๒๘๕.๐๐	๒๖	๒๘,๙๐๐.๐๐
ควนเนียง	-	-	-	๑	๑๓,๓๘๐.๐๐	๑๒,๗๒๑.๐๐	๑๙	๑๑,๕๐๐.๐๐
กลุ่มน้ำคลองรัตภูมิ	-	-	-	๒	๑๑๗,๗๓๑.๐๐	๙๓,๐๐๖.๐๐	๔๕	๔๐,๔๐๐.๐๐
นาทวี	-	-	-	๑	๓๑,๒๖๗.๐๐	๒๓,๖๐๑.๐๐	๔๓	๑๒,๕๐๐.๐๐
จะนะ	-	-	-	๑	๑๓,๔๑๖.๐๐	๑๑,๒๓๒.๐๐	๔๙	๕๑,๔๐๐.๐๐
กลุ่มน้ำคลองนาทวี	-	-	-	๒	๔๔,๖๘๓.๐๐	๓๔,๘๓๓.๐๐	๙๒	๖๓,๙๐๐.๐๐
สะบ้าย้อย	-	-	-	-	-	-	๕๐	๒๕,๙๗๐.๐๐
เทพา	-	-	-	-	-	-	๓๑	๒๔,๙๐๕.๐๐
กลุ่มน้ำคลองเทพา	-	-	-	-	-	-	๘๑	๕๐,๘๗๕.๐๐
ระโนด	๑	๓๐๒,๑๑๙.๐๐	๒๑๗,๖๕๐.๐๐	-	-	-	๒๒	๒๑,๒๓๐.๐๐
กระเสี้ยว	-	-	-	-	-	-	๙	๕,๐๙๕.๐๐
สทิงพระ	-	-	-	-	-	-	๑๗	๗,๙๐๐.๐๐
สิงหนคร	-	-	-	-	-	-	๑๕	๕,๗๐๐.๐๐
กลุ่มน้ำคาบสมุทรสทิงพระ	๑	๓๐๒,๑๑๙.๐๐	๒๑๗,๖๕๐.๐๐	-	-	-	๖๓	๓๙,๙๒๕.๐๐
รวม	๒	๔๒๙,๑๑๙.๐๐	๓๔๔,๖๕๐.๐๐	๘	๒๑๓,๒๖๓.๐๐	๑๕๙,๒๕๒.๐๐	๓๗๒	๒๒๗,๑๒๐.๐๐

ที่มา : โครงการชลประทานสงขลา

ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๕๕

ตารางที่ ๕๐ สรุปโครงการชลประทานจังหวัดสงขลา (แยกตามประเภท)

รายการ	จำนวน (โครงการ)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	น้ำเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่โครงการ (ไร่)
โครงการชลประทานขนาดใหญ่	๒	๒๑๗,๖๕๐	๑๒๗,๐๐๐	-	๖๔๒,๓๘๒
โครงการชลประทานขนาดกลาง	๘	๑๕๙,๒๕๒	-	๘๔.๑๖๑	๒๑๓,๒๖๓
โครงการชลประทานขนาดเล็ก (พรด.)	๒๕	-	๗,๒๒๐	๓.๓๖๖	๐
โครงการชลประทานขนาดเล็ก	๑๑๘	-	๑๒๔,๒๖๐	๒.๘๖๗	๐
โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า	๙	-	๑๑,๒๑๐	-	๐
โครงการชลประทานขนาดเล็ก (ปชด.)	๒๒	-	๔๐๐	๐.๐๗๐	๐
โครงการขุดลอกหนองน้ำและคลองธรรมชาติ	๑๐๘	-	๕๕,๓๐๐	-	๐
งานศูนย์บริการเกษตรกรเคลื่อนที่	๙๐	-	๒๘,๗๓๐	-	๐
รวม	๓๘๒	๓๗๖,๘๙๒	๓๕๔,๑๒๐	๙๐.๔๖๓	๘๕๕,๖๔๕

ที่มา : โครงการชลประทานสงขลา

ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๕๕

(๓) ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

(๓.๑) ทรัพยากรป่าไม้ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๖ สงขลา สรุปสถานการณ์ ทรัพยากรป่าไม้จังหวัดสงขลา จากการแปลภาพถ่ายดาวเทียม LANDSAT๕ (TM) มาตรฐาน ๑:๕๐,๐๐๐ ในปี ๒๕๕๒ พบว่า ทั้งจังหวัดมีเนื้อที่ป่า ๑,๑๒๔.๓๙ ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ ๑๕.๒๑ ของเนื้อที่จังหวัด

ตารางที่ ๕๑ สถิติพื้นที่ป่าไม้จังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๔๓ - ๒๕๕๒

ปี พ.ศ.	พื้นที่ (ตร.กม.)	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่จังหวัด
๒๕๔๓	๘๒๑.๙๔	๕๑๓,๗๑๑.๗๐	๑๑.๑๒
๒๕๔๗	๘๕๘.๔๗	๕๓๖,๕๔๕.๓๔	๑๑.๐๘
๒๕๔๙	๗๗๒.๘๔	๔๘๓,๐๒๕.๒๘	๙.๙๘
๒๕๕๒	๑,๑๒๔.๓๙	๗๐๒,๗๔๓.๗๕	๑๕.๒๑

ที่มา : www.dnp.go.th

(๓.๑.๑) จังหวัดสงขลามีการประกาศเป็นป่าสงวนแห่งชาติตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๐๗) รวม ๔๑ ป่า เนื้อที่ ๑,๒๕๖,๖๖๙.๒๕ ไร่ หรือร้อยละ ๒๗.๘๔ ของเนื้อที่จังหวัด

ตารางที่ ๕๒ ข้อมูลป่าสงวนแห่งชาติของจังหวัดสงขลา

ลำดับที่	ชื่อป่า	ท้องที่อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)
๑	ป่าเขาแดน ป่าควนเจดีย์ ป่าเขาพระยาไม้	สะบ้าย้อย	๑๕๓,๖๒๕.๐๐
๒	ป่าควนราสอ, ป่าควนน้ำร้อน, ป่าควนสอหอย, ป่าควนบางปลา, ป่าเขาโต๊ะเทพ	สะบ้าย้อย	๓๖,๓๒๕.๐๐
๓	ป่าเทือกเขาโต๊ะเทพ, ป่าควนหินลับ	สะบ้าย้อย	๑๐๕,๕๐๐.๐๐
๔	ป่าเทือกเขาสันกาลาศรี	สะบ้าย้อย	๕๒,๕๗๕.๐๐
๕	ป่าควนพน	เทพา, สะบ้าย้อย	๓๕,๕๖๘.๗๕
๖	ป่าเกาะเหลาหนึ่ง	เทพา	๑,๑๘๗.๐๐
๗	ป่าเขาขวาง, ป่าเขาวังพริก, ป่าควนเทศ	เทพา	๘,๓๑๘.๗๕
๘	ป่าเขารังเกียด, ป่าเขาสัก, ป่าเขาสูง, ป่าควนแก้ว	เทพา	๓๙,๒๒๖.๐๐
๙	ป่าควนดินแดง, ป่าควนพัง, ป่าควนหัวแหวน, ป่าควนจอมแห	เทพา	๑๑,๙๑๒.๕๐
๑๐	ป่าควนหินพัง, ป่าควนซีล่อม, ป่าควนอ่าวปลักกัก และป่าควนแหลมหวัง	เทพา	๒,๒๕๐.๐๐
๑๑	ป่าควนสระ	เทพา, จะนะ	๒,๓๔๓.๗๕
๑๒	ป่าเขากรวด	เทพา, จะนะ	๕๖๘.๗๕
๑๓	ป่าควนลัง	จะนะ	๑๓๗,๕๐๐.๐๐
๑๔	ป่าควนจำศีล	จะนะ	๑,๔๓๗.๕๐
๑๕	ป่าควนเขาจันทร์	จะนะ	๘๗๕.๐๐
๑๖	ป่าควนหินเภา	จะนะ, นาทวี, เทพา	๒๒,๓๒๕.๐๐
๑๗	ป่ากราด	นาทวี	๒,๕๗๕.๐๐
๑๘	ป่าเขาแดน, ป่าเขาน้ำค้าง, ป่าควนทางสยา ป่าควน	สะบ้าย้อย	๙๕,๐๐๐.๐๐

ลำดับที่	ชื่อป่า	ท้องที่อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)
	เขาใหม่ และป่าควนสิเหร่		
๑๙	ป่าเขาแดน, ป่าเขาเสม็ด, ป่าควนเสม็ดขุน, ป่าควนเหร่ง	นาทวี	๒๑,๒๕๐.๐๐
๒๐	ป่าเขาโพธิ์, ป่าควนแดน, ป่าเขารังเกียด	นาทวี, สะเดา	๓๐,๖๒๕.๐๐
๒๑	ป่าควนนายเส้น, ป่าควนเหม็ดขุน, ป่าควนแม่เขานา, ป่าควนลูกหมี่ ป่าควนปายัง	จะนะ, นาทวี, หาดใหญ่, สะเดา	๓๒,๕๒๕.๐๐
๒๒	ป่าเขาเหล็ยม, ป่าเขาจันดี, ป่าเขาบ่อท่อ	หาดใหญ่ นาม่อม จะนะ	๖๐,๐๐๐.๐๐
๒๓	ป่าเขาแดน, ป่าเขาน้ำค้าง, ป่าควนสิเหร่	สะเดา	๖๑,๘๑๒.๐๐
๒๔	ป่าควนโต๊ะคุด, ป่าควนทวด, ป่าควนสามง่อน	สะเดา	๒๐,๕๕๒.๐๐
๒๕	ป่าคลองลำปึง	สะเดา	๒๒,๑๙๓.๐๐
๒๖	ป่าเทือกเขาแก้ว	สะเดา	๕๐,๖๒๕.๐๐
๒๗	ป่าเขาวังชิง	สะเดา คลองหอยโข่ง	๕,๐๓๗.๐๐
๒๘	ป่าควนขี้แรด	หาดใหญ่	๗๓๗.๕๐
๒๙	ป่าเขาวังพา	หาดใหญ่ คลองหอยโข่ง	๑๓๗,๐๐๐.๐๐
๓๐	ป่าควนเขาวัง, ป่าคลองต่อ, ป่าเทือกเขาแก้ว	รัตภูมิ, หาดใหญ่	๓๐,๘๗๗.๐๐
๓๑	ป่าควนเหร่ง, ป่าควนหนองหี, ป่าควนหัวแหวน	รัตภูมิ	๖,๒๖๒.๐๐
๓๒	ป่าควนหินผุด, ป่ายอดเขาแก้ว	รัตภูมิ	๕๒,๕๑๒.๐๐
๓๓	ป่าเทือกเขาแก้ว, ป่าคลองเขาล่อน, ป่าคลองปอม	รัตภูมิ	๑๑,๕๖๒.๐๐
๓๔	ป่านาทุ่งเปราะ, ป่าควนดินสอ	รัตภูมิ	๘,๙๒๕.๐๐
๓๕	ป่าแม่พรุ, ป่าเทือกเขาไฟไหม้, ป่าคลองกัว	รัตภูมิ	๔๖,๘๐๐.๐๐
๓๖	ป่าควนทับช้าง	รัตภูมิ	๕๖,๘๗๕.๐๐
๓๗	ป่าทุ่งเคี่ยม	รัตภูมิ	๕,๙๓๗.๐๐
๓๘	ป่าควนอ้ายใต้, ป่าควนนัย	ควนเนียง	๓,๑๗๕.๐๐
๓๙	ป่าควนเลียบ	รัตภูมิ, ควนเนียง	๔,๕๑๒.๕๐
๔๐	ป่าทุ่งบางนกออก	ควนเนียง	๖,๒๕๐.๐๐
๔๑	ป่าทุ่งแพร	ควนเนียง	๔,๗๖๒.๐๐
รวม			๑,๒๗๕,๖๘๓.๐๐

ที่มา : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๖ (สงขลา)
ข้อมูล ณ วันที่ เดือนมิถุนายน ๒๕๕๕

ผืนป่าขนาดใหญ่ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำที่สำคัญของจังหวัด มีทั้งสิ้น ๗ ผืนป่า ดังนี้

- ป่าเขาน้ำค้าง - เขาแดน - ควนสิเหร่ เขตพื้นที่อำเภอสะเดาและอำเภอนาทวี เป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญของกลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาและคลองนาทวี
- ป่าเขาวังพา - เทือกเขาแก้ว และควนเขาวัง เป็นแหล่งต้นน้ำกลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา
- ป่าเขาเหล็ยม- เขาจันดีและบ่อท่อแหล่งต้นน้ำกลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาและคลองนาทวี
- ป่ายอดเขาแก้ว - ควนหินผุด เป็นแหล่งต้นน้ำของกลุ่มน้ำคลองภูมิ (คลองรัตภูมิ)
- ป่าแม่พรุ - เทือกเขาไฟไหม้ - คลองกัวและป่าควนทับช้าง (เทือกเขาบรรทัด) เป็นแหล่งต้นน้ำของคลองภูมิ (คลองรัตภูมิ)
- ป่าเขาแดน - ควนเจดีย์ และป่าเทือกเขาโต๊ะเทพ - ควนหินลับ เป็นแหล่งต้นน้ำของกลุ่มน้ำคลองเทพา
- ป่าควนนายเส้น - ควนเหม็ดขุน เป็นแหล่งต้นน้ำของคลองสะกอม

- (๓.๑.๒) พื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ประกาศในพระราชกฤษฎีกาของจังหวัดสงขลา มีจำนวน ๑,๙๕๖,๖๔๗.๕๐ ไร่ (รวมทั้งพื้นดินและน้ำ) คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๑๙ % ของพื้นที่จังหวัดสงขลา (๔,๘๖๘,๙๓๗.๕๐ ไร่) พื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่สำคัญของจังหวัดสงขลา ได้แก่
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดนงาช้าง มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑๓๓,๗๕๐ ไร่ โดยเป็นเนื้อที่ที่อยู่ในอำเภอรัตนภูมิ และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ๙๒,๖๒๑ ไร่ มีราษฎรถือครอง ๒๓๙ ราย จำนวน ๓๔๐ แปลง เนื้อที่ ๑,๘๑๔ ไร่ คงเหลือเนื้อที่ประมาณ ๙๐,๘๐๗ ไร่
 - เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด มีเนื้อที่ทั้งหมด ๗๙๐,๐๐๐ ไร่ โดยเป็นเนื้อที่ที่อยู่ในอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ๗๐,๔๙๖ ไร่ มีราษฎรถือครอง ๔๐๗ ราย จำนวน ๔๗๖ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๔,๙๖๑ ไร่ คงเหลือเนื้อที่ประมาณ ๖๕,๕๓๕ ไร่
 - อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑๓๒,๕๐๐ ไร่ ในพื้นที่อำเภอนาทวีและอำเภอสะเดา มีราษฎรถือครอง ๒,๑๓๑ ราย จำนวน ๒,๘๑๒ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๔๓,๗๘๕ ไร่ คงเหลือเนื้อที่ประมาณ ๘๘,๗๑๕ ไร่
 - เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย มีเนื้อที่ทั้งหมด ๒๘๕,๒๖๕ ไร่ โดยมีเนื้อที่อยู่ในอำเภอรโนด จังหวัดสงขลา ๓๗,๕๐๐ ไร่ ไม่มีราษฎรถือครอง
 - เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาแดง มีเนื้อที่ทั้งหมด ๖๘,๒๕๐ ไร่ ในพื้นที่อำเภอจะนะและอำเภอหนามอ๋อย มีราษฎรถือครอง ๒,๖๖๕ ราย จำนวน ๓,๕๙๓ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๓๑,๙๘๑ ไร่ คงเหลือเนื้อที่ประมาณ ๓๖,๒๖๙ ไร่
 - เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาปะช้าง - แผลมขาม มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑๔๖,๘๗๕ ไร่ ในพื้นที่อำเภอจะนะ และอำเภอเทพา มีราษฎรถือครอง ๓๔๑ ราย จำนวน ๓๙๙ แปลง เนื้อที่ ๓,๐๒๕ ไร่ คงเหลือเนื้อที่ ๑๔๓,๘๕๐ ไร่
 - เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา มีเนื้อที่อยู่ในจังหวัดสงขลา ๗๖,๐๐๐ ไร่ ในพื้นที่อำเภอสิงหนครอำเภอสทิงพระ และอำเภอควนเนียง ไม่มีราษฎรถือครอง
 - เขตห้ามล่าสัตว์ป่าปากราด มีเนื้อที่ทั้งหมด ๒,๕๗๕ ไร่ ในพื้นที่อำเภอนาทวี มีราษฎรถือครอง ๑ ราย จำนวน ๑ แปลง เนื้อที่ ๕.๘๔ ไร่ คงเหลือเนื้อที่ประมาณ ๒,๕๗๐ ไร่
 - วนอุทยานควนเขาวัง มีเนื้อที่ทั้งหมด ๒,๐๓๗.๕๐ ไร่ ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ มีราษฎรถือครอง ๑๘ ราย จำนวน ๒๔ แปลง เนื้อที่ ๒๑๓ ไร่ คงเหลือเนื้อที่ ๑,๘๒๔.๕ ไร่
 - พื้นที่เตรียมการอุทยานแห่งชาติสันกาลาศิรีในพื้นที่จังหวัดสงขลา มีเนื้อที่ ๑๓๓,๘๘๗ ไร่ ในพื้นที่อำเภอสะบ้าย้อย มีราษฎรถือครอง ๙๗๘ ราย จำนวน ๑,๔๓๙ แปลง เนื้อที่ ๒๘,๘๗๖ ไร่ คงเหลือเนื้อที่ ๑๐๕,๐๑๑ ไร่
 - อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว มีเนื้อที่อยู่ในจังหวัดสงขลา ๒๑,๓๘๗ ไร่ ในพื้นที่อำเภอสะบ้าย้อย มีราษฎรถือครอง ๔๔๒ ราย จำนวน ๖๙๗ แปลง เนื้อที่ ๗,๘๙๔ ไร่ คงเหลือเนื้อที่ ๑๓,๔๙๓ ไร่
 - เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง มีเนื้อที่ ๑๖๔,๑๒๑ ไร่ ในพื้นที่อำเภอระโนด และอำเภอกระแสดินธุ์

ตารางที่ ๕๓ ข้อมูลเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า/เขตห้ามล่าสัตว์ป่าของจังหวัดสงขลา

ลำดับที่	ชื่อป่า	ท้องที่อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)
๑	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	รัตภูมิ	๕๙,๐๓๐.๔๓๖
๒	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโตนงาช้าง	รัตภูมิ, หาดใหญ่	๘,๙๖๗,๑๕๒
๓	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	ระโนด	๓๕,๒๙๐.๕๑๕
๔	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา	กระแสสินธุ์, สทิงพระ	๘๓,๑๗๑.๒๒๗
๕	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาปะช้าง - แหลมขาม	จะนะ, เทพา	๑๑๔,๔๙๕.๖๗๔
๖	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง	ระโนด, กระแสสินธุ์	๑๖๙,๑๔๕.๓๓๓
๗	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาเหรอง	นาหม่อม, หาดใหญ่, จะนะ	๖๒,๘๕๗.๕๙๑
รวม			๖๑๑,๙๕๗.๙๒๘

ที่มา : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๖ (สงขลา)

ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๕๕

ตารางที่ ๕๔ ข้อมูลอุทยานแห่งชาติของจังหวัดสงขลา

ลำดับที่	ชื่อป่า	ท้องที่อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)
๑	อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง	สะเดา, นาทวี	๑๓๗,๘๐๒.๕๒๓
๒	อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว	สะบ้าย้อย	๑๙,๓๐๓.๐๐๑
รวม			๑๕๗,๑๐๕.๕๒๔

ที่มา : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๖ (สงขลา)

ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๕๕

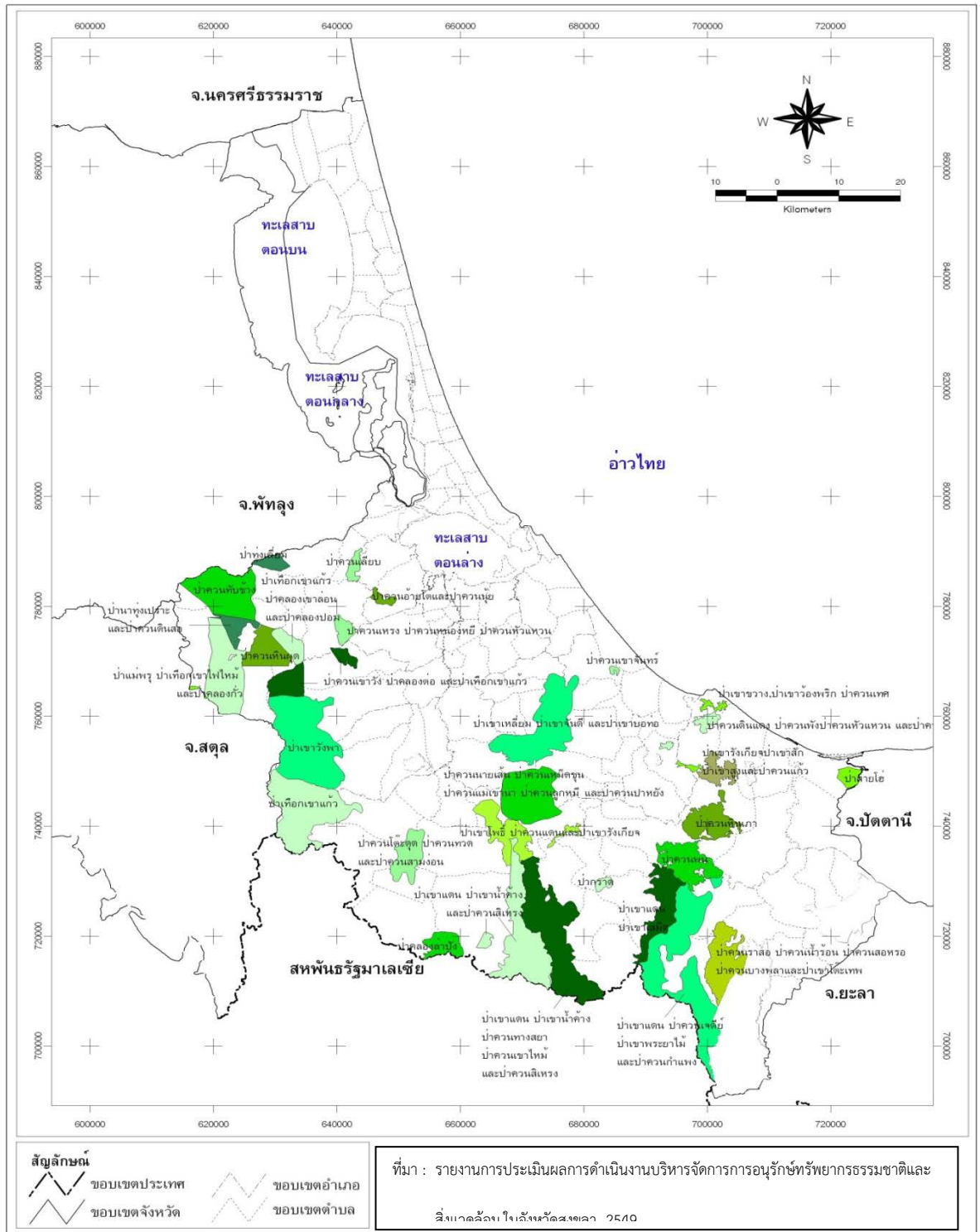
ตารางที่ ๕๕ ข้อมูลป่าเตรียมการสงวนของจังหวัดสงขลา

ลำดับที่	ชื่อป่า	ท้องที่อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)
๑	อุทยานแห่งชาติสันกาลาคีรี	สะบ้าย้อย	๑๓๘,๓๒๕.๗๑๑
รวม			๑๓๘,๓๒๕.๗๑๑

ที่มา : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๖ (สงขลา)

ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๕๕

รูปที่ ๓ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในจังหวัดสงขลา

การบุกรุกทำลายป่ายังคงมีอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการอย่างเข้มงวดซึ่งสรุปคดีที่มีการจับกุมดำเนินคดี ในพื้นที่ป่าต่างๆ ได้ดังนี้

ตารางที่ ๕๖ ข้อมูลการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ของจังหวัดสงขลา ปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔

ลำดับ	ชื่อ	ท้องที่	คดี / พื้นที่ (ไร่)			
			๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔
๑	อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง	อำเภอสะเดา	๑๐ คดี / ๑๖๑.๙๐ ไร่	๑๔ คดี / ๑๔๑.๙๐ ไร่	๒๔ คดี / ๒๐๓.๙๒ ไร่	๘ คดี / ๘๗.๙๐ ไร่
		อำเภอนาทวี	๑๕ คดี / ๑๙๐.๔๒ ไร่	๕ คดี / ๔๙.๘๙ ไร่	๑๘ คดี / ๒๑๘.๐๐ ไร่	๗ คดี / ๕๐.๕๖ ไร่
	อุทยานแห่งชาติสันกาลาศรี	อำเภอสะบ้าย้อย	๙ คดี / ๑๒๑.๕๕ ไร่	๙๗ คดี / ๑,๖๘๕.๙๐ ไร่	๒๐ คดี / ๒๓๐.๙๗ ไร่	๑๗ คดี / ๑๓๖.๖๘ ไร่
	อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว	อำเภอสะบ้าย้อย	๒ คดี / ๙.๒๕ ไร่	๗ คดี / ๔๒.๕๘ ไร่	๒ คดี / ๓๒.๕๓ ไร่	๕ คดี / ๓๒.๐๗ ไร่
	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	อำเภอรัตนภูมิ	๑๗ คดี / ๑๗๔.๒๐ ไร่	๓ คดี / ๑๘.๗๔ ไร่	๑ คดี / ๒.๒๖ ไร่	๓ คดี / ๓๔.๘๘ ไร่
	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโตนงาช้าง	อำเภอรัตนภูมิ	๓ คดี / ๓๖.๙๘ ไร่	-	-	-
		อำเภอหาดใหญ่	๒ คดี / ๙.๕๐ ไร่	๑ คดี / ๑๑.๕๔ ไร่	-	๑ คดี / ๗.๕๐ ไร่
	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาปะช้าง - แหลมขาม	อำเภอเทพา	๓ คดี / ๔๗.๙๒ ไร่	๒ คดี / ๑๑.๑๓ ไร่	๓ คดี / ๑๖.๖๑ ไร่	๗ คดี / ๕๘.๗๘ ไร่
	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาหลวง	อำเภอจะนะ	๒ คดี / ๑๙.๔๑ ไร่	๕ คดี / ๔๕.๒๔ ไร่	-	-
		อำเภอนาหม่อม	๑ คดี / ๔.๐๐ ไร่	๑ คดี / ๑๖.๓๐ ไร่	๒ คดี / ๙.๗๖ ไร่	-
		อำเภอหาดใหญ่	๓ คดี / ๓๕.๒๓ ไร่	๔ คดี / ๑๔.๐๔ ไร่	-	๒ คดี / ๑๕.๗๗ ไร่

ที่มา : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๖ สงขลา
ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔

(๓.๒) ทรัพยากรสัตว์ป่า

เนื่องจากจังหวัดสงขลามีสภาพป่าอันอุดมสมบูรณ์จึงเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าหายากหลายชนิด จำแนกเป็นประเภทต่างๆ (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๖ สงขลา, ๒๕๕๓) ได้ดังนี้

- สัตว์ป่าที่สำรวจพบในพื้นที่มีไม่น้อยกว่า ๓๕๕ ชนิด แยกเป็นสัตว์เลี้ยง

ลูกด้วยนม ๘๕ ชนิด เช่น ชะมดแปลงลายแถบ เก้ง ค่างดำ ลิงแสม เป็นต้น นกไม่น้อยกว่า ๒๐๙ ชนิด เช่น นกหัวไต้ นกเงือกกรามช้าง นกเงือกหัวหงอก เป็นต้น สัตว์เลื้อยคลาน พบประมาณ ๔๓ ชนิด เช่น เต่าจูงอวาง ตุ๊ดตู่ เป็นต้น สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก พบประมาณ ๑๘ ชนิด เช่น จงโคร่ง กบว้าก กบหูต เป็นต้น

- สัตว์ป่าที่ห้ามล่ามีทั้งหมด ๕๓ ชนิด ตามประกาศของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่วนใหญ่เป็นนกน้ำ

- นกประจำถิ่นถาวรในทะเลสาบ มี ๑๔ ชนิด เช่น นกอีโถง นกอีล้ำ นกยางเป็ย นกพริก เป็นต้น
 - นกอพยพย้ายถิ่นซึ่งมีการอพยพมาจากตอนเหนือของประเทศไทซ์ช่วงประมาณเดือนตุลาคม - เมษายนของทุกปี มี ๗๕ ชนิด เช่น นกกาน้ำเล็ก นกเป็ดแดง นกเป็ดคืบแค นกเป็ดลาย นกเป็ดผี เป็นต้น
 - นกที่มีประชากรมากมี ๑๓ ชนิด ได้แก่ นกกระทง นกกระสา นกกาบบัว นกตะกรุม นกกุลาขาว นกออก เขี้ยวรุ้ง เขี้ยวค่างดำขาว เขี้ยวทุ่ง เขี้ยวออสเปร นกอัญชันคิ้วขาว นกกรัฟ และนกเงือกกรมช้าง
 - นกที่ทำรัง และวางไข่ภายในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา มี ๓๑ ชนิด
 - นกที่พบตลอดทั้งปี มี ๒๖ ชนิด
- นกปรอดหัวโขน (นกรงหัวจุก) จัดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๓๕ และเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ตามกฎหมายกระทรวง กำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าที่เพาะพันธุ์ได้ พ.ศ.๒๕๔๖ ส่วนใหญ่ไม่พบนกปรอดหัวโขนในพื้นที่อนุรักษ์ในจังหวัดสงขลา แต่มีการพบเห็นบ้าง/ไม่บ่อย ในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าป่ากราด และพบเห็นบ่อยในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ

(๔) ทรัพยากรพลังงาน

๓.๓.๑ แหล่งก๊าซธรรมชาติ ได้แก่

- พื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย (JDA) เป็นพื้นที่ทับซ้อนของประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย บริเวณอ่าวไทยตอนล่าง ห่างจากจังหวัดสงขลาประมาณ ๒๖๐ กิโลเมตร สามารถผลิตก๊าซได้วันละ ๘๕๐ ล้านลูกบาศก์ฟุต/วัน ก๊าซธรรมชาติที่ได้จากพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย (JDA) มีการนำไปใช้ประโยชน์ ๔ ส่วน ดังนี้ ๑) นำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่จังหวัดระยอง ๒) นำไปใช้ในสถานี NGV ๓) เป็นแหล่งผลิตพลังงานไฟฟ้า ณ โรงไฟฟ้าจะนะ และ ๔) นำไปผ่านกระบวนการแยกก๊าซธรรมชาติ ณ โรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไทย-มาเลเซีย อำเภोजะนะ โดยผลผลิตที่ได้นำไปผลิตก๊าซเชื้อเพลิง ก๊าซหุงต้ม และ NGL ส่งไปยังประเทศมาเลเซีย และในประเทศไทย
- แหล่งผลิตก๊าซบงกช เป็นแหล่งผลิตก๊าซแห่งแรกของประเทศไทยที่มีปริมาณก๊าซสำรองมากที่สุดของประเทศ ตั้งอยู่ในทะเลอ่าวไทย ห่างจากชายฝั่งจังหวัดสงขลาไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ ๒๐๓ กิโลเมตร ดำเนินการโดยบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม.จำกัด (มหาชน) ผลิตก๊าซธรรมชาติได้ประมาณ ๓๒๐ ล้านลูกบาศก์ฟุต/วัน

๓.๓.๒ แหล่งน้ำมันดิบ ได้แก่

- แหล่งปิโตรเลียมแหล่งสงขลา พื้นที่แปลงสัมปทานปิโตรเลียมหมายเลข G๕/๔๓ บริเวณอ่าวไทย ขนาด ๘,๕๓๖ ตารางกิโลเมตร ห่างจากฝั่งจังหวัดสงขลาที่ใกล้ที่สุดประมาณ ๑๖ กิโลเมตร ดำเนินการโดยบริษัท Cec international (Thailand) จำกัด ผลิตน้ำมันดิบในอัตราเฉลี่ย ๑๗,๕๐๐ บาร์เรล/วัน

๓.๓.๓ แหล่งถ่านหินสะอาด มีปริมาณสำรอง ทางธรณีวิทยา ๕๙๔ (ล้านตัน) มากเป็นอันดับ ๒ ของประเทศ มีปริมาณสำรองที่คุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ ๘๓ (ล้านตัน) อยู่ในบริเวณอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา สามารถผลิตไฟฟ้าได้ประมาณ $2 \times 3000 \text{ mw}$ อยู่ในแผนการพัฒนาเหมืองสะบ้าย้อย การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

(๖) ศักยภาพด้านพลังงานทดแทน

๑) ด้านชีวมวล (ไม้ยางพารา): จากผลการศึกษาการใช้ไม้ยางพาราในภาคอุตสาหกรรม ในจังหวัดสงขลา โดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (มอ.หาดใหญ่) ในปี ๒๕๔๗ พบว่าปริมาณไม้ยางพารา มีการนำมาใช้ประโยชน์ทั้งด้านการผลิตและเชื้อเพลิงอย่างเต็มที่แล้ว

๒) ด้านชีวภาพ (มูลสัตว์) : ข้อมูลการประเมินศักยภาพพลังงานจากมูลสัตว์ในจังหวัดสงขลา ปีพ.ศ.๒๕๕๑ จากมูล โค กระบือ สุกร ไก่ และเป็ด มาผลิตเป็นก๊าซชีวภาพ จะผลิตก๊าซชีวภาพได้ไม่น้อยกว่า ๖ ล้าน ลบ.ม./ปี คิดเป็นค่าพลังงานได้ไม่น้อยกว่า ๓ ktoe/ปี โดย มูลโค และมูลสุกรมีปริมาณ และศักยภาพมากกว่ามูลสัตว์ ชนิดอื่น

๓) พลังงานน้ำ : จากข้อมูลการสำรวจของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่าจังหวัดสงขลา มีน้ำตกที่สามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าได้ จำนวน ๒ แห่ง คือ น้ำตกโตนงาช้าง อำเภอหาดใหญ่ มีศักยภาพผลิตไฟฟ้าได้ ประมาณ ๖๓๓,๐๐๐ kWh/ปี และน้ำตกเขาพระ (โตนหน้าผี) อำเภอรัตถุมิ มีศักยภาพผลิตไฟฟ้าได้ ประมาณ ๑,๔๐๐,๐๐๐ kWh / ปี

๔) พลังงานลม : จังหวัดสงขลา มีศักยภาพพลังงานจากลม เฉลี่ยตลอดปี อยู่ที่ระดับมากกว่า Power Class ๓ หรือมีความเร็วลม เฉลี่ยทั้งปี เกินกว่า ๖ เมตร/วินาที ที่ระดับความสูง ๓๐ เมตร ในพื้นที่ ๘ อำเภอ ที่มีพื้นที่ติดริมฝั่งทะเลอ่าวไทย และริมฝั่งทะเลสาบสงขลา ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอสิงหนคร อำเภอสทิงพระ อำเภอระโนด อำเภอกระสินธุ์ อำเภอกวนเนียง อำเภอบางกล่ำ และอำเภอจะนะ ซึ่งสามารถพัฒนากังหันลมขนาดใหญ่ ทุกกระยะ ๑๐๐ เมตร ในระยะ ๑ กิโลเมตร ติดตั้งได้ ๑๐ ตัว จะผลิตไฟฟ้าได้ รวมประมาณ ๓,๕๐๐,๐๐๐ kWh/ปี เป็นอย่างน้อย สามารถทดแทนน้ำมันดิบได้ เท่ากับ ๒๙๘.๒๐ toe/ปี

๕) พลังงานแสงอาทิตย์ : พื้นที่จังหวัดสงขลา มีค่าความเข้มของแสงอาทิตย์โดยเฉลี่ย อยู่ที่ ๑๘.๒๔ MJ/sq.m. Day ซึ่งต่อพื้นที่ ๑ ไร่ สามารถผลิตไฟฟ้าได้ ประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ kWh /ปี

๖) พลังงานจากขยะ : ข้อมูลการประเมินศักยภาพพลังงานจากขยะในจังหวัดสงขลา ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ พบว่าถ้านำมาผลิตก๊าซชีวภาพ สามารถผลิตได้ไม่น้อยกว่า ๒๖ ล้านลบ.ม./ปี คิดเป็นค่าพลังงานได้ไม่น้อยกว่า ๑๒ ktoe/ปี

๗) พลังงานจากน้ำเสีย : โรงงานอุตสาหกรรม ในจังหวัดสงขลา ได้พัฒนาระบบบำบัดน้ำเสีย นำมาใช้เป็นก๊าซชีวภาพเป็นเชื้อเพลิงในกระบวนการผลิต เช่น โรงงานฉลองอุตสาหกรรมน้ำยาง โรงงานโซติวิวัฒน์อุตสาหกรรม โรงงานทรอปิคอลแคนนิง โรงงานสงขลาแคนนิง แต่ไม่ได้ทำการประเมินศักยภาพการผลิตพลังงานทดแทนดังกล่าว

๘) ด้านไบโอดีเซล : สถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ศักยภาพพลังงานจากไบโอดีเซลของ จังหวัดสงขลา มีค่าเท่ากับ ๑.๔๕ ktoe หรือ ๑๐๐๐ ลิตร/วัน

สถานภาพการใช้ไฟฟ้าจังหวัดสงขลา

ตารางที่ ๕๗ ผู้ใช้ไฟฟ้าและการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าจำแนกตามประเภทผู้ใช้เป็นรายอำเภอ ปีงบประมาณ ๒๕๕๕

ตาราง 11.1 ผู้ใช้ไฟฟ้า และการจำหน่ายกระแสไฟฟ้า จำแนกตามประเภทผู้ใช้ เป็นรายอำเภอ ปีงบประมาณ 2555
TABLE 11.1 CONSUMERS AND ELECTRICITY SALES BY TYPE OF CONSUMERS AND DISTRICT: FISCAL YEAR 2012

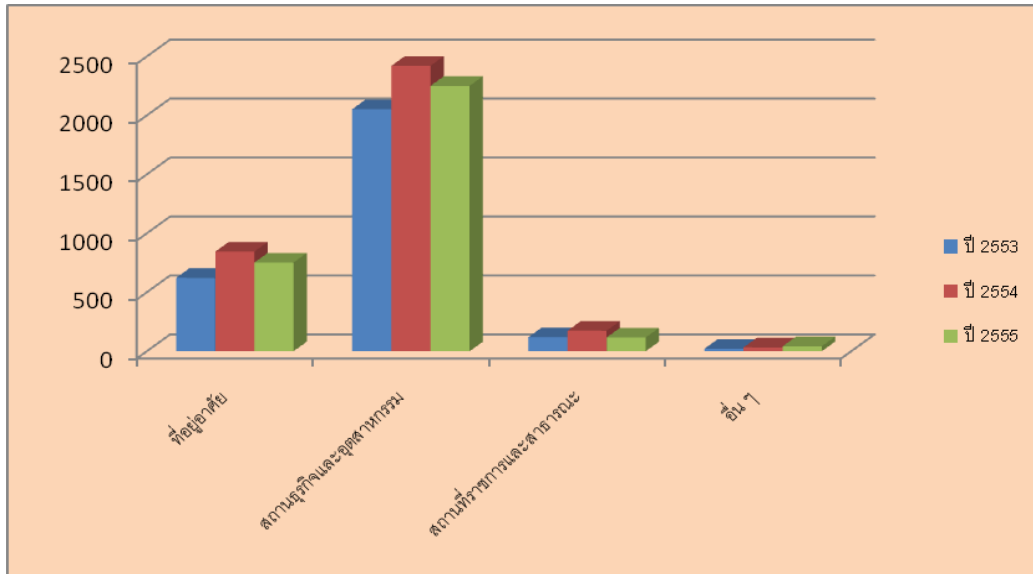
อำเภอ	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย) Number of consumers (Persons)	การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง) Electricity sales (Gwh.)					District
		รวม Total	ที่อยู่อาศัย Residential	สถานธุรกิจและ อุตสาหกรรม Business and industry	สถานที่ราชการ และสาธารณะ Government office and public utility	อื่น ๆ Others	
รวมยอด	426,373	3,152,239	752,300	2,250,634	116,694	42,168	Total
อำเภอเมืองสงขลา	53,286	400,394	105,958	261,425	29,158	5,853	Mueang Songkhla District
อำเภอสทิงพระ	13,337	28,320	15,730	10,500	1,950	0,130	Sathing Phra District
อำเภอจะนะ	27,180	118,610	35,620	68,780	5,100	9,100	Chana District
อำเภอนาทวี	19,284	62,900	36,330	19,260	5,940	1,370	Na Thawi District
อำเภอกงหรา	17,925	38,891	20,350	20,720	1,740	2,210	Tepha District
อำเภอสะบ้าย้อย	16,542	30,092	22,630	6,240	3,520	1,190	Saba Yoi District
อำเภอรโนน	19,195	221,629	21,692	194,201	5,602	0,134	Ranot District
อำเภอกระแสสินธุ์	4,377	6,739	4,312	1,157	0,844	0,026	Krasae Sin District
อำเภอรัตนบุรี	19,905	114,266	28,010	81,665	3,509	1,082	Rattaphum District
อำเภอสะเดา	46,749	686,010	81,030	592,750	9,250	4,980	Sadao District
อำเภอหาดใหญ่	126,464	974,342	278,124	640,582	43,164	12,472	Hat Yai District
อำเภอนาหม่อม	22,396	181,703	41,597	133,346	5,010	1,749	Na Mom District
อำเภอควนเนียง	11,508	43,319	15,501	26,242	1,345	0,231	Khuan Niang District
อำเภอบางกล่ำ	7,462	109,249	12,137	94,501	1,740	0,872	Bang Klam District
อำเภอสิงหนคร	20,763	135,780	32,883	99,321	2,818	0,758	Singhanakhon District
อำเภอคลองหอยโข่ง	-	-	-	-	-	-	Khlong Hoi Khong District

ตารางที่ ๕๘ สถิติการใช้ไฟฟ้าจำแนกตามสาขา

ปี	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย) Number of consumers (Persons)	การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง) Electricity sales (Gwh.)				
		รวม Total	ที่อยู่อาศัย Residential	สถานธุรกิจและ อุตสาหกรรม Business and industry	สถานที่ราชการ และสาธารณะ Government office and public utility	อื่น ๆ Others
ปี 2553	393,225	2,825	622	2,053	119	21
ปี 2554	408,487	3,472	845	2,421	174	33
ปี 2555	426,373	3,152	752	2,251	117	42
อัตราการ เปลี่ยนแปลง %	<เพิ่มขึ้น 4.38	ลดลง 9.19	>ลดลง 10.95	>ลดลง 7.02	>ลดลง 32.85	<เพิ่มขึ้น 29.71

จากการเปรียบเทียบสถิติการใช้ไฟฟ้าจำแนกตามสาขา ตามสถิติการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๕ พบว่าในปี ๒๕๕๔ มีสถิติการใช้ไฟฟ้ามากที่สุด

แผนภูมิแสดงการใช้ไฟฟ้าจำแนกตามสาขา ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๕

จากสถิติจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าและการจำหน่ายกระแสไฟฟ้า จำแนกตามประเภทผู้ใช้ และ อำเภอในปี ๒๕๕๕ จากจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า ๔๒๖,๓๗๓ ราย พบว่า อำเภอหาดใหญ่มีสถิติการใช้ไฟฟ้าสูงสุด ๙๗๔.๓๔๒ Gwh คิดเป็น ๓๑% รองลงมาเป็นอำเภอสะเดามีสถิติการใช้ไฟฟ้า ๖๘๙.๐๑๐ Gwh คิดเป็น ๒๒% และอำเภอเมือง ที่มีสถิติการใช้ไฟฟ้า ๔๐๐.๓๙๔ Gwh คิดเป็น ๑๓% ด้วยองค์ประกอบทางกายภาพตามสถิติจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า สัดส่วนการลงทุนของสถานธุรกิจและอุตสาหกรรม รวมไปถึงสถานที่ราชการและสาธารณะ

สถานการณ์การใช้น้ำมันสำเร็จรูป

๑) สถานภาพการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงในภาคใต้ การจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงของจังหวัดสงขลาในปี ๒๕๕๕ มีปริมาณการจำหน่ายน้ำมันเพลิงในภาพรวม มากที่สุดในภาค ใต้ โดยมีสัดส่วนการจำหน่ายการใช้ LPG จำนวน ๑๐๓ ล้านลิตร , แก๊สโซฮอล์ ๙๑ จำนวน ๒๔ ล้านลิตร แก๊สโซฮอล์ ๙๕ จำนวน ๔๕ ล้านลิตร , E๒๐ จำนวน ๕ ล้านลิตร และน้ำมันดีเซล จำนวน ๖๙๖ ล้านลิตร ในขณะที่การใช้น้ำมันเชื้อเพลิงประเภทที่ไม่มีส่วนผสมของการใช้พลังงานทดแทน คือ เบนซิน ๙๑ จำนวน ๑๑๗ ล้านลิตร และ เบนซิน ๙๕ จำนวน ๒๘๑,๐๐๐ ลิตร แสดงให้เห็นถึงสัดส่วนการใช้พลังงานที่สำคัญ ที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค

๒) ปริมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงของจังหวัดสงขลา

การบริการในสาขาพลังงานของจังหวัดสงขลาในปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๕ ๕ มีแนวโน้มในการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงที่เป็นที่เป็นพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการใช้ LPG, แก๊สโซฮอล์ ๙๑, แก๊สโซฮอล์ ๙๕ , E๒๐,และน้ำมันดีเซล B๒/B๓ ในขณะที่การใช้น้ำมันเชื้อเพลิงประเภทที่ไม่มีส่วนผสมของการใช้พลังงาน

ทดแทน คือ เบนซิน ๙๑ และ เบนซิน ๙๕ มีอัตราลดลง เป็นผลสืบเนื่องมาจากนโยบายส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและมาตรการด้านราคาพลังงานของรัฐบาล และน้ำมันเบนซิน ๙๑ ได้ยกเลิกไปแล้วเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๖ จะส่งผลให้แนวโน้มการใช้เชื้อเพลิงที่เป็นที่เป็นพลังงานทดแทนเพิ่มมากขึ้นในปี ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

ตารางที่ ๕๙ ปริมาณการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงจำแนกตามชนิดของน้ำมันเชื้อเพลิง

ตาราง 11 ปริมาณการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง จำแนกตามชนิดของน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2553-2555
TABL 11 QUANTITY OF OIL TO SALE BY TYPE OF OIL : 2010-2012

116
thousand litre
(พันลิตร)

ชนิดของน้ำมันเชื้อเพลิง	2553 (2010)	2554 (2011)	2555 (2012)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (Percent change)			Type of oil
				2553 (2010)	2554 (2011)	2555 (2012)	
รวมยอด	1,016,047.74	1,064,116.21	1,068,287.99	-1.20	4.73	0.39	Total
เบนซิน ออกเทน 91	126,247.12	122,324.40	116,621.75	-9.44	-3.11	-4.66	Unleaded gasoline research octane number 91
เบนซิน ออกเทน 95	1,323.72	491.77	276.30	-71.56	-62.85	-43.82	Unleaded gasoline research octane number 95
แก๊สโซฮอล์ E20	1,132.04	3,052.36	5,248.97	252.66	169.63	71.96	Gasohol E20
แก๊สโซฮอล์ E85	-	112.00	879.00	-	-	684.82	Gasohol E85
แก๊สโซฮอล์ E10 ออกเทน 91	16,357.54	22,292.00	23,090.85	24.60	36.28	3.58	Gasohol 91 - E10
แก๊สโซฮอล์ E10 ออกเทน 95	75,114.35	56,471.21	45,680.98	-17.24	-24.82	-19.11	Gasohol 95 - E10
ดีเซลพื้นฐาน	12,276.51	37,141.07	54,271.13	205.11	202.54	46.12	Base diesel
ดีเซลหมุนเร็ว บี 2	-	-	-	-	-	-	High speed diesel B 2
ดีเซลหมุนเร็ว บี 5 (ไบโอดีเซล)	656,387.40	693,002.22	669,840.94	-0.07	5.58	-3.34	High speed diesel B 5 (Biodiesel)
น้ำมันเตา	39,601.31	33,447.34	49,601.47	-6.16	-15.54	48.30	Fuel oil
ก๊าซปิโตรเลียมเหลว ^{1/}	87,599.92	95,779.59	102,776.60	13.75	9.34	7.31	LPG (Liquefied petroleum gas) ^{1/}
โพรเพน ^{1/}	7.83	2.25	-	-	-71.26	-	Propane ^{1/}
บิวเทน ^{1/}	-	-	-	-	-	-	Butane ^{1/}
ก๊าซธรรมชาติสำหรับยานยนต์ ^{1/}	-	-	-	-	-	-	NGV (Natural Gas for Vehicles) ^{1/}

1/ ปริมาณเป็นพันลิตร
 ที่มา: กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

1/ Quantities in thousand kilogram
 Source: Department of Energy Business, Ministry of Energy

(๗) ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

จังหวัดสงขลามีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ ๑๖๐ กิโลเมตร ซึ่งตอนใต้ส่วนหนึ่งติดมหาสมุทรแปซิฟิก ส่วนเหนือ ติดทะเลอ่าวไทย ชายฝั่งทะเลนี้ส่วนใหญ่เป็นชายหาดซึ่งส่วนหนึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยว

(๗.๑) ป่าชายเลน พื้นที่ป่าชายเลนจังหวัดสงขลาพบบริเวณทะเลสาบ สงขลา ตอนใน เขตอำเภอกระแสดินธุ์ อำเภอสิงหนคร อำเภอควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอเมืองสงขลา ปัจจุบันพื้นที่ป่าชายเลนได้เปลี่ยนสภาพเป็นพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง โดยเฉพาะการทำนากุ้ง แหล่งชุมชน อุตสาหกรรม และเกษตรกรรม ทำให้พื้นที่ป่าชายเลนลดลงอย่างรวดเร็ว โดยปี ๒๕๕๒ จังหวัดสงขลามีพื้นที่ป่าชายเลน ๗,๙๙๑.๙๕ ไร่ (ที่มา : สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๓๘)

(๗.๒) ภูเขาทะเล จากการสำรวจแหล่งภูเขาทะเลในอดีต พบว่าแหล่งภูเขาทะเลในพื้นที่จังหวัดสงขลา มีทั้งหมด ๖ บริเวณ ได้แก่ ๑) บริเวณหาดทรายแก้ว ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร ๒) บ้านท้ายเสา ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง ๓) บริเวณแหลมจาก ตำบลปากอ อำเภอสิงหนคร ๔) บ้านบางโหนด ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ ๕) บริเวณหน้าสถาบันวิจัยสุขภาพสัตว์น้ำชายฝั่ง ตำบลพะวง อำเภอเมือง และ ๖) บริเวณปากคลองนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ แต่จากการสำรวจเมื่อปี ๒๕๕๐ ไม่พบภูเขาทะเลในพื้นที่ดังกล่าวเลย คาดว่าภูเขาทะเลสูญหายไปจากพื้นที่ เนื่องจากสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป และพบแหล่งภูเขาทะเลในจังหวัดสงขลาบริเวณเดียว คือ บริเวณตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จำนวน ๑๕ ไร่ และเป็นแหล่งภูเขาทะเลขนาดเล็ก ไม่มีความสมบูรณ์ สถานภาพค่อนข้างเสื่อมโทรม สัตว์น้ำในบริเวณภูเขาทะเล

มีน้อย จึงไม่มีการใช้ประโยชน์จากแหล่งหญ้าทะเลดังกล่าว (ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง, ม.ป.ป.)

(๗.๓) ปะการัง จังหวัดสงขลามิแนวปะการังคิดเป็นพื้นที่ ๐.๐๔ ตารางกิโลเมตร โดยพบว่าแนวปะการังที่มีขนาดใหญ่ที่สุดอยู่ที่เกาะขาม ซึ่งเป็นเกาะใกล้ฝั่งในเขตอำเภอเทพา มีพื้นที่แนวปะการัง ๐.๐๓ ตารางกิโลเมตร แนวปะการังก่อตัวในความลึกน้ำ ๑ - ๑๔ เมตร ปะการังส่วนใหญ่ที่พบ ได้แก่ *Goniastrea spp.* *Porites spp.* *Gonioporafruticosa* ปัญหาที่พบในพื้นที่คือกระแสน้ำค่อนข้างแรง สาหร่ายขึ้นปกคลุมซากปะการัง และตะกอนค่อนข้างสูง ส่วนที่เกาะหนูและเกาะแมว มีพื้นที่แนวปะการัง ๐.๐๐๕ และ ๐.๐๐๖ ตารางกิโลเมตร แนวปะการังก่อตัวในความลึกน้ำ ๒ - ๖ เมตร ปะการังส่วนใหญ่ที่พบได้แก่ *Goniastrea spp.* *Porites spp.* *Gonioporafruticosa* ปัญหาที่พบในพื้นที่คือมีตะกอนแขวนลอยจำนวนมาก น้ำขุ่น มีสาหร่ายขึ้นปกคลุมซากปะการัง แนวปะการังของจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ปานกลาง (ที่มา : www.dmcr.go.th)

ตารางที่ ๖๐ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในจังหวัดสงขลา

ประเภท/ชนิด	แหล่งที่พบ	พื้นที่ (ตร.กม.)	พื้นที่ (ไร่)	สภาพความอุดมสมบูรณ์
ป่าชายเลน ^๑	พบบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนใต้ในเขต อ.กระแสดิน อ.สทิงพระ อ.เมือง อ.ควนเนียง อ.สิงหนครและอ.หาดใหญ่	๑๔,๐๖๔.๘๓	๒๕.๔๖	ปานกลาง - เสื่อมโทรม
หญ้าทะเล ^๒	บริเวณตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร		๑๕	ค่อนข้างเสื่อมโทรม
ปะการัง ^๓	- เกาะขาม - เกาะหนู เกาะแมว	๐.๐๓ ๐.๐๐๕ - ๐.๐๐๖	- -	สมบูรณ์ - ปานกลาง

ที่มา : ๑ สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๓๘

๒ ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง

๓

www.dmcr.go.th

(๘) ความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำ

(๘.๑) ความหลากหลายทางชีวภาพ พื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ

ในจังหวัดสงขลา ได้แก่ บริเวณสถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าหาดใหญ่ เนื่องจากมีสภาพภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน ส่วนใหญ่เป็นป่าดงดิบที่สมบูรณ์ มีสภาพพืชพันธุ์ปกคลุมหนาแน่น ปกคลุมไปด้วยป่าดิบชื้น (Tropical rain Forest) โดยมีสภาพพื้นที่ป่า ๓ ลักษณะ คือ ป่าดิบชื้นในพื้นที่ต่ำ ป่าดิบชื้นเชิงเขาและป่าดิบเขา พันธุ์ไม้ที่สำคัญ ได้แก่ กระบาก ไข่เขียว หลุมพอ สมพง ตะเคียนทอง สยา เป็นต้น ไม้พื้นล่าง ได้แก่ หวายเล็ก หวายกำพวน หวายแดง นอกจากนี้ยังมีพันธุ์ไม้ที่น่าสนใจและหายาก ได้แก่ กล้วยไม้ รองเท้านารีม่วงสงขลา ว่านเพชรหึง (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

นอกจากนี้ ในจังหวัดสงขลายังพบโลมาอิรวดีบริเวณทะเลสาบสงขลา ซึ่งสามารถพบได้เพียง ๕ แห่งทั่วโลกเท่านั้น คือ ทะเลสาบชิลิก้า ประเทศอินเดีย, แม่น้ำโขง, ทะเลสาบสงขลา, แม่น้ำมหาคาม ประเทศอินโดนีเซีย และปากแม่น้ำบางปะกง

(๘.๒) พื้นที่ชุ่มน้ำ (Wetland) จังหวัดสงขลามิพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ คือ พื้นที่ชุ่มน้ำในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา หรืออุทยานนกน้ำคูขุด ตั้งอยู่บริเวณทะเลสาบสงขลาตอนกลาง ในพื้นที่อำเภอสทิงพระ อำเภอกระแสดิน

อำเภอสิงหนคร และอำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา และอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ที่ทำการเขตฯ มีเนื้อที่ ๒๒๗,๙๑๖ ไร่ หรือ ๓๖๔ ตารางกิโลเมตร โดยมีเนื้อที่ในจังหวัดสงขลา ๗๖,๐๐๐ ไร่

๑๗.๒ สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม

(๑) มลพิษทางน้ำ

(๑.๑) สถานการณ์คุณภาพน้ำ ในปี ๒๕๕๔ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๖ ได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำที่สำคัญของจังหวัดสงขลา ดังนี้

(๑.๑.๑) คุณภาพน้ำทะเลสาบสงขลา จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ พื้นที่ทะเลสาบสงขลา ในพื้นที่จังหวัดสงขลา โดยการตรวจวัดโลหะหนักจำนวน ๓ จุดตรวจวัด คือ ปากคลอง อู่ตะเภา ปากคลองสำโรง และปากทะเลสาบสงขลา พบเกินเกณฑ์มาตรฐาน ๒ พารามิเตอร์ คือ แคดเมียม (Cd) ซึ่งตรวจพบค่าเกินมาตรฐานบริเวณวัดสุวรรณคีรี และตะกั่ว (Pb) ตรวจพบค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานค่อนข้างสูงบริเวณปากทะเลสาบสงขลาในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔ ส่วนพารามิเตอร์อื่นๆ ส่วนใหญ่ไม่เกินมาตรฐานฯ ส่วนผลการตรวจวัดสารเคมีที่ใช้ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ที่มีคลอรีนทั้งหมด ซึ่งทำการตรวจวัด ๑ จุดตรวจวัด คือ ปากคลองสำโรง พบว่ามีค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานมาก

เมื่อพิจารณาคุณภาพน้ำทะเลสาบสงขลาในปี ๒๕๕๔ กับปี ๒๕๕๓ พบว่า คุณภาพน้ำทะเลสาบสงขลาในปี ๒๕๕๔ มีแนวโน้มดีขึ้น โดยในปี ๒๕๕๓ มีสัดส่วนจุดตรวจวัดคุณภาพน้ำที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ ๒๒.๒๒ และอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมร้อยละ ๗๗.๗๘ ในขณะที่ปี ๒๕๕๔ มีสัดส่วนจุดตรวจวัดคุณภาพน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ ๒๒.๒๒ พอใช้ ร้อยละ ๑๑.๑๑ และเสื่อมโทรม ร้อยละ ๖๖.๖๗

(๑.๑.๒) คุณภาพน้ำลำคลองสาขาทะเลสาบสงขลา จากการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพน้ำลำคลองสาขาทะเลสาบสงขลาในพื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน ๑๑ จุดตรวจวัด พบว่า คุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม โดยคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ ๙๐.๙ และพอใช้ ร้อยละ ๙.๑ คุณภาพน้ำที่เป็นปัญหาสำคัญของลำคลองสาขากลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา คือ แבקที่เรียกลุ่มพีคอลลีฟอรัม (FCB) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์(BOD) แבקที่เรียกลุ่มโคลีฟอรัมทั้งหมด(CB) และออกซิเจนละลาย(DO) สาเหตุหลักที่ส่งผลให้คุณภาพน้ำในกลุ่มน้ำสาขาของกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเสื่อมโทรมเนื่องจาก

- คลองภูมิ รับน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดน้ำเสียจากฟาร์มสุกร ซึ่งกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ อ.รัตภูมิ จ.สงขลา มากถึง ๑๕ แห่ง
- คลองอู่ตะเภา รับน้ำทิ้งจากชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ซึ่งมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มากถึง ๔๔ แห่ง โดยมีชุมชนขนาดใหญ่ระดับเทศบาล จำนวน ๙ แห่ง ที่ระบายน้ำเสียลงสู่คลองอู่ตะเภา น้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีมากถึง ๗๕ โรง โดยกระจายในพื้นที่อำเภอสะเตกา อำเภอหาดใหญ่ อำเภอนาหม่อม และอำเภอบางกล่ำ และน้ำทิ้งจากฟาร์มสุกรในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ อำเภอคลองหอยโข่ง และอำเภอนาหม่อม
- คลองระโนด รับน้ำทิ้งจากชุมชนในเขตเทศบาลตำบลระโนด อำเภอระโนด รวมทั้งน้ำทิ้งจากพื้นที่เกษตรกรรม เช่น นาข้าว ซึ่งไหลลงสู่คลองมหากการ เช่นเดียวกัน
- ปากรอ รับน้ำทิ้งจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่อำเภอควนเนียง และอำเภอสิงหนคร

(๑.๑.๓) คุณภาพน้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกในพื้นที่จังหวัดสงขลา (คลองเทพา)

จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำคลอง เทพา ๒ จุดตรวจวัด ผลการตรวจสอบพบว่าคุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีสัดส่วนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ พอใช้ และเสื่อมโทรม ร้อยละ ๕๐ เท่ากัน กล่าวคือ คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้บริเวณบ้านเทพา และคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม บริเวณบ้านคลองประดู่ คุณภาพน้ำที่เป็นปัญหาสำคัญคือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) โดยพบค่าสูงสุดในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๔ บริเวณบ้านเทพา และเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔ บริเวณบ้านคลองประดู่ เมื่อพิจารณาคุณภาพน้ำในปี ๒๕๕๔ กับปี ๒๕๕๒ และ ๒๕๕๓ พบว่าคุณภาพน้ำในปี ๒๕๕๔ ไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากสัดส่วนจำนวนจุดตรวจวัดที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ และเสื่อมโทรมคงที่ คือ ร้อยละ ๕๐

ตารางที่ ๖๑ คุณภาพน้ำในพื้นที่จังหวัดสงขลา ปี ๒๕๕๔

เกณฑ์คุณภาพน้ำ	บริเวณ				
	ทะเลสาบสงขลา	ลำคลองสาขาทะเลสาบสงขลา	คลองอยู่ตะเภา	ลำคลองสาขาคลองอยู่ตะเภา	คลองเทพา
 ดี	๒ จุดตรวจวัด : วัดสุวรรณคีรี และปากทะเลสาบสงขลา	-	-	-	-
 พอใช้	๑ จุดตรวจวัด : สะพานติณสูลานนท์	๑ จุดตรวจวัด : ท่าเทียบเรือท่าสะพาน	๑ จุดตรวจวัด : สำนักงานประปาเสเตา	-	๑ จุดตรวจวัด : บ้านเทพา อ.เทพา จ.สงขลา
 เสื่อมโทรม	๖ จุดตรวจวัด : ปากคลองบ้านโรง กลางทะเลหลวง บ้านปากจำ ปากคลองอยู่ตะเภา ปากคลองพะวง และปากคลองสำโรง	๑๐ จุดตรวจวัด : สะพานกรมโยธาธิการ สะพานคลองภูมิ วัดห้วยลาด สะพานวัดคูเต่า ทำน้ำวัดหาดใหญ่ ใน สะพานมหาวิทยาลัยเมืองหาดใหญ่ คลองมหาการ คลองระโนด คลองตะเคียว และปากกรอ	๒๐ จุดตรวจวัด : สะพานหลังวัดห้วยคู สะพานหลังชุมชนมิตรสัมพันธ์ สะพานข้างโรงเรียนเสนพงค์ สะพานบ้านหน้าฮั่ว หลังบริษัทเซฟสกิน เมตติคอลล่า สะพานบ้านหัวถนน สะพานบ้านตะเคียนเภา สะพานบ้านท่าโพธิ์ออก สะพานวัดม่วงกิ่งอง สะพานบ้านพร้าว สะพานหลังบริษัทสยามไฟเบอร์บอร์ด สะพานบ้านคลองปอม สะพานโยธาธิการ ถ.คลองพลา - โคกพะยอม สะพานวัดบางศาลา สะพานมหาวิทยาลัยเมืองหาดใหญ่ ประตุระบายน้ำคลองอยู่ตะเภา สะพานทางเข้าวัดท่าแซะ สะพานวัดนารังนก สะพานวัดคูเต่า และ สะพานสงขลาลากูน่า	๑๐ จุดตรวจวัด : สะพานมิตรสงคราม ปลายคลองพังลา สะพานน้ำมีสยิดนุรุลฮูดา ปลายคลองประดู่ ปลายคลองตง ปลายคลองหินเหล็กไฟ ปลายคลองปอม ปลายคลองหวัะ ปลายคลองวาด และปลายคลองบางกล้า	๑ จุดตรวจวัด : บ้านคลองประดู่ อ.เทพา จ.สงขลา
 เสื่อมโทรมมาก	-	-	-	-	-

(๑.๑.๔) คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง

จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งของกรมควบคุมมลพิษในจังหวัดสงขลา ปี ๒๕๕๔ ในฤดูแล้งจำนวน ๓ สถานี ได้แก่ หาดมหาราช อำเภอสทิงพระ หาดเทพา อำเภอเทพา และปากทะเลสาบสงขลา พบว่า คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ส่วนในฤดูฝนซึ่งมีการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ ๖ สถานี โดยเพิ่มสถานีประจวบรายน้ำป่ากระวะ อำเภอระโนด หาดสมิหลา ระยะห่างจากฝั่ง ๑๐ เมตร และหาดสมิหลา ระยะห่างจากฝั่ง ๕๐๐ เมตร พบว่า คุณภาพน้ำทะเลบริเวณหาดมหาราช ปากทะเลสาบสงขลา หาดเทพา คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ประจวบรายน้ำป่ากระวะ และหาดสมิหลา ระยะห่างจากฝั่ง ๕๐๐ เมตร คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี และหาดสมิหลา ระยะห่างจากฝั่ง ๑๐ เมตร คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

(๑.๒) แหล่งกำเนิดน้ำเสีย แหล่งกำเนิดน้ำเสียที่สำคัญในจังหวัดสงขลา ได้แก่ ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม และกิจกรรมทางการเกษตร

(๑.๒.๑) แหล่งกำเนิดน้ำเสียจากชุมชน

จากการสำรวจปริมาณความสกปรกในรูปบีโอดีของน้ำเสีย (BOD Loading) ของน้ำทิ้งชุมชนในเขตเทศบาลของจังหวัดสงขลาของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๖ เมื่อปี ๒๕๕๙ โดยสำรวจจุดปล่อยน้ำทิ้ง ตรวจวัดคุณภาพน้ำและอัตราการไหลของน้ำ ของน้ำทิ้งที่ระบายลงสู่คลองอุตะเถาและลำคลองสาขา และบริเวณคาบสมุทรสทิงพระ ผลการสำรวจ พบว่า มีชุมชนที่ระบายน้ำเสียลงสู่คลองอุตะเถาและลำคลองสาขาในปริมาณมาก จำนวน ๒๖ ชุมชนย่อย (ตามแนวท่อระบายน้ำ) โดยมีการระบายน้ำเสียประมาณ ๘,๕๙๑ ลูกบาศก์เมตร/วัน ปริมาณบีโอดี ๓๒๐ กิโลกรัมต่อวัน โดยชุมชนที่มีการปล่อยน้ำเสียลงสู่ลำคลองในปริมาณค่อนข้างมาก คือ ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ (ปริมาณน้ำเสียรวม ๗,๖๖๗ ลูกบาศก์เมตร/วัน ปริมาณบีโอดี ๒๑๖ กิโลกรัม/วัน) และเทศบาลเมืองสะเดา (ปริมาณน้ำเสียรวม ๔๕๙ ลูกบาศก์เมตร/วัน ปริมาณบีโอดี ๖๒.๕ กิโลกรัม/วัน) แต่เนื่องจากการสำรวจในครั้งนั้นมีข้อจำกัดทางกายภาพ ทำให้ไม่สามารถเก็บตัวอย่างน้ำได้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ มีเพียงบางชุมชนที่สามารถระบุจุดปล่อยน้ำทิ้งและคำนวณอัตราการไหลของน้ำเพื่อวิเคราะห์ปริมาณความสกปรกในรูปบีโอดีของน้ำเสีย (BOD Loading) ของแหล่งปล่อยน้ำเสียต่างๆ ได้ ดังตารางที่

ตารางที่ ๖๒ ปริมาณความสกปรกในรูปบีโอดีของน้ำเสีย (BOD Loading)

อปท.	บริเวณ	แหล่งรองรับน้ำเสีย	ปริมาณน้ำเสีย (ลบม./วัน)	BOD (mg/L)	BOD Loading (kg/วัน)
เทศบาลเมืองควนลัง	ชุมชนในซอยจันทคาร ๕	คลองอุตะเถา	๔.๙๒	๘	๐.๐๔
	ชุมชนในซอยเพชรเกษม ๔๑	คลองอุตะเถา	๒๔.๖๒	๑๘	๐.๔๔
	ชุมชนในซอยข้างวัดควนลัง	คลองวาด	*		
เทศบาลตำบลพังลา	ชุมชนโรงฆ่าสัตว์	คลองแจ๊ะ	๒.๐๑	๙๖	๐.๑๙
	ชุมชนริมคลองแจ๊ะ	คลองแจ๊ะ	*		
	ชุมชนวัดแม่ชี	คลองแจ๊ะ	*		
	ชุมชนควนสะอาด	คลองอุตะเถา	๗.๗๔	๑๘	๐.๑๔
	ชุมชนสวนสมเด็จ	คลองอุตะเถา	**		
	ชุมชนตลาดใต้	คลองอุตะเถา	๑๕.๓๓	๑๐๒	๑.๕๖
	ชุมชนซอยนาทวี ๔-๑	คลองแจ๊ะ	๒๗.๘๒	๑๗๘	๔.๙๕

อปท.	บริเวณ	แหล่งรองรับน้ำเสีย	ปริมาณน้ำเสีย (ลบม./วัน)	BOD (mg/L)	BOD Loading (kg/วัน)
	ชุมชนซอยนาทวี ๔-๒	คลองแจ๊ะ	๗.๒๙	๑๓๒	๐.๙๖
เทศบาลเมืองคองหงส์	ชุมชนบริเวณคอนโดมิเนียม ๑	คลองหวัะ	๙.๑๓	๔๙	๐.๔๕
	ชุมชนบริเวณคอนโดมิเนียม ๒	คลองหวัะ	๑๑.๙๕	๔๒	๐.๕๐
	ชุมชนริมคลองหวัะ	คลองหวัะ	๑๒.๓๗	๒๑	๐.๒๖
	ชุมชนริมคลองหวัะ	คลองหวัะ	**		
	ชุมชนข้างพญาแมนชั้น	คลองเรียน	๑๘.๑๖	๒๗	๐.๔๙
	ชุมชนริมคลองเตย	คลองเตย	๕.๓๑	๔๑	๐.๒๒
	ชุมชนซอยทุ่งรี	คลองเรียน	๙๔.๕๖	๑๒๔	๑๑.๗๓
	ชุมชนริมคลองเตย	คลองเตย	*		
เทศบาลเมืองบ้านพรุ	ชุมชนถนนภาษีเจริญ	คลองอู่ตะเภา	๑๓๘.๙๕	๓๖	๕.๐๐
	ชุมชนถนนภาษีเจริญ	คลองอู่ตะเภา	*		
เทศบาลตำบลปริก	ชุมชนสะพานมิตรสงคราม	คลองปริก	*		
	ท่อระบายน้ำสุขซอยเทศบาล ๕	คลองปริก	*		
	สะพานสถานีอุทกวิทยาX.๑๑๒ (๑)	คลองอู่ตะเภา	*		
	สะพานสถานีอุทกวิทยาX.๑๑๒ (๒)	คลองอู่ตะเภา	*		
	ชุมชนตลาดปริก	คลองปริก	๑๑.๔๑	๖๖	๐.๗๕
เทศบาลตำบลพะตง	ชุมชนข้างสะพานข้ามคลอง	คลองอู่ตะเภา	๒๐.๖๓	๑๔๘	๓.๐๕
	ชุมชนตรงข้ามวัดทุ่งสูง	คลองตง	*		
	ชุมชนหลังตลาด	คลองอู่ตะเภา	๕๐.๗๔	๑๙๒	๙.๗๔
เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์	ชุมชนถนนรอบเมืองซอย ๒	คลองไม้ไผ่	๑,๔๗๒.๔๐	๔๖	๖๗.๗๓
	ชุมชนใกล้ศูนย์พัฒนาอาชีพ	คลองไม้ไผ่	๖,๑๙๔.๑๖	๒๔	๑๔๘.๖๖
เทศบาลเมืองสะเดา	ชุมชนสะพานข้ามคลองเล่	คลองเล่	๒๑.๐๙	๓๔๐	๗.๑๗
	ชุมชนริมถนนสาย ๔	คลองเล่	๒๖.๐๖	๒๑	๐.๕๕
	ชุมชนข้างสะพานข้ามคลองเล่	คลองเล่	๒๙๘.๔๔	๑๗๙	๕๓.๔๒
	ชุมชนข้างสะพานข้ามคลองเล่	คลองเล่	๑๑๓.๔	๑๒	๑.๓๖
เทศบาลตำบลคูเต่า	ชุมชนบ้านใต้	คลองอู่ตะเภา	๒.๔๗	๔๘	๐.๑๒
เทศบาลเมืองสิงหนคร	ชุมชนบ้านหัวเลน ๑	ทะเลสาบสงขลา	๔๘.๖๖	๖๙.๕	๓.๓๘
	ชุมชนบ้านหัวเลน ๒	ทะเลสาบสงขลา	๓๐.๔๘	๑๑๒	๓.๔๑
	ชุมชนบ้านหัวเลน ๓	ทะเลสาบสงขลา	๑๕.๗๒	๖๑.๕	๐.๙๗
	ชุมชนบ้านท่าเสา	ทะเลสาบสงขลา	๓๑.๖๘	๒๐๘	๖.๕๙
	ชุมชนบ้านหัวเขา	ทะเลสาบสงขลา	๓.๘๔	๕๒๐	๒.๐๐
	ชุมชนบ้านนอก	ทะเลสาบสงขลา	๕.๑๖	๑๖๙	๐.๘๗
เทศบาลตำบลสทิงพระ	ริมคลอง	คลองจะทิ้งพระ	๔.๒๖	๖.๔๘	๐.๐๓
	หลังอำเภอ	คลองจะทิ้งพระ	๓๗.๐๘	๓.๔๖	๐.๑๓
	หาดมหาราช	อ่าวไทย	๒๑.๘๗	๑๕.๖	๐.๓๔
เทศบาลตำบลระโนด	ตลาดระโนดเก่า ๑	คลองระโนด	๕.๓๗๖	๖๐.๑	๐.๓๒
	ตลาดระโนดเก่า ๒	คลองระโนด	๑๒๙.๖	๒๓.๘	๓.๐๘

หมายเหตุ : * ไม่สามารถสำรวจปริมาณและเก็บตัวอย่างน้ำเสียได้ เนื่องจากปริมาณน้ำเสียน้อยมาก

** ท่อระบายน้ำอยู่ต่ำกว่าระดับน้ำในคลอง

(๑.๒.๒) แหล่งกำเนิดน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม

จังหวัดสงขลามิโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ถึง ๙๘ แห่ง ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมน้ำยางและผลิตภัณฑ์การยาง มีปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นถึง ๖๑,๙๗๓ ลูกบาศก์เมตร และปล่อยน้ำเสียที่ผ่านการบำบัด ๓๘,๑๘๐ ลูกบาศก์เมตร ลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะใกล้เคียง เช่น คลองอู่ตะเภา คลองรัตภูมิ คลองบางกล้า และอ่าวไทย (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา, ๒๕๕๕)

(๑.๓) ระบบบำบัดน้ำเสีย

จังหวัดสงขลามิระบบบำบัดน้ำเสียรวม ๒ แห่ง ได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลนครสงขลา และระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลนครหาดใหญ่ นอกจากนี้ยังมีการจัดทำระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนนาร่อง ในลักษณะรวมกลุ่มสำหรับชุมชนขนาดเล็ก (น้ำเสียประมาณ ๕๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน) จำนวน ๒ แห่ง ตั้งอยู่ที่เทศบาลเมืองสะเดา อำเภอสะเดา และองค์การบริหารส่วนตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ

(๑.๓.๑) ระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลนครสงขลา เป็นระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อเติมอากาศ (Aerated Lagoon) ตั้งอยู่ที่บ้านบ่ออิฐ หมู่ที่ ๘ ตำบลเกาะแต้ว อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา (เขตเทศบาลตำบลเกาะแต้ว) พื้นที่ ๑๗๖ ไร่ ห่างจากเทศบาลนครสงขลาประมาณ ๘.๕ กิโลเมตร ซึ่งสามารถรองรับน้ำเสียได้ ๓๕,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ทั้งนี้ ระบบรวบรวมน้ำเสียครอบคลุมประชากรที่ได้รับบริการประมาณร้อยละ ๘๐

ปัจจุบันระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาลนครสงขลา เสียหายไม่สามารถดำเนินการได้ จากเหตุการณ์น้ำท่วมเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๓ ดังนั้น ในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ เทศบาลนครสงขลา ได้มอบให้องค์การการจัดการน้ำเสีย (อจน.) บริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นระยะเวลา ๑๕ ปี (๒๕๕๕-๒๕๖๙) โดยในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ขณะนี้ อจน. จะเข้าซ่อมแซม ปรับปรุง พื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในเดือนกันยายน ๒๕๕๕

(๑.๓.๒) ระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลนครหาดใหญ่ มีพื้นที่ ๒,๐๔๐ ไร่ ตั้งอยู่ในเขตตำบลน้ำน้อยและตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีระยะทางห่างจากเขตเทศบาลประมาณ ๑๓ กิโลเมตร ระบบบำบัดน้ำเสียเป็นแบบบ่อฝัง (Stabilization Pond) ร่วมกับบึงประดิษฐ์ (Constructed Wetland) โดยมีความสามารถในการรองรับน้ำเสียได้ประมาณ ๑๓๘,๐๐๐ ลบ.ม.ต่อวัน มีประสิทธิภาพในการบำบัดโดยรวมประมาณร้อยละ ๘๐ กล่าวคือ น้ำเสียเข้าระบบบำบัดน้ำเสียมีค่าความสกปรกในรูปบีโอดีเฉลี่ย ๓๐ มิลลิกรัมต่อลิตร น้ำเสียที่ผ่านระบบมีค่าความสกปรกในรูปบีโอดีเฉลี่ย ๕ มิลลิกรัมต่อลิตร และค่าสารแขวนลอยไม่เกิน ๒๐ มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานน้ำทิ้งที่กำหนด ก่อนที่จะระบายลงแหล่งรองรับน้ำ คือ คลองซุด และไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลาในที่สุด

ระบบรวบรวมน้ำเสีย เป็นระบบท่อรวม (Combine System) ได้มีการออกแบบท่อรวบรวมน้ำเสียระบบท่อแยก (Separate System) ในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อเตรียมการก่อสร้างในอนาคต ระบบรวบรวมน้ำเสียสามารถให้บริการครอบคลุมพื้นที่ ๑๙ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่เทศบาล

(๑.๓.๓) ระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนนาร่อง เทศบาลเมืองสะเดา เป็นระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำสาธิตสำหรับชุมชนขนาดเล็ก ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๙๙ ตำบลสะเดา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ระบบบำบัดน้ำเสียเป็นแบบ Activated Sludge with Fixed Film มีความสามารถในการรองรับน้ำเสียตามที่ยกแบบไว้ ๕๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน พื้นที่ที่ใช้ในการก่อสร้างรวม ๓๐ ตารางวา แหล่งรองรับน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสีย คือ คลองสาธารณะ เริ่มเดินระบบฯ เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๔๙

เทศบาลเมืองสระเดา

โดยกองช่างสุขาภิบาล ดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียเอง

และจากการตรวจสอบประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำ

จำนวน ๓ ครั้ง ในปี ๒๕๕๓ พบว่า ผ่านเกณฑ์

มาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งจากระบบฯ จำนวน ๒ ครั้ง โดยมีประสิทธิภาพในการลดปริมาณความสกปรก

(BOD) ร้อยละ ๘๒.๗ - ๘๗.๑

(๑.๓.๔) ระบบบำบัดน้ำเสียองค์การบริหารส่วนตำบลคลองรี ตั้งอยู่

ณ ตำบลคลองรี อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา พื้นที่ก่อสร้างระบบฯ ๑.๒ ไร่ ให้บริการบำบัดน้ำเสียแก่ชุมชน หมู่ ๘ และหมู่ ๙ ตำบลคลองรี อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ครอบคลุมพื้นที่ ๒๐๐ หลังคาเรือน (ประชากรในแนวท่อครอบคลุมพื้นที่ตามที่ยื่นออกไปไว้ ๕๐๐ คน) ระบบบำบัดน้ำเสียเป็นระบบบ่อดินแบบผสมพื้นที่ชุ่มน้ำ มีความสามารถในการรองรับน้ำเสีย ๕๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน แหล่งรองรับน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสีย คือ ทะเลสาบสงขลา ปัจจุบันได้หยุดเดินระบบเนื่องจากเกิดอุทกภัยเมื่อปี ๒๕๕๓ ทำให้น้ำท่วมบ่อดินน้ำเข้าระบบ ปัจจุบันอยู่ในระหว่างของบประมาณซ่อมแซม

(๒) มลพิษจากขยะมูลฝอย

ปริมาณมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในจังหวัดสงขลา (สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๖) มีประมาณวันละ ๑,๐๑๕ ตัน โดยเป็นมูลฝอยที่เกิดจากเทศบาลประมาณ ๖๖๔ ตัน/วัน และมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประมาณ ๓๕๑ ตัน/วัน โดยจังหวัดสงขลา มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล จำนวน ๔ แห่ง คือเทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลนครสงขลา เทศบาลเมืองสระเดาและเทศบาลเมืองบ้านพรุ ปริมาณขยะที่ได้รับการจัดการหรือกำจัดอย่างถูกหลักสุขาภิบาลประมาณ ๔๓๓ ตัน/วัน หรือประมาณร้อยละ ๔๓ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมด โดยในปี ๒๕๕๔ ระบบกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาลแต่ละระบบ มีการบริหารจัดการดังนี้

(๒.๑) ระบบการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลนครสงขลา ตั้งอยู่ที่บ้านบ่ออิฐ

หมู่ที่ ๘ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เนื้อที่ ๒๐๐ ไร่ ห่างจากเขตเทศบาลประมาณ ๗ กิโลเมตร เทศบาลเริ่มดำเนินการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นมา ในปี ๒๕๕๔ มีขยะมูลฝอยเข้ากำจัดในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลนครสงขลาประมาณ ๑๓๗ ตัน/วัน โดยเป็นขยะของเทศบาลนครสงขลาประมาณ ๗๘ ตัน/วัน และของหน่วยงานอื่นนำมากำจัดประมาณ ๕๙ ตัน/วัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำขยะมารวมกำจัด มี ๕ แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองเขารูปช้าง เทศบาลตำบลเกาะแก้ว เทศบาลเมืองสิงหนคร เทศบาลตำบลพะวง และองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ โดยคิดอัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอย ๔๐๐ บาท/ตัน ทั้งนี้ เทศบาลนครสงขลาไม่มีนโยบายที่จะจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะมูลฝอยจากบ้านเรือนประชาชนในพื้นที่ แต่ได้มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะมูลฝอยจากร้านค้าและตลาดสด

(๒.๒) ระบบการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลนครหาดใหญ่ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๓

ถนนทางไปสนามบิน ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เนื้อที่ ๑๓๕ ไร่ ห่างจากเขตเทศบาล ๑๒ กิโลเมตร ในปี ๒๕๕๓ มีขยะมูลฝอยเข้ากำจัดในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลนครหาดใหญ่ประมาณ ๒๒๐ ตัน/วัน โดยเป็นขยะของเทศบาลนครหาดใหญ่ประมาณ ๑๙๐ - ๒๐๐ ตัน/วัน และของหน่วยงานอื่นนำมากำจัดประมาณ ๒๓ ตัน/วัน โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำขยะมารวมกำจัด ๓ แห่ง คือ เทศบาลเมืองคลองแห เทศบาลตำบลท่าช้าง และองค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง โดยมีอัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอย ๑๒๕ ตัน/วัน สำหรับเทศบาลเมืองคลองแหและเทศบาลตำบลท่าช้าง ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลฉลุงและหน่วยงานเอกชน คิดค่ากำจัดในอัตรา ๕๐๐ บาท/ตัน ทั้งนี้ เทศบาลนครหาดใหญ่ไม่มีนโยบายที่จะจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยจากประชาชนในพื้นที่

(๒.๓) ระบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเทศบาลเมืองสะเดา ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล บริเวณถนนเลี้ยวเมือง บ้านหน้าอ่าว ตำบลสะเดา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เนื้อที่ ๙๖ ไร่ ห่างจากเขตเทศบาล ๗ กิโลเมตร ในปี ๒๕๕๓ มีขยะมูลฝอยเข้ากำจัดในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองสะเดาประมาณ ๔๐ ตัน/วัน โดยเป็นขยะของเทศบาลเมืองสะเดาประมาณ ๑๕ ตัน/วัน และของหน่วยงานอื่น ได้แก่ เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ เทศบาลตำบลสำนักขาม องค์การบริหารส่วนตำบลเขามิเกียรติ องค์การบริหารส่วนตำบลปริก องค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม เทศบาลตำบลพังลา และเทศบาลตำบลคลองแงะ ประมาณ ๒๕ ตัน/วัน เทศบาลเมืองสะเดา คิดค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานเอกชนที่นำขยะมูลฝอยมากำจัดในอัตรา ๕๐๐ บาท และ ๑,๒๐๐ บาทต่อตัน ทั้งนี้ เทศบาลเมืองสะเดามีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะมูลฝอยสำหรับอาคารและเคหะ ไม่เกิน ๒๐ ลิตร/วัน เดือนละ ๑๕ บาท และค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานเอกชนที่นำขยะมูลฝอยมากำจัดในอัตรา ๕๐๐ บาท และ ๑,๒๐๐ บาทต่อตัน ตามลำดับ

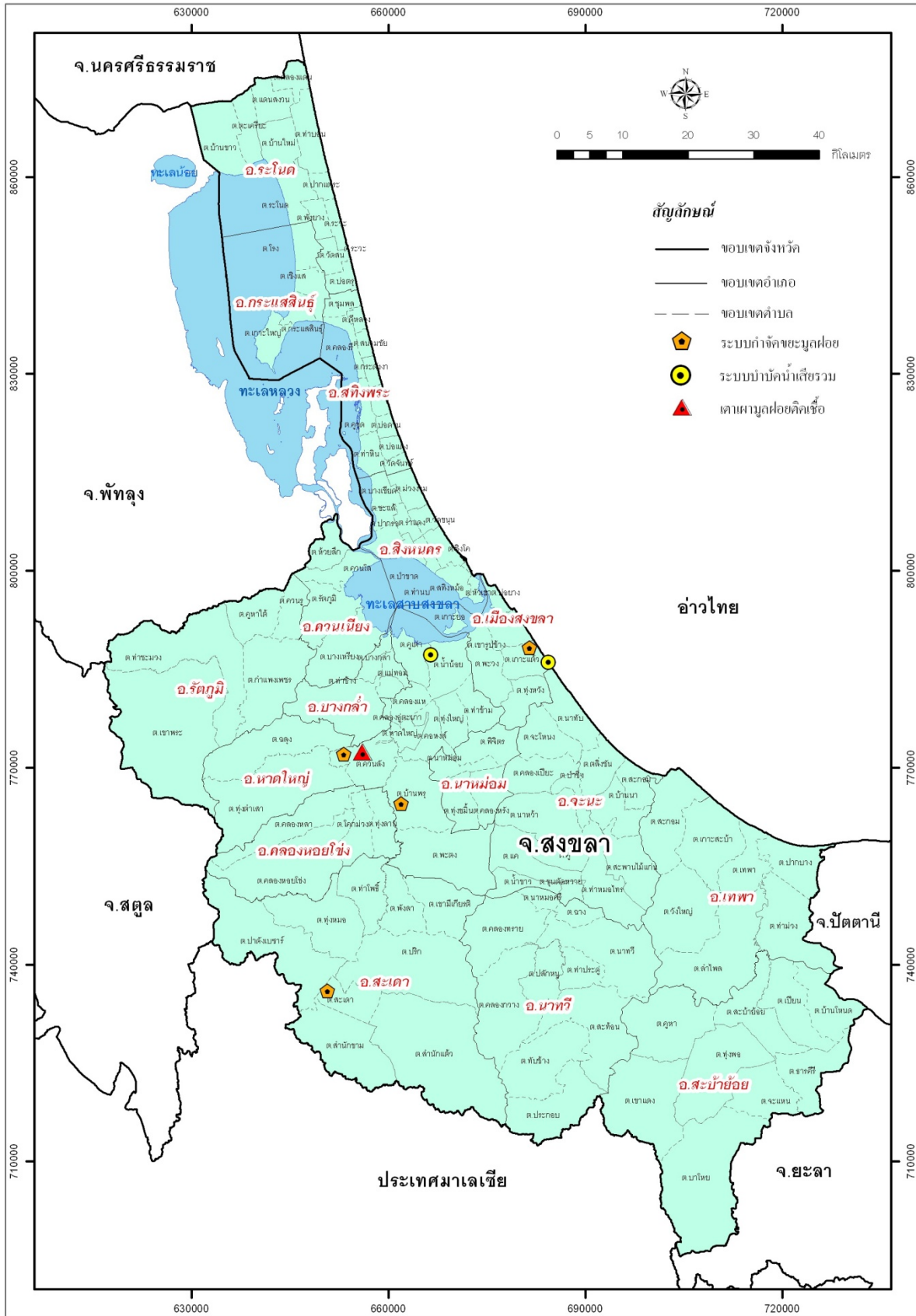
(๒.๔) ระบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเทศบาลเมืองบ้านพรุ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เนื้อที่ ๑๐๐ ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ของเทศบาลตำบลบ้านไร่ ห่างจากเขตเทศบาล ๘ กิโลเมตร เริ่มดำเนินการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๒ ในปี ๒๕๕๔ มีขยะมูลฝอยเข้ากำจัดในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบ้านพรุประมาณ ๖๔ ตัน/วัน โดยเป็นขยะของเทศบาลเมืองบ้านพรุประมาณ ๑๔ ตัน/วัน และของหน่วยงานอื่น ได้แก่ เทศบาลเมืองคอหงส์ เทศบาลตำบลพะตง เทศบาลตำบลบ้านไร่ และองค์การบริหารส่วนตำบลพะตง ประมาณ ๕๐ ตัน/วัน เทศบาลเมืองบ้านพรุคิดค่าธรรมเนียมการกำจัดขยะมูลฝอยจากหน่วยงานอื่นที่นำขยะมูลฝอยมาร่วมกำจัดในอัตรา ๓๐๐ บาท/ตัน ยกเว้นเทศบาลตำบลบ้านไร่ จัดเก็บในอัตรา ๑๒๐ บาท/ตัน ทั้งนี้ เทศบาลเมืองบ้านพรุไม่มีนโยบายจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยจากประชาชนในพื้นที่

(๓) มลพิษจากมูลฝอยติดเชื้อและของเสียอันตราย

(๓.๑) มูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยติดเชื้อเป็นของเสียจากโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล ซึ่งต้องมีการกำจัดอย่างถูกต้องเนื่องจากอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนได้ จากการประเมินปริมาณมูลฝอยติดเชื้อของกรมควบคุมมลพิษ พบว่า จังหวัดสงขลาปริมาณมูลฝอยติดเชื้อประมาณ ๘๓๙ ตัน/ปี (โครงการจัดการมูลฝอยติดเชื้อแบบศูนย์รวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ, ๒๕๕๓) ซึ่งจังหวัดสงขลาที่มีสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อจำนวน ๑ แห่ง คือ เตาเผามูลฝอยติดเชื้อของเทศบาลนครหาดใหญ่ ซึ่งมีเตาเผามูลฝอยติดเชื้อ ๒ เตา โดยเตาแรกมีความสามารถในการเผา ๕ ตัน/วัน เริ่มให้บริการเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๑ และเทศบาลได้ก่อสร้างเตาเผาสำรองอีกเตาหนึ่ง ซึ่งมีความสามารถในการเผา ๒๐๐ กิโลกรัม/วัน ปัจจุบันเทศบาลได้ว่าจ้างบริษัทเอกชนดำเนินการเก็บขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ มีผู้ใช้บริการทั้งสิ้น ๑๘๔ ราย ทั้งจังหวัดสงขลาและจังหวัดใกล้เคียง ในปี ๒๕๕๓ มีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อเข้าสู่เตาเผาประมาณ ๑.๓๗ ตัน/วัน

(๓.๒) ของเสียอันตรายจากชุมชน ปัจจุบันของเสียอันตรายจากชุมชนไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ส่วนใหญ่มักถูกทิ้งปนไปกับขยะมูลฝอยทั่วไปและได้รับการเก็บรวบรวมและขนส่งโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปกำจัดรวมกันในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีระบบป้องกันการปนเปื้อนของสารอันตรายสู่ห่วงโซ่อาหารและสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมได้ กรมควบคุมมลพิษร่วมกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๖ (๒๕๕๒) ได้สำรวจปริมาณของเสียอันตรายในจังหวัดสงขลา โดยทำการสำรวจของเสียอันตรายชุมชน โรงพยาบาล และกิจการต่างๆ ในเขตเทศบาลนครสงขลาและเทศบาลนครหาดใหญ่ พบว่า มีปริมาณการเกิดของเสียอันตรายชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครสงขลาและเทศบาลนครหาดใหญ่ประมาณ ๑๑๔ ตันต่อปี

รูปที่ ๔ ระบบกำจัดขยะมูลฝอย ระบบบำบัดน้ำเสียรวม และเตาเผามูลฝอยติดเชื้อในจังหวัดสงขลา

นอกจากนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ได้ดำเนินโครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน โดยการจัดทำภาชนะรองรับของเสียอันตราย เพื่อทำการรวบรวมนำไปกำจัดอย่างถูกต้องต่อไป ซึ่งมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา ๒ แห่ง เข้าร่วมโครงการดังนี้

- เทศบาลนครสงขลา กำหนดจุดทิ้งของเสียอันตรายบริเวณศูนย์บริการ สาธารณสุข ๔ แห่ง โรงเรียนในสังกัดเทศบาล ๓ แห่ง โรงพยาบาล ๒ แห่ง และ ณ ที่ตั้งเทศบาลนครสงขลา ๑ แห่ง
- เทศบาลนครหาดใหญ่ กำหนดจุดทิ้งของเสียอันตรายบริเวณโรงเรียนในเขตเทศบาล ๖ แห่ง ชุมชน ๘ แห่ง ศูนย์การค้า ๒ แห่ง และ ณ ที่ตั้งเทศบาลนครหาดใหญ่ ๑ แห่ง

(๔) มลพิษทางอากาศและเสียง

(๔.๑) มลพิษทางอากาศ จังหวัดสงขลามีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศของกรมควบคุมมลพิษ จำนวน ๑ สถานี ติดตั้งบริเวณศูนย์ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยทำการตรวจวัดค่าก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO_๒) ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO_๒) ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ก๊าซโอโซน (O_๓) และฝุ่นขนาดเล็กกว่า ๑๐ ไมครอน (PM - ๑๐) ในปี ๒๕๕๔ คุณภาพอากาศบริเวณสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศของจังหวัดสงขลา ค่าที่ตรวจวัดได้ยังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศทั่วไปค่อนข้างมาก

ตารางที่ ๖๓ คุณภาพอากาศบริเวณศูนย์ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมเทศบาลนครหาดใหญ่

สารมลพิษทางอากาศ	ช่วงค่าที่วัดได้	ค่ามาตรฐาน	จำนวนครั้งที่เกินมาตรฐาน/ จำนวนครั้งที่ตรวจวัด	ค่าเฉลี่ย ๑ ปี
ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO _๒) เฉลี่ย ๑ ชั่วโมง (ppb)	๐-๙	๓๐๐	๐/๖๗๒๔	๑
ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO _๒) เฉลี่ย ๑ ชั่วโมง (ppb)	๐-๓๖	๑๗๐	๐/๖๘๕๐	๘
ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) เฉลี่ย ๑ ชั่วโมง (ppm)	๐-๑.๖	๓๐	๐/๗๕๑๐	๐.๔
ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) เฉลี่ย ๘ ชั่วโมง (ppm)	๐-๑.๒	๙	๐/๗๘๑๒	๐.๔
ค่าก๊าซโอโซน (O _๓) เฉลี่ย ๑ ชั่วโมง (ppb)	๐-๗๔	๑๐๐	๐/๗๐๑๔	๑๗
ฝุ่นขนาดเล็กกว่า ๑๐ ไมครอน (PM - ๑๐) เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง (มคก./ลบ.ม.)	๑๖.๕- ๘๘.๔	๑๒๐	๐/๒๙๐	๔๐

นอกจากนี้ กรมควบคุมมลพิษ ได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบสารอินทรีย์ระเหยง่ายในบรรยากาศอย่างต่อเนื่อง (VOCs) โดยติดตามตรวจสอบกลุ่มสารประกอบคาร์บอนิลและกลุ่มสารอินทรีย์ระเหยง่าย บริเวณเดียวกันพบว่า สารพิษกลุ่มสารประกอบคาร์บอนิลมีค่าความเข้มข้นต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ส่วนผลการตรวจวัดปริมาณสารอินทรีย์ระเหยง่าย จำนวน ๙ ชนิด

ตารางที่ ๖๔ ผลการตรวจวัดสารพิษกลุ่มสารประกอบคาร์บอนิล (Carbonyl Compounds)

สารประกอบคาร์บอนิล (Carbonyl Compounds)	ช่วงค่าที่วัดได้ (มคก./ลบ.ม)	ค่าเฉลี่ยรายปี (มคก./ลบ.ม)	ค่าเฝ้าระวังเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง (มคก./ลบ.ม)
ฟอร์มัลดีไฮด์ (Formaldehyde)	๖.๘-๑๘.๓๖	๑๓.๖๖	-
อะเซทัลดีไฮด์ (Acetaldehyde)	๒.๗๘-๑๑.๒๘	๗.๔๒	๘๖๐
อะโครลีน (Acrolein)	ND-๐.๑๗	๐.๑๓	๐.๕๕
อะซิโตน ^๑ (Acetone)	-	-	-
โพรไพโอนัลดีไฮด์ (Propionaldehyde)	ND-๑.๔๑	๐.๗๕	-

หมายเหตุ : ^๑ หมายถึง ผลการตรวจวัดไม่เพียงพอที่จะนำมาคำนวณค่าเฉลี่ยรายปี

ตารางที่ ๖๕ ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงรายปี ของสารอินทรีย์ระเหยง่ายอื่นๆ บริเวณเทศบาลนครหาดใหญ่

สารอินทรีย์ระเหยง่าย	ค่าเฉลี่ยปริมาณที่ตรวจวัดได้ (มคก./ลบ.ม)	ค่ามาตรฐานเฉลี่ยรายปี (มคก./ลบ.ม)
ไวนิลคลอไรด์ (Vinyl chloride)	๐.๐๒	๑๐
๑,๓-บิวทาไดอิน (๑,๓-Butadiene)	๐.๐๑	๐.๓๓
ไดคลอโร (Dichloromethane)	๐.๔๘	๒๒
คลอโรฟอร์ม (Chloroform)	๐.๑๔	๐.๔๓
๑,๒-ไดคลอโรอีเทน (๑,๒-Dichloroethane)	๐.๑๕	๐.๔
เบนซีน (Benzene)	๒.๓	๑.๗
ไตรคลอโรเอทิลีน (Trichloroethylene)	๐.๐๔	๒๓
๑,๒-ไดคลอโรโพรเพน (๑,๒-Dichloropropane)	๐.๐๘	๔.๐
เตตระคลอโรเอทิลีน (Tetrachloroethylene)	๐.๐๕	๒๐๐

นอกจากนี้ปัญหาคุณภาพอากาศในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออก ที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นคือ ปัญหาหมอกควันจากการเกิดไฟไหม้ป่าในบริเวณเกาะสุมาตราและเกาะกาลิมันตัน ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งจากการติดตามสถานการณ์ฯ จากข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม และ Hotspot Map ของศูนย์เชี่ยวชาญด้านอุตุนิยมวิทยาแห่งอาเซียน ประเทศสิงคโปร์ (ASEAN Specialised Meteorological Centre : ASMC) และการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศจากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศของกรมควบคุมมลพิษ พบว่าในปี ๒๕๕๔ พื้นที่ภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออก เกิดปัญหาหมอกควันในช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายน โดยปรากฏจุดที่เกิดไฟไหม้บนเกาะสุมาตรา อยู่ระหว่าง ๑-๖๙๑ จุด

(๔.๒) มลพิษทางเสียง จากการติดตามตรวจสอบระดับเสียงในจังหวัดสงขลา ซึ่งดำเนินการตรวจวัดบริเวณเทศบาลนครหาดใหญ่ ในปี ๒๕๕๔ พบว่า ระดับเสียงเฉลี่ย (Leq) ๒๔ ชั่วโมง มีค่าอยู่ในช่วง ๕๗.๓-๗๕.๓ เดซิเบลเอ (dBA) ซึ่งเกินมาตรฐานเล็กน้อย (มาตรฐานกำหนดระดับเสียงเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๗๐ เดซิเบลเอ (dBA)) โดยมีจำนวนวันที่เกินมาตรฐาน ๑๓ วัน จากวันตรวจวัดทั้งหมด ๓๔๐ วัน คิดเป็นร้อยละ ๔ ของจำนวนวันที่ทั้งหมดที่ตรวจวัด เมื่อพิจารณาแนวโน้มระดับเสียงเฉลี่ยปี ๒๕๕๔ เทียบกับปี ๒๕๕๓ พบว่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อย (ระดับเสียงเฉลี่ยในปี ๒๕๕๓ เท่ากับ ๗๔.๑ dBA)

ตารางที่ ๖๖ ระดับเสียงเฉลี่ย (Leq) ๒๔ ชั่วโมง บริเวณเทศบาลนครหาดใหญ่ ปี ๒๕๕๔

เดือน	ระดับเสียงเฉลี่ย (Leq) ๒๔ ชั่วโมง (dBA)			จำนวนวันที่เกินมาตรฐาน/ จำนวนวันที่ตรวจวัด
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	
มกราคม	๕๗.๗	๖๑.๑	๕๙.๐	๐/๓๑
กุมภาพันธ์	๕๘.๔	๖๙.๗	๖๐.๑	๐/๒๖
มีนาคม	๖๐.๒	๖๒.๓	๖๑.๑	๐/๒๐
เมษายน	๕๙.๖	๖๓.๕	๖๑.๕	๐/๓๐
พฤษภาคม	๕๗.๑	๖๗.๓	๖๐.๒	๐/๓๑
มิถุนายน	๕๗.๖	๖๑.๒	๕๙.๓	๐/๓๐
กรกฎาคม	๕๗.๓	๖๙.๘	๕๙.๘	๐/๓๐
สิงหาคม	๕๘.๗	๖๔.๔	๖๐.๗	๐/๒๙
กันยายน	๕๗.๕	๖๓.๐	๕๙.๙	๐/๒๕
ตุลาคม	๕๘.๓	๗๕.๓	๖๔.๙	๙/๓๑
พฤศจิกายน	๕๘.๒	๖๑.๙	๕๙.๔	๐/๒๖
ธันวาคม	๕๗.๗	๗๒.๗	๖๒.๖	๔/๓๑
มาตรฐาน	๗๐			

(๕) พื้นที่วิกฤตทางสิ่งแวดล้อม

พื้นที่วิกฤตทางสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสงขลาที่ทุกภาคส่วนควรให้ความสำคัญ คือ ปัญหาคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา และคลองสำโรง ซึ่งเป็นแหล่งน้ำวิกฤตในพื้นที่จังหวัดสงขลา

(๕.๑) ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา

(๕.๑.๑) สภาพทั่วไป ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา มีพื้นที่รวมทั้งหมดประมาณ ๒,๕๓๕ ตารางกิโลเมตร มีลำน้ำสำคัญคือคลองอู่ตะเภาซึ่งเป็นสายน้ำที่ใหญ่และมีความสำคัญที่สุดในจังหวัดสงขลา พื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอสะเดา (ร้อยละ ๔๐) และอำเภอหาดใหญ่ (ร้อยละ ๒๐) และพื้นที่บางส่วนของอำเภอคลองหอยโข่ง อำเภอนาหม่อม อำเภอบางกล่ำ อำเภอเมืองสงขลา และอำเภอกวนเนียง โดยครอบคลุมพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๔๑ แห่ง ประกอบด้วย เทศบาล ๑๙ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๒๒ แห่ง

ลำน้ำในคลองอยู่ตะเภามีทิศทางการไหลจากทิศใต้ไปสู่อุทิศเหนือ โดยมีลำคลองสาขาที่ไหลลงสู่คลองอยู่ตะเภาหลายสาย ได้แก่ คลองหวะ คลองยา คลองโປ้ะหมอ คลองรำใหญ่ คลองปอม คลองหินเหล็กไฟ คลองแทงแม่ คลองตง คลองประตู คลองแงะ คลองพรุแค คลองพังลา คลองปรัก คลองวาด คลองต่ำ คลองยาง คลองหลา คลองจำไทร คลองหล้าน้อย และครองรำบน นอกจากนี้ยังมีคลองสำคัญที่อยู่บริเวณต้นน้ำ ได้แก่ คลองสะเดา ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลสำนักแก้ว ตำบลสะเดา ตำบลลาดังเบซาร์ และตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา โดยไหลลงสู่คลองอยู่ตะเภาที่อำเภอสะเดา สำหรับคลองสาขาย่อยบริเวณปลายคลองอยู่ตะเภาก่อนไหลออกสู่ทะเลสาบสงขลา เช่น คลองเตย ซึ่งไหลมาจากพื้นที่ตำบลหาดใหญ่ และคลองแห ซึ่งไหลมาจากพื้นที่ตำบลคลองแห ไหลมารวมกับคลองอยู่ตะเภาที่ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่

เนื่องจากลำน้ำส่วนใหญ่มีความสกปรกมาก จึงแทบไม่มีการนำน้ำมาใช้ในการอุปโภค ลำน้ำเป็นเพียงที่รองรับน้ำฝนและน้ำเสีย ในขณะที่คลองอยู่ตะเภาหลายจุดมีการสูบน้ำในลำคลองเพื่อทำการประปาของชุมชน ซึ่งต้องผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำที่ดี เนื่องจากน้ำมีสีน้ำตาลและขุ่นข้น บางพื้นที่มีการจับสัตว์น้ำอยู่บ้าง มีการดูทรายในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางเหรียงและเทศบาลเมืองบ้านพรุ ลำคลองที่ติดทะเลสาบสงขลามีการใช้ลำคลองเป็นเส้นทางเดินเรือเพื่อไปทำการประมงในทะเลสาบสงขลา นอกจากนี้ ยังมีการใช้ประโยชน์ที่ดินริมคลองที่หลากหลายประเภท ได้แก่ ที่ตั้งชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม การเลี้ยงสัตว์ และพื้นที่เกษตรกรรม เช่น ทำสวนยางพารา การทำนา ทำสวน เป็นต้น

(๕.๑.๒) คุณภาพน้ำ

- **คุณภาพน้ำคลองอยู่ตะเภา** จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำคลองอยู่ตะเภา ๒๑ จุดตรวจวัด พบว่าคุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม โดยมีสัดส่วนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้และเสื่อมโทรม คิดเป็นร้อยละ ๕ และ ๙๕ ตามลำดับ คุณภาพน้ำที่เป็นปัญหาสำคัญของคลองอยู่ตะเภา คือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) ออกซิเจนละลาย (DO) และแอมโมเนีย (NH_3)

เมื่อพิจารณาคุณภาพน้ำคลองอยู่ตะเภาในปี ๒๕๕๔ กับปี ๒๕๕๒ และ ๒๕๕๓ พบว่าคุณภาพน้ำคลองอยู่ตะเภาในปี ๒๕๕๔ มีแนวโน้มดีขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนของคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมากลดลง โดยในปี ๒๕๕๒ และ ๒๕๕๓ มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๒๘ และ ๔๓ ตามลำดับ ในขณะที่ปี ๒๕๕๔ ไม่พบจุดตรวจวัดที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก

- **คุณภาพน้ำลำคลองสาขาคองอยู่ตะเภา** จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำลำคลองสาขาคองอยู่ตะเภา ๑๐ จุดตรวจวัด พบว่า คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมทุกจุดตรวจวัด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ สาเหตุที่ทำให้คุณภาพน้ำในลำคลองสาขาเหล่านี้อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมเนื่องจากเป็นแหล่งรองรับน้ำทิ้งจากชุมชน และโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่อำเภอสะเดา และอำเภอหาดใหญ่ ก่อนไหลลงสู่คลองอยู่ตะเภา คุณภาพน้ำที่เป็นปัญหาสำคัญของลำคลองสาขาคองอยู่ตะเภา คือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) และแอมโมเนีย (NH_3)

เมื่อพิจารณาคุณภาพน้ำลำคลองสาขาคองอยู่ตะเภาในปี ๒๕๕๔ กับปี ๒๕๕๒ และ ๒๕๕๓ พบว่าคุณภาพน้ำลำคลองสาขาคองอยู่ตะเภาในปี ๒๕๕๔ มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง พิจารณาจากสัดส่วนของคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี พอใช้และเสื่อมโทรม โดยในปี ๒๕๕๒ พบจุดตรวจวัดที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีและเสื่อมโทรมร้อยละ ๑๐ และ ๖๐ ตามลำดับ แต่ไม่พบจุดตรวจวัดคุณภาพน้ำในเกณฑ์พอใช้ ส่วนปี ๒๕๕๓ พบจุดตรวจวัดที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้และเสื่อมโทรมร้อยละ ๑๐ และ ๕๐ ตามลำดับ แต่ไม่พบจุดตรวจวัดคุณภาพน้ำในเกณฑ์ดี ในขณะที่ปี ๒๕๕๔ ทุกจุดตรวจวัดคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม

(๕.๒) คลองสำโรง

(๕.๒.๑) **สภาพทั่วไป** คลองสำโรงเป็นคลองหนึ่งในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ที่เชื่อมโยงระหว่างทะเลด้านอ่าวไทยกับทะเลสาบสงขลา มีความยาวประมาณ ๕.๕ กิโลเมตร เป็นคลองกั้นแนวเขตระหว่างเทศบาลนครสงขลาและเทศบาลเมืองเขารูปช้าง สภาพปัจจุบันของคลองสำโรงเป็นแหล่งรองรับน้ำเสียของบ้านเรือนและสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ริมคลองในเขตเทศบาลนครสงขลาและเทศบาลเมืองเขารูปช้าง ซึ่งชุมชนในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้างทั้งหมดยังไม่มีท่อรวบรวมน้ำเสีย ส่วนชุมชนในเขตเทศบาลนครสงขลา แม้ว่าจะมีระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียแล้วก็ตาม แต่พื้นที่ริมคลองสำโรงตลอดแนวริมคลองยังไม่สามารถจัดวางท่อค้ำน้ำเสียริมคลองเพื่อเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมได้

(๕.๒.๒) **คุณภาพน้ำ** จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำคลองสำโรง ๕ จุดตรวจวัดของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๖ เมื่อปี ๒๕๕๔ พบว่า คุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก โดยมีสัดส่วนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมและเสื่อมโทรมมาก คิดเป็นร้อยละ ๒๐ และ ๘๐ ตามลำดับ พารามิเตอร์ที่เป็นปัญหาสำคัญของคลองพะวง คือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) และออกซิเจนละลาย (DO)

เมื่อพิจารณาคุณภาพน้ำคลองสำโรงในปี ๒๕๕๔ กับปี ๒๕๕๒ และ ๒๕๕๓ พบว่า คุณภาพน้ำคลองสำโรงในปี ๒๕๕๔ มีแนวโน้มดีขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนของคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมากลดลง โดยในปี ๒๕๕๒ และ ๒๕๕๓ พบจุดตรวจวัดที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก ร้อยละ ๑๐๐ ในขณะที่ปี ๒๕๕๔ พบจุดตรวจวัดคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก ร้อยละ ๘๐

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๖ ได้ดำเนินการสำรวจจุดปล่อยน้ำทิ้งและวิเคราะห์ปริมาณความสกปรกในรูป BOD ของน้ำเสีย (BOD Loading) ของน้ำเสียที่ไหลลงสู่คลองสำโรง ในช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๕๓ โดยมีแหล่งกำเนิดน้ำเสียหลัก ๔ ประเภท ได้แก่ ท่อระบายน้ำและลำราง คร้วเรือนที่ระบายโดยตรง โรงงานอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมชุมชน โดยมีปริมาณน้ำเสียและปริมาณความสกปรกในรูป BOD ของน้ำเสีย (BOD Loading) ดังตารางที่

ตารางที่ ๖๗ ปริมาณน้ำเสียและปริมาณความสกปรกในรูป BOD ของน้ำเสีย (BOD Loading) ที่ระบายลงสู่คลองสำโรง ในช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม ๒๕๕๓

แหล่งกำเนิดน้ำเสีย	อปท.				รวม	
	เทศบาลนครสงขลา		เทศบาลเมืองเขารูปช้าง		ปริมาณน้ำเสีย (ลบ.ม./วัน)	BOD Loading (kg/วัน)
	ปริมาณน้ำเสีย (ลบ.ม./วัน)	BOD Loading (kg/วัน)	ปริมาณน้ำเสีย (ลบ.ม./วัน)	BOD Loading (kg/วัน)		
ท่อระบายน้ำและลำราง	๒,๒๗๑.๔๙	๑๔๓.๐๘	๔,๔๔๘.๗๗	๑๙๘.๘๙	๖,๗๒๐.๒๖	๓๔๑.๙๗
คร้วเรือนที่ระบายโดยตรง	๑๔๓.๔๒	๒๔.๖๑	๑๔๗.๗๘	๒๕.๓๕	๒๙๑.๒๐	๔๙.๙๖
โรงงานอุตสาหกรรม	๕๐๐.๐๐	๖๒.๘๕*	-	-	๕๐๐.๐๐	๖๒.๘๕*
อุตสาหกรรมชุมชน	๑๔.๓๓	๕๗.๑๔	๙.๖๕	๗.๙๗	๒๓.๙๘	๖๕.๑๑
รวม	๒,๙๒๙.๒๔	๒๘๗.๖๘	๔,๖๐๖.๒๐	๒๓๒.๒๑	๗,๓๓๕.๔๔	๕๑๙.๘๙

หมายเหตุ : * = ปริมาณ BOD Loading ของโรงงานอุตสาหกรรมเพียง ๑ แห่ง มีปริมาณน้ำเสีย ๓๐๐ ลบ.ม./วัน

ที่มา : การศึกษาสำรวจแหล่งกำเนิดและปริมาณน้ำเสียที่เชื่อมโยงกับมลพิษทางน้ำของคลองสำโรง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา, ๒๕๕๓

(๖) สิ่งแวดล้อมเมือง

การพัฒนาและการขยายตัวของเมืองอันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากร โดยขาดการเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม นำมาซึ่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเมืองและชุมชน และเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนในด้านต่างๆ ตามมา เช่น การขาดแคลนที่อยู่อาศัย ปัญหาชุมชนแออัด การขาดความมั่นคงและสิทธิในที่อยู่อาศัย การขาดแคลนพื้นที่สีเขียวสำหรับเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ จากการสำรวจข้อมูลชุมชนแออัดในพื้นที่จังหวัดสงขลา โดยสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เมื่อปี ๒๕๕๑ พบว่า จังหวัดสงขลา มีชุมชนที่เดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัยทั้งสิ้น ๑๔,๕๗๕ ครัวเรือน ๗๓ ชุมชน ใน ๑๖ เมือง สำหรับประเภทความเดือดร้อนของชุมชนแออัด พบว่าชุมชนส่วนใหญ่ในจังหวัดสงขลาเป็นประเภทชุมชนบุกรุก (๑๐,๖๙๓ ครัวเรือน) รองลงมาคือ เช่าที่ปลูกบ้านเอง (๑,๔๒๐ ครัวเรือน) และกลุ่มบุกรุก (๑,๑๖๕ ครัวเรือน) ตามลำดับ

(๗) การจัดการพื้นที่สีเขียว

จังหวัดสงขลา มีเทศบาลที่มีพื้นที่สีเขียวบริการซึ่งประชาชนสามารถเข้าไปใช้บริการได้ สามารถรวบรวมข้อมูลได้ทั้งสิ้น ๖ เทศบาล โดยมีสัดส่วนพื้นที่สีเขียวบริการต่อพื้นที่ทั้งหมดของเทศบาลระหว่างร้อยละ ๐.๐๘๙-๗.๘๙๕ โดยพื้นที่สีเขียวบริการในเขตเทศบาลนครสงขลาและเทศบาลนครหาดใหญ่มีพื้นที่มากกว่ามาตรฐานที่กำหนด รายละเอียดดังตารางที่

ตารางที่ ๖๘ พื้นที่สีเขียวบริการในเขตเทศบาลในพื้นที่จังหวัดสงขลา

เทศบาล	พื้นที่เทศบาล (ไร่)	จำนวนประชากร (คน)	พื้นที่สวนสาธารณะ (ไร่)	สัดส่วนพื้นที่สีเขียว/พื้นที่เทศบาล (ร้อยละ)
เทศบาลนครสงขลา	๕,๗๙๓.๗๕	๗๑,๒๗๒	๔๔๘.๐๐	๗.๗๓๒ (๖.๒๙ ไร่ ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน)
เทศบาลนครหาดใหญ่	๑๓,๑๒๕.๐๐	๑๕๘,๑๒๒	๑,๐๓๖.๒๕	๗.๘๙๕ (๖.๕๕๕ ไร่ ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน)
เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์	๗,๐๑๒.๕๐	๑๔,๘๔๓	๖.๒๕	๐.๐๘๙
เทศบาลเมืองควนลัง	๔๑,๗๒๓.๐๐	๓๙,๕๐๐	๒๐๐.๐๐	๐.๔๘
เทศบาลตำบลบ่อยาง	๘,๐๔๓.๗๕	๑๑,๗๑๓	๑๘๔.๕๐	๒.๒๙๔
เทศบาลตำบลพะวง	๒๕,๒๑๒.๐๐	๒๗,๖๐๙	๑๔๐.๐๐	๐.๕๕๕

หมายเหตุ : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดขนาดพื้นที่สีเขียวที่เหมาะสมสำหรับชุมชน ดังนี้

- เทศบาลตำบล ควรมีพื้นที่สีเขียวอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ และมีพื้นที่สีเขียวเพื่อการบริการอย่างน้อยร้อยละ ๓ ของพื้นที่เทศบาลทั้งหมด
- เทศบาลเมือง ควรมีพื้นที่สีเขียวอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ และมีพื้นที่สีเขียวเพื่อการบริการอย่างน้อยร้อยละ ๕ ของพื้นที่เทศบาลทั้งหมด
- เทศบาลนคร กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ควรมีพื้นที่สีเขียวอย่างน้อย ๑๒ ตารางเมตรต่อคน หรือ ๗.๕ ไร่ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน และมีพื้นที่สีเขียวเพื่อการบริการอย่างน้อย ๔ ตารางเมตรต่อคน หรือ ๒.๕ ไร่ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน

(๑๘) แหล่งท่องเที่ยว

๑๘.๑ แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ

➔ หาดสมิหลา

อยู่ในเขตเทศบาลนครสงขลา ห่างจากศาลากลางจังหวัดสงขลา ประมาณ ๑ กิโลเมตร มีหาดทรายขาวสะอาด ทิวสนอันร่มรื่น มีรูปปั้นนางเงือก ที่เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดสงขลา และรูปปั้นหนูแมว โดยรอบบริเวณได้จัดสวนหย่อมไว้ดูร่มรื่นเหมาะเป็นที่นั่งพักผ่อนยามเย็น เมื่อมองออกไปในทะเล จะเห็นเกาะหนูเกาะแมว อันเป็นอีกสัญลักษณ์หนึ่งของแหลมสมิหลา

➔ แหลมสนอ่อน

อยู่บริเวณแหลมสมิหลา ร่มรื่นไปด้วยทิวสนทะเล บริเวณปลายแหลมเป็นที่ประดิษฐานอนุสาวรีย์กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ซึ่งก่อตั้งโดยกลุ่มไทยอาสาป้องกันชาติในทะเลจังหวัดสงขลา ได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพอันเกี่ยวเนื่องกับการปกครองร่วมกับกองทัพเรือ สร้างเมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๐ เพื่อให้ชาวเรือได้สักการบูชาก่อนออกไปประกอบอาชีพในทะเล บริเวณแหลมสนอ่อนมีประติมากรรมพญานาคพ่นน้ำ ซึ่งนักท่องเที่ยวนิยมมาถ่ายรูปเป็นที่ระลึก ประติมากรรมพญานาคนี้แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ตั้งอยู่สถานที่ต่างกัน ส่วนหัวอยู่ที่แหลมสนอ่อน ส่วนลำตัวหรือสะดือพญานาคอยู่ที่แหลมสมิหลา ส่วนหางอยู่ที่ถนนชลาทัศน์ - หาดสมิหลา จากแหลมสนอ่อน สามารถชมทัศนียภาพอันสวยงามของทะเลสาบสงขลา และมองเห็นเกาะหนู ได้ใกล้และชัดที่สุด รอบๆบริเวณมีที่นั่งพักผ่อนยามเย็นสำหรับประชาชน

➔ สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำสงขลา

สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำสงขลา ตั้งอยู่บริเวณ ปลายแหลมสนอ่อนเป็นโครงการที่ดำเนินการก่อสร้างใน ปี พ.ศ.๒๕๔๙ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชน และประชาชนทั่วไปให้ได้เป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาเกี่ยวกับระบบนิเวศทางน้ำ และพันธุ์สัตว์น้ำหลากหลายชนิด มีเนื้อที่รวม ประมาณ ๗.๕ ไร่ ตัวอาคารมีเนื้อที่ ๒ ไร่ แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ส่วนน้ำจืด เป็นการจำลองน้ำตกที่มีชื่อเสียงของภาคใต้ และการแสดงพันธุ์ปลาน้ำจืด ส่วนน้ำกร่อย เป็นการจำลองระบบนิเวศของน้ำ เช่น ป่าชายเลน พืช และสัตว์ที่อาศัยบริเวณป่าชายเลน ส่วนน้ำเค็ม มีสัตว์ทะเลและพันธุ์ปลาหลากหลายชนิดที่หาได้ยาก เช่น ปลาหมอทะเล น้ำหนักกว่า ๒๐๐ กิโลกรัม ที่ใหญ่และมากที่สุดในประเทศไทย และฉลามเสือดาว ที่สามารถชมผ่านจอกแก้วพานอรามา ที่มีขนาดสูง ๓ เมตร ยาว ๗ เมตร สามารถชมปลาได้ในมุมกว้าง

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมขับรถโกคาร์ท การผจญภัย กิจกรรมทางทะเล รวมถึงกิจกรรมการพักผ่อนหย่อน ชมเกาะหนูเกาะแมวอีกด้วย

➔ หาดเก้าเส้ง

อยู่ทางทิศใต้ของหาดสมิหลาประมาณ ๓ กิโลเมตร มีถนนแยกจากถนนไทรบุรีตรงสามแยกสำโรง (โรงพยาบาลจิตเวชสงขลาราชนครินทร์) เป็นหาดที่สวยงามแห่งหนึ่ง มีหาดหินระเกะระกะอยู่ริมทะเล และมีอยู่ก้อนหนึ่งตั้งเด่นอยู่เหนือหาดหิน ซึ่งชาวบ้านเรียก หินก้อนนี้ว่า “หัวนายแรง” โดยมีประวัติความเป็นมาว่า มีดวงวิญญาณของนายแรงเป็นปู่โสมเฝ้าทรัพย์มาจนทุกวันนี้

➔ หาดปากบางสะกอม

เส้นทาง สงขลา - จะนะ - เทพา ห่างจากตัวเมืองสงขลา ระยะทาง ๕๓ กิโลเมตร และห่างจากอำเภोजะนะ ๑๕ กิโลเมตร มีถนนลาดยางเข้าถึงชายหาดซึ่งมีความยาวประมาณ ๑ กิโลเมตร นับเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เหมาะสมแก่การพักผ่อน แคมป์ปิ้ง และสามารถเช่าเรือประมงข้ามไปตกปลา

ที่เกาะขาม ซึ่งมีปลาชุกชุม อยู่ห่างจากฝั่งประมาณ ๒ กิโลเมตร และบริเวณหาดแห่งนี้มีอาหารทะเลสดๆ ให้เลือกมากมาย

➔ หาดทรายแก้ว (หาดแก้วจุลดิศ)

ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๒ ตำบลชิงโค อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา มีความยาวระยะทาง ๒ กิโลเมตร ห่างจากอำเภอสิงหนครเป็นระยะทาง ๔.๕ กิโลเมตร ลักษณะเป็นหาดทรายขาวที่มีความสวยงามเหมาะสำหรับการเข้ามาเยี่ยมชมและพักผ่อน ด้วยบรรยากาศหาดทรายกระทบแสงอาทิตย์ ทำให้เกิดแสงประกายที่สวยงามบรรจบกับสวนสนตลอดแนว ชายหาดทำให้หาดทรายแก้วเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ที่ผู้เดินทางมายังอำเภอสิงหนคร ต้องมาเยือน

➔ เขาตังกวน

อยู่ทางทิศตะวันตกของเขาน้อย มีบันไดทางขึ้นอยู่ใกล้วัดแหลมทราย สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๒๙๐ ฟุต ปัจจุบันเทศบาลนครสงขลาสร้างลิฟต์ขึ้นเขาตังกวนอีกทางหนึ่ง บนยอดเขามีเจดีย์สร้างในสมัยศิลปะสมัยทราวดี ต่อมาเมื่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสเมืองสงขลา พ.ศ. ๒๔๐๒ ได้โปรดเกล้าฯ ให้ พระยาสงขลาบูรณปฏิสังขรณ์ เพื่อเป็นที่เคารพสักการะของชาวสงขลา เมื่อขึ้นไปบนยอดเขาตังกวนแล้ว สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของเมืองสงขลาและทะเลสาบสงขลาได้อย่างชัดเจน

➔ สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่

ตั้งอยู่บริเวณ ถนนกาญจนาภิเษย์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เส้นทางหาดใหญ่ - สงขลา ห่างจากตัวเมืองหาดใหญ่ ๖ กิโลเมตร เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ของชาวหาดใหญ่และบริเวณใกล้เคียง ตลอดจนนักท่องเที่ยวต่างชาติ บริเวณสวนตกแต่งด้วยไม้ดอกไม้ประดับอย่างงดงาม มีศาลากลางน้ำ และสวนสัตว์ บริเวณเชิงเขาใกล้กับสวนนกเป็นที่ประดิษฐานพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ส่วนเชิงเขาด้านทิศใต้ ใกล้กับค่ายลูกเสือเป็นที่ประดิษฐานเจ้าแม่กวนอิมหยก และบริเวณยอดเขาเห็นที่ประดิษฐานพระพรหม บนยอดเขาเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางห้ามญาติ นอกจากนี้มีร้านอาหารและที่จอดรถกว้างขวางไว้คอยบริการ ประชาชนนิยมไปพักผ่อนในยามว่าง และวันสุดสัปดาห์เป็นจำนวนมาก

➔ อุทยานนกน้ำคูขุด

เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา ตั้งอยู่ที่บ้านคูขุด อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ห่างจากที่ว่าการอำเภอสทิงพระเข้าไปทางแยกประมาณ ๓ กม. ห่างจากสงขลา ๓๒ กม. ได้รับการประกาศเป็น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๑๙ มีพื้นที่อยู่ในเขตรับผิดชอบทั้งหมด ๒๗๗,๙๑๖ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ อ.เมืองสงขลา อ.สทิงพระ อ.สิงหนคร อ.ควนเนียง และ อ.กระแสสินธุ์ และมีพื้นที่ส่วนหนึ่งติดต่อกับ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง โดยมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเกาะเล็ก เกาะน้อย ซึ่งมีบรรยากาศที่ดีเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ ท่ามกลางทิวทัศน์ที่งดงาม จากการสำรวจของกรมป่าไม้พบว่ามีนกชนิดต่างๆ มากมายทั้งนกท้องถิ่น และนกอพยพ นกเหล่านี้จะมาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ในช่วงเดือนตุลาคม - เมษายน

➔ น้ำตกโตนงาช้าง

ตั้งอยู่ที่ถนนหาดใหญ่ - รัตภูมิ (สายเก่า) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ห่างจากอำเภอหาดใหญ่ ๒๖ กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่สวยงามแห่งหนึ่งในภาคใต้ มีทั้งหมด ๗ ชั้นๆ ที่สวยงาม และเรียกชื่อ

น้ำตก คือ ชั้นที่ ๓ ซึ่งมีน้ำตกแยกออกมาในลักษณะงาช้าง “โตน” ภาษาพื้นเมืองแปลว่า น้ำตก น้ำตกแห่งนี้ จึงกลายเป็นอีกหนึ่ง มนต์เสน่ห์ของเมืองสงขลาที่ต้องมาเยือน

➔ น้ำตกบริพัตร

ตั้งอยู่ในเขต อ.รัตภูมิ จ.สงขลา ห่างจาก อ.เมือง จังหวัดสงขลา ห่างจากอำเภอเมือง ๕๒ กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข ๔๐๖ ระหว่างกิโลเมตรที่ ๓๕-๓๖ แยกจากปากทาง ๘๐๐ เมตร เป็น น้ำตกเล็กๆ มีน้ำตลอดปี อยู่ท่ามกลางแมกไม้เขียวชอุ่ม เหมาะกับการเล่นน้ำ สามารถเดินขึ้นไปตามบันไดหิน เลียบเขา ชั้นบนมีแอ่งน้ำเล็ก ๆ อีก ๑ แห่ง

๑๘.๒ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ / ศาสนสถาน

➔ วัดพระเจดีย์งาม

วัดพระเจดีย์งาม ตั้งอยู่บ้านเจดีย์งาม เลขที่ ๕๗๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลบ่อยาง อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา เป็นวัดที่สร้างขึ้นในสมัยศรีวิชัย ประมาณ พ.ศ. ๑๓๐๐ ในแผนที่ภาพกัลปาวัดหัวเมืองพัทลุง ศรีอยุธยา เรียกชื่อวัดนี้ว่า “วัดพระเจดีย์งาม” เป็นวัดขึ้นกับวัดเขียบางแก้ว คณะปาแก้วหัวเมืองพัทลุง วัดพระเจดีย์งามได้ขอเดิมชื่อ “พระ” เข้าตามเดิมแล้ว โดยได้รับอนุมัติจาก กระทรวงมหาดไทย ตามหนังสือที่ มท ๐๒๐๘.๒/๒-๓๙๙๘ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๐ นอกจากนี้ วัดพระเจดีย์งามทางราชการยังได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน แห่งชาติ โดยประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๒ ตอนที่ ๗๕ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๔๗๘ เป็นการขึ้นทะเบียนคลุมเขตวัดทั้งหมด แต่ภายหลังได้ลดอาณาเขตเหลือเฉพาะบริเวณโบราณสถาน

➔ วัดพะโคะ (วัดราชประดิษฐฐาน)

ตั้งอยู่บนเขาพะโคะ หรือเขาพัทลุง หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสทิงพระ จังหวัด สงขลา เป็นวัดที่มีความสำคัญมาทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีศาสนา เป็นที่ประดิษฐานพระเมวลักเจดีย์ ซึ่งเป็นศิลปะสถาปัตยกรรมทางใต้ สมัยกรุงศรีอยุธยา แบบอย่างศิลปะลังกา และเกี่ยวข้องกับตำนานหลวง พ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืด

ตามพงศาวดาร เล่ากันว่า วันหนึ่งมีโจรสลัดแล่นเรือเลียบมาตามฝั่ง เห็นสมเด็จพระพะโคะ เดินอยู่มีลักษณะแปลกกว่าคนทั้งหลายจึงใคร่จะลองตี โจรสลัดจอดเรือและจับสมเด็จพระพะโคะ ไปเมื่อเรือแล่น มาได้สักครู่เกิดเหตุเรือแล่นต่อไปไม่ได้ ต้องจอดอยู่หลายวัน จนในที่สุดน้ำจืดหมดลงโจรสลัดเดือดร้อน สมเด็จพระพะโคะสงสาร จึงเอาเท้าซ้ายแช่ลงในน้ำทะเลเกิดเป็นประกายโชติช่วง น้ำทะเลกลายเป็นน้ำจืด โจรสลัดเกิดความเลื่อมใสศรัทธากราบไหว้ขอขมา และนำสมเด็จพระพะโคะขึ้นฝั่ง ตั้งแต่นั้นมาประชาชนจึงพากัน ไปกราบไหว้บูชากันเป็นจำนวนมาก

➔ วัดจะทิ้งพระ

ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลจะทิ้งพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา เป็นวัดคูเมืองสทิงพระ มาแต่โบราณ เดิมเรียกว่า “วัดสทิงพระ” ต่อมาได้มีการเรียกชื่อเพี้ยนเป็น “วัดจะทิ้งพระ” ตามตำนานนาง เลือดขาวกล่าวว่า เจ้าพระยากรุงทองเจ้าเมืองสทิงพาราณสี เป็นผู้สร้างวัดนี้ขึ้น และมีการบูรณะปฏิสังขรณ์ ใหม่ ในสมัยของสมเด็จพระเอกาทศรถ วัดจะทิ้งพระห่างจากที่ว่าการอำเภอสทิงพระประมาณ ๒๐๐ เมตร ภายในวัด มีโบราณสถาน ซึ่งเป็นศิลปะสมัยศรีวิชัยที่น่าสนใจ เช่น เจดีย์พระมหาธาตุ หอระฆังโบราณ วิหาร พระพุทธไสยาสน์ ที่ภายในวิหารมีภาพวาดฝาผนังเกี่ยวกับพุทธประวัติที่ยังคงความสมบูรณ์อยู่มาก วัดจะทิ้งพระ จะมีการสมโภชพระพุทธไสยาสน์และพระเจดีย์ เป็นประจำปีทุกปี ในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖

➔ วัดมัชฌิมาวาส (วัดกลาง)

อยู่ที่ถนนไทรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นวัดใหญ่และสำคัญที่สุดในจังหวัดสงขลา วัดนี้เป็นวัดโบราณอายุประมาณ ๔๐๐ ปี เดิมเรียกว่า วัดยายศรีจันทร์ เพราะกล่าวกันว่ายายศรีจันทร์ คหบดีผู้มั่งคั่งในเมืองสงขลาได้อุทิศเงินสร้างขึ้น ต่อมาเมื่อผู้สร้างวัดเสียชีวิตทางทิศเหนือ และวัดโพธิ์ทางทิศใต้ ชาวสงขลาจึงเรียกวัดยายศรีจันทร์ว่า "วัดกลาง" มาจนถึงทุกวันนี้ และได้เปลี่ยนชื่อเป็น "วัดมัชฌิมาวาส" โดยพระเจ้านั่งยาเธอกรมหมื่นวชิรญาณวโรรสคราวเสด็จเมืองสงขลาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๑ นอกจากนี้ในวัดยังมีพิพิธภัณฑ์ชื่อภัทรศิลป์ เป็นที่เก็บวัตถุโบราณต่างๆ ซึ่งรวบรวมมาจากเมืองสงขลา สทิงพระ ระโนด และอื่นๆ ซึ่งเป็นหลักฐานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ควรค่าแก่การศึกษา

➔ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสงขลา

ตั้งอยู่ที่ถนนจะนะ เป็นสถาปัตยกรรมแบบจีน อายุกว่า ๑๐๐ ปี เดิมเป็นบ้านพักส่วนตัวของ พระยาสุนทรารักษ์ (เนตร ณ สงขลา) สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๑ ต่อมาพระวิจิตรวรศาสตร์ (เจ้าพระยามหิบาล) ใช้เป็นจวนพักข้าหลวงพิเศษตรวจราชการเมืองสงขลา และเมืองนครศรีธรรมราชเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๗ และใช้เป็นศาลาว่าการมณฑลนครศรีธรรมราช ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๙ ปัจจุบันใช้เป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดสงขลา ภายในพิพิธภัณฑ์ฯ จัดแสดงศิลปวัตถุตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยศรีวิชัย เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ด้านโบราณคดี ประวัติศาสตร์ศิลปะชาติพันธุ์วิทยา ศิลปะจีน ศิลปะพื้นเมือง เปิดให้เข้าชมทุกวันพุธ- อาทิตย์ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. หยุดวันจันทร์อังคารและวันหยุดนักขัตฤกษ์

➔ วัดชัยมงคล

วัดชัยมงคล สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ตั้งอยู่ เลขที่ ๑ ถ.ชัยมงคล ต.บ่อทราย อ.เมือง จ.สงขลา เป็นวัดที่เก่าแก่ที่พระบรมธาตุที่ศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เคารพบูชา ของชาวจังหวัดสงขลา และจังหวัดใกล้เคียง

วัดชัยมงคล เป็นวัดที่เก่าแก่และสำคัญและสำคัญแห่งหนึ่งในจังหวัดสงขลา ตั้งอยู่ที่ตำบลบ่อทราย อำเภอเมืองสงขลา ภายในวัดนี้ประดิษฐานองค์พระเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ เป็นที่เคารพสักการะของพุทธศาสนิกชนทั่วไปวัดชัยมงคล จะสร้างขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด ตามคำบอกเล่าของคนรุ่นก่อนๆ และคุณคณิศรแสงรัตน์ (อดีตพระครูประภัสสรวิญญิก อดีตเจ้าอาวาสวัดชัยมงคล) ได้กล่าวว่าวัดนี้พระอาจารย์ชัย พระภิกษุชาวกลันตันเป็นผู้สร้างขึ้นเมื่อราวปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประมาณปี พ.ศ. ๒๓๙๔ โดยคุณคณิศร แสงรัตน์ เล่าว่าเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๔ สมัยที่ท่านยังเป็นเจ้าอาวาสวัดนี้อยู่ได้เดินทางไปจังหวัดนครราชสีมา เผอิญได้พบกับพระครูพิณิจสมณการ อดีตเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งขณะนั้นพระครูพิณิจสมณการมีอายุได้ ๘๓ ปีแล้ว ได้สนทนากันถึงประวัติวัดชัยมงคล พระครูพิณิจสมณการบอกว่าท่านทราบประวัตินี้ดีพอสมควร เพราะเมื่อครั้งที่ท่านยังเป็นเด็กอายุได้ ๑๓ ปี ได้ถวายตัวเป็นศิษย์ศึกษาอักษรสมัยอยู่กับอาจารย์ชัยในปีที่อาจารย์ชัยกลับจากสงขลาไปอยู่กลันตัน พระครูพิณิจสมณการเล่าถึงประวัติของวัดชัยมงคลว่า วัดนี้สร้างขึ้นมาพร้อมกับวัดเพชรมงคล (ซึ่งอยู่ทางทิศใต้ของวัดชัยมงคล ไม่ไกลจากวัดชัยมงคลมากนัก อยู่ในเขตตำบลบ่อทราย อำเภอเมืองสงขลา เช่นเดียวกัน) โดยพระอาจารย์ชัยเป็นผู้สร้างวัดชัยมงคล และพระอาจารย์เพชรเป็นผู้สร้างวัดเพชรมงคล พระภิกษุทั้ง ๒ รูปนี้ เป็นเพื่อนสนิทกัน และเป็นชาวกลันตันด้วยกัน (สมัยกลันตันยังเป็นหัวเมืองในราชอาณาจักรไทย)

➔ วัดถ้ำตลอด

ตั้งอยู่ที่บ้านถ้ำตลอด หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาแดง อำเภอชะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา ห่างจากที่ว่าการอำเภอชะบ้าย้อยประมาณ ๒๕ กม. ตามถนนสาย รพช. (ต.ชะบ้าย้อย - เขาแดง) บริเวณวัดมีถ้ำที่สวยงามมาก เรียกว่า "ถ้ำตลอด" เป็นอุโมงค์ขนาดใหญ่ผ่านทะลุออกไปอีกฟากหนึ่งของภูเขา บริเวณถ้ำมี ๓ คูหา มีพระพุทธรูปเก่าแก่ สร้างด้วยไม้ โบกปูนซีเมนต์มีอายุหลายร้อยปี วัดแห่งนี้ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๒๑๙ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๒๗๕ เป็นที่เคารพนับถือของราษฎรโดยทั่วไป

➔ เจดีย์เขาดังกวน

สร้างในสมัยอาณาจักรนครศรีธรรมราช เป็นศิลปะสมัยทวารวดี (อยู่บนยอดเขาสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๒,๐๐๐ ฟุต) โดยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร. ๔) ได้พระราชทานเงินหลวงให้เป็นทุนในการบูรณปฏิสังขรณ์ และในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน (ร.๙) ได้ทรงพระราชทานพระบรมสารีริกธาตุให้มาบรรจุในองค์พระเจดีย์

จากยอดเขาดังกวนนี้สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของเมืองสงขลาได้โดยรอบ สามารถขึ้นไปเที่ยวชมได้ มีบันไดอยู่ทางถนนราชดำเนินใน ทุกๆ ปีในเดือนตุลาคม จะมีงานพิธีห่มผ้าองค์พระเจดีย์ และประเพณีตักบาตรเทโวและลากพระของสงขลา ก่อนจะถึงยอดเขายังมีศาลาวิหารแดง (พลับพลาที่ประทับ)

ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.๕) โปรดเกล้าฯ ให้พระยาวิเชียรคีรี (ชม) ผู้สำเร็จราชการเมืองสงขลาในสมัยนั้น (๒๔๓๒) ในครั้งที่พระองค์เสด็จประพาสแหลมมลายู และได้เสด็จพระราชดำเนินไปนมัสการพระเจดีย์บนยอดเขาดังกวน สร้างพลับพลาขึ้นถวายตามพระราชดำริของสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสร้างเสร็จในปี ๒๔๔๐

➔ ตัวเมืองเก่าสงขลา

ตัวเมืองสงขลาแต่เดิมตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของทะเลสาบ เรียกว่า "เมืองสงขลาฝั่งแหลมสน" จนกระทั่งพ.ศ. ๒๓๘๕ จึงขยายมาทางฝั่งทิศตะวันออกบริเวณตำบลบ่อยาง เรียกกันว่า "เมืองสงขลาฝั่งบ่อยาง" ทั้งเคยเป็นเมืองท่าศูนย์กลางการค้าเดินเรือที่สำคัญของภูมิภาคนี้ในอดีต ด้วยความที่เคยเป็นเมืองที่มีพ่อค้าชาวต่างประเทศแวะเวียนเข้ามาทำการค้าอย่างต่อเนื่อง สภาพภูมิประเทศที่เป็นอ่าว เหมาะสำหรับการพักหาเสบียง เติมน้ำ หลบลมมรสุม รอคระแสดมเดินทางต่อไปยังจุดหมายอื่นๆ ทำให้รูปแบบการสร้างตึกรามบ้านช่อง ในช่วงการขยายตัวของเมืองใหม่จึงได้รับเอาแนวความคิด วิทยาการต่างๆมาจากวัฒนธรรมชนชาติที่ทำธุรกิจร่วมกัน บ้านเรือนในเขตเมืองเก่านี้ ถูกสร้างขึ้นในช่วงเวลาที่ต่างกัน ตั้งแต่วันนั้นจนวันนี้ ที่นี้ ผ่านชีวิตในหลายรุ่นผ่านไป ไกลจะสองศตวรรษแล้ว

รูปทรงของอาคาร มีทั้งแบบเรือนแถวแบบไทย , เรือนแถวแบบจีน , เรือนแถวแบบซิโนโปรตุกีส ทำให้ต้อง เพิ่มเวลาแวะเวียนเข้าไปที่ ย่านเมืองเก่าของ สงขลา ทั้งเช้าและเย็น ตามทิศทางแสงส่องเข้าหาตัวอาคารทั้งสอง ฝั่ง ในช่วงฤดูแบบนี้ มี เมฆมาก ฝนตกบ้างไม่ตกบ้าง จึงยากจะเดาได้ว่า วันไหนฟ้าจะเป็นใจให้เหมาะแก่การไปเดินทอดน่อง ทั้ง ๓ ถนนได้อย่างไม่ไกลนัก ทั้ง ถนนนครนอก นครใน ถนนนางงาม ยังคงเหลือ ความงามของอาคารเก่า ให้ได้ย้อนอดีต แม้บางอาคารจะถูกรื้อถอนไปตามกาลเวลา บ้างแล้วก็ตาม ชอบอาคารหลังคาที่มุงด้วยกระเบื้องดินเหนียวเป็นพิเศษ ถ้าย้อนขึ้นจนถึงความพยายามในการผลิตกระเบื้อง และความสามารถในการจัดระเบียบบนหลังคา ถึงมันจะไม่แข็งแรงเท่ากับกระเบื้องหลายห่วงอย่างหนา ในปัจจุบัน แต่ความเป็นมานั้นเทียบกันไม่ได้

➔ อุโมงค์ประวัติศาสตร์เขาน้ำค้าง

ตั้งอยู่ในบริเวณเขาน้ำค้าง หมู่ ๑ ตำบลคลองขวาง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา หรือที่รู้จักกันในนามหมู่บ้านปิยมิตร ๕ ซึ่งเป็นหมู่บ้านของอดีต จคม. ผู้กลับใจเข้าร่วมพัฒนาชาติไทยเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๓๐ ในอดีตเคยเป็นยุทธภูมิการสู้รบ มาเกือบ ๔๐ ปี มีลักษณะเป็นอุโมงค์ที่ขุดด้วยกำลังคนกว้างใหญ่ และยาวที่สุดในประเทศไทย ภายในแบ่งเป็น ๓ ชั้น มีช่องทางเข้าออก หลายช่องทางความคดเคี้ยวขึ้นลงภายในอุโมงค์ประมาณ ๖๐๐ เมตร สามารถบรรจุคนได้ประมาณ ๒๐๐ คน ใช้เวลาขุดประมาณ ๙ ปี ปัจจุบันการเดินทางไปเยี่ยมชมอุโมงค์แห่งนี้มีถนนลาดยางผ่านเดินทางได้สะดวก

➔ วัดมหัตตมังคลาราม (วัดหาดใหญ่ใน)

จัดตั้งเป็นสำนักสงฆ์เมื่อปี ๒๔๘๘ ประกาศจัดตั้งเป็นวัดทางการ เมื่อ ๑๘ มิถุนายน ๒๔๙๐ ได้ขึ้นทะเบียนเลขที่ สข. ๐๒๕๑ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ ๑๕ พฤษภาคม ๒๔๙๗ สมเด็จพระบรมโสมนาถราช ทรงรับวัดนี้ไว้ในพระราชานุเคราะห์ และพระราชทานนามวัดนี้ใหม่ว่า วัดมหัตตมังคลาราม พร้อมด้วยพระราชทานอนุญาตให้หล่อพระนามาภิไธยย่อว่า ม.ว.ก. ติดชุ้มประตูวัดเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๐ วัดนี้มีเนื้อที่ทั้งหมด ๒๒ ไร่ ๑ งาน ๘๖ ตร.ม. โดยมีเจ้าอาวาสดังนี้

พระมงคลพุกผาจารย์ (คลิ่ง) ๒๔๘๘ - ๒๕๓๖

พระครูมงคลสถิตย์ (สถิตย์) ๒๕๓๖ - ๒๕๓๘

พระมหามงคล ธรรมรโกโช (มงคล) ๒๕๓๘ - ปัจจุบัน

นับตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ เป็นต้นมามีภิกษุสามเณรอยู่จำพรรษาไม่น้อยกว่า ๘๐ - ๙๐ รูปทุกปี วัดหาดใหญ่ในตั้งอยู่ถนนเพชรเกษมใกล้สะพานคลองอู่ตะเภา เป็นที่ประดิษฐานพระนอนขนาดใหญ่ยาว ๓๕ เมตร สูง ๑๕ เมตร กว้าง ๑๐ เมตร ชื่อพระพุทธรูปที่ตมมงคล ที่ว่ากันว่าใหญ่เป็นอันดับสามของโลก ที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมไปนมัสการ

➔ วัดคงคาเลียบ

ตั้งอยู่ที่บ้านหนองชวน หมู่ที่ ๕ ตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา บนเนื้อที่ ๙ ไร่ ๒ งาน ๙๓ ตารางวา วัดคงคาเลียบนี้ เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่พุทธศาสนิกชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเคารพ และนิยมไปนมัสการเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตัวเอง

➔ พิพิธภัณฑสถานพระราม

ตั้งอยู่ที่ถนนจะนะ ใกล้กับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสงขลา เดิมเป็นสถานที่ตั้งบ้านพักของรองอำมาตย์โทขุนวินิจทัศนกรรม (บึ้ง ตินสุลานนท์) บิดาของ ฯพณฯ พลเอกเปรม ตินสุลานนท์ พิพิธภัณฑฯ แห่งนี้เป็นสถาปัตยกรรมแบบเรือนไทยที่สร้างขึ้น เพื่อจำลองสถานที่เกิดของ ฯพณฯ พลเอกเปรม ตินสุลานนท์ อดีตนายกรัฐมนตรีนครและรัฐบุรุษซึ่งเป็นชาวจังหวัดสงขลา จากคำบอกเล่าความทรงจำ ซึ่งในอดีต สมัยที่บิดาของท่านดำรงตำแหน่งพศดีเรือนจำสงขลา “พระทำมระง” เป็นตำแหน่งเก่าของข้าราชการกรมราชทัณฑ์ ที่มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ควบคู่กับตำแหน่งพศดี ปรากฏหลักฐานอยู่ในกฎหมายตราสามดวง และอัยการลักษณะต่าง ๆ ตำแหน่งพระทำมระงได้ใช้ติดต่อกันมาตลอดจนได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๔๗๙ ตำแหน่งพระทำมระงจึงได้ถูกยกเลิกไป

➔ ตำนานเขาน้อย

ตั้งอยู่ถนนสะเดา ในเขตเทศบาลนครสงขลา ปัจจุบันเป็นจวนผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา เป็นพระตำหนักที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ประทับของเจ้าฟ้ายุคลฑามพร หรือ กรมหลวงลพบุรีราเมศวร์ และเคยใช้เป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าบรมราชินีนาถฯ ในคราวเสด็จเยี่ยมราษฎรทางภาคใต้ด้วย ตัวอาคารมีรูปแบบสถาปัตยกรรมโดเมสติก รีไววัล พระตำหนักเขาน้อยเป็นพระตำหนักที่มีสถาปัตยกรรมที่โดดเด่นสวยงามจนได้รางวัลอนุรักษ์ศิลปสถาปัตยกรรมดีเด่นในปี ๒๕๒๕ ปัจจุบันนี้พระตำหนักเขาน้อยเป็นที่พักของผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

➔ ศาลหลักเมืองสงขลา

ชาวสงขลาเรียกว่า “ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง” ตั้งอยู่ที่ถนนนางงาม เป็นโบราณสถานสมัยรัตนโกสินทร์ ลักษณะเป็นศาลเจ้าแบบแก่งจัน สร้างสมัยพระยาวิเชียรคีรี (เถี้ยนเส้ง ณ สงขลา) เป็นผู้สำเร็จราชการเมืองสงขลาภายในศาล เป็นที่ประดิษฐานหลักเมืองทำด้วยไม้ชัยพฤกษ์ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานให้ประจำเมือง หลักเมืองนี้ทำพิธีฝังเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ.๒๓๘๕

๑๘.๓ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประเพณีและวัฒนธรรม

➔ สถาบันทักษิณคดีศึกษา

ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ บ้านอ่าวทราย ตำบลเกาะยอ บริเวณใกล้เชิงสะพานติณสูลานนท์ช่วงที่ ๒ สถาบันตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของภาคใต้ มีพื้นที่ทั้งหมด ๒๓ ไร่ ลักษณะของอาคาร เป็นสถาปัตยกรรมแบบภาคใต้ แบ่งออกเป็น ๔ อาคาร โดยแต่ละอาคารจะแบ่งออกเป็นห้องๆ แสดงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และชาติพันธุ์ โบราณวัตถุที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น เครื่องประดับ ศาตราวุธที่ใช้กันในภาคใต้ เช่น กริช มีดชายธง มีดหางไก่ แสดงผ้าทอพื้นเมือง เช่น ผ้าทอพุมเรียง ผ้าทอปัตตานี ห้องแสดงกระต่ายขูดมะพร้าวรูปทรงต่าง ๆ ที่มีรูปแบบหาชมได้ยาก ห้องแสดงการเล่นพื้นเมือง เช่น หนังตะลุง โนรา ลิเกป่า ห้องแสดงวิถีชีวิตชาวใต้ เช่น การแสดงการเล่น และของเล่นเด็ก เช่น การเล่นซักราว การเล่นเกม ลูกข่าง ห้องแสดงประเพณีการบวช ห้องแสดง การรักษาพยาบาลแบบโบราณ

➔ ชุมชนสทิงหม้อ

สร้างหมู่บ้านก่อนสมัยกรุงศรีอยุธยา มีตำนานเล่าว่า ราษฎรในหมู่บ้านมีอาชีพปั้นดินแล้วนำมาเผา ซึ่งสิ่งที่ปั้นทั้งหมดนั้น จะเป็นภาชนะที่ใช้ในครัวเรือน เมื่อปั้นและเผาเสร็จจะบรรจุทุกรื้อ นำไปเร่ขายในหมู่บ้านใกล้เคียง คนในหมู่บ้านนี้มีความภาคภูมิใจในฝีมือการปั้นมาก ว่ามี "สทิง" ซึ่งแปลว่าสวยงาม จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า "สทิงหม้อ"

บ้านสทิงหม้อ เป็นหมู่บ้านเล็กๆ อยู่ในเขต อ.เมือง จ.สงขลา ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานแล้ว คำว่า “สทิง” เพี้ยนมาจาก “สทิง” แปลว่าคลอง หรือแม่น้ำ โดยรวมแล้วก็คงแปลว่าบ้านคลองหม้อ หรือบ้านที่มีการปั้นหม้อมากนั่นเอง

ชาวบ้านใช้เรือขนดินเหนียวมาจาก “ปากรอ” บริเวณปากทะเลสาบสงขลามาเป็นวัตถุดิบในการปั้นหม้อ และใช้เรือขนหม้อดินที่ปั้นเสร็จแล้วไปส่งขายแก่ชุมชนอื่นๆ ในเส้นทางเดียวกัน

➔ เกาะยอ

อยู่ในทะเลสาบสงขลา มีสวนผลไม้ขนาดนาชนิด และมีโบราณสถาน เช่น วัดเขาบ่อ วัดท้ายยอ ซึ่งวัดนี้มีเจดีย์เก่าแก่อยู่บนเนินเขา เดินทางมาตามเส้นทาง สงขลา - หาดใหญ่ แล้วเลี้ยวขวาที่สี่แยก บ้านน้ำกระจายข้ามสะพานติณสูลานนท์ ซึ่งเป็นสะพานยาวที่สุดในประเทศไทย

➔ ตลาดน้ำคลองแห

ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองคลองแห อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นตลาดน้ำเชิงวัฒนธรรมแห่งแรกและแห่งเดียวของภาคใต้ ที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างตลาดน้ำ ที่จำหน่ายสินค้าในเรือ และตลาดโบราณ จำหน่ายสินค้าบนบก มีอาหารพื้นบ้านของภาคใต้ จุดเด่นที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของตลาดน้ำแห่งนี้ก็คือ การเพิ่มเสน่ห์กลิ่นอายโบราณด้วยการแต่งกายชุดไทยแบบโบราณ และใช้ภาษาชนจากธรรมชาติก็คือ กะลามาพร้าว กระบอกไม้ไผ่ ภายในตลาดมีเรือบริการนำเที่ยวชมทิวทัศน์ของสองฝั่งคลอง และยังสามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น ปากน้ำแหลมโพธิ์ จิตรกรรมฝาผนังวัดคูเต่า และมีสียดกลางจังหวัดสงขลา เปิดให้บริการนักท่องเที่ยว ศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ ตั้งแต่เวลา ๑๕.๐๐ - ๒๑.๐๐ น.

➔ ตลาดริมน้ำคลองแดน

ตั้งอยู่ที่ตำบลคลองแดน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นตลาดน้ำน้องใหม่อันดับที่ ๒ ของภาคใต้ ต่อจากตลาดน้ำคลองแห ใช้หลักการบริหารโดยยึดความเป็น “วัชระ” ต่อยอดจาก “บวร” คือบ้าน วัด โรงเรียน และรวมไปถึงชุมชน นำหลักทางศาสนาเข้ามายุติดยึด มีท่านเจ้าอาวาสเป็นกำลังหลักอาศัยความเป็นชุมชนที่มีผู้คนให้ความเคารพศรัทธาและอยู่ในหลักศาสนธรรมเป็นฐาน สานความร่วมมือให้ชุมชนเข้มแข็ง

ที่นี่มีของดีมากมายในวันนอกจากพระทองแล้ว ยังมีโบสถ์มหาอุด ซึ่งเป็นสถานที่ทำพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ระดับจังหวัด มีเรือขุดที่ขุดจากต้นตะเคียนทองลำหิมา ทุกวันนี้ยังใช้ประโยชน์ได้อย่างดี นอกจากนั้นยังมีหอฉันที่มีอายุกว่า ๑๐๐ ปี เป็นหอไม้ทั้งหลัง สร้างด้วยไม้เคี่ยม ไม้หลุมพองและไม้ยาง มีห้องน้ำที่กำลังสร้างเพื่อรองรับทั้งผู้สูงอายุ ผู้พิการ ชาย หญิง และกะเทย

ว่ากันว่าสิ่งก่อสร้างทุกอย่างมีหลักปรัชญากำกับทั้งสิ้น อย่างอาคารที่อยู่กลางวัด เป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูป รูปปั้นท่านอดีตเจ้าอาวาส มีการก่อสร้าง ที่เว้นช่องไว้เป็นลานทราย สลับกับยกพื้นเป็นทางเดิน บนทางเดินมีซุ้มประตูที่สร้างไว้ไม่สูงนัก ทำให้คนที่เดินผ่านจะต้องก้มหัวลง คล้ายเป็นการแสดงความเคารพไปในตัว ทำให้ผู้ที่เดินผ่านเป็นผู้ที่ต้องอ่อนน้อม เคารพต่อสถานที่ การเดินในลานทรายเป็นการจำเริญสมาธิไปในตัว หลังอาคารมีการสร้างสระน้ำเอาไว้ เป็นคติและการแก้เคล็ดไปในตัว มีความหมายไปถึงดินแดนใหม่ การข้ามมหานทีสี่พันคร แยกส่วนออกจากแผ่นดินหรือดินแดนที่มีอาคารพระพุทธรูป

๑๙. งานประเพณี / วัฒนธรรมที่สำคัญของจังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลา มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน เป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปวัฒนธรรมมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เป็นแหล่งผสมผสานทางวัฒนธรรม เนื่องจากในอดีตมีการติดต่อค้าขายกับหลายประเทศ มีการแลกเปลี่ยนและหลอมรวมวัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทำให้มีวัฒนธรรมทั้งหลายกลายเป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปวัฒนธรรม มีมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพชนได้สร้างสรรค์และสร้างสมไว้ให้ลูกหลานมากมาย ทั้งโบราณวัตถุ โบราณสถาน ศิลปหัตถกรรมงานช่างท้องถิ่น สถาปัตยกรรม งานช่างท้องถิ่น ภาษาและวรรณกรรม การละเล่นพื้นเมือง และขนบธรรมเนียม

ประเพณี ซึ่งมีทั้งประเพณีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกับภูมิภาคอื่น ๆ และประเพณีวัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะ อันเป็นเอกลักษณ์ของชาวสงขลา ทั้งเรื่อง การแต่งกาย การกินอยู่ ประเพณีเกี่ยวกับชีวิตของบุคคลและ ประเพณีเกี่ยวกับสังคมและชุมชน ที่บางอย่างเป็นการปฏิบัติในสมัยอดีต แต่บางอย่างยังคงสืบทอดการ ปฏิบัติมาจนถึงปัจจุบัน งานประเพณีวัฒนธรรมของจังหวัดสงขลาที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบันจะมีทั้งประเพณี วัฒนธรรมที่เป็นประเพณีที่ปฏิบัติกันทั่วไปและประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นของท้องถิ่นเกิดจากความเชื่อของคน ในชุมชนที่ปฏิบัติกันในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น

❖ ประเพณีทอดผ้าป่าสามัคคี ปิดทองหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืดและห่มผ้าพระสุวรรณ เมลิกศรีรัตนมหาธาตุ วัดพะโคะ กำหนดจัดในวันพฤหัสบดีแรกของเดือนยี่ข้างแรม (เดือนมกราคม) ของทุก ปี ณ วัดพะโคะ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา เป็นประเพณีที่ต้องการจะให้ประชาชนได้จรดโลงศาสนาและ แสดงความกตัญญูตเวทีต่อหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด ซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่ชาวบ้านเคารพนับถือ จัดให้ มีกิจกรรมการทอดผ้าป่าสามัคคี การปิดทองหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืดและการห่มผ้าพระสุวรรณเมลิก เจริญศรีรัตนมหาธาตุ

❖ ประเพณีเปลี่ยนผ้าพระสามองค์ กำหนดจัดในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี ณ วัดเทพา ไพโรจน์ อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา เป็นประเพณีที่แสดงถึงความเลื่อมใส ศรัทธา ต่อพระพุทธศาสนา กิจกรรมที่จัดมีการจัดขบวนรถแห่ผ้าพระสามองค์ พิธีถวายผ้าป่า พิธีสมโภชผ้าและเปลี่ยนผ้าพระสามองค์ และการสร้างน้ำพระสามองค์จำลอง

❖ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นเขากุฎ กำหนดจัดในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ (เดือนพฤษภาคม) ของทุก ปี ณ วัดเขากุฎ ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นการถวายเป็นพุทธบูชาแก่พระพุทธศาสนา และต่อองค์สมเด็จพระเจ้าเกายอ กิจกรรมที่วัดมีพิธีแห่ผ้าห่มเจดีย์ ห่มผ้าพระพุทธรูปเทวดา ยักษ์ รอบองค์เจดีย์ สมเด็จพระเจ้าเกายอ

❖ ประเพณีต่ายย่าน กำหนดจัดขึ้นในวันพุธข้างแรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ โดยวันแรม ๑ ค่ำ ต้องตรงกับวันพุธ หากปีใดวันแรม ๑ ค่ำ ไม่ตรงกับวันพุธให้เลื่อนออกไปเป็นวันพุธแรกที่เป็นข้างแรมของ เดือนหก (เดือนพฤษภาคม) ของทุกปี ณ วัดท่ากระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา จัดขึ้นเพื่อแสดงความ กตัญญูตเวทีต่อเจ้าแม่อยู่หัว ซึ่งเป็นพระพุทธรูปทองคำปางมารวิชัย ที่ประดับฐานอยู่ ณ วัดท่ากระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา กิจกรรมที่วัดประกอบด้วย พิธีสงฆ์เจ้าแม่อยู่หัว พิธีเจริญพระพุทธมนต์ พิธี สมโภชเจ้าแม่อยู่หัว พิธีแก้บน พิธีทำบุญทักษิณานุปทานและการแสดงมหรสพพื้นบ้าน

❖ ประเพณีลากพระตักบาตรเทโว เป็นประเพณีที่ถือปฏิบัติกันมายาวนานจัดขึ้นในช่วงวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ (ประมาณเดือนตุลาคม) เป็นประจำทุกปี ประเพณีนี้จะเริ่มด้วยการห่มผ้าพระเจดีย์บนยอด เขาตังกวนก่อนจะถึงวันงาน ในวันงานช่วงเช้าจะเป็นพิธีตักบาตรเทโวบริเวณเชิงเขาตังกวนโดยพระสงฆ์ หลายร้อยรูปมารวมกันที่เขาคองกวนเดินลงบันไดมาเพื่อรับบิณฑบาตจากพุทธศาสนิกชนที่คอยอยู่ที่เชิงบันได หลังจากนั้นเริ่มตั้งแต่เวลาสายๆ จะมีเรือพระและขบวนแห่จากวัดต่างๆ เคลื่อนผ่านให้พุทธศาสนิกชนได้ชม ความวิจิตรงดงามของเรือพระแต่ละลำและร่วมทำบุญและลากพระตามประเพณีซึ่งเชื่อกันว่าจะได้บุญ เรือ พระที่มาร่วมงานจะมารวมกันที่บริเวณสระบัวเพื่อร่วมประกวดการตกแต่งเรือพระประเภทต่างๆ ซึ่งมีทั้ง ประเภทความคิดและประเภทยางงาม นอกจากนี้ ในงานยังมีกิจกรรมหลายอย่าง ทั้งการแสดง ศิลปวัฒนธรรมและการประกวดต่าง ๆ ด้วย

❖ ประเพณีวันสารท หรือ ประเพณีชิงเปรต ชาวสงขลาถือปฏิบัติมาแต่โบราณ เป็นประเพณีที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ยังคงทำกันจนมาถึงทุกวันนี้ โดยมีความเชื่อว่าช่วงวันแรม ๑ - ๑๕ ค่ำ ของเดือนสิบ วิญญาณของญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้ว โดยเฉพาะผู้ที่ยังไม่ไปเกิด (เปรต) จะได้รับการปลดปล่อยให้มาพบญาติพี่น้องของตนในเมืองมนุษย์ ดังนั้น ผู้ที่มีชีวิตอยู่ก็พยายามจัดหาอาหารต่าง ๆ ไปทำบุญตามวัดเพื่อเป็นการอุทิศส่วนกุศลให้แก่ญาติที่ล่วงลับไปแล้ว ชาวสงขลาแม้ไปทำมาหากินอยู่ในท้องถิ่นอื่น เมื่อถึงกำหนดวันสารทเดือน ๑๐ ก็มักจะกลับมาพร้อมพิธีกับญาติทางบ้าน นับว่าเป็นการช่วยเสริมความผูกพันระหว่างครอบครัวและญาติพี่น้อง ทั้งยังเป็นการระลึกบุญคุณและคุณงามความดีของบุพการีของตน แม้ว่าจะล่วงลับไปแล้วก็ตาม จึงเป็นเรื่องที่ควรช่วยรักษาให้คงไว้สืบไป

❖ สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

ข้าวเกรียบกุ้ง - ปลา เป็นผลิตภัณฑ์พื้นเมืองที่มีชื่อเสียงในภาคใต้ นอกจากนี้ยังมีน้ำบูดู เม็ดมะม่วงหิมพานต์ กุ้งแก้ว ฯลฯ ซึ่งจะหาซื้อได้จากร้านค้าบริเวณตลาดกิมหยง หาดใหญ่ และถนนนครในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ผ้าทอเกาะยอ เป็นผ้าพื้นเมืองที่มีการทอขึ้นเฉพาะที่เกาะยอ ของอำเภอเมือง จังหวัดสงขลาเท่านั้นจึงจะเป็นของแท้ เป็นผ้าทอด้วยมือ ที่มีประวัติมานานมาก ซึ่งมีลวดลายสวยงามหลากหลาย ลาย ตัวอย่างเช่น ลายราชวัตร ลายลูกแก้ว ฯลฯ ผ้าทอเกาะยอของแท้มีคุณภาพดีมาก เนื้อผ้าทนทาน ใช้งานได้นานปี มีจำหน่ายตามร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง และของที่ระลึกทั่วไปในอำเภอเมือง อำเภอหาดใหญ่ และที่ตลาดเกาะยอ

รูปหนังตะลุง หนังตะลุงเป็นศิลปะพื้นบ้านของชาวภาคใต้มีการแสดงต่างๆ ไปในจังหวัด นครศรีธรรมราช พัทลุง ตรัง สงขลา การแสดงจะปลูกโรงและใช้รูปหนังตะลุงที่แกะจากหนังสัตว์ โดยอาศัยแสงจากหลอดไฟฟ้าสะท้อนเป็นเงาๆ และใช้คนพากย์เป็นเรื่องราวต่างๆ รูปหนังตะลุงสามารถให้เป็นของที่ระลึกได้ ซึ่งจะหาซื้อได้ที่ร้านขายของที่ระลึกทั่วไป

หนังปลาทอกรอบ ปลากระพงขาวเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นอาหารกินเล่น ภายใต้ผลิตภัณฑ์ "หนังปลากระพงขาวทอกรอบ" ที่มีวางจำหน่ายบนห้างสรรพสินค้าแบรนด์ดังทั่วประเทศให้เลือกซื้อหากันอย่างแพร่หลาย

๑.๒ ข้อมูลสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

สรุปผลการดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติการราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕

ซึ่งจังหวัดได้มอบหมายสำนักงานสถิติจังหวัดดำเนินการประเมินผลโครงการที่สำคัญตามแผนปฏิบัติการราชการประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการที่สำคัญตามแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ และด้านประสิทธิผล เพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๑ โดยได้ดำเนินการประเมินโดยใช้รูปแบบ CIPP Model ผลการศึกษาครั้งนี้ ได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

๑. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๒. การประเมินโครงการที่สำคัญของจังหวัดสงขลาตามแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๕๕

๒.๑ การประเมินสภาพแวดล้อมของโครงการ

๒.๒ การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ

๒.๓ การประเมินกระบวนการของโครงการ

๒.๔ การประเมินผลผลิตของโครงการ

๒.๕ การประเมินผลกระทบของโครงการ

๒.๖ การประเมินประสิทธิผลของโครงการ

๓. การเปรียบเทียบโครงการที่สำคัญของจังหวัดสงขลา กับองค์ประกอบในการประเมินโครงการ

๓.๑ การเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ

๓.๒ การเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ

๓.๓ การเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านกระบวนการของโครงการ

๓.๔ การเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านผลผลิตของโครงการ

๓.๕ การเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านผลกระทบของโครงการ

๓.๖ การเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านประสิทธิผลของโครงการ

๔. ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๑. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง ๖๙ จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	๒๑๒	๕๓.๙
หญิง	๑๘๑	๔๖.๑
อายุ		
อายุไม่เกิน ๒๐ ปี	๒๐	๕.๑
อายุ ๒๑ - ๓๐ ปี	๔๗	๑๒.๐
อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี	๙๐	๒๒.๙
อายุ ๔๑ - ๕๐ ปี	๑๐๗	๒๗.๒๒
อายุ ๕๑ - ๖๐ ปี	๘๙	๒๒.๖
อายุ ๖๑ ปี ขึ้นไป	๔๐	๑๐.๑๘
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	๑๓	๓.๓
ประถมศึกษา	๑๑๑	๒๘.๒
มัธยมศึกษาตอนต้น	๖๔	๑๖.๓
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	๗๔	๑๘.๘
ปวส. ปวท. อนุปริญญา	๓๘	๙.๗
ปริญญาตรีและสูงกว่า	๙๓	๒๓.๗
การมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ		
การดำเนินโครงการ	๔๗	๑๒.๐
ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง	๑๗๕	๔๔.๕
ผู้ได้รับประโยชน์ทางอ้อม	๑๗๑	๔๓.๕

จากตาราง ๖๙ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๙ มีอายุอยู่ในระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๒ การศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๒ บทบาทในชุมชน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์ทางตรง ร้อยละ ๔๔.๕

๒. การประเมินโครงการที่สำคัญของจังหวัดสงขลาตามแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๕๕

ในการประเมินโครงการที่สำคัญของจังหวัดสงขลาตามแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๕๕ ได้ใช้ CIPP MODEL เป็นตัวแบบในการประเมินโครงการ ประกอบด้วย การประเมินสภาพแวดล้อม การประเมิน

ปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ การประเมินผลผลิตของโครงการ การประเมินผลกระทบของโครงการและการประเมินประสิทธิภาพของโครงการ ดังนี้

๒.๑ การประเมินสภาพแวดล้อมของโครงการ

การประเมินสภาพแวดล้อมของการดำเนินโครงการพิจารณาจากด้านความสอดคล้องกับสภาพปัญหาของพื้นที่ ความสอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และความสอดคล้องกับความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ ตามตาราง ๒

ตาราง ๗๐ การประเมินโครงการด้านสภาพแวดล้อมของการดำเนินโครงการ

สภาพแวดล้อม	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
ความสอดคล้องกับสภาพปัญหาของพื้นที่	๙๘.๒	๑.๘
ความสอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่	๙๙.๐	๑.๐
ความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่	๙๘.๒	๑.๘
ความสอดคล้องกับความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่	๙๗.๕	๒.๕

จากตาราง ๗๐ แสดงถึงผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อม พบว่า การดำเนินโครงการมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาของพื้นที่ ร้อยละ ๙๘.๒ สอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ร้อยละ ๙๙.๐ สอดคล้องตรงตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ร้อยละ ๙๘.๒ และสอดคล้องกับความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ ร้อยละ ๙๗.๕

๒.๒ การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ

การประเมินปัจจัยนำเข้าของการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย คุณภาพของปัจจัยการผลิต/วัตถุดิบ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ปริมาณของปัจจัยการผลิต/วัตถุดิบ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการ จำนวนของบุคลากร/เจ้าหน้าที่ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการและความรู้ความสามารถของบุคลากร/เจ้าหน้าที่ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ตามตาราง ๗๑

ตาราง ๗๑ การประเมินโครงการด้านปัจจัยนำเข้าของการดำเนินโครงการ

ปัจจัยนำเข้าของโครงการ	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
คุณภาพของปัจจัยการผลิต/วัตถุดิบ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ	๙๔.๙	๕.๑
ปริมาณของปัจจัยการผลิต/วัตถุดิบ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ	๙๐.๘	๙.๒
งบประมาณ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ	๘๔.๒	๑๕.๘
จำนวนของบุคลากร/เจ้าหน้าที่ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ	๙๔.๔	๕.๖
ความรู้ความสามารถของบุคลากร/เจ้าหน้าที่ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ	๙๖.๗	๓.๓

จากตาราง ๗๑ แสดงถึงผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า คุณภาพของปัจจัยการผลิต/วัตถุดิบที่ใช้ในการดำเนินโครงการ มีความเหมาะสม ร้อยละ ๙๔.๙ ปริมาณของปัจจัยการผลิต/วัตถุดิบที่ใช้ในการดำเนินโครงการ มีความเหมาะสม ร้อยละ ๙๐.๘ งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม ร้อยละ ๘๔.๒ จำนวนของบุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ มีความเหมาะสม ร้อยละ ๙๔.๔ ความรู้ ความสามารถของบุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ มีจำนวนเหมาะสม ร้อยละ ๙๖.๗

๒.๓ การประเมินกระบวนการของโครงการ

การประเมินกระบวนการของการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย การรับทราบการดำเนินโครงการ การมีส่วนร่วมในการทำประชาคมเพื่อนำเสนอโครงการ การมีส่วนร่วมในการทำประชาคม การติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการ และการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากโครงการ ตามตาราง ๗๒

ตาราง ๗๒ การประเมินกระบวนการของการดำเนินโครงการ

การประเมินกระบวนการของการดำเนินโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
การรับทราบการดำเนินโครงการ		
รับทราบ	๓๖๐	๙๑.๖
ไม่เคยรับทราบ	๓๓	๘.๔
การมีส่วนร่วมในการทำประชาคมเพื่อนำเสนอโครงการ		
มีส่วนร่วม	๒๒๓	๕๖.๗
ไม่มีส่วนร่วม	๑๗๐	๔๓.๓
ส่วนร่วมในการทำประชาคม (ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ)		
ร่วมให้ข้อมูล	๑๕๓	๕๒.๐
ร่วมเสนอโครงการ	๙๐	๓๐.๖
ร่วมคัดเลือกโครงการ	๕๑	๑๗.๓
การติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการ		
ได้ติดตาม	๓๑๒	๗๙.๔
ไม่ได้ติดตาม	๘๑	๒๐.๖
การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากโครงการ		
ได้ใช้ประโยชน์	๓๔๔	๘๗.๕
ไม่ได้ใช้ประโยชน์	๔	๑.๕

จากตาราง ๗๒ แสดงถึงผลการประเมินด้านกระบวนการ พบว่า ได้มีการรับทราบการดำเนินโครงการ ร้อยละ ๙๑.๖ มีส่วนร่วมในการทำประชาคมเพื่อนำเสนอโครงการ ร้อยละ ๕๖.๗ มีส่วนร่วมในการทำประชาคมในการให้ข้อมูล ร้อยละ ๕๒.๐ มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ ร้อยละ ๓๐.๖ มีส่วนร่วมในการคัดเลือกโครงการ ร้อยละ ๑๗.๓ ได้มีส่วนร่วมในการติดตามความก้าวหน้าของโครงการ ร้อยละ ๗๙.๔ ได้ใช้ประโยชน์จากโครงการ ร้อยละ ๘๗.๕

๒.๔ การประเมินผลผลิตของโครงการ

การประเมินผลผลิตของโครงการ ประกอบด้วย ประโยชน์ของโครงการ การสนับสนุน/ส่งเสริมให้มิ้งงานทำ/มีรายได้เพิ่มขึ้น การแก้ไขปัญหาความยากจน การทุจริตคอร์รัปชั่น ความสำเร็จของโครงการ และความบกพร่องของโครงการ ตามตาราง ๗๓

ตาราง ๗๓ การประเมินผลผลิตของโครงการ

ผลผลิตของโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
ประโยชน์ของโครงการ		
มีประโยชน์ (ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ)	๓๘๖	๙๘.๒
การสร้างงาน/สร้างอาชีพ	๒๔๗	๒๗.๒
เพิ่มรายได้ของครัวเรือน	๒๒๖	๒๔.๙
คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของครัวเรือนดีขึ้น	๒๒๗	๒๕.๐
ความเข้มแข็งของชุมชน/พึ่งพาตนเองได้	๑๘๙	๒๐.๘
ไม่มีประโยชน์	๓	๐.๘
ไม่มีความคิดเห็น	๔	๑.๐
โครงการมีส่วนสนับสนุน/ส่งเสริมให้ทีมงานทำ/มีรายได้เพิ่มขึ้น		
ใช่	๓๑๔	๗๙.๙
ไม่ใช่	๒๓	๕.๙
ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	๕๖	๑๔.๒
โครงการสามารถแก้ไขปัญหาความยากจนของคนในพื้นที่		
มาก	๑๑๙	๓๐.๓
ปานกลาง	๒๑๘	๕๕.๕
น้อย	๔๓	๑๐.๙
ไม่ได้เลย	๑๓	๓.๓
การดำเนินโครงการมีการทุจริตคอร์รัปชัน		
มีการทุจริตคอร์รัปชัน	๑๒๒	๓๑.๐
ไม่มีการทุจริตคอร์รัปชัน	๑๐๔	๒๖.๕
ไม่แน่ใจ/ไม่ทราบ	๑๖๗	๔๒.๕
การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จอยู่ในระดับใด		
มาก	๑๓๒	๓๓.๖
ปานกลาง	๒๒๔	๕๗.๐
น้อย	๒๙	๗.๔
ไม่ประสบความสำเร็จเลย	๘	๒.๐
การดำเนินโครงการมีข้อบกพร่อง		
ไม่มี	๓๑๔	๗๙.๙
มี	๗๙	๒๐.๑

จากตาราง ๗๓ แสดงถึงผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ พบว่า โครงการมีประโยชน์ร้อยละ ๙๘.๒ ส่วนใหญ่ร้อยละ ๒๗.๒ เห็นว่ามีประโยชน์ในการสร้างงานสร้างอาชีพ โครงการมีส่วนสนับสนุน/ส่งเสริมให้ทีมงานทำ/มีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๗๙.๙ โครงการสามารถแก้ไขปัญหาความยากจนของคนในพื้นที่ในระดับปานกลาง ร้อยละ ๕๕.๕ โครงการมีการทุจริตคอร์รัปชัน ร้อยละ ๓๑.๐ การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จในระดับปานกลาง ร้อยละ ๕๗.๐ และการดำเนินโครงการมีข้อบกพร่อง เพียงร้อยละ ๒๐.๑

๒.๕ การประเมินผลกระทบของการดำเนินโครงการ

การประเมินผลกระทบของการดำเนินโครงการ พิจารณาจาก การสร้างงาน/สร้างอาชีพ รายได้ของครัวเรือน คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของครัวเรือน ความสามารถในการพึ่งพาตนเองของ ครัวเรือน ความสามัคคีของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สุขภาพอนามัยของ คนในหมู่บ้าน/ชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามตาราง ๗๔

ตาราง ๗๔ การประเมินผลกระทบของการดำเนินโครงการ

การประเมินผลกระทบของการดำเนินโครงการ	ดีขึ้น	เท่าเดิม	ลดลง
การสร้างงาน/สร้างอาชีพ	๗๓.๓	๒๖.๕	๐.๓
รายได้ของครัวเรือน	๖๗.๒	๓๒.๓	๐.๕
คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของครัวเรือน	๗๒.๓	๒๗.๕	๐.๓
ความสามารถในการพึ่งพาตนเองของครัวเรือน	๖๘.๗	๓๑.๐	๐.๓
ความสามัคคีของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน	๖๖.๗	๓๒.๖	๐.๘
ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	๕๕.๒	๔๓.๕	๑.๓
สุขภาพอนามัยของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน	๕๙.๓	๔๐.๕	๐.๓
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๕๘.๘	๓๙.๗	๑.๕
ความไว้วางใจ เชื่อมั่น ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ	๖๑.๘	๓๗.๔	๐.๘

จากตาราง ๗๔ แสดงถึงผลการประเมินด้านผลกระทบ พบว่า การดำเนินโครงการได้ก่อให้เกิดผลกระทบที่ดีขึ้นมากกว่าร้อยละ ๕๐ ในทุก ๆ ด้าน โดยด้านการสร้างงาน/สร้างอาชีพ ดีขึ้นมากที่สุด ร้อยละ ๗๓.๓ รองลงมาได้แก่ด้านคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของครัวเรือน ร้อยละ ๗๒.๓ ความสามารถในการพึ่งพาตนเองของครัวเรือน ร้อยละ ๖๘.๗ ส่วนด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ก่อให้เกิดผลกระทบที่ ดีขึ้นน้อยที่สุด ร้อยละ ๕๕.๒

๒.๖ การประเมินประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ

การประเมินประสิทธิผลของการดำเนินโครงการพิจารณาจากความสำเร็จของโครงการ ประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์การจัดทำโครงการ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำ ประชาคม/เสนอโครงการ ความเหมาะสมของการดำเนินโครงการ การตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ ความโปร่งใสในการดำเนินโครงการ ประโยชน์ของโครงการที่เกิดแก่หมู่บ้าน/ชุมชน งบประมาณที่ได้รับ การ จัดสรรมีความเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ และระยะเวลาที่มีความเหมาะสมกับการดำเนินงานโครงการ ตามตาราง ๗๕

ตาราง ๗๕ การประเมินประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ

การประเมินประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ	\bar{X}	S. D.	แปลผล
การประชาสัมพันธ์การจัดทำโครงการ	๓.๙๔	๐.๗๑๒	มาก
การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประชาคม/เสนอโครงการ	๓.๙๒	๐.๗๘๐	มาก
ความเหมาะสมของการดำเนินโครงการ	๓.๙๗	๐.๖๑๔	มาก
การตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ	๓.๘๘	๐.๖๕๐	มาก
ความโปร่งใสในการดำเนินโครงการ	๓.๙๓	๐.๖๗๘	มาก
ประโยชน์ของโครงการที่เกิดแก่หมู่บ้าน/ชุมชน	๔.๑๖	๐.๗๑๐	มาก
งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมีความเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ	๓.๗๓	๐.๘๒๑	มาก
ระยะเวลาที่มีความเหมาะสมกับการดำเนินงานโครงการ	๓.๘๔	๐.๗๐๓	มาก

จากตาราง ๗๕ แสดงถึงผลการประเมินด้านประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ พบว่าในทุกประเด็นของการประเมินมีประสิทธิผลอยู่ในระดับที่สูงทุกประเด็น โดยประโยชน์ของโครงการที่เกิดแก่หมู่บ้าน/ชุมชน มีประสิทธิผลมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๑๖$) รองลงมาได้แก่ด้านการดำเนินงานโครงการ ($\bar{X} = ๓.๙๗$) การประชาสัมพันธ์การจัดทำโครงการ ($\bar{X} = ๓.๙๔$) ความโปร่งใสในการดำเนินโครงการ ($\bar{X} = ๓.๙๓$) การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประชาคม/เสนอโครงการ ($\bar{X} = ๓.๙๒$) การตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ ($\bar{X} = ๓.๘๘$) ระยะเวลาที่มีความเหมาะสมกับการดำเนินงานโครงการ ($\bar{X} = ๓.๘๔$) งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมีความเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ ($\bar{X} = ๓.๗๓$)

๓. การเปรียบเทียบโครงการที่สำคัญของจังหวัดสงขลา กับองค์ประกอบในการประเมินโครงการ

การเปรียบเทียบโครงการที่สำคัญของจังหวัดสงขลา เป็นการพิจารณาเปรียบเทียบโครงการต่างๆ ทั้ง ๕ โครงการ ตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์ ก บ้องค์ประกอบในการประเมินโครงการด้านต่างๆ ได้แก่ การประเมินสภาพแวดล้อม การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ การประเมินผลผลิตของโครงการ การประเมินผลกระทบของโครงการและการประสิทธิผลของโครงการ ตามลำดับดังนี้

๓.๑ การเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ

การเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ ประกอบด้วย ความสอดคล้องกับสภาพปัญหาของพื้นที่ ความสอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และความสอดคล้องกับความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ ตามตาราง ๗๖

ตาราง ๗๖ เปรียบเทียบองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ

องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ	โครงการที่สำคัญของจังหวัดสงขลา					รวม
	โครงการปรับปรุงระบบโครงสร้างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความมั่นคง	โครงการปรับปรุงพัฒนา ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	โครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่ม ศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่	โครงการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลา	โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ	
ความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่	๙๘.๘	๑๐๐.๐	๙๖.๔	๙๖.๒	๙๗.๙	๙๘.๒
ความสอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของประชาชน	๙๙.๔	๑๐๐.๐	๙๖.๔	๙๘.๑	๑๐๐.๐	๙๙.๐
ความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน	๙๗.๕	๑๐๐.๐	๙๘.๒	๙๘.๑	๙๗.๙	๙๘.๒
ความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน	๙๘.๒	๙๖.๐	๙๖.๔	๙๖.๒	๑๐๐.๐	๙๗.๕
ค่าเฉลี่ย	๙๘.๕	๙๙.๐	๙๖.๙	๙๗.๑	๙๘.๙	๙๘.๒

จากตาราง ๗๖ แสดงถึงผลการประเมินองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมของโครงการพบว่า

- ความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ พบว่า โครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชนมีความสอดคล้องมากที่สุด ร้อยละ ๑๐๐.๐ รองลงมาโครงการปรับปรุงระบบโครงสร้างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความมั่นคง ร้อยละ ๙๘.๘ และสอดคล้องน้อยที่สุดคือ โครงการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลา ร้อยละ ๙๖.๒
- ความสอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของประชาชน พบว่า โครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชนและโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ มีความสอดคล้องมากที่สุด ร้อยละ ๑๐๐.๐ รองลงมาโครงการปรับปรุงระบบโครงสร้างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความมั่นคง ร้อยละ ๙๙.๔ และสอดคล้องน้อยที่สุดคือโครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ ร้อยละ ๙๖.๔
- ความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน พบว่า โครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชนมีความสอดคล้องมากที่สุด ร้อยละ ๑๐๐.๐ รองลงมาโครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ ร้อยละ ๙๘.๒ และสอดคล้องน้อยที่สุดคือโครงการปรับปรุงระบบโครงสร้างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความมั่นคง ร้อยละ ๙๗.๕

- ความสอดคล้องกับความเดือดร้อนของประชาชน พบว่า โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ มีความสอดคล้องมากที่สุด ร้อยละ ๑๐๐.๐ รองลงมาโครงการปรับปรุงระบบโครงสร้างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความมั่นคง ร้อยละ ๙๘.๒ และสอดคล้องน้อยที่สุดคือ โครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแห่งท่องเที่ยวชุมชน ร้อยละ ๙๖.๐

๓.๒ การเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ

การเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ ประกอบด้วย คุณภาพของปัจจัยการผลิต/วัตถุดิบ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ปริมาณของปัจจัยการผลิต/วัตถุดิบ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ งบประมาณ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ จำนวนของบุคลากร/เจ้าหน้าที่ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการและความรู้ความสามารถของบุคลากร/เจ้าหน้าที่ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ตามตาราง ๗๗

ตาราง ๗๗ เปรียบเทียบองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ	โครงการที่สำคัญของจังหวัดสงขลา					รวม
	โครงการปรับปรุงระบบโครงสร้างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความมั่นคง	โครงการปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	โครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่	โครงการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลา	โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ	
คุณภาพของปัจจัยการผลิต/วัตถุดิบ	๙๓.๓	๙๘.๗	๙๒.๙	๙๖.๒	๙๕.๗	๙๔.๙
ปริมาณของปัจจัยการผลิต/วัตถุดิบ	๙๒.๐	๙๔.๗	๙๖.๔	๙๐.๔	๗๔.๕	๙๐.๘
ความเหมาะสมของงบประมาณ	๘๓.๔	๘๖.๗	๘๒.๑	๙๐.๔	๗๘.๗	๘๔.๒
จำนวนของบุคลากร/เจ้าหน้าที่ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ	๙๓.๙	๙๖.๐	๙๘.๒	๙๔.๒	๘๙.๔	๙๔.๔
ความรู้ความสามารถของบุคลากร/เจ้าหน้าที่ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ	๙๖.๓	๙๘.๗	๙๘.๒	๙๘.๑	๙๑.๕	๙๖.๗
ค่าเฉลี่ย	๙๑.๘	๙๔.๙	๙๓.๖	๙๓.๙	๘๖.๐	๙๒.๒

จากตาราง ๗๗ แสดงถึงผลการประเมินองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการของโครงการพบว่า

- คุณภาพของปัจจัยการผลิต/วัตถุดิบ พบว่า โครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชนปัจจัยการผลิต/วัตถุดิบมีคุณภาพมากที่สุด ร้อยละ ๙๘.๗ รองลงมาโครงการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลา ร้อยละ ๙๖.๒ และปัจจัยการผลิต/วัตถุดิบมีคุณภาพน้อยที่สุด คือโครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ ร้อยละ ๙๒.๙

- ปริมาณของปัจจัยการผลิต/วัตถุดิบ พบว่า โครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ปัจจัยการผลิต/วัตถุดิบมีความเหมาะสมมากที่สุด ร้อยละ ๙๖.๔ รองลงมาโครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ร้อยละ ๙๔.๗ และปัจจัยการผลิต/วัตถุดิบมีความเหมาะสมน้อยที่สุด คือ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ร้อยละ ๗๔.๕

- งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการ พบว่า โครงการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลางบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสมมากที่สุด ร้อยละ ๙๐.๔ รองลงมาโครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ร้อยละ ๘๖.๗ และงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสมน้อยที่สุดคือ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ร้อยละ ๗๘.๗

- จำนวนของบุคลากร/เจ้าหน้าที่ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ พบว่า โครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่จำนวนของบุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่ใช้ในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสมมากที่สุด ร้อยละ ๙๘.๒ รองลงมาโครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ร้อยละ ๙๖.๐ และจำนวนของบุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่ใช้ในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสมน้อยที่สุดคือ คือโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ร้อยละ ๘๙.๔

- ความรู้ความสามารถของบุคลากร/เจ้าหน้าที่ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ พบว่า โครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชนความรู้ความสามารถของบุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่ใช้ในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสมมากที่สุด ร้อยละ ๙๘.๗ รองลงมาโครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ ร้อยละ ๙๘.๒ ความรู้ความสามารถของบุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่ใช้ในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสมมากที่สุดคือ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ร้อยละ ๙๑.๕

๓.๓ การเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านกระบวนการของการดำเนินโครงการ

การเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านกระบวนการของการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย การรับทราบการดำเนินโครงการ การมีส่วนร่วมในการทำประชาคมเพื่อนำเสนอโครงการ การมีส่วนร่วมในการทำประชาคม การติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการ และการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากโครงการ ตามตาราง ๗๘

ตาราง ๗๘ เปรียบเทียบองค์ประกอบด้านกระบวนการของการดำเนินโครงการ

องค์ประกอบด้านกระบวนการของการดำเนินโครงการ	โครงการที่สำคัญของจังหวัดสงขลา					รวม
	โครงการปรับปรุงระบบโครงสร้างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความมั่นคง	โครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	โครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่	โครงการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลา	โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ	
การรับทราบการดำเนินโครงการ	๘๙.๖	๙๖.๐	๙๖.๔	๗๘.๘	๑๐๐.๐	๙๑.๖
การมีส่วนร่วมในการทำประชาคมเพื่อนำเสนอโครงการ	๕๘.๙	๕๐.๗	๕๓.๖	๕๕.๘	๖๓.๘	๕๖.๗
การติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการ	๘๒.๒	๖๘.๐	๘๓.๙	๗๘.๘	๘๓.๐	๗๙.๔
การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากโครงการ	๘๔.๐	๙๔.๗	๘๗.๕	๙๒.๓	๘๓.๐	๘๗.๕
ค่าเฉลี่ย	๗๘.๗	๗๗.๓	๘๐.๔	๗๖.๕	๘๒.๕	๗๘.๘

จากตาราง ๗๘ แสดงถึงผลการประเมินองค์ประกอบด้านกระบวนการของการดำเนินโครงการของโครงการพบว่า

- การรับทราบการดำเนินโครงการ พบว่า โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ มีการรับทราบการดำเนินโครงการมากที่สุด ร้อยละ ๑๐๐.๐ รองลงมาโครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ ร้อยละ ๙๖.๔ และมีการรับทราบการดำเนินโครงการน้อยที่สุด คือ โครงการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลา ร้อยละ ๗๘.๘

- การมีส่วนร่วมในการทำประชาคมเพื่อนำเสนอโครงการ พบว่า โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด ร้อยละ ๖๓.๘ รองลงมาโครงการปรับปรุงระบบโครงสร้างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความมั่นคง ร้อยละ ๕๘.๙ และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ โครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ร้อยละ ๕๐.๗

- การติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการ พบว่า โครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่มีการติดตามความก้าวหน้าของโครงการมากที่สุด ร้อยละ ๘๓.๙ รองลงมาโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ร้อยละ ๘๓.๐ และมีการติดตามความก้าวหน้าของโครงการน้อยที่สุด คือ โครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ร้อยละ ๖๘.๐

- การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากโครงการ พบว่า โครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชนประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากโครงการมากที่สุด ร้อยละ ๙๔.๗ รองลงมาโครงการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลา ร้อยละ ๙๒.๓ และประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากโครงการน้อยที่สุด คือ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ร้อยละ ๘๓.๐

๓.๔ การเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านผลผลิตของโครงการ

การเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านผลผลิตของโครงการ ประกอบด้วย ประโยชน์ของโครงการ การสนับสนุน/ส่งเสริมให้ทีมงานทำ/มีรายได้เพิ่มขึ้น การแก้ไขปัญหาความยากจน การทุจริตคอร์รัปชัน ความสำเร็จของโครงการและความบกพร่องของโครงการ ตามตาราง ๗๙

ตาราง ๗๙ เปรียบเทียบองค์ประกอบด้านผลผลิตของโครงการ

องค์ประกอบด้านผลผลิตของโครงการ	โครงการที่สำคัญของจังหวัดสงขลา					รวม
	โครงการปรับปรุงระบบโครงสร้างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความมั่นคง	โครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	โครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่	โครงการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลา	โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ	
ประโยชน์ของโครงการ	๙๘.๒	๑๐๐.๐	๙๘.๒	๙๖.๒	๙๗.๙	๙๘.๒
การสนับสนุน/ส่งเสริมให้ทีมงานทำ/มีรายได้เพิ่มขึ้น	๗๗.๙	๘๑.๓	๗๓.๒	๘๖.๕	๘๕.๑	๗๙.๙
การแก้ไขปัญหาความยากจน	๙๗.๕	๙๗.๓	๙๔.๖	๙๔.๒	๙๗.๙	๙๖.๗
ความสำเร็จของโครงการ	๙๘.๒	๘๘.๗	๙๘.๒	๙๘.๑	๙๕.๗	๙๘.๐
โครงการไม่มีความบกพร่อง	๗๘.๕	๗๗.๓	๘๐.๔	๘๐.๘	๘๗.๒	๗๙.๙
ไม่มีการทุจริต	๒๒.๑	๓๖.๐	๑๗.๙	๒๖.๙	๓๖.๒	๒๖.๕
ค่าเฉลี่ย	๗๘.๐	๘๑.๘	๗๗.๑	๘๐.๕	๘๓.๓	๗๙.๙

จากตาราง ๗๙ แสดงถึงผลการประเมินองค์ประกอบด้านผลผลิตของโครงการพบว่า

- ประโยชน์ของโครงการ พบว่า โครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชนได้รับประโยชน์จากโครงการมากที่สุด ร้อยละ ๑๐๐.๐ รองลงมาโครงการปรับปรุงระบบโครงสร้างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความมั่นคงและโครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ ร้อยละ ๙๘.๒ และได้รับประโยชน์จากโครงการน้อยที่สุด คือ โครงการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลา ร้อยละ ๙๖.๒
- การสนับสนุน/ส่งเสริมให้มีงานทำ/มีรายได้เพิ่มขึ้น พบว่า โครงการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลา มีสนับสนุน/ส่งเสริมให้มีงานทำ/มีรายได้เพิ่มขึ้นมากที่สุด ร้อยละ ๘๖.๕ รองลงมา โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ร้อยละ ๘๕.๑ และมีสนับสนุน/ส่งเสริมให้มีงานทำ/มีรายได้เพิ่มขึ้นน้อยที่สุด คือ โครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ ร้อยละ ๗๓.๒
- การแก้ไขปัญหาความยากจน พบว่า โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ มีการแก้ไขปัญหาความยากจนมากที่สุด ร้อยละ ๙๗.๙ รองลงมาโครงการปรับปรุงระบบโครงสร้างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความมั่นคง ร้อยละ ๙๗.๕ และมีการแก้ไขปัญหาความยากจนน้อยที่สุด คือโครงการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลา ร้อยละ ๙๔.๒
- ความสำเร็จของโครงการ พบว่า โครงการปรับปรุงระบบโครงสร้างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความมั่นคงและโครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่มีความสำเร็จของโครงการมากที่สุด ร้อยละ ๙๘.๒ รองลงมาโครงการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลา ร้อยละ ๙๘.๑ และมีความสำเร็จของโครงการน้อยที่สุด คือโครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ร้อยละ ๘๘.๗
- การไม่มีความบกพร่องของโครงการ พบว่า โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ไม่มีความบกพร่องของโครงการมากที่สุด ร้อยละ ๘๗.๒ รองลงมาโครงการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลา ร้อยละ ๘๐.๘ และไม่มีความบกพร่องของโครงการน้อยที่สุด คือโครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ร้อยละ ๗๗.๓
- การไม่มีการทุจริต พบว่า โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ไม่มีการทุจริตมากที่สุด ร้อยละ ๓๖.๒ รองลงมาโครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ร้อยละ ๓๖.๐ และไม่มีการทุจริตน้อยที่สุด คือ โครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ ร้อยละ ๑๗.๙

๓.๕ การเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านผลกระทบของโครงการ

การเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านผลผลิตของโครงการ ประกอบด้วย การสร้างงาน/สร้างอาชีพ รายได้ของครัวเรือน คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของครัวเรือน ความสามารถในการพึ่งพาตนเองของครัวเรือน ความสามัคคีของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สุขภาพอนามัยของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามตาราง ๘๐

ตาราง ๘๐ เปรียบเทียบองค์ประกอบด้านผลกระทบของโครงการ

องค์ประกอบด้าน ผลกระทบของ โครงการ	โครงการที่สำคัญของจังหวัดสงขลา					รวม
	โครงการ ปรับปรุง ระบบ โครงสร้าง เพื่อพัฒนา เศรษฐกิจสู่ ความ มั่นคง	โครงการ ปรับปรุง พัฒนา ศักยภาพ แหล่ง ท่องเที่ยว ชุมชน	โครงการ ปรับปรุง พัฒนา โครงสร้าง พื้นฐานเพื่อ เพิ่ม ศักยภาพ การเชื่อมโยง ภายในพื้นที่ อำเภอ หาดใหญ่	โครงการ ปรับปรุง ฟื้นฟู ทรัพยากร ธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม ทะเลสาบ สงขลา	โครงการ ส่งเสริม การเรียนรู้ เศรษฐกิจ พอเพียง ต้นแบบ	
การสร้างงาน/สร้าง อาชีพดีขึ้น	๖๖.๙	๘๔.๐	๖๗.๙	๙๐.๔	๖๖.๐	๓๓๓.๓
รายได้ของครัวเรือนดี ขึ้น	๖๕.๐	๗๔.๗	๕๘.๙	๘๐.๘	๕๗.๔	๖๗.๒
คุณภาพชีวิตและความ เป็นอยู่ของครัวเรือนดี ขึ้น	๖๙.๙	๗๔.๗	๗๑.๔	๗๘.๘	๗๐.๒	๓๒๓.๓
ความสามารถในการ พึ่งพาตนเองของ ครัวเรือนดีขึ้น	๖๙.๓	๖๙.๓	๕๘.๙	๘๐.๘	๖๓.๘	๖๘.๗
ความสามัคคีของคนใน หมู่บ้าน/ชุมชนดีขึ้น	๖๗.๕	๖๖.๗	๕๓.๖	๗๓.๑	๗๒.๓	๖๖.๗
ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินดีขึ้น	๔๘.๕	๕๖.๐	๕๑.๘	๗๕.๐	๕๙.๖	๕๕.๒
สุขภาพอนามัยของคน ในหมู่บ้าน/ชุมชนดีขึ้น	๕๗.๗	๖๐.๐	๕๗.๔	๖๗.๓	๕๗.๔	๕๙.๓
ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมดีขึ้น	๕๔.๖	๗๐.๗	๕๕.๔	๖๓.๕	๕๓.๒	๕๘.๘
ความไว้วางใจ เชื่อมั่น ต่อการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่รัฐดีขึ้น	๖๐.๑	๖๙.๓	๕๗.๔	๗๖.๙	๔๔.๗	๖๑.๘
ค่าเฉลี่ย	๖๒.๒	๖๙.๕	๕๙.๑	๗๖.๓	๖๐.๕	๖๔.๘

จากตาราง ๘๐ แสดงถึงผลการประเมินองค์ประกอบด้านผลกระทบของโครงการพบว่า

- การสร้างงาน/สร้างอาชีพรายได้ของครัวเรือน พบว่า โครงการปรับปรุงพื้นที่ฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลามีผลกระทบต่อการสร้างงาน/สร้างอาชีพดีขึ้น มากที่สุด ร้อยละ ๙๐.๔

รองลงมาโครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ร้อยละ ๘๔.๐ และมีผลกระทบต่อการสร้างงาน/สร้างอาชีพดีขึ้นน้อยที่สุด คือ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ร้อยละ ๖๖.๐

- รายได้ของครัวเรือน พบว่า โครงการปรับปรุงพื้นที่ฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลามีผลกระทบต่อยาได้ของครัวเรือนดีขึ้นมากที่สุด ร้อยละ ๘๐.๘ รองลงมาโครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ร้อยละ ๗๔.๗ มีผลกระทบต่อยาได้ของครัวเรือนดีขึ้นน้อยที่สุดคือโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ร้อยละ ๕๗.๔

- คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของครัวเรือน พบว่า โครงการปรับปรุงพื้นที่ฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลา มีกระทบต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของครัวเรือนดีขึ้นมากที่สุด ร้อยละ ๗๘.๘ รองลงมาโครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ร้อยละ ๗๔.๗ และมีผลกระทบต่คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของครัวเรือนดีขึ้นน้อยที่สุด คือ โครงการปรับปรุงระบบโครงสร้างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความมั่นคง ร้อยละ ๖๙.๙

- ความสามารถในการพึ่งพาตนเองของครัวเรือน พบว่า โครงการปรับปรุงพื้นที่ฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลามีผลกระทบต่อความสามารถในการพึ่งพาตนเองของครัวเรือนดีขึ้นมากที่สุด ร้อยละ ๘๐.๘ รองลงมาโครงการปรับปรุงระบบโครงสร้างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความมั่นคงและโครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ร้อยละ ๖๙.๓ และมีผลกระทบต่อความสามารถในการพึ่งพาตนเองของครัวเรือนดีขึ้นน้อยที่สุดคือ โครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ ร้อยละ ๕๘.๙

- ความสามัคคีของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน พบว่า โครงการปรับปรุงพื้นที่ฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลามีผลกระทบต่อความสามัคคีของคนในหมู่บ้าน/ชุมชนดีขึ้นมากที่สุด ร้อยละ ๗๓.๑ รองลงมาโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ร้อยละ ๗๒.๓ และมีผลกระทบต่อความสามัคคีของคนในหมู่บ้าน/ชุมชนดีขึ้นน้อยที่สุดคือ โครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ ร้อยละ ๕๓.๖

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พบว่า โครงการปรับปรุงพื้นที่ฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลามีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินดีขึ้นมากที่สุด ร้อยละ ๗๕.๐ รองลงมาโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ร้อยละ ๕๙.๖ และมีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินดีขึ้นน้อยที่สุด คือ โครงการปรับปรุงระบบโครงสร้างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความมั่นคง ร้อยละ ๔๘.๕

- สุขภาพอนามัยของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน พบว่า โครงการปรับปรุงพื้นที่ฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลามีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของคนในหมู่บ้าน/ชุมชนดีขึ้นมากที่สุด ร้อยละ ๖๗.๓ รองลงมาโครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ร้อยละ ๖๐.๐ และมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของคนในหมู่บ้าน/ชุมชนดีขึ้นน้อยที่สุด คือ โครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่และโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ร้อยละ ๕๗.๔

- ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า โครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชนมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดีขึ้นมากที่สุด ร้อยละ ๗๐.๗ รองลงมาโครงการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลา ร้อยละ ๖๓.๕ และมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดีขึ้นน้อยที่สุดคือ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ร้อยละ ๕๓.๒

- ความไว้วางใจเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ พบว่า โครงการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลาผลกระทบต่อความไว้วางใจเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐดีขึ้นมากที่สุด ร้อยละ ๗๖.๙ รองลงมาโครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ร้อยละ ๖๙.๓ และมีผลกระทบต่อความไว้วางใจเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐดีขึ้นน้อยที่สุดคือ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ร้อยละ ๔๔.๗

๓.๖ การเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านประสิทธิผลของโครงการ

การเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านประสิทธิผลของโครงการ ประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์การจัดทำโครงการ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประชาคม/เสนอโครงการ ความเหมาะสมของการดำเนินโครงการ การตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ ความโปร่งใสในการดำเนินโครงการ ประโยชน์ของโครงการที่เกิดแก่หมู่บ้าน/ชุมชน งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมีความเหมาะสมกับการดำเนินโครงการและระยะเวลาที่มีความเหมาะสมกับการดำเนินงานโครงการตามตาราง ๘๑

ตาราง ๘๑ เปรียบเทียบองค์ประกอบด้านประสิทธิผลของโครงการ

องค์ประกอบด้าน ประสิทธิผลของ โครงการ	โครงการที่สำคัญของจังหวัดสงขลา					รวม
	โครงการ ปรับปรุง ระบบ โครงสร้าง เพื่อพัฒนา เศรษฐกิจสู่ ความ มั่นคง	โครงการ ปรับปรุง พัฒนา ศักยภาพ แหล่ง ท่องเที่ยว ชุมชน	โครงการ ปรับปรุง พัฒนา โครงสร้าง พื้นฐานเพื่อ เพิ่ม ศักยภาพ การเชื่อมโยง ภายในพื้นที่ อำเภอ หาดใหญ่	โครงการ ปรับปรุง ฟื้นฟู ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ทะเลสาบ สงขลา	โครงการ ส่งเสริม การ เรียนรู้ เศรษฐกิจ พอเพียง ต้นแบบ	
การประชาสัมพันธ์ การจัดทำโครงการ	๓.๙๙	๓.๘๓	๔.๐๐	๓.๘๘	๓.๙๘	๓.๙๔
การเปิดโอกาสให้มี ส่วนร่วมในการทำ ประชาคม/เสนอ โครงการ	๔.๐๗	๓.๖๘	๓.๘๘	๓.๗๗	๓.๙๘	๓.๙๒
ความเหมาะสมของกา ดำเนินโครงการ	๔.๐๑	๓.๙๕	๓.๘๘	๓.๙๖	๔.๐๒	๓.๙๗
การตรวจ สอบการ ดำเนินงานโครงการ	๓.๘๔	๓.๙๖	๓.๘๒	๓.๙๐	๓.๙๔	๓.๘๘
ความโปร่งใสในการ ดำเนินโครงการ	๓.๙๖	๔.๐๑	๓.๗๑	๓.๘๗	๔.๐๒	๓.๙๓
ประโยชน์ของโครงการ ที่เกิดแก่หมู่บ้าน/ ชุมชน	๔.๑๗	๔.๒๕	๔.๐๐	๔.๑๒	๔.๑๗	๔.๑๖
งบประมาณที่ได้รับ การจัดสรรมีความ เหมาะสมกับการ ดำเนินโครงการ	๓.๖๖	๓.๙๕	๓.๗๑	๓.๗๗	๓.๕๕	๓.๗๓
ระยะเวลาที่มีความ เหมาะสมกับการ ดำเนินงานโครงการ	๓.๘๐	๔.๐๑	๓.๖๔	๓.๘๓	๓.๙๑	๓.๘๔
ค่าเฉลี่ย	๓.๙๔	๓.๙๖	๓.๘๓	๓.๘๙	๓.๙๕	๓.๙๒

จากตาราง ๘๑ แสดงถึงผลการประเมินองค์ประกอบด้านประสิทธิผลของโครงการพบว่า

- การประชาสัมพันธ์การจัดทำโครงการ พบว่า โครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ มีประสิทธิผลมากที่สุด ($\bar{x} = 4.00$) รองลงมาโครงการปรับปรุงระบบโครงสร้างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความมั่นคง ($\bar{x} = 3.99$) และมีประสิทธิผลน้อยที่สุด คือโครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ($\bar{x} = 3.83$)

- การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำประชาคม/เสนอโครงการ พบว่า โครงการปรับปรุงระบบโครงสร้างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความมั่นคง มีประสิทธิผลมากที่สุด ($\bar{x} = 4.07$) รองลงมาโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ($\bar{x} = 3.98$) และมีประสิทธิผลน้อยที่สุด คือโครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ร้อยละ ($\bar{x} = 3.68$)

- ความเหมาะสมของการดำเนินงานโครงการ พบว่า โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ มีประสิทธิผลมากที่สุด ($\bar{x} = 4.02$) รองลงมาโครงการปรับปรุงระบบโครงสร้างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความมั่นคง ($\bar{x} = 4.01$) และมีประสิทธิผลน้อยที่สุดคือ โครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ร้อยละ ($\bar{x} = 3.95$)

- การตรวจสอบการดำเนินงานโครงการครัวเรือน พบว่า โครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน มีประสิทธิผลมากที่สุด ($\bar{x} = 3.96$) รองลงมาโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ($\bar{x} = 3.94$) และมีประสิทธิผลน้อยที่สุดคือ โครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ ($\bar{x} = 3.82$)

- ความโปร่งใสในการดำเนินโครงการ พบว่า โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ มีประสิทธิผลมากที่สุด ($\bar{x} = 4.02$) รองลงมาโครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ($\bar{x} = 4.01$) และมีประสิทธิผลน้อยที่สุดคือ โครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ ($\bar{x} = 3.81$)

- ประโยชน์ของโครงการที่เกิดแก่หมู่บ้าน/ชุมชน พบว่า โครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน มีประสิทธิผลมากที่สุด ($\bar{x} = 4.25$) รองลงมาโครงการปรับปรุงระบบโครงสร้างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสู่ความมั่นคง และโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ($\bar{x} = 4.17$) และมีประสิทธิผลน้อยที่สุดคือ โครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ ($\bar{x} = 4.00$)

- งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมีความเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ พบว่า โครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน มีประสิทธิผลมากที่สุด ($\bar{x} = 3.95$) รองลงมาโครงการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทะเลสาบสงขลา ($\bar{x} = 3.87$) และมีประสิทธิผลน้อยที่สุดคือ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ($\bar{x} = 3.55$)

- ระยะเวลาที่มีความเหมาะสมกับการดำเนินงานโครงการ พบว่า โครงการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชน มีประสิทธิผลมากที่สุด ($\bar{x} = 4.01$) รองลงมาโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ($\bar{x} = 3.91$) และมีประสิทธิผลน้อยที่สุดคือ โครงการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงภายในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ ($\bar{x} = 3.64$)

๔. ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี

จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ประมวลได้ดังนี้

๔.๑ การมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนมีน้อยไม่ค่อยจะเข้าใจโครงการ จังหวัด หน่วยงานในระดับตำบล หรืออำเภอ ควรมีการติดตามโครงการที่ลงตามพื้นที่ต่าง ๆ ควรมีระยะเวลาในการร่วมคิดร่วมวางแผนและจัดทำโครงการเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากกว่านี้ และควรมีการจัดแบ่งกลุ่มของงานโครงการต่างๆ ที่มีอยู่ให้มีระดับความเด่น ความชัดเจนในงานที่ทำทุกประเภท

๔.๒ การมีส่วนร่วมในการควบคุมการดำเนินการโครงการ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชน ผู้นำชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ ควรให้เจ้าหน้าที่เข้ามาอบรมมาให้ความรู้ ควบคุมติดตามผลให้สม่ำเสมอ ต่อเนื่อง และควรควบคุมดูแลอย่างทั่วถึง ควรมีการประชุมกับทางอำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และหน่วยงานของรัฐ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน และควรมีการควบคุมดูแลที่ชัดเจนในแต่ละโครงการ โดยการมีขั้นตอนระเบียบการปฏิบัติงาน

๔.๓ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ควรมีการสนับสนุนโครงการโดยจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ และต่อเนื่อง ควรแต่งตั้งคณะกรรมการที่มาจากประชาชน ควรเปิดโอกาสให้ประชาชน ผู้นำชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ ติดตามผล และการอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่เวลามาหาข้อมูล ควรมีความโปร่งใสในการดำเนินการ และสามารถตรวจสอบได้ ทำโครงการให้ชัดเจน

๔.๔ การบริหารโครงการ โครงการตอบสนองความต้องการของพื้นที่ได้ดี แม้การมีส่วนร่วมยังเป็นจุดอ่อนของโครงการอยู่ เช่นเดียวกับโครงการอื่น ๆ แต่ประสิทธิภาพการบริหารและการดำเนินโครงการอยู่ในเกณฑ์ที่ดี งบประมาณที่ได้รับค่อนข้างล่าช้า ทำให้การดำเนินโครงการต้องรีบเร่ง การเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการจึงเป็นไปอย่างยากลำบาก หากแต่ได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของยุทธศาสตร์จังหวัด และผู้ดำเนินโครงการเป็นอย่างดี ช่วงเวลาในการดำเนินงานมีจำกัดและถูกบีบด้วยการใช้งบประมาณ ซึ่งทำให้การดำเนินการต่าง ๆ ล่าช้าจากระยะบริหารราชการแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยฯ ได้อำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว ต้องการให้มีโครงการอย่างนี้ดำเนินต่อไป และควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง

๔.๕ ผลกระทบของโครงการ สถานที่ดำเนินโครงการมีความเหมาะสม สอดคล้องกับพื้นที่ ประชาชนมีรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ดีขึ้น การใช้ทรัพยากรที่ค่อนข้างคุ้มค่า เหมาะสมและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ โครงการสามารถสร้างผลลัพธ์ด้านต่าง ๆ เช่น การสร้างเครือข่าย และการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ แต่ควรคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาในอนาคตด้วย

๕. ข้อเสนอแนะในภาพรวมของจังหวัด

๑) ควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมากขึ้นในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอโครงการ การติดตามการดำเนินโครงการ รวมทั้งการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการ

๒) โครงการที่ได้นำเสนอและอนุมัติให้ดำเนินการส่วนใหญ่เป็นโครงการที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน เป็นส่วนใหญ่ที่ใช้งบประมาณสูง มีส่วนน้อยที่เป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพ หรือการพัฒนาศักยภาพของประชาชน ดังนั้น จึงควรกำหนดให้ผู้เสนอโครงการนำเสนอโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เป็นต้น

๓) ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการที่จะอนุมัติโครงการที่มีความพร้อมในการดำเนินงานจริง ๆ เนื่องจากมีบางโครงการเมื่อได้รับการอนุมัติแล้วไม่สามารถดำเนินการได้

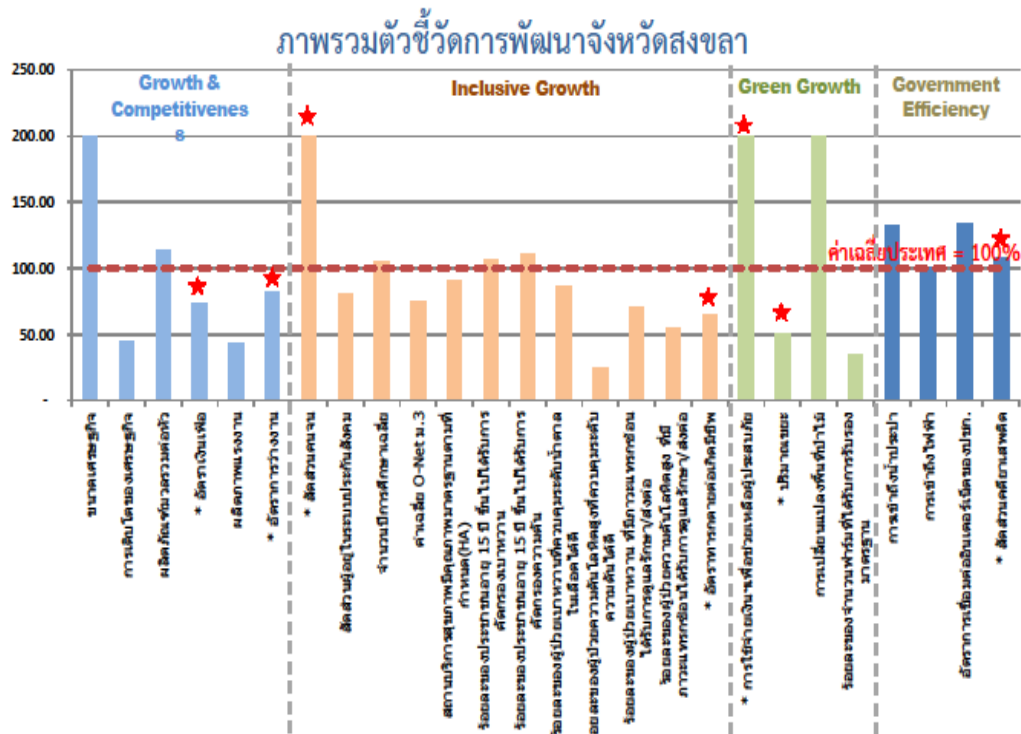
๔) ควรมีการติดตามประเมินผล โดยมอบหมายให้มีผู้ประเมินอิสระ เช่น สถาบันการศึกษาในพื้นที่ ทำการประเมินโครงการที่มีความสำคัญที่ได้รับงบประมาณสูง และโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่

๕) ควรกำหนดให้ทุกโครงการที่ได้รับงบประมาณมีการประเมินผลในขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ ก่อนการดำเนินโครงการ ระหว่างการดำเนินโครงการ และภายหลังการดำเนินโครงการ

สำหรับการประเมินผลโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ อยู่ระหว่างการดำเนินการ

๑.๓ ข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัด

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดทำตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัด ที่เป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อบ่งชี้ถึงศักยภาพและปัญหาของจังหวัดให้มีความชัดเจนมากขึ้น รวมทั้งตอบโจทย์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ Country Strategy ASEAN Strategy และแผนการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐบาลได้ดีขึ้น และใช้เป็นแนวทางให้กระทรวง กรม จัดทำแผนงาน/โครงการ สนับสนุนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด

★ หมายถึง ตัวชี้วัดที่คำนวณค่าผกผันแล้ว ซึ่งหากอยู่เหนือเส้นค่าเฉลี่ยประเทศ แสดงว่า ตัวชี้วัดนั้นอยู่ในเกณฑ์ดี

ข้อมูลประกอบการอ่านกราฟภาพรวมตัวชี้วัดของจังหวัดสงขลา

		ประเทศ	สงขลา	หน่วย
Growth & competitiveness	ขนาดเศรษฐกิจ	102,491	214,799	ล้านบาท
	การเติบโตของเศรษฐกิจ	3.1	1.4	ร้อยละ
	ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว	128,245	145,270	บาท/ปี
	* อัตราเงินเฟ้อ	3.0	4.1	ร้อยละ
	ผลิตภาพแรงงาน	90,796	39,711	บาท/คน
	* อัตราการว่างงาน	0.66	0.80	ร้อยละ
Inclusive Growth	* สัดส่วนคนจน	13.15	3.17	ร้อยละ
	สัดส่วนผู้อยู่ในระบบประกันสังคม	23.26	18.69	ร้อยละ
	จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย	9.1	9.5	ปี
	ค่าเฉลี่ย O-Net ม.3	50.00	37.38	ร้อยละ
	สถานบริการสุขภาพมีคุณภาพมาตรฐานตามที่กำหนด(HA)	25.99	23.53	ร้อยละ
	ร้อยละของประชาชนอายุ 15 ปี ขึ้นไปได้รับการคัดกรองเบาหวาน	36.93	39.11	ร้อยละ
	ร้อยละของประชาชนอายุ 15 ปี ขึ้นไปได้รับการคัดกรองความดัน	39.86	44.30	ร้อยละ
	ร้อยละของผู้ป่วยเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ดี	3.71	3.19	ร้อยละ
	ร้อยละของผู้ป่วยความดันโลหิตสูงที่ควบคุมระดับความดันได้ดี	4.19	1.04	ร้อยละ
	ร้อยละของผู้ป่วยเบาหวาน ที่มีภาวะแทรกซ้อนได้รับการดูแลรักษา/ส่งต่อ	75.67	53.13	ร้อยละ
	ร้อยละของผู้ป่วยความดันโลหิตสูง ที่มีภาวะแทรกซ้อนได้รับการดูแลรักษา/ส่งต่อ	80.60	44.40	ร้อยละ
	* อัตราการตายต่อเกิดมีชีพ	6.8	10.4	อัตราการตาย/เกิดมีชีพพันคน
	Green Growth	* การใช้จ่ายเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย	269,688,442	99,048,026
* ปริมาณขยะ		167,276	328,765	ตัน/ปี
การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้		2.26	28.39	% เปลี่ยนแปลงปี 47-51
ร้อยละของจำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน		45.10	15.77	ร้อยละ
Government Efficiency	การเข้าถึงน้ำประปา	20.41	27.07	ร้อยละ
	การเข้าถึงไฟฟ้า	99.20	99.51	ร้อยละ
	อัตราการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตของปชก.	23.40	31.16	ร้อยละ
	* สัดส่วนคดีอาชญากรรม	338.6	312.6	อัตราคดีอาชญากรรม/ประชากรแสนคน

จังหวัดสงขลาได้นำตัวชี้วัดและประเด็นการพัฒนามาวิเคราะห์ เพื่อหาศักยภาพและปัญหาที่แท้จริงของจังหวัด เพื่อใช้ประกอบการทบทวนยุทธศาสตร์จังหวัด โดยภาพรวม

มิติการพัฒนา : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันประเทศ (Growth & Competitiveness)

- จังหวัดมีขนาดเศรษฐกิจ (GPP) ปี ๒๕๕๔ จำนวน ๒๑๔ ,๗๙๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๔ เป็นลำดับที่ ๑ ของภาคใต้ สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศที่มีจำนวน ๑๐๒ ,๔๙๑ ล้านบาท โครงสร้างเศรษฐกิจ พึ่งพาสาขาอุตสาหกรรมเป็นหลัก มีสัดส่วนร้อยละ ๒๖.๐ รองลงมาเป็นสาขาเกษตร ร้อยละ ๒๐.๒ โดยอุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญที่สุด คือ อุตสาหกรรมการผลิตที่ต่อเนื่องจากยางพารา ซึ่งมีสัดส่วนสูง คือ ร้อยละ ๕๐ ของอุตสาหกรรมการผลิตของจังหวัด

- การเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราการขยายตัวเฉลี่ย ๕ ปี (๒๕๕๐-๒๕๕๔) ร้อยละ ๑.๔ ต่ำกว่าระดับประเทศที่ขยายตัวร้อยละ ๓.๑

- ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว ปี ๒๕๕๔ รายได้เฉลี่ยต่อหัวจังหวัดสงขลา จำนวน ๑๔๕ ,๒๗๐ บาท สูงกว่าระดับประเทศที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัว ๑๒๘,๒๔๕ บาท สูงกว่าภาคใต้ที่มีค่าเฉลี่ยต่อหัว ๑๒๕,๒๗๐ บาท ซึ่งรายได้เฉลี่ยต่อหัวของจังหวัดสงขลาเป็นอันดับ ๑ ของกลุ่มจังหวัด เป็นอันดับ ๕ ของภาคใต้ และเป็นอันดับที่ ๒๒ ของประเทศ

- อัตราเงินเฟ้อ ร้อยละ ๔.๑ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ร้อยละ ๓.๐๐

- ผลิตภาพแรงงาน จำนวน ๓๗๗๑๑ บาท/คน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศจำนวน ๙๐,๗๙๖บาท/คน

- อัตราการว่างงาน ร้อยละ ๐.๘๐ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ๐.๖๖

มิติการพัฒนา : ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (Inclusive Growth)

- สัดส่วนคนจน ร้อยละ ๓.๑๗ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ร้อยละ ๑๓.๑๕
- สัดส่วนผู้อยู่ในระบบประกันสังคม ร้อยละ ๑๘.๖๙ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ร้อยละ ๒๓.๒๖

เนื่องจากในปี ๒๕๕๕ ภาวะเศรษฐกิจภาวะแรงงานของจังหวัดสงขลา โดยเฉพาะราคายางค่อนข้างสูง ทำให้ลูกจ้างผู้ประกันตนออกจากระบบไปทำกิจการส่วนตัวในภาคเกษตร

แต่ ปี ๒๕๕๕ และ ๒๕๕๖ สัดส่วนผู้อยู่ในระบบประกันสังคมเพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ ๒๗.๐๑๙ และ ๒๗.๔๖๙ ตามลำดับ เนื่องจากในระบบประกันสังคม ได้ขยายความคุ้มครองสู่แรงงานนอกระบบ ทำให้กลุ่มภาคเกษตรกรรมผู้ประกอบอาชีพอิสระเข้าสู่ระบบประกันสังคมมากขึ้น และคาดว่าแนวโน้มสัดส่วนผู้อยู่ในระบบประกันสังคม ในปี ๒๕๕๘ ถึง ปี ๒๕๖๑จะเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๐.๓๐ ในแต่ละปี

- จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย ๙.๕ ปี สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยประเทศ (เฉลี่ย ๙.๑ ปี)
- ค่าเฉลี่ย O-net ม.๓ ร้อยละ ๓๗.๓๘ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ (ร้อยละ ๕๐)
- สถานบริการสุขภาพมีคุณภาพมาตรฐานระบบรับรองคุณภาพโรงพยาบาล (Hospital Accreditation: HA) จังหวัดสงขลา มีโรงพยาบาลในสังกัด ๑๗ แห่ง ผ่าน HA จำนวน ๑๒ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๗๐ (ข้อมูลสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา) ค่าเฉลี่ยประเทศ ร้อยละ ๒๕.๙๙
- ร้อยละของประชาชนอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ไม่ได้รับการคัดกรองเบาหวาน ปี ๒๕๕๔ จังหวัดสงขลา มีประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปที่ต้องคัดกรองเบาหวาน ร้อยละ ๓๙.๑๑ สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ร้อยละ ๓๖.๙๓
- ร้อยละของประชาชนอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปได้รับการคัดกรองความดันโลหิตสูง ปี ๒๕๕๔ จังหวัดสงขลา มีประชาชนอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ได้รับการ คัดกรองความดันโลหิตสูง ร้อยละ ๔๔.๓๐ สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ร้อยละ ๓๙.๘๖
- ร้อยละของผู้ป่วยเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ดี ปี ๒๕๕๔ ผู้ป่วยเบาหวานควบคุมระดับน้ำตาลได้ดี ร้อยละ ๓.๑๙ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ร้อยละ ๓.๗๑
- ร้อยละของผู้ป่วยความดันโลหิตสูงที่ควบคุมระดับความดันได้ดี ปี ๒๕๕๔ ผู้ป่วยเบาหวานควบคุมระดับ ความดันโลหิตได้ดี ร้อยละ ๑.๐๔ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศร้อยละ ๔.๑๙
- ร้อยละของผู้ป่วยเบาหวานที่มีภาวะแทรกซ้อนได้รับการดูแลรักษา/ส่งต่อ ปี ๒๕๕๔ จังหวัดสงขลา มีผู้ป่วยเบาหวานที่มีภาวะแทรกซ้อนได้รับการดูแลรักษา/ส่งต่อ ร้อยละ ๕๓.๑๓ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ร้อยละ ๗๕.๖๗
- ร้อยละของผู้ป่วยความดันโลหิตสูง ที่มีภาวะแทรกซ้อนได้รับการดูแลรักษา/ส่งต่อ ปี ๒๕๕๔ จังหวัดสงขลาที่มีผู้ป่วยความดันโลหิตสูงที่มีภาวะแทรกซ้อน ได้รับการดูแลรักษา/ส่งต่อ ร้อยละ ๔๔.๔๐) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ร้อยละ ๘๐.๖๐
- อัตราการกตายนต่อการเกิดมีชีพ ปี ๒๕๕๔ ทารกตายนต่อการเกิดมีชีพพันคน ปี ๒๕๕๕ ทารกตายนต่อการเกิด มีชีพพันคน ปี ๒๕๕๖ ทารกตายนต่อการเกิดมีชีพพันคน (ค่าเฉลี่ยประเทศ ๖.๘/ค่าเฉลี่ยจังหวัด ๑๐.๔)

มิติการพัฒนา : ด้านการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth) จำนวน ๔

- การใช้จ่ายเงินฯ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย จำนวน ๙๙ ,๐๔๘,๐๒๖ บาท ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (๒๖๙,๖๘๘,๔๔๒ บาท) โดยจำแนกประเภทเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัย ดังนี้

๑. อัครีภัย จำนวน ๑,๖๖๗,๗๒๘ บาท
๒. ไฟป่า จำนวน ๑๕๘,๒๐๐ บาท
๓. วาตภัย จำนวน ๘๔๑,๘๑๒ บาท
๔. ก่อการร้าย, วิทยาศาสตร์ จำนวน ๑,๐๖๓,๐๐๐ บาท
๕. อุทกภัย จำนวน ๙๕,๑๘๒,๕๘๖ บาท
๖. ไฟผ่า จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๗. ดินถล่ม จำนวน ๓๔,๗๐๐ บาท

- ปริมาณขยะ ๔๙๑ ,๓๕๕ ตันต่อปี สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศมาก (๑๖๗ ,๒๗๖ ตัน/ปี) จังหวัดสงขลา มีปริมาณขยะมูลฝอยประมาณ ๑ ,๓๔๖.๑๖ ตัน/วัน โดยมีปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่ระบบกำจัดขยะมูลฝอย ที่ถูกหลักสุขาภิบาลที่เข้าสู่ระบบ ประมาณ ๔๗๐ ตัน/วัน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๙๑ ของขยะที่เกิดขึ้นในเขตจังหวัดสงขลา

- การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ ปี ๒๕๔๗-๒๕๕๑ -๒๘.๓๙% สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (๒.๒๖%) จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ป่าทั้งหมด ๔ ,๖๒๑,๑๘๑.๒๕ ไร่ (สำนักจัดการและฟื้นฟูพื้นที่ป่าอนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช, สำนักจัดการที่ดิน กรมป่าไม้)

- ร้อยละของจำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ร้อยละ ๑๕.๗๗ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ร้อยละ ๔๕.๑๐

มิติการพัฒนา : ด้านปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (Government Efficiency)

- ปี ๒๕๕๕ จำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา จำนวน ๑๒๓,๙๕๑ ร้อยละ ๒๗.๐๗ สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ๒๐.๔๑

- การเข้าถึงไฟฟ้า ร้อยละ ๙๙.๕๑ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ร้อยละ ๙๙.๒๐

- อัตราการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตของประชากร ร้อยละ ๓๑.๑๖ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ร้อยละ ๒๓.๔๐

- สัดส่วนคดียาเสพติด อัตราคดียาเสพติด/ประชากรแสนคนเท่ากับ ๓๑๒.๖ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ๓๓๘.๖๐